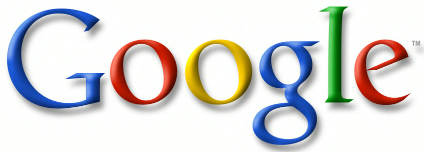

VERA CHRISTIANA RELIGIO,

CONTINENS

UNIVERSAM THEOLOGIAM

NOVAE ECCLESIAE

A

DOMINO APUD DANIELEM CAP. VII: 13—14, ET IN APOCALYPSI CAP. XXI: 1, 2. PRAEDICTAE.

AB

EMANUELE SWEDENBORG,

DOMINI JESU CHRISTI SERVO.

TOMUS PRIMUS.

AD FIDEM EDITIONIS PRINCIPIS ANNO MDCCLXXI. LONDINI EXCUSAE DENUO EDIDIT

D[r] JO. FR. IM. TAFEL,

PHILOSOPHIAE PROFESSOR REGIUS, REGIAE BIBLIOTHECAE UNIVERSITATIS TUBINGENSIS PRAEFECTUS, ET SOCIETATIS HISTORICO-THEOLOGICAE LIPSIENSIS SOCIUS ORDINARIUS.

TUBINGAE

CURAM ADMINISTRAT „Verlagsexpedition;“

LONDINI,

„THE DEPOT OF THE SWEDENBORG SOCIETY 36. BLOOMSBURY STREET OXFORD STREET.“

1857.

DANIEL Cap. VII. Vers. 13. 14.

Videns fui in visionibus noctis, et ecce cum nubibus caelorum sicut Filius Hominis *veniens fuit: Et Huic datum est Dominium, et Gloria et Regnum, et omnes populi, gentes, et linguae Ipsum colent: Dominium Ejus Dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ejus quod non peribit.*

APOCALYPSIS Cap. XXI: 1. 2. 5. 9. 10.

Ego Johannes vidi Caelum Novum et Terram Novam: et vidi Urbem sanctam Hierosolymam novam, descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo. Et Angelus loquutus est mecum, dicens, veni ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem*; et abstulit me in spiritu super montem magnum et altum, et ostendit mihi Urbem magnam sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo.*

Sedens super Throno dixit, ecce Nova omnia facio*; et dixit mihi, scribe, quia haec verba vera et fida sunt.*

VERA CHRISTIANA RELIGIO,

CONTINENS

UNIVERSAM THEOLOGIAM

NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE.

FIDES NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE.

1. Fides in forma universali et singulari praemittitur, ut sit sicut Facies ante Opus, quod sequitur; ac ut sit sicut Porta, per quam fit ingressus in Templum; utque sit Summarium, in quo singula quae sequuntur, suo modo continentur. Dicitur Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae, quia Caelum ubi sunt Angeli, et Ecclesia in qua Homines, unum agunt sicut Internum et Externum apud hominem; inde est quod homo Ecclesiae, qui in bono amoris ex veris fidei est, ac in veris fidei ex bono amoris, sit quoad interiora mentis suae Angelus caeli, quare etiam post mortem in Caelum venit, et ibi fruitur felicitate secundum statum conjunctionis illorum. Sciendum est, quod in Novo Caelo, quod hodie a Domino instauratur, sit haec Fides, facies, porta et summarium ejus.

2. Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae in Universali Forma, haec est. Quod Dominus ab aeterno, Qui est Jehovah, in Mundum venerit, ut subjugaret Inferna, et glorificaret Humanum suum; et quod absque eo nemo mortalium salvari potuerit; et quod salventur qui credunt in Ipsum.

Dicitur in Universali forma, quia hoc est Universale fidei, ac Universale fidei est, quod in omnibus et singulis erit. Universale fidei est, quod Deus sit Unus Essentia et Persona, in Quo est Divina Trinitas, et quod Dominus Deus Salvator Jesus Christus sit Ille. Universale fidei est quod

nullus mortalium salvari potuerit, nisi Dominus in Mundum venerit. Universale fidei est, quod in Mundum venerit, ut removeret Infernum ab homine, et quod removerit illud per pugnas contra illud, et per victorias super illud; ita subjugavit illud, et redegit illud in ordinem, et sub suam obedientiam. Universale fidei est, quod in Mundum venerit, ut Humanum suum, quod in Mundo suscepit, glorificaret, hoc est, uniret Divino a Quo; sic Infernum in ordine et sub obedientia sua, in aeternum tenet. Quoniam hoc non potuit fieri, quam per Tentationes in Humanum suum admissas usque ad Ultimam illarum, et ultima illarum fuit Passio crucis, ideo illam subivit. Haec sunt Uuniversalia fidei de Domino.

Universale fidei a parte hominis est, ut credat in Dominum, nam per credere in Illum fit conjunctio cum Illo, per quam Salvatio: credere in Illum, est fiduciam habere quod Ille salvet; et quia fiduciam habere non potest, nisi qui bene vivit, ideo etiam hoc per credere in Ipsum intelligitur. Hoc dicit etiam Dominus apud Johannem „*Haec est voluntas Patris, ut omnis qui credit in Filium, habeat vitam aeternam*" VI: 40. et alibi „*Qui credit in Filium, habet vitam aeternam: qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo,*" III: 36.

3. Fides Novi Caeli et Novae Ecclesiae in Singulari Forma, haec est: Quod Jehovah Deus sit Ipse Amor et Ipsa Sapientia, seu quod sit Ipsum Bonum et Ipsum Verum, et quod Ipse quoad Divinum Verum, quod est Verbum, et quod fuit Deus apud Deum, descenderit, et assumserit Humanum, propter finem, ut in ordinem redigeret omnia quae in Caelo, et omnia quae in Inferno, et omnia quae in Ecclesia erant; quoniam tunc potentia Inferni valuit super potentiam Caeli, et in Terris potentia mali super potentiam boni, et inde totalis damnatio ante fores stetit et imminuit.

Hanc futuram Damnationem Jehovah Deus per Humanum suum, quod erat Divinum Verum, sustulit, et sic Angelos et Homines redemit: ac postea in Humano suo univit Divinum Verum Divino Bono, seu Divinam Sapientiam Divino Amori, et sic rediit in suum Divinum in Quo ab aeterno fuit, una cum et in glorificato Humano. Haec intelliguntur per hoc apud Johannem „*Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum: et Verbum Caro factum est*, Cap. I: 1. 14; et apud Eundem, *Exivi a Patre, et veni in Mundum; iterum relinquo Mundum, et vado ad Patrem,*" Cap. XVI: 28. et porro per hoc „*Scimus quod Filius Dei venerit, et dederit nobis intelligentiam, ut cognoscamus Verum, et sumus in Vero in Filio Ipsius Jesu Christo: Hic est verus Deus et Vita aeterna,*" Joh. I Epist. Cap. V: 20. 21. Ex his patet, quod absque adventu Domini in Mundum, nullus salvari potuerit. Simile est hodie; quare nisi Dominus iterum in Mundum veniat in Divino Vero, quod est Verbum, nec quisquam potest salvari.

Singularia fidei a parte hominis sunt; 1. Quod Deus sit Unus, in Quo Divina Trinitas, et quod Ille sit Dominus Deus Salvator Jesus Christus. 2. Quod Fides salvifica sit credere in Ipsum. 3. Quod non facienda sint mala, quia sunt diaboli et a diabolo. 4. Quod facienda sint bona, quia sunt Dei et a Deo. 5. Et quod haec facienda sint ab homine ut ab Ipso; at quod credendum sit, quod sint a Domino apud illum et per illum. Duo priora sunt Fidei, duo posteriora sunt charitatis; et quintum est conjunctionis charitatis et fidei, ita Domini et hominis.

CAPUT PRIMUM

DE

DEO CREATORE.

4. Ecclesia Christiana a tempore Domini transierat aetates ab Infantia ad ultimam Senectam; Infantia ejus fuit tempore quo vixerunt Apostoli, et in toto Mundo praedicaverunt Paenitentiam et Fidem in Dominum Deum Salvatórem; quod duas illas, constat ex his in Actis Apostolorum, „*Paulus contestatus est et Judaeis et Graecis Paenitentiam ad Deum, et Fidem in Dominum nostrum Jesum Christum,*" Cap. XX: 21. Memorabile est, quod Dominus ante aliquot Menses convocaverit duodecim suos Discipulos, nunc Angelos, ac illos in Universum Mundum Spiritualem emiserit, cum mandato ut Evangelium e novo ibi praedicarent, quoniam Ecclesia a Domino per illos instaurata hodie in tantum consummata est, ut vix aliquae reliquiae ejus supersint; et quod hoc evenerit, quia Divinam Trinitatem in tres Personas, quarum unaquaevis est Deus et Dominus, partiti sunt; et quod inde emanaverit sicut phrenesis in universam Theologiam, et sic in Ecclesiam, quae a nomine Domini Christiana vocatur; dicitur phrenesis, quia mentes humanae, per id in tale delirium actae sunt, ut non sciant num Deus unus sit, vel num tres sint, unus est in oris loquela, sed tres in mentis cogitatione, quare dissidet mens ab ore suo, seu cogitatio a loquela sua; ex quo dissidio resultat, quod nullus Deus sit; Naturalismus hodie regnans non aliunde est; expende, si libet, dum os loquitur unum, et mens cogitat tres, annon intus in media via unum expungit alterum vicissim; inde homo vix aliter de Deo cogitat, si cogitat, quam ex nuda voce Deus, absque aliquo sensu qui involvit cognitionem ejus. Quoniam idea de Deo, cum omni notione ejus, ita discerpta est, volo in suo ordine de Deo Creatore, de Domino Redemptore, et de Spiritu Sancto operatore, et demum de Divina Trinitate, agere, ob causam, ut discerptum resarciatur, quod fit, dum Ratio humana ex Verbo et inde lumine convincitur, quod Divina Trinitas sit, et quod haec sit in Domino Deo Salvatore Jesu Christo, sicut Anima, Corpus, et Procedens in homine;

et quod sic valeat hoc in Symbolo Athanasiano, *Quod in Christo Deus et Homo, seu Divinum et Humanum, non sint duo, sed in una Persona; et quod sicut Anima rationalis et Caro unus est homo, ita Deus et Homo unus sit Christus.*

DE UNITATE DEI.

5. Quoniam agnitio Dei ex cognitione Ejus est ipsa essentia et anima omnium in Universa Theologia, necessum est, ut exordium fiat de UNITATE DEI, quae in ordine per Articulos demonstrabitur, qui erunt, I. *Quod tota Scriptura Sacra, et inde Doctrinae Ecclesiarum in Christiano Orbe doceant, quod Deus unus sit.* II. *Quod universalis influxus in animas hominum sit, quod Deus sit, et quod unus.* III. *Inde est, quod in Universo Mundo non detur Gens, cui religio et sana ratio, quae non agnoscit Deum, et Deum unum esse.* IV. *Quod qualis ille Deus unus est, gentes et populi abiverint et abeant in diversum, ex pluribus causis.* V. *Quod Ratio humana ex multis in Mundo percipere aut concludere possit, si vult, quod Deus sit, et quod unus sit.* VI. *Quod nisi unus Deus foret, non potuisset Universum creari et conservari.* VII. *Quod homo, qui non agnoscit Deum, ab Ecclesia sit excommunicatus, et damnatus.* VIII. *Quod apud hominem, qui non agnoscit unum Deum, sed plures, nihil Ecclesiae cohaereat.* Sed haec singulatim evolventur.

6. I. QUOD TOTA SCRIPTURA SACRA ET INDE OMNES DOCTRINAE ECCLESIARUM IN CHRISTIANO ORBE, DOCEANT, QUOD DEUS SIT, ET QUOD UNUS SIT. Quod tota Scriptura sacra doceat, quod Deus sit, est quia in intimis ejus non aliud est, quam Deus, hoc est, Divinum quod procedit a Deo, est enim illa dictata a Deo, et non potest aliud procedere a Deo, quam quod Ipse est, et vocatur Divinum; hoc in intimis ejus est. In derivatis autem, quae infra sunt, et inde sunt, est Sancta illa Scriptura accommodata perceptioni Angelorum et Hominum, in his est similiter Divinum, sed in alia forma, et in hac vocatur id Divinum Caeleste, Spirituale et Naturale, quae non aliud sunt, quam integumenta Dei; quoniam Ipse Deus, qualis est in intimis Verbi, non potest ab ullo Creato videri; nam dixit ad Mosen, dum

supplicavit ut videret gloriam Jehovae, quod nemo possit videre Deum et vivere; simile est cum intimis Verbi, ubi Deus in suo Esse et in sua Essentia est: sed usque Divinum, quod intime est, ac integitur per talia, quae accommodata sunt perceptionibus Angelorum et Hominum, elucet sicut Lux per formas Crystallinas, sed varie secundum statum mentis, quem sibi homo a Deo vel a semet formavit; coram omni illo, qui statum mentis suae formavit a Deo, est Scriptura sacra sicut Speculum, in quo videt Deum, sed quisque suo modo; Veritates, quas ex Verbo discit, et per vitam secundum illas imbuit, illud Speculum componunt: ex his primum constat, quod Scriptura sacra sit plenitudo Dei. Quod illa non modo doceat, quod Deus sit, sed etiam quod Deus unus sit, constare potest ex Veritatibus, quae, ut dictum est, Speculum illud conformant, quod in uno nexu cohaereant, et faciant, quod homo non possit cogitare de Deo nisi unum; inde est, quod unusquisque, cujus ratio aliqua sanctitate ex Verbo imbuta est, sciat sicut ex se, quod Deus unus sit, et percipiat sicut insaniam dicere, quod plures sint; angeli non possunt aperire os ad enuntiandum deos, aura enim caelestis, in qua vivunt, contranititur. Quod Deus unus sit, Scriptura sacra non modo universaliter ita, ut dictum est, docet, sed etiam particulariter multis in locis, ut in his, „*Audi Israël, Jehovah Deus noster, Jehovah unus est*, Deutr. VI: 4. pariter Marc. XII: 29. *Tantummodo inter te Deus, et praeter Me non est Deus*, Esaj. XLV: 14. 15. *Nonne Ego Jehovah, et non amplius Deus praeter Me*, Esaj. XLV: 20. 21. *Ego Jehovah Deus tuus, et Deum praeter Me non agnosces*, Hosch. XIII: 4. *Sic dixit Jehovah Rex Israëlis, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus*, Esaj. XLIV: 6. *In die illo erit Jehovah in Regem super totam Terram, in die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum*,“ Sach. XIV: 9.

7. Quod doctrinae Ecclesiarum in Christiano Orbe doceant, quod Deus unus sit, notum est; docent, quia ex Verbo sunt omnes doctrinae illarum, quae cohaerent, quantum unum Deum non solum ore, sed etiam corde agnoscunt: illi qui solum ore unum Deum, et tres corde confitentur, ut fit apud plures hodie in Christianismo, illis non aliud est Deus, quam dun-

taxat enuntiatum oris, et omne Theologicum illis non aliud est, quam sicut Idolum ex auro inclusum scrinio, ad quod clavis ad aperiendum est solum apud antistites, et illi quando legunt Verbum, non percipiunt aliquam lucem ibi et inde, et ne quidem quod Deus unus sit; Verbum illis est sicut lituris maculatum, et quoad unitatem Dei obtectum; hi sunt qui a Domino describuntur apud Matthaeum „*Auditu audietis, et non intelligetis, et videndo videbitis, et non cernetis: oculos suos occluserunt, ne forte videant oculis suis, et auribus audiant, et corde intelligant, et convertant se, et sanem illos,*" Cap. XIII: 14. 15. Sunt omnes illi sicut qui lucem fugiunt, et intrant Cameras ubi non fenestrae sunt, et palpitant circum parietes, et quaerunt ubi victus et ubi nummi; et tandem faenerantur visum noctuarum similem, et vident in tenebris: sunt hi similes mulieri, cui plures mariti sunt, quae non est uxor, sed lasciva meretrix: suntque similes virgini, quae a pluribus procis annulos accipit, et post nuptias cum uno locat noctes; et quoque cum reliquis.

8. II. Quod universalis Influxus a Deo in animas hominum sit, quod Deus sit, et quod unus. Quod influxus sit a Deo in hominem, manifestum est ab omnium confessione, quod omne bonum, quod in se bonum est, et est in homine, et fit ab illo, sit a Deo, similiter omne charitatis et omne fidei, nam legitur, *Non potest homo sumere quicquam, nisi sit datum ei e Caelo*, Joh. III: 27: et Jesus dixit, *Sine Me non potestis facere quicquam*, Joh. XV: 5, hoc est, non quicquam quod charitatis et quod fidei est. Quod influxus ille sit in animas hominum, est quia anima est intimum et supremum hominis, ac influxus a Deo fit in illud, et inde descendit in illa quae infra sunt, et vivificat illa secundum receptionem: Vera quae fidei erunt, quidem influunt per auditum, et sic menti implantantur, ita infra animam, sed homo per haec vera modo disponitur ad recipiendum influxum a Deo per animam, et qualis dispositio est, talis fit receptio, et talis transformatio fidei naturalis in fidem spiritualem. Quod influxus a Deo in animas hominum sit, quod Deus unus sit, est quia omne Divinum tam universaliter quam singulariter sumtum, est Deus, et quia omne Divinum cohaeret ut

unum, non potest non inspirare homini ideam Unius Dei; et haec idea corroboratur indies, sicut homo a Deo elevatur in lucem Caeli; Angeli enim in sua luce non possunt cogere se ad enuntiandum Deos, quare etiam loquela illorum in fine cujusvis sensus terminatur quoad accentum in unum; quod non aliunde est, quam ex influxu in animas illorum, quod Deus unus sit. Quod tametsi in omnium hominum animas influit quod Deus unus sit, usque multi cogitent, quod Divinitas Ejus divisa sit in Plures ejusdem Essentiae, est causa, quod, cum Influxus ille descendit, illabatur in formas non correspondentes, et ipsa forma variat illum, quemadmodum fit in omnibus subjectis trium regnorum naturae; est idem Deus qui vivificat omnem bestiam, qui hominem, sed forma recipiens facit, quod bestia sit bestia et quod homo sit homo; similiter fit cum homine, dum ille menti suae inducit formam bestiae: similis influxus a Sole est in omnem arborem, sed variatur ille secundum cujusvis formam, similis est in vitem, qualis in spinam, sed si spina inoculatur viti, influxus ille invertitur et procedit secundum spinae formam. Simile fit in subjectis Regni mineralis, lux influens in lapidem calcarium, et in adamantem, est eadem, sed pellucet in hoc, et opacatur in illo. Quod Humanas mentes attinet, illae variantur secundum formas suas, quae intus spirituales sunt secundum fidem in Deum et simul vitam a Deo, et formae illae fiunt pellucidae et Angelicae per fidem in unum Deum, at vicissim fiunt opacae et ferinae per fidem in plures Deos, quae parum discriminatur a fide in nullum Deum.

9. III. Inde est, quod in universo Mundo non detur Gens, cui Religio et sana ratio est, quae non agnoscit Deum, et Deum unum esse. Ex Influxu Divino in animas hominum, de quo mox supra, sequitur, quod sit internum dictamen apud unumquemvis hominem, quod Deus sit, et quod unus sit: quod usque dentur, qui Deum negant, et qui Naturam pro Deo agnoscunt, quique plures Deos, et quoque Simulacra pro diis colunt, est causa, quia interiora rationis suae seu intellectus sui obstipaverunt mundanis et corporeis, et per haec primitivam seu infantiae ideam de Deo obliteraverunt, et simul tunc Religionem a pectore in tergum rejecerunt. Quod Christiani agnoscant unum Deum, sed quomodo, ex Symbo-

lica illorum Confessione patet, quae talis est, „*Fides Catholica haec est, ut unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in unitate veneremur: sunt tres Personae Divinae, Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et tamen non sunt tres dii, sed unus est Deus: atque alia est Persona Patris, alia Filii, et alia Spiritus Sancti, et illarum est una Divinitas, aequalis Gloria, et coaeterna Majestas; ita Deus est Pater, Deus est Filius, et Deus est Spiritus Sanctus: at quia singulatim unamquamque Personam Deum et Dominum confiteri Christiana veritate compellimur, ita tres Deos et tres Dominos dicere, Catholica Religione prohibemur:* talis est fides Christiana de Unitate Dei; sed quod Trinitas Dei et Unitas Dei in illa confessione inter se dissideant, in Capite de Divina trinitate videbitur. Gentes reliquae in Mundo, quibus Religio et sana ratio est, adstipulantur, quod Deus unus sit: omnes Mahumedani in suis Imperiis; Africani in multis sui Orbis Regnis; et quoque Asiatici in pluribus suis; et insuper Judaei hodie. Antiquissimi in Saeculo aureo, illi, apud quos Religio fuit, coluerunt Deum Unum, quem nominaverunt Jehovam; similiter Antiqui in Saeculo sequente, antequam Imperia monarchica facta sunt, cum quibus inceperunt amores mundani, et demum corporei, occludere superiora intellectus, quae prius fuerunt aperta, et tunc sicut Templa et Adyta pro cultu unius Dei: at Dominus Deus ut recluderet illa, et sic restauraret cultum unius Dei, Ecclesiam apud Jacobi posteros instituit, et praefecit omnibus praeceptis religionis illorum hoc, *Non erit Deus alius ante faciem meam*, Exod. XX: 3. Jehovah etiam, quem se e novo coram illis nominavit, significat supremum et unicum Ens, ex quo omne est, quod in universo est et existit. Prisci Gentiles pro supremo Deo agnoverunt Jovem, ita forte vocatum a Jehovah, et plures alios, qui componebant Aulam ejus, etiam Divinitate donaverunt; at Sapientes in Sequenti aevo, ut Plato et Aristoteles, fassi sunt, quod hi non Dii, sed totidem proprietates, qualitates, et attributa unius Dei essent, quae dii vocati sunt, quia singulis illis divinitas inerat.

10. Omnis Ratio sana, tametsi non religiosa, videt, quod omne divisum nisi pendeat ab uno, ex se dilabatur, quemadmodum Homo ex tot membris, visceribus, organis sensoriis et

motoriis contextus, nisi ex una anima; et ipsum Corpus nisi ex uno corde. Similiter Regnum nisi ab uno Rege; Domus nisi ab uno hero; et omnis functio, quae multiplex est in unoquovis Regno, nisi ab uno officiario. Quid Exercitus valeret contra hostes absque Duce, cui suprema potestas, et ei praefecti subordinati, quibus singulis suum jus est super milites. Simile foret cum Ecclesia, nisi illa agnosceret unum Deum, et quoque cum Caelo angelico, quod est sicut caput Ecclesiae in terris, in quibus Dominus est ipsa Anima; quare Caelum et Ecclesia Ipsius Corpus vocantur; quae nisi agnoscerent unum Deum, foret utrumque sicut inanime corpus, quod, quia ad nihil utile, projiceretur, et sepeliretur.

11. IV. Quod qualis ille Deus unus est, Gentes et Populi abiverint et abeant in diversum, ex pluribus causis. Causa prima est, quod cognitio de Deo, et inde agnitio Dei, non dabilis sit absque Revelatione, et non cognitio de Domino et inde agnitio, quod in Ipso omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter, quam ex Verbo, quod est Revelationum Corona; nam homo ex data Revelatione potest obviam ire Deo, et influxum recipere, et sic a naturali fieri spiritualis: et primaeva Revelatio pervagata est universum Orbem, et illam naturalis homo perverterat multis modis, unde divaricationes, dissensus, haereses, et schismata religionum. Secunda causa est, quod Naturalis homo non possit percipere aliquid de Deo, sed solum de Mundo, et hoc applicare ad se, quare inter canones Ecclesiae Christanae est, quod Naturalis homo sit contra Spiritualem, et quod pugnent inter se; inde est, quod illi, qui ex Verbo, ex alia Revelatione cognoverunt quod Deus sit, abiverint et abeant in diversum de Qualitate Dei, et de Unitate Ipsius. Quapropter illi, quorum mentis visus pependit a sensibus corporis, et tamen voluerunt videre Deum, formaverunt sibi Simulacra ex auro, argento, lapide et ligno, ut sub illis, ut visus objectis, adorarent Deum: et quod alii, qui simulacra ex religione rejecerunt, sibi de Deo finxerint Imagines ex Sole et Luna, ex Astris, et ex variis super terra: at illi, qui crediderunt se supra vulgus sapere, et tamen naturales permanserunt, ex Dei immensitate et omnipraesentia in creando Mundum, Naturam, quidam illam in intimis, et quidam illam in

ultimis, pro Deo agnoverunt: et quidam ut separarent Deum a natura, excogitaverunt quoddam universalissimum, quod vocaverunt Ens universi; et quia nihil plus de Deo sciunt, fit hoc Ens apud illos ens rationis, quod significat non aliquid. Quis non comprehendere potest, quod cognitiones de Deo sint specula Dei, et quod illi, qui nihil sciunt de Deo, non videant Deum in aliquo speculo oculis obverso, sed in speculo inverso seu a tergo, quod argentum vivum aut nigrum gluten obtegit, ac imaginem non reflectit, sed suffocat. Fides Dei intrat in hominem per Viam priorem, quae est ab anima in superiora intellectus; at cognitiones de Deo intrant per Viam posteriorem, quia ex revelato Verbo ab Intellectu per sensus corporis hauriuntur, et in medio Intellectu fit conventus influxuum, et ibi naturalis fides, quae modo est persuasio, fit spiritualis, quae est ipsa agnitio; quare Intellectus humanus est sicut cambium, in quo fit permutatio.

12. V. Quod Ratio humana ex multis in Mundo percipere aut concludere possit, si vult, quod Deus sit, et quod unus sit. Haec veritas per innumerabilia in Mundo aspectabili, confirmari potest; est enim Universum sicut Theatrum, super quo Testimonia, quod Deus sit, et quod unus sit, continue exhibentur. Sed ad hoc illustrandum adducam Memorabile hoc e Mundo Spirituali. Quondam inter loquendum cum Angelis, aderant aliqui Novitii e Mundo naturali, quibus visis optabam felicem adventum, et narravi plura ignota de Mundo Spirituali; et post sermonem de illis quaesivi, quam eruditionem de Deo et de Natura e Mundo secum ferrent, dicebant hanc, quod Natura operetur omnia quae in Universo Creato fiunt, et quod Deus post Creationem illi indiderit et impresserit facultatem et potentiam illam, et quod Deus solum sustentet et conservet illa ne pereant; quapropter cuncta quae existunt, nascuntur et renascuntur super tellure, Naturae hodie adscribuntur: sed respondi, quod natura ex se non operetur quicquam, sed Deus per naturam: et quia poscebant demonstrationem, dixi; illi qui credunt Divinam operationem in singulis naturae, possunt ex permultis, quae in Mundo vident, se confirmare pro Deo, multo plus quam pro Natura: illi enim, qui se confirmant pro Divina Operatione in singulis naturae, attendunt ad

Mirabilia, quae conspiciuntur in Productionibus tam Vegetabilium quam Animalium: in PRODUTIONIBUS VEGETABILIUM; quod ex seminulo jacto in terram exeat radix, per radicem caulis, et successive rami, termites, folia, flores, fructus, usque ad nova semina, prorsus sicut Semen sciret ordinem successionis seu processum, quo se renovaturum sit. Quis rationalis cogitare potest, quod Sol, qui est purus ignis, hoc sciat, aut quod possit indere calori suo et luci suae, ut talia efficiat, et quod possit intendere usus; homo, cui rationale elevatum est, dum illa videt et rite expendit, non potest aliter cogitare, quam quod sint ab Ipso, cui infinita Sapientia est, ită a Deo; illi qui Divinam Operationem in singulis naturae agnoscunt, etiam confirmant se in eo, cum illa vident; at vicissim illi qui illam non agnoscunt, non vident talia oculis rationis in fronte, sed in occipitio, qui sunt qui omnes ideas cogitationis suae attrahunt ex sensibus corporis, et fallaciis illorum confirmant, dicentes, nonne vides Solem per calorem suum et lucem suam omnia illa operantem; quid est quod non vides, num est aliquid. Illi qui se confirmant pro Divino, attendunt ad MIRABILIA quae vident in PRODUCTIONIBUS ANIMALIUM; ut hic primum memorem in Ovis, quod in illis lateat pullus in suo semine cum omni requisito ad formationem, et quoque cum omni progressione post exclusionem usque dum fiat avis in forma genitricis. Porro, si attenditur ad Volatilia in genere, sistuntur menti, quae alte cogitat, talia, quae creant stuporem, ut quod in minimis illorum ut in maximis, in invisibilibus ut in visibilibus, hoc est, in insectulis ut in alitibus et bestiis magnis, sint organa sensuum, quae sunt visus, odoratus, gustus et tactus, tum organa motuum, quae sunt musculi, volant enim et gradiuntur; ut et viscera adhaerentia cordi et pulmoni, quae actuantur a cerebris. Qui omnia Naturae adscribunt, illi quidem vident talia, sed cogitant modo quod sint, et dicunt, quod Natura producat; et hoc dicunt, quia averterunt mentem a cogitando de Divino, et qui averterunt se a Divino, dum vident mirabilia in Natura, non possunt rationaliter, minus spiritualiter, de illis cogitare, sed cogitant sensualiter et materialiter, et tunc cogitant in natura a natura, et non supra illam; solum cum differentia a bestiis, quod rationalitate polleant, hoc est,

quod possint intelligere, si volunt. Illi, qui averterunt se a cogitando de Divino, et per id facti sunt sensuales corporei, non cogitant, quod visus oculi tam crassus et materialis sit, ut plura insectula spectet ut unum obscurum, et tamen unumquodvis organizatum est ad sentiendum et ad se movendum, et sic quod praeditum sit fibris et vasis, tum corculis, fistulis pulmonicis, viscerulis ac cerebris, et quod haec contexta sint a purissimis in natura, et quod contextus illi correspondeant vitae in ultimo gradu, e qua minutissima illorum distincte aguntur. Cum Visus oculi tam crassus est, ut plura cum innumerabilibus in unoquovis, appareant ei sicut parvum obscurum, et tamen illi, qui sensuales sunt, ex illo visu cogitant et judicant, patet quam incrassata est Mens illorum, et inde in qua caligine sunt de spiritualibus.

Quisque ex visibilibus in Natura potest se confirmare pro Divino, si vult, et quoque se confirmat, qui de Deo et Ipsius Omnipotentia in creando Universum, et de Ipsius Omnipraesentia in conservando illud, cogitat; ut dum videt Volatilia Caeli, quod quaelibet eorum species sciat sua alimenta, et ubi haec sunt; cognoscat ex sono et visu consocios; tum inter aves, quaenam earum amicae, et quaenam inimicae sunt, quod congressus sub plumis sciant, connubia jungant, arte struant nidos, ibi ponant ova, incubent illis, tempus incubatus sciant, quo exacto excludunt pullos, quos tenerrime amant, sub alis fovent, escas porrigunt, et alunt, et hoc usque dum sui juris fiunt, et similia possunt agere. Omnis qui vult de Divino influxu per Mundum spiritualem in naturalem cogitare, potest eum in illis videre; potest etiam, si vult, corde suo dicere, tales Scientiae non possunt illis dari ex Sole per ejus calorem et lucem, est enim Sol, ex quo Natura suum ortum et essentiam ducit, purus Ignis, et inde effluxus caloris et lucis ejus prorsus mortui; et sic possunt concludere, quod talia sint ex influxu Divino per Mundum spiritualem in ultima naturae.

Quisque potest ex Visibilibus in Natura pro Divino se confirmare, dum videt Vermes, qui ex jucundo cujusdam amoris affectant et spirant mutationem sui status terrestris in statum quendam analogum status caelestis, et propterea repunt in loca, circumdant se tegmine, et sic mittunt se in uterum ut re-

nascantur, et ibi fiant chrysallides, aureliae, nymphae, et tandem papiliones; et cum Metamorphosin subierunt, et secundum speciem pulchris induti sunt alis, evolant in aërem sicut in suum caelum, ac ibi genialiter ludunt, et agunt connubia, ponunt ova, ac prospiciunt sibi posteritatem; et tunc victu amaeno et dulci ex floribus se nutriunt. Quis non, qui pro Divino ex visibilibus in natura se confirmat, non videt aliquam imaginem terrestris status hominis in illis ut vermibus, et imaginem status caelestis in illis ut papilionibus: at illi, qui pro Natura se confirmant, vident quidem illa, sed quia caelestem hominis statum rejecerunt ex animo, vocant illa meras naturae operationes.

Quisque ex Visibilibus in Natura pro Divino se potest confirmare, dum attendit ad illa quae nota sunt de Apibus, quod sciant ex rosis et floribus colligere ceram, et exsugere mel, ac struere cellas sicut domunculas, et disponere illas in formam civitatis, cum plateis per quas intrent et per quas exeant; quod e longinquo odorent flores et herbas, ex quibus colligant ceras pro domo, et mella pro victu, et quod illis refertae revolent secundum plagam ad suum alveare, et sic prospiciant sibi victum pro ventura hyeme, sicut illam praeviderent: praeficiunt etiam sibi dominam sicut Reginam, ex qua Posteritas propagetur, et pro illa quasi Aulam supra se struunt cum satellitiis circum, quae, cum tempus partus instat, vadit in comitatu a satellitibus, qui vocantur Fuci, a cellula in cellulam, et ponit ova, quae turba sequens circumlinit, ne laedantur ab aëre; inde illis nova soboles: postea cum haec ad aetatem suam provecta est, ut similia possit facere, expellitur domo, et examen se primum colligit in turmam, ne consociatio divellatur, et dein evolat ad investigandum sibi domicilium: circa Autumnum fuci illi, quia nihil cerae aut mellis intulerunt, educuntur et deprivantur alis, ne redeant, et escas suas, quibus nihil operae impenderunt, consumant; praeter plura: ex quibus constare potest, quod illis, propter Usum, quem praestant Generi humano, ex influxu Divino per Spiritualem Mundum, sit forma regiminis, qualis est apud homines in terris, imo apud angelos in Caelis. Quis, cui ratio illibata est, non videt, quod talia apud illos non sint ex Naturali mundo; quid Sol, a quo Natura,

commune habet cum Regimine aemulo et analogo Regiminis caelestis. Ex his et similibus apud Animalia bruta, confessor et cultor Naturae confirmat se pro Natura, dum confessor et cultor Dei ex iisdem se confirmat pro Deo, nam Spiritualis homo videt spiritualia in illis, et Naturalis homo videt naturalia in illis, ita quisque qualis est: quod me attinet, talia mihi fuerunt testimonia Influxus Mundi Spiritualis in Naturalem a Deo. Expende etiam, num de aliqua Forma regiminis, aut de aliqua Lege civili, aut de aliqua Virtute morali, aut de aliqua Veritate spirituali, potes analytice cogitare, nisi Divinum ex Sapientia sua per Mundum Spiritualem influat; quod ad me, non potui nec possum; animadverti enim perceptibiliter et sensibiliter influxum illum nunc per 26 annos continue, quare hoc dico ex testato.

Num Natura pro fine potest habere Usum, et disponere usus in ordines et formas, hoc non potest nisi quam Sapiens; ac Universum ita ordinare et formare non potest nisi Deus, Cui infinita Sapientia est; quis alius potest praevidere et providere quae victus et amictus sunt, hominibus, victus ex messibus agri, fructibus terrae, et ex animalibus, et vestitus ex iisdem. Inter Mirabilia ibi est, quod viles illi vermes, qui vocantur Bombyces, serico vestirent, et magnifice ornarent et faeminas et viros, a Reginis et Regibus, usque ad ancillas et famulos: et quod viles illi vermes, qui vocantur Apes, suppeditarent Ceras pro luminaribus, ex quibus Templa et Aulae in splendore sunt. Haec et plura sunt Auctoramenta exstantia, quod Deus a se per Mundum Spiritualem operetur omnia quae in Natura fiunt.

His adjiciendum est, quod in Mundo Spirituali visi sint illi, qui pro Natura ex visibilibus in Mundo se confirmaverunt, usque ut athei facti sint, et quod Intellectus eorum in Luce spirituali apparuerit apertus infra, sed occlusus supra, ex causa, quia Cogitatione spectaverunt deorsum ad terram, et non sursum ad Caelum: supra sensuale, quod est infimum intellectus, apparuit sicut velamen fulgurans ex igne infernali, apud quosdam atrum sicut fuligo, et apud quosdam lividum sicut cadaver. Caveat itaque quisque sibi a confirmationibus pro Natura, sed confirmet se pro Deo, non deest supellex.

13. VI. Quod nisi unus Deus foret, non potuisset Universum creari et conservari. Quod Unitas Dei concludi possit a creatione Universi, est quia Universum est Opus cohaerens sicut unum a primis ad ultima, et quod pendeat a Deo uno sicut corpus a sua anima; Universum ita creatum est, ut Deus possit omnipraesens esse, ac sub auspicio suo omnia et singula ejus tenere, ac ut unum continere in perpetuum, quod est conservare. Ex hoc quoque est, quod Jehovah Deus dicat, Quod sit, *Primus et Ultimus*, *Principium et Finis*, *Alpha et Omega*, Esaj. XLIV: 6. Apoc. I: 8. 17. et alibi, *Quod faciat omnia*, *expandat caelos*, *et extendat Terram*, *a Se Ipso*, Esaj. XLIV: 24. Hoc magnum Systema, quod vocatur Universum, est Opus cohaerens ut unum a primis ad ultima, quia Deus in creando illud intendit unum Finem, qui fuit Caelum angelicum ex Humano Genere, et Media ad illum finem sunt omnia, ex quibus Mundus est; nam qui vult finem, etiam vult media; quare qui contemplatur Mundum ut Opus continens mediorum ad illum finem, ille potest contemplari Universum creatum ut Opus cohaerens ut unum, et potest videre, quod Mundus sit Complexus usuum in successivo ordine pro Humano Genere, ex quo Caelum Angelicum; Divinus Amor non potest alium finem intendere, quam Beatitudinem aeternam hominum ex suo Divino, et Divina Ipsius Sapientia non potest producere aliud quam usus medios ad illum finem; ex lustrato Mundo in universali hac idea, omnis sapiens potest comprehendere, quod Creator universi sit unus, et quod Essentia Ipsius sit Amor et Sapientia; quare non datur singulare ibi, in quo non latet usus in propinquo aut e longinquo pro homine; pro victu ejus ex fructibus terrae, et quoque ex animalibus, ac vestitus ex iisdem. Inter mirabilia est, quod viles illi vermes, qui vocantur Bombyces, serico vestiant et magnifice ornent et faeminas et viros, a Reginis et Regibus, usque ad ancillas et famulos: et quod Viles vermes, qui sunt Apes, suppeditent ceras pro luminaribus, ex quibus Templa et Aulae in splendore sunt. Illi qui singulariter aliqua in Mundo, et non universaliter omnia in serie, in qua sunt fines, causae mediae, et effectus, lustrant, tum qui Creationem non a Divino Amore per Divinam Sapientiam deducunt, non videre possunt, quod Universum sit

Opificium unius Dei, et quod in singulis usibus, quia in fine, habitet; omnis enim qui in fine est, etiam in mediis est, nam intime in omnibus mediis est finis, qui agit et ducit media. Qui non contemplantur Universum ut Opificium Dei, ac ut Habitaculum Amoris et Sapientiae Ipsius, sed ut Opificium naturae, ac ut Habitaculum caloris et lucis solis, illi superiora mentis suae occludunt pro Deo, et Inferiora mentis suae aperiunt pro diabolo et inde exuunt Humanum et induunt ferinum, et se non modo credunt bestiis similes, sed etiam fiunt; fiunt enim vulpes quoad astutiam, lupi quoad ferociam, pardi quoad dolum, tigrides quoad saevitiam, crocodili, serpentes, bubones et noctuae quoad illorum naturam: illi qui tales sunt, etiam in Mundo Spirituali e longinquo apparent illis feris similes; amor mali illorum ita se figurat.

14. VII. Quod homo, qui non agnoscit Deum, ab Ecclesia sit excommunicatus, et damnatus. Quod homo, qui non agnoscit Deum, ab Ecclesia excommunicatus sit, est quia Deus est omne Ecclesiae, et Divina, quae vocantur Theologica, faciunt Ecclesiam, quare negatio Dei, est negatio omnium Ecclesiae; et haec ipsa negatio excommunicat illum, ita ipse homo se, et non Deus illum: quod ille damnatus sit, est quia excommunicatus ab Ecclesia, ille etiam excommunicatus est e Caelo; Ecclesia enim in terris et Caelum angelicum unum agunt, sicut Internum et Externum, ac sicut Spirituale et Naturale apud hominem; et homo a Deo creatus est, ut quoad Internum suum sit in Mundo spirituali, et quoad Externum suum in Mundo naturali; proinde quod creatus sit indigena utriusque Mundi, propter causam, ut spirituale, quod Caeli est, implantetur naturali quod Mundi est, quemadmodum fit cum semine in humo, et sic homo fiat constans et perdurans in aeternum. Homo, qui per negationem Dei se excommunicavit ab Ecclesia, et sic a Caelo, occlusit Internum hominem apud se quoad voluntatem, ita quoad genialem suum amorem; voluntas hominis enim est receptaculum amoris ejus, et fit habitaculum hujus; at non potest occludere Internum suum hominem quoad Intellectum, nam si hoc posset et faceret, homo non foret homo amplius, sed amor voluntatis ejus superiora Intellectus infatuat falsis; inde fit Intellectus quasi occlusus quoad

vera quae fidei sunt, et quoad bona quae charitatis, ita plus et plus contra Deum, et simul contra spiritualia Ecclesiae; et sic excluditur e communione cum Angelis Caeli, e qua cum exclusus est, se infert in communionem cum Satanis Inferni, et unum cogitat cum illis; et omnes Satanae negant Deum, ac de Deo et de spiritualibus Ecclesiae cogitant fatue; similiter homo conjunctus illis; hic dum in Spiritu suo est, quod fit quum domi sibi relictus patitur cogitationes duci a jucundis mali et falsi, quae concepit et parturivit apud se, tunc cogitat de Deo quod non sit, sed quod sit modo vox sonans ex pulpitis, ad vinciendum plebem ad obedientiam legum justitiae, quae Societatis sunt; et quoque cogitat, quod Verbum, ex quo ministri sonant Deum, sit visionarium et congestum quid, cui Sanctitas ex Auctoritate inducta est; tum quod Decalogus seu Catechismus sit libellus, qui postquam tritus est a manibus puerorum, rejectibilis sit, sanxit enim quod parentes honorandi sint, non occidendum, non scortandum, non furandum, non false testandum, et quis non ex lege civili eadem scit: de Ecclesia cogitat, quod modo sit congregatio simplicium, ad credendum facilium, et pusillanimorum, qui vident quod non vident: de homine, et de se ut homine, cogitat similiter ut de bestia; et de vita post mortem, similiter quod de vita bestiae post illam. Ita cogitat Internus ejus homo, utcunque aliter loquitur Externus; nam, ut dictum, est cuivis homini Internum et Externum, et Internum ejus facit hominem, qui vocatur Spiritus, et vivit post mortem, et Externum, ex quo per moralitatem agit hypocritam, sepelitur; et tunc propter negationem Dei fit damnatus. Omnis homo quoad Spiritum suum est sui similibus consociatus in Mundo Spirituali, et est sicut unus cum illis; et datum est mihi saepius videre hominum adhuc viventium Spiritus in Societatibus, quorundam ibi in angelicis, et quorundam in infernalibus, et quoque per dies datum est loqui cum illis, et miratus sum quod ipse homo in suo corpore adhuc vivens de hoc prorsus nihil sciret: exinde patuit, quod qui negat Deum, jamdum inter damnatos sit, et quod post mortem colligatur ad suos.

15. VIII. Quod apud homines, qui non agnoscunt unum Deum, sed plures, nihil Ecclesiae cohaereat. Qui

unum Deum fide agnoscit et corde colit, ille in communione Sanctorum in terris est, et in communione Angelorum in caelis, illae dicuntur communiones, et sunt, quia in uno Deo sunt et unus Deus in illis: iidem etiam in conjunctione sunt cum Universo Caelo Angelico, et ausim dicere, cum omnibus et singulis ibi, sunt enim omnes sicut filii et posteri ex uno Patre, quorum animi, mores et facies similares sunt, a quibus se mutuo cognoscunt. Caelum Angelicum coordinatum est in Societates secundum omnes varietates amoris boni, quae varietates ad universalissimum unum Amorem collimant, qui est in Deum; ex hoc Amore propagati sunt omnes, qui Deum unum Creatorem universi, et simul Redemptorem, et Regeneratorem, fide agnoscunt et corde colunt. Sed aliter prorsus illi, qui non unum, sed plures Deos adeunt et adorant, sive hoc fiat, quod unum ore et tres cogitatione, ut faciunt illi in hodierna Ecclesia, qui Deum in tres Personas distinguunt, et unamquamque Personam declarant Deum per se, et cuique separatas qualitates, seu proprietates quae non alterius sunt, attribuunt; inde fit, quod unitas Dei non modo actualiter dividatur, sed etiam ipsa Theologia, et quoque Mens humana in qua illa erit, similiter; quid inde nisi perplexum et non cohaerens in rebus Ecclesiae resultat; quod talis sit status Ecclesiae hodiernae, in Appendice post hoc Opus, demonstrabitur: hoc veritas est, quod divisio Dei, aut Essentiae Divinae in tres Personas, quarum quaelibet per se aut singulatim est Deus, inducat negationem Dei; est sicut quis in Templum ad adorandum intrat, et in Tabula super Altari videt pictum unum Deum sicut Antiquum dierum, Alterum sicut Pontificem maximum, et Tertium sicut Aeolum volantem, et subscriptum, hi tres sunt Unus Deus: aut forsan sicut ibi videret Unitatem et Trinitatem pictas sicut hominem cum tribus Capitibus super uno corpore, aut cum tribus corporibus sub uno Capite, quae forma monstrosa est, cum qua idea si quis intraret Caelum, certe praeceps dejiceretur, tametsi diceret, quod Caput aut Capita significarent Essentiam, et Corpus aut Corpora Proprietates distinctas.

* * * * * *

16. His adjiciam unum Memorabile: Vidi aliquos novos Advenas e Mundo naturali in Mundum Spiritualem, inter se

loquentes de Tribus Personis Divinis ab aeterno; fuerunt Canonici, et unus ex illis Episcopus; hi ad me accesserunt, et post aliquem sermonem de Mundo Spirituali, de quo antea non quicquam sciverant, dixi, audivi vos loquentes de tribus Personis Divinis ab aeterno; et quaeso, ut magnum hoc Mysterium secundum ideas vestras, quas cepistis in Mundo naturali, e quo nuper venistis, aperiatis: et tunc Primas me intuens, dixit, video quod sis Laicus, quare ideas cogitationis meae de magno hoc Mysterio aperiam, et docebo; ideae meae fuerunt, et adhuc sunt, quod Deus Pater, Deus Filius et Deus Spiritus Sanctus, in Medio Caelo super magnificis et altis Soliis seu Thronis sedeant; Deus Pater super Throno ex obryzo auro cum Sceptro in manu; Deus Filius ad dextram Ipsius super Throno ex purissimo argento cum Corona super capite; et Deus Spiritus Sanctus juxta illos super Throno ex splendido Crystallo, tenens Columbam in manu; et quod circum circa illos in triplici ordine pensiles lampades ex lapidibus pretiosis coruscarent; et quod e longinquo ab hoc Circo starent innumerabiles Angeli, omnes adorantes et glorificantes: et insuper, quod Deus Pater cum suo Filio jugiter de justificandis colloquatur, et quod inter se decernant et sanciant, quinam in terris digni essent, quos inter Angelos recepturi, ac vita aeterna coronaturi sint: et quod Deus Spiritus Sanctus ex auditis illis quoad nomina, illico percurrat terrarum Orbem ad illos, secum ferens dona justitiae, totidem auctoramenta salutis pro justificandis, et actutum ut advenit et afflat, dissipet peccata, sicut ventilator fumum e fornace, et hanc dealbat; et quoque aufert e cordibus durities lapidis, et infert mollities carnis, et simul innovat Spiritus seu mentes eorum, et generat e novo, ac facies infantiles illis inducit; et denique obsignat frontes eorum signo crucis, et vocat electos et filios Dei. Hoc sermone finito Primas ille ad me dixit, ita illud magnum mysterium in Mundo enodavi; et quia plerique ex nostro Ordine ibi illis meis effatis adplauserunt, persuasus sum, quod etiam tu, qui laicus es, illis fidem adjungas. Postquam illa a Primate dicta sunt, inspexi illum et simul canonicos cum illo, et animadverti, quod omnes pleno assensu faverent, quare exorsus sum respondere, et dixi; expendi tuae fidei enuntiata, et ex illis collegi, quod de Deo Triuno prorsus

naturalem et sensualem, imo materialem ideam, captaveris et foveas, ex qua inevitabiliter fluit idea trium Deorum; estne sensualiter cogitare de Deo Patre, quod sedeat super Throno cum Sceptro in manu, et de Filio, quod super suo Throno cum Corona super capite, et de Spiritu Sancto, quod super suo cum Columba in manu, et quod secundum auscultata percurrat terrarum Orbem; et quia talis idea inde resultat, non possum dictis tuis adjungere fidem: ego enim ab infantia mea non potui in mentem meam aliam ideam quam Unius Dei admittere, et cum hanc solum admisi et retineo, cadunt apud me omnia illa quae dixisti; et tunc vidi, quod per Thronum, super quo Jehovah secundum Scripturam dicitur sedere, intelligatur Regnum, per Sceptrum et Coronam Regimen et Dominium, per sedere ad dextram Omnipotentia Dei per Humanum suum; et quod per illa, quae de Spiritu Sancto perhibentur, Operationes Divinae Omnipraesentiae: assume Domine, si placet, ideam Unius Dei, et illam rite volve in Ratiocinio tuo, et tandem perspicue deprehendes, quod ita sit. Vos quidem etiam dicitis, quod Deus unus sit, et hoc quia Essentiam facitis unam et quoque individuam trium illarum Personarum, atqui non permittitis ut aliquis dicat, quod unus ille Deus sit una Persona, sed quod usque sint tres, et hoc facitis, ne idea trium deorum, qualis vestra est, pereat; et quoque addicatis cuivis proprietatem separatam ab alterius, annon sic Essentiam vestram Divinam dividitis; quando ita est, quomodo dicere potestis et simul cogitare quod Unus Deus sit; ignoscerem, si dixeritis quod unum Divinum sit: quomodo quis, dum audit, quod *Pater sit Deus, Filius sit Deus, Spiritus Sanctus sit Deus, et quod unaquaevis Persona singulatim sit Deus*, potest cogitare quod unus Deus sit, estne contradictio, cui fides nusquam adjungi potest; quod non dici possit unus Deus, sed simile Divinum, illustrari potest per haec; de pluribus hominibus, qui simul unum Senatum, Synedrium, aut Concilium conformant, non potest dici quod unus homo sint, sed dum omnibus et singulis una sententia est, potest dici quod unum sentiant: nec potest de tribus adamantibus unius substantiae dici, quod unus Adamas sint, sed quod unum quoad substantiam sint, et quoque quisque Adamas ab altero differat pretio secundum proprium

pondus; sed non ita si unus sit, et non tres. Ast percipio, quod tres Divinas Personas, quarum unaquaevis per se seu singulatim Deus est, dicatis unum Deum, et injunxeritis, ut quisque in Ecclesia ita loquatur, propter causam, quia Ratio illustrata et sana in Universo terrarum Orbe agnoscit, quod Unus Deus sit, et ideo pudore suffunderemini, si non etiam vos loqueremini similiter; at usque dum unum Deum pronuntiatis, tametsi cogitatis tres, non tamen pudor ille intrahit binas illas voces in os, sed eloquimini. His dictis et auditis recessit Episcopus cum suis Canonicis, et in recedendo convertit se, et voluit exclamare, est Unus Deus, sed non potuit, quia cogitatio ejus retraxit linguam ejus, et tunc diducto ore efflavit tres Deos. Adstantes, hoc portento viso riserunt cum cachinno, et abiverunt.

17. Postea quaesivi, ubinam offenderem ex Eruditis illos, qui acutissimo ingenio sunt, et pro Trinitate Divina in tres Personas divisa stant; et aderant tres, ad quos dixi, quomodo potestis Divinam Trinitatem in tres Personas dividere, et asserere, quod unaquaevis Persona per se seu singulatim sit Deus et Dominus, numne sic confessio oris, quod Deus Unus sit, tantum a cogitatione distat, quantum meridies a septentrione; ad quod responderunt, non hilum distat, quia tribus Personis est Una Essentia, et Divina Essentia est Deus; nos fuimus in Mundo Tutores Trinitatis Personarum, ac Pupillus, cujus tutelam gessimus, fuit fides nostra, in qua unaquaevis Persona Divina partem suam nacta est, Deus Pater illam partem quod imputet ac donet, Deus Filius illam quod intercedat et mediet, et Deus Spiritus Sanctus illam quod imputationis et mediationis usus efficiat. At quaesivi, quid per Divinam Essentiam intelligitis, dixerunt, intelligimus Omnipotentiam, Omniscientiam, Omnipraesentiam, Immensitatem, Aeternitatem, Aequalitatem Majestatis; ad quae dixi, si Essentia illa facit ex pluribus diis Unum, potestis adhuc plures addere, ut pro exemplo quartum, qui apud Mosen, Ezechielem et Hiobum memoratur, et vocatur Deus Schaddai: similiter etiam fecerunt Antiqui in Graecia et Italia, qui parilia attributa et sic similem essentiam assignaverunt suis diis, ut Saturno, Jovi, Neptuno, Plutoni, Apollini, Junoni, Dianae, Minervae, imo etiam Mercurio et

Veneri, sed usque non potuerunt dicere, quod omnes illi unus Deus essent: et quoque vos, qui tres estis, ac, ut percipio, simili eruditione, et sic simili essentia quoad illam, usque non potestis vos combinare in unum hominem eruditum; sed ad haec riserunt, dicentes, jocaris, aliter est cum Essentia Divina, haec est una, et non tripartita, et est individua et sic non divisa, partitio et divisio non cadit in illam: his auditis regessi, descendamus in hanc aream, et dimicemus; et quaesivi, quid intelligitis per Personam, et quid significat illa, et dixerunt, *Nomen Personae significat non partem aut qualitatem in alio, sed quod proprie subsistit*, ita omnes Primores Ecclesiae Personam definiunt, et nos cum illis; et dixi, est haec definitio Personae, et responderunt, est; ad quae retuli, ita non est aliqua pars Patris in Filio, nec aliqua utriusque in Spiritu Sancto, ex quo sequitur, quod quisque sit sui arbitrii, juris et potestatis, et sic non aliquid quod conjungit, nisi voluntas, quae cuivis propria est, et sic communicabilis ex beneplacito; suntne ita tres Personae tres distincti Dii: audite adhuc, definivistis etiam Personam, quod sit quod proprie subsistit, consequenter quod sint tres substantiae, in quas partimini Essentiam Divinam, et tamen haec, ut quoque dicitis, est impartibilis, quia una et individua; et insuper unicuique substantiae, hoc est, Personae, attribuitis proprietates quae non sunt in altera, et quoque quae non communicari possunt alteri, quae sunt Imputatio, Mediatio, et Operatio, quid tunc inde resultat aliud, quam quod tres Personae sint tres dii; ad haec dicta retraxerunt se, dicentes, ventilabimus illa, et post ventilationem respondebimus. Adstitit quidam Sapiens, hic audiens illa dixit, ego non volo per tam subtiles transennas hanc supremam rem inspicere, sed extra subtilitates illas video in clara luce, quod in ideis cogitationis vestrae sint tres Dii; sed quia pudoris est coram universo Mundo propalare illas, nam si propalaveritis, vocabimini insani et fatui, quare prodest ad evitandum ignominiam, ut unum Deum ore confiteamini, sed ad haec illi tres tenaces sententiae suae nihil attenderunt, et in abeundo emurmurabant aliquos terminos commodatos ex Arte Metaphysica, ex quo animadverti, quod illa esset illorum tripus, ex quo responsa vellent dare.

DE DIVINO ESSE, QUOD EST JEHOVAH.

18. Agitur primum de Divino Esse, et postea de Divina Essentia: apparet sicut duo illa unum idem sint, sed usque Esse est Universalius quam Essentia, Essentia enim ponit Esse, et ex Esse fit Essentia: Esse Dei, seu Esse Divinum non potest describi, quia est supra omnem ideam cogitationis humanae, in hanc non cadit aliud, quam quod creatum et finitum est, non autem Increatum et Infinitum, ita non Esse Divinum: Esse Divinum est ipsum Esse, ex quo omnia sunt, et quod in omnibus erit ut sint. Ulterior notio de Esse Divino potest influere ex Articulis sequentibus, qui sunt, I. *Quod Unus ille Deus dicatur Jehovah ex Esse, ita ex eo, quia Solus Est, Fuit, et Erit, et quia est Primus et Ultimus, Principium et Finis, Alpha et Omega.* II. *Quod Unus ille Deus sit ipsa Substantia et ipsa Forma, et quod Angeli et Homines sint substantiae et formae ex Ipso, et quod quantum illi in Ipso sunt, et Ipse in illis, tantum sint imagines et similitudines Ipsius.* III. *Quod Divinum Esse sit Esse in se, et simul Existere in se.* IV. *Quod Divinum Esse et Existere in se, non possit producere aliud Divinum quod sit Esse et Existere in se, consequenter quod Deus alius ejusdem Essentiae non dabilis sit.* V. *Quod Pluralitas deorum in Saeculis antiquis, et quoque hodiernis, non aliunde exstiterit, quam ex non intellecto Divino Esse.* Sed haec singulatim elucidanda sunt.

19. I. QUOD UNUS ILLE DEUS DICATUR JEHOVAH EX ESSE, ITA EX EO QUIA SOLUS EST, ET ERIT, ET QUIA EST PRIMUS ET ULTIMUS, PRINCIPIUM ET FINIS, ALPHA ET OMEGA. Quod Jehovah significet Sum et Esse, notum est; et quod Deus ab antiquissimis temporibus ita vocatus sit, constat ex Libro Creationis seu Genesi, ubi in Primo Capite nominatur Deus, at in Secundo et sequentibus Jehovah Deus: et postea cum filii Abrahami ex Jacobo per commorationem in Aegypto obliti sunt nominis Dei, in memoriam revocatum est; de quo ita; „*Moses dixit ad Deum, quodnam Nomen tuum, dixit Deus,* SUM QUI SUM; *sic dices filiis Israëlis,* SUM *misit me ad vos, et dices,* JEHOVAH DEUS *Patrum vestrorum misit me ad vos: hoc Nomen meum in aeternum, et hoc Memorabile meum a*

generatione in generationem" Exod. III: 14. 15. Quoniam solus Deus est Sum et Esse, seu Jehovah, ideo non datur in Universo Creato aliquid, quod non ducit suum esse ab Ipso; sed quomodo, videbitur infra: hoc idem etiam intelligitur per haec, *Ego sum Primus et Ultimus*, *Principium et Finis*, *Alpha et Omega*, Esaj. Cap. XLIV: 6, et Apoc. Cap. I: 8. 11. Cap. XXII: 13; per quae significatur, Qui est Ipsum et Unicum a primis ad ultima, ex quo omnia. Quod Deus dicatur Alpha et Omega, Principium et Finis, est quia Alpha est Prima et Omega est Ultima Syllaba in Alphabeto Graeco, et inde significant Omnia in complexu; causa est, quia unaquaevis Litera Alphabetica in Mundo spirituali significat aliquam rem, et Vocalis, quia inservit sono, aliquid affectionis seu amoris; ex hac origine est Loquela Spiritualis seu angelica, et quoque Scriptura ibi: sed hoc est Arcanum hactenus ignotum; est enim Lingua Universalis, in qua sunt omnes Angeli et Spiritus, et haec nihil commune habet cum aliqua Lingua hominum in Mundo; in hanc Linguam venit omnis homo post mortem, est enim illa cuivis homini ex creatione insita; quare unusquisque alterum in Universo Mundo Spirituali intelligere potest: datum est mihi saepius illam Linguam audire, et contuli illam cum linguis in Mundo, et compertus sum, quod ne quidem in aliquo minimo unum faciat cum aliqua Lingua naturali in terris; differt ab his ex primitivo suo, quod est, quod unaquaevis litera cujusvis vocis significet aliquam rem. Inde nunc est quod Deus dicatur Alpha et Omega; per quod significatur, quod sit Ipsum et Unicum a primis ad ultima, ex Quo omnia: sed de hac Lingua et ejus Scriptura fluente ex Spirituali cogitatione Angelorum, videatur in Opere de Amore Conjugiali, n. 326 ad 329, et quoque in sequentibus.

20. II. Quod unus ille Deus sit ipsa Substantia et ipsa Forma, et quod Angeli et Homines sint substantiae et formae ex Ipso; et quantum illi in Ipso sunt, et Ipse in illis, tantum sint imagines et similitudines Ipsius. Quoniam Deus est Esse, etiam est Substantia, nam Esse nisi sit substantia, est ens rationis, substantia enim est ens subsistens; et qui est substantia, etiam est forma, nam substantia nisi sit forma, est ens rationis; quare de Deo praedicari potest

utraque, sed ita, quod sit Substantia et Forma unica, ipsa, et prima: quod haec Forma sit ipsa Humana, hoc est, quod Deus sit Ipse Homo, cujus omnia Infinita sunt, in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami Anno MDCCLXIII, vulgata, demonstratum est; similiter quod Angeli et Homines sint substantiae et formae creatae et organizatae ad recipiendum Divina per Caelum influentia in se; quare in Libro creationis vocantur Imagines et Similitudines Dei, Cap. I: 26. 27, et alibi, quod sint filii Ipsius et nati ab Ipso; at quod quantum homo sub auspicio Divino vivit, hoc est, patitur se duci a Deo, tantum fiat Ipsius imago interius et interius, in serie hujus Operis, multis demonstrabitur. Nisi de Deo formetur idea, quod sit prima Substantia et Forma, et de Forma Ipsius quod sit ipsa Humana, Mentes humanae sibi facile inducerent phantasias sicut spectra de Ipso Deo, de exortu hominum, et de Creatione Mundi; de Deo non aliam notionem sibi sumerent, quam sicut de Natura universi in suis primis, ita sicut de ejus Expanso, aut sicut de inani aut nihilo; de exortu hominum, sicut de confluxu elementorum in talem formam ex fortuito, de Creatione Mundi, quod origo substantiarum et formarum ejus sit ex punctis et dein lineis geometricis, quae quia nullius praedicationis, ita in se non aliquid sunt; apud tales est omne Ecclesiae sicut styx aut caligo in tartaro.

21. III. QUOD DIVINUM ESSE SIT ESSE IN SE, ET SIMUL EXISTERE IN SE. Quod Jehovah Deus sit Esse in se, est quia est Sum, Ipsum, Unicum et Primum, ab aeterno in aeternum, a quo omne est quod est, ut sit aliquid; ita et non aliter est Principium et Finis, Primus et Ultimus, et Alpha et Omega: non potest dici, quod sit suum Esse a se, quia HOC EX SE ponit prius et sic tempus, quod non cadit in Infinitum, quod vocatur AB AETERNO, et quoque ponit alium Deum, qui Est Deus in se, ita Deum a Deo, aut quod Deus se Ipsum formaverit, et sic non foret Increatus, nec Infinitus, quia sic se a se vel ex altero finivit. Ex eo, quod Deus sit Esse in se, sequitur quod sit Amor in se, Sapientia in se, ac Vita in se, et quod sit Ipsum, a Quo omnia sunt, et ad quod omnia se referunt, ut sint aliquid; quod *Deus sit Vita in se*, et sic Deus, constat ex Domini Verbis apud Johannem Cap. V: 26: Et apud Esajam,

Ego Jehovah facio omnia, expando Caelos Solus, et extendo Terram, a Me Ipso, Caput XLIV: 24. Et quod *sit Solus Deus, et praeter Ipsum non Deus*, Esaj. XLV: 14. 15. 20. 21. Hosch. XIII: 4. Quod Deus non modo sit Esse in se, sed etiam Existere in se, est quia Esse nisi Existat, non est aliquid, pariter Existere nisi sit ex Esse, quare dato uno dabitur alterum; similiter nisi substantia etiam sit forma, de Substantia nisi sit forma, non est aliquid praedicabile, et hoc, quia non habet quale, est in se nihil. Quod hic dicantur Esse et Existere, et non Essentia et Existentia, est quia distinguendum est inter Esse et Essentiam, et inde inter Existere et Existentiam, sicut inter prius et posterius, ac prius est universalius quam posterius; ad Divinum Esse se applicat Infinitas et Aeternitas, at vero ad Divinam Essentiam et Existentiam se applicat Divinus Amor et Divina Sapientia, et per haec duo Omnipotentia et Omnipraesentia, de quibus ideo in suo ordine agetur.

22. Quod Deus sit Ipsum, Unicum et Primum, quod vocatur Esse et Existere in se, ex Quo omnia quae sunt et existunt, Naturalis homo ex sua ratione nequicquam potest rescire, nam Naturalis homo ex sua ratione non aliud potest desumere, quam quod naturae est, hoc enim quadrat cum ejus essentia, quia in illam nihil aliud ab infantia et pueritia intravit; at quoniam homo creatus est ut quoque sit Spiritualis, quia victurus est post mortem, et tunc inter Spirituales in illorum Mundo, ideo Deus providit Verbum, in quo non modo Semet Ipsum revelavit, sed etiam quod Caelum et Infernum sint, et quod in illorum uno aut altero omnis homo victurus sit in aeternum, quisque secundum vitam et simul fidem suam; et quoque in Verbo revelavit, quod sit Sum seu Esse, ac Ipsum et Unicum quod in se est, et sic Primum seu Principium, ex quo omnia. Ex hac Revelatione est, quod Naturalis homo possit se elevare supra naturam, ita supra se, et videre talia quae Dei sunt, sed usque tamen sicut e longinquo, tametsi Deus est in propinquo apud omnem hominem, est enim in illo cum sua Essentia; et quia ita est, est in propinquo apud illos, qui Ipsum amant, et illi amant Ipsum, qui vivunt secundum praecepta Ipsius et credunt in Ipsum, hi sicut vident Ipsum; quid fides nisi spiritualis visus quod sit, et quid vita secundum prae-

cepta Ipsius, quam actualis agnitio, quod ab Ipso sit salus et vita aeterna; at vero illi, quibus non est fides spiritualis sed naturalis, quae modo est scientia, et inde similis vita, illi vident quidem Deum, sed e longinquo, et hoc solum quando loquntur de Illo; differentia inter hos et illos est, sicut inter illos qui stant in clara luce, et vident homines prope se, et tangunt illos, ac inter illos qui stant in denso nimbo, et ex eo non possunt videre, num homines sint, vel num arbores aut saxa. Aut sicut qui stant super alto Monte, ubi Urbs, ac vadunt huc illuc et loquuntur cum consociis Urbanis; ac sicut qui e Mente illo spectant deorsum, et non cognoscunt num homines vel num bestiae aut statuae sint, quae vident. Imo est sicut inter illos, qui in aliquo planetario Orbe stant, et vident suos ibi, et inter illos, qui in alio planetario orbe sunt cum tubis opticis in manibus, et spectant illuc, et dicunt quod videant homines ibi, cum tamen non vident nisi universaliter terrea ut lucidum lunare, et aquea ut maculas. Simile discrimen est inter videre Deum, et Divina quae procedunt ab Ipso in sua mente, apud illos qui in fide et simul in vita charitatis sunt, et inter illos qui modo in scientia de illis sunt; proinde inter Naturales et Spirituales homines. Illi autem qui Divinam Sanctitatem Verbi negant, et usque illa quae Religionis sunt portant sicut in sacco super tergo, illi non vident Deum, sed modo sonant Deum, cum exigua differentia a psittacis.

23. IV. Quod Divinum Esse et Existere in se, non possit producere aliud Divinum quod sit Esse et Existere in se, consequenter quod Deus alius ejusdem Essentiae non dabilis sit. Quod Deus unus, qui Creator Universi, sit Esse et Existere in se, ita Deus in se, hactenus ostensum est; inde sequitur, quod non dabilis sit Deus a Deo, quia ipsum Essentiale Divinum, quod est Esse et Existere in se, non dabile est in illo; perinde est, sive dicatur a Deo gigni, sive procedere, est tamen usque a Deo produci, et hoc parum differt a creari; quare introducere in Ecclesiam fidem, quod sint tres Divinae Personae, quarum quaelibet singulatim est Deus, et ejusdem Essentiae, ac unus natus ab aeterno, et tertius procedens ab aeterno, est prorsus abolere ideam Unitatis Dei, et cum hac omnem notionem Divinitatis, et sic efficere ut omne

Spirituale rationis in exilium ejiciatur; inde homo non fit homo amplius, sed totus quantus Naturalis, qui non plus differt a bestia, quam quod loqui possit, et qui est contra omnia spiritualia Ecclesiae, haec enim naturalis homo vocat deliria; inde et non aliunde tam enormia haeretica de Deo scaturiverunt: quapropter Divina Trinitas divisa in Personas intulit non modo noctem in Ecclesiam, sed etiam mortem. Quod identitas trium Essentiarum Divinarum sit rationis scandalum, constitit mihi ex Angelis, qui dixerunt, quod ne quidem possint enuntiare tres Divinitates aequales; et si quis ad illos veniret, et vellet enuntiare, non posset quin avertat se, et quod post enuntiationem fiat sicut truncus humanus, et projiciatur deorsum, et postea abeat ad illos in Inferno, qui non aliquem Deum agnoscunt. Veritas est, quod implantare infanti et puero ideam trium Personarum Divinarum, cui inevitabiliter adhaeret idea trium deorum, sit auferre illis omne lacticinium spirituale, et deinde omnem cibatum Spiritualem, et demum omne ratiocinium spirituale, et apud illos, qui se in eo confirmant, inducere mortem spiritualem. Discrimen inter illos, qui fide et corde colunt unum Deum Creatorem Universi, et Hunc simul Redemptorem et Regeneratorem, est sicut fuit Urbs Zion tempore Davidis, et Urbs Hierosolymae tempore Salomonis, postquam Templum aedificatum est; at Ecclesia, quae credit in tres Personas, et in unamquamque ut in singularem Deum, est similis urbi Zioni et Hierosolymae a Vespasiano destructis, et Templo ibi incenso. Porro, homo, qui colit unum Deum, in Quo Divina Trinitas est, et sic qui una Persona est, fit plus et plus vivus, et homo angelus; at qui se in pluralitate Deorum ex pluralitate Personarum confirmat, fit successive sicut Statua facta cum articulis mobilibus, in cujus medio stat Satanas, et loquitur per os articulatum ejus.

24. V. Quod pluralitas deorum in saeculis antiquis, et quoque hodiernis, non aliunde exstiterit, quam ex non intellecto Divino Esse. Quod Unitas Dei cujusvis hominis menti intime inscripta sit, quoniam illa est in medio omnium quae in animam hominis a Deo influunt, supra n. 8, ostensum est; sed quod usque in Intellectum humanum non inde descenderit, est causa, quia defuerunt cognitiones, per

quas hominem oportet Deo obviam ascendere; quisque enim parabit Deo viam, hoc est, praeparabit se ad receptionem, et hoc fiet per cognitiones. Cognitiones, quae defuerunt, quod Intellectus non potuerit penetrare illuc, ut videret, quod Deus unus sit, et quod non dabile sit Divinum Esse nisi Unicum, et quod Omnia Naturae sint ab Illo, sunt sequentes, 1. Quia hactenus nemo aliquid sciverat de Mundo Spirituali, ubi sunt Spiritus et Angeli, et in quem omnis homo post mortem venit. 2. Pariter tunc, quod in illo Mundo sit Sol, qui est purus Amor a Jehovah Deo, qui in medio ejus est. 3. Quod ex illo Sole procedat Calor, qui in essentia sua est Amor, et Lux quae in essentia sua est Sapientia. 4. Quod inde omnia quae in illo Mundo sunt, Spiritualia sint, et afficiant Internum hominem, et faciant ejus Voluntatem et Intellectum. 5. Quod Jehovah Deus ex suo Sole non modo produxerit Mundum Spiritualem, et omnia Spiritualia ejus, quae innumerabilia sunt, et substantialia, sed etiam quod produxerit Mundum naturalem, et omnia naturalia ejus, quae etiam innumerabilia sunt, sed materialia. 6. Quod hactenus non aliquis sciverit discrimen inter Spirituale et Naturale, imo nec quid Spirituale in sua essentia. 7. Neque quod tres Gradus Amoris et Sapientiae sint, secundum quos Caeli angelici ordinati sunt. 8. Et quod Mens humana in totidem gradus distincta sit, ob causam ut possit in unum ex tribus Caelis post mortem elevari, quod fit secundum ejus vitam et simul fidem. 9. Et denique, quod omnia illa non potuerint quoad unum punctum existere, nisi a Divino Esse, quod est Ipsum in se, et sic Primum et Principium ex quo omnia. Hae cognitiones hactenus defuerunt, per quas tamen homo ascendet, et Divinum Esse cognoscet. Dicitur, quod homo ascendat, sed intelligitur quod a Deo elevetur; nam homini est Liberum arbitrium comparandi sibi Cognitiones, et sicut comparat sibi illas ex Verbo, medio Intellectu, ita explanat viam, per quam Deus descendat, ac illum elevet. Cognitiones, per quas fit Intellectui humano ascensus, Deo tenente illum in manu, et ducente, comparari possunt gradibus Scalae visae Jacobo, quae fuit erecta super terram, cujus caput pertigit in Caelum, et per quam Angeli ascendebant, et Jehovah consistebat supra illam, Genes. XXVIII: 12. 13. aliter prorsus cum illae Cognitiones

deficiunt, aut homo illas spernit; tunc Elevatio intellectus comparari potest Scalae e terra ad fenestram primae mansionis magnifici Palatii erectae, ubi commorantur homines, et non ad fenestras secundae mansionis, ubi Spiritus, et minus adhuc ad fenestras tertiae mansionis, ubi Angeli; inde fit, quod homo non nisi quam in naturae atmosphaeris et materialibus, in quibus oculos, aures, et nares tenet, maneat, ex quibus non alias ideas de Caelo et de Dei Esse et Essentia haurit, quam atmosphaericas et materiales, et ex his homo cogitans non judicat quicquam de Deo, num sit vel non sit, vel num unus, aut num plures; et adhuc minus, qualis est quoad suum Esse et quoad suam Essentiam. Inde exorta est Pluralitas deorum in Saeculis antiquis, et quoque in hodiernis.

* * * * * *

25. His adjiciam hoc MEMORABILE: Quondam experrectus a somno, incidi in profundam meditationem de DEO; et cum suspexi, vidi supra me in Caelo Lucem candidissimam in forma ovali; et cum fixi intuitum in Luce illa, recedebat Lux ad latera, et intrabat in peripherias, et tunc ecce patuit mihi Caelum, et vidi magnifica, et Angelos stantes in forma Circi a latere meridionali aperturae, et loquebantur inter se; et quia accendebar desiderio audiendi quid loquebantur, ideo dabatur mihi primum audire Sonum, qui plenus erat amore caelesti, et postea Loquelam, quae plena erat sapientia ex illo amore; loquebantur inter se de DEO UNO, et de CONJUNCTIONE CUM IPSO, et inde SALVATIONE: loquebantur ineffabilia, quorum pleraque non possunt cadere in voces alicujus Linguae naturalis; sed quia aliquoties fueram in consortio cum Angelis in ipso Caelo, et tunc in simili loquela cum illis, quia in simili statu, ideo potui nunc intelligere illos, et ex sermone illorum desumere aliqua, quae possunt expromi vocibus Linguae naturalis rationaliter. Dicebant, quod DIVINUM ESSE SIT UNUM, IDEM, IPSUM, ET INDIVIDUUM. Haec illustrabant per ideas spirituales; dicendo, quod Divinum Esse non possit cadere in plures, quorum unicuique sit Divinum Esse, et usque illud esse Unum, Idem, Ipsum, et Individuum; cogitaret enim quisque ex suo Esse ex se, et singulatim per se, si tunc etiam ex alteris et per

alteros unanimiter, forent plures Dii unanimi, et non Deus unus, nam unanimitas, quia est consensus plurium, et simul cujusvis ex se et per se, non concordat cum unitate Dei, sed cum pluralitate; non dixerunt Deorum, quia non potuerunt; Lux enim Caeli, ex qua cogitatio illorum, et aura in qua procedebat sermo illorum, contranitebatur; dicebant etiam, quod cum vellent enuntiare Deos, et quemlibet ut Personam per se, cadat conatus enuntiandi illico in Unum, imo in Unicum Deum. His addebant, quod Divinum Esse sit DIVINUM Esse IN SE, non a se, quia a se ponit Esse in se ab alio priori, ita ponit Deum a Deo, quod non datur; quod a Deo est, non vocatur Deus, sed vocatur Divinum; quid enim est Deus a Deo, ita quid Deus a Deo natus ab aeterno; et quid Deus a Deo per Deum natum ab aeterno procedens, nisi voces, quibus nihil lucis e Caelo inest. Porro dicebant, quod Divinum Esse, quod in se est Deus, sit IDEM, non Idem simplex, sed infinitum, hoc est, Idem ab aeterno in aeternum; est Idem ubivis, ac Idem apud unemquemvis, et in unoquovis, sed quod omne varium et mutabile sit in recipiente, status recipientis hoc facit. Quod Divinum Esse, quod est Deus in se, sit IPSUM, ita illustrabant; Deus est Ipsum, quia est ipse Amor et ipsa Sapientia, seu quia est ipsum Bonum et Ipsum Verum, et inde ipsa Vita; quae nisi forent Ipsum in Deo, illa non forent aliquid in Caelo et Mundo, quia non foret aliquod illorum relativum ad Ipsum; omne quale sortitur suum quale ex eo, quod sit Ipsum ex quo est, et ad quod se refert ut sit tale. Hoc Ipsum, quod est Esse Divinum, non est in loco, sed apud illos et in illis qui sunt in loco secundum receptionem; quoniam de Amore et Sapientia, seu de Bono et Vero, et inde Vita, quae sunt Ipsum in Deo, imo Ipse Deus, non praedicari potest locus, nec progressio e loco in locum, unde Omnipraesentia; quare dicit Dominus, *Quod sit in medio illorum; tum Ipse in illis, et ille in Ipso*. At quia non recipi potest ab ullo Qualis in se est, apparet qualis in Essentia sua est, ut Sol supra Caelos Angelicos, a quo procedens ut Lux est Ipse quoad sapientiam, ac ut Calor est Ipse quoad Amorem; Ipse non est Sol ille, sed Divinus Amor et Divina Sapientia exiens ab Ipso proxime, circum circa Ipsum, coram Angelis apparent ut Sol; Ipse in Sole est HOMO, est DOMINUS NOSTER

Jesus Christus, tam quoad Divinum a Quo, quam quoad Divinum Humanum; quoniam Ipsum, quod est ipse Amor et ipsa Sapientia, fuit Anima Ipsi a Patre, ita Divina Vita, quae est Vita in se; aliter in unoquovis homine, in illo anima non est Vita, sed recipiens vitae: Dominus etiam hoc docet, dicendo, *Ego sum Via*, *Veritas*, et Vita: et alibi, *Quemadmodum Pater habet* Vitam in Se Ipso, *ita etiam dedit Filio* Vitam habere in Se Ipso, Joh. V: 26. Vita in Se Ipso est Deus. His addiderunt, quod illi qui in aliqua Luce spirituali sunt, ex his possint percipere, quod Divinum Esse, quia est Unum, Idem, Ipsum, et inde Individuum, non possit dari in pluribus; et quod si diceretur dari, forent manifestae contradictiones in adjectis.

26. His auditis perceperunt Angeli in cogitatione mea ideas communes Ecclesiae Christianae de Personarum Trinitate in Unitate, et illarum Unitate in Trinitate de Deo; tum etiam de Nativitate Filii Dei ab aeterno: et tunc dixerunt, quid cogitas, cogitasne illa ex Luce naturali, cum qua Lux nostra spiritualis non concordat, quare nisi removes illius cogitationis ideas, occludimus tibi Caelum, et abimus. Sed tunc dixi, intrate, quaeso, penitius in cogitationem meam, et forte videbitis concordantiam; et fecerunt ita, et videbant, quod per tres Personas intelligam Tria Attributa Divina procedentia, quae sunt Creatio, Redemtio, et Regeneratio, et quod illa Attributa sint Unius Dei; et quod per Nativitatem Filii Dei ab aeterno, intelligam Nativitatem Ipsius ab aeterno praevisam, et in tempore provisam; et quod non supra naturale et rationale, sed contra naturale et rationale sit cogitare, quod aliquis Filius a Deo natus sit ab aeterno; aliter vero, quod Filius a Deo per Virginem Mariam natus in tempore sit Filius Dei Unicus, et Unigenitus; et quod aliter credere, sit immanis error. Et tunc narravi, quod naturalis mea cogitatio de Personarum Trinitate et Unitate, et de Nativitate Filii Dei ab aeterno, fuerit mihi ex Doctrina fidei Ecclesiae, quae ab Athanasio nomen habet: tunc dixerunt Angeli, Bene; et rogaverunt, ut ex ore illorum dicam, quod si quis non adit Ipsum Deum Caeli et Terrae, non possit in Caelum venire, quia Caelum est Caelum ex Unico illo Deo, et quod Ille Deus sit Jesus Christus, Qui

est Jehovah Dominus ab aeterno Creator, in Tempore Redemptor ac in aeternum Regenerator, ita Qui simul est Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et quod hoc sit Evangelium, quod praedicandum est. Post haec, Lux caelestis prius visa super aperturam rediit, et successive se inde demisit, et implevit interiora mentis meae, ac illustravit ideas meas de Trinitate et Unitate Dei; et vidi tunc ideas de illis initio captas, quae fuerant mere naturales, separatas, sicut separantur paleae a tritico ex ventilabro agitato, et ablatas sicut vento in Septentrionem Caeli, et disparatas.

DE DEI INFINITATE, SEU IMMENSITATE ET AETERNITATE.

27. Sunt duo Propria Mundi naturalis, quae faciunt ut omnia ibi finita sint, unum est Spatium, et alterum est Tempus; et quia Mundus ille creatus est a Deo, et una cum illo Mundo creata sunt Spatia et Tempora, et haec finiunt illum, ideo de duobus initiis illorum, quae sunt Immensitas et Aeternitas, agendum est; Immensitas Dei enim se refert ad Spatia, ac Aeternitas ad Tempora, et Infinitas comprehendit et Immensitatem et Aeternitatem. At quia Infinitas transcendit finitum, et cognitio illius Mentem finitam, ideo ut aliquo modo percipiatur, de illa in hac serie transigendum est. I. *Quod Deus, quoniam Est et Existit in se, et omnia in Universo sunt et existunt ex Ipso, Infinitus sit:* II. *Quod Deus, quoniam ante Mundum fuit, ita antequam Spatia et Tempora orta sunt, sit Infinitus.* III. *Quod Deus, postquam Mundus factus est, sit in Spatio absque Spatio, et in Tempore absque Tempore:* IV. *Quod Infinitas respective ad Spatia dicatur Immensitas, et respective ad Tempora, dicatur Aeternitas, et quod tametsi hi respectus sunt, usque nihil Spatii in Ipsius Immensitate, et nihil Temporis in Ipsius Aeternitate sit.* V. *Quod illustrata Ratio ex permultis in Mundo videre possit Infinitatem Dei Creatoris.* VI. *Quod omne creatum sit finitum, et quod Infinitum sit in finitis ut in receptaculis, et quod in hominibus ut in suis imaginibus.* Sed haec singulatim explicabuntur.

28. I. Quod Deus, quoniam Est et Existit in Se, et

OMNIA IN UNIVERSO SUNT ET EXISTUNT EX IPSO, INFINITUS SIT. Hactenus ostensum est, quod Deus unus sit, et quod sit Ipsum, et quod sit primum Esse omnium, et quod cuncta, quae in Universo sunt, existunt et subsistunt, sint ex Illo; inde sequitur, quod Infinitus sit: quod Ratio humana ex permultis in Universo creato id videre possit, in sequentibus demonstrabitur. Sed tametsi Mens humana ex illis agnoscere potest, quod primum Ens seu primum Esse infinitum sit, usque non potest cognoscere, quale illud est, proinde non definire illud aliter, quam quod sit Infinitum Omne, et quod subsistat in se, et inde quod sit ipsa et unica Substantia, et quia de substantia nihil praedicabile est, nisi sit forma, quod sit ipsa et unica Forma: ast quid tamen haec, non sic apparet quale est Infinitum; ipsa enim Mens humana, etiam summe analytica et elevata, est finita, et finitum in illa non potest removeri, quare nequicquam capax est videre Infinitatem Dei, qualis est in se, ita Deum, sed potest Deum in umbra videre a tergo, sicut dictum est ad Mosen, dum supplicavit videre Deum, quod positus sit in foramine petrae, et viderit posteriora Ipsius, Exod. XXXIII: 20. ad 23; per posteriora Dei intelliguntur visibilia in Mundo, et in specie perceptibilia in Verbo: ex his patet, quod vanum sit, velle cognoscere, qualis Deus est in suo Esse, aut in sua Substantia; sed quod satis sit agnoscere Ipsum ex finitis, hoc est, creatis, in quibus est infinite; homo qui ultra satagit, comparari potest pisci extracto in aërem; aut avi immissae siphoni pneumatico, quae, sicut exantlatur aër, singultat, et demum exspirat: et quoque comparari potest navi, quae dum vincitur a procella, et non obsequitur gubernaculo, fertur in scopulos et syrtes; sic fit illis, qui Infinitatem Dei volunt ab intra cognoscere, non contenti quod possint illam ab extra ex manifestis indiciis agnoscere. Legitur de quodam Philosopho inter Antiquos, quod quia Aeternitatem Mundi non potuit in lumine mentis suae videre aut comprehendere, se in mare projecerit; quid idem, si voluisset Infinitatem Dei.

29. II. QUOD DEUS, QUONIAM ANTE MUNDUM FUIT, ITA ANTEQUAM SPATIA ET TEMPORA ORTA SUNT, INFINITUS SIT. In Mundo naturali sunt Tempora et Spatia, at vero in Mundo Spirituali non ita actualiter, sed usque apparenter: quod Tem-

pora et Spatia in Mundos introducta sint, erat causa, ut distingueretur unum ab altero, magnum a parvo, multum a pauco, ita quantum a quanto, et sic quale a quali; et quod per illa sensus corporis possent distinguere sua objecta, et sensus mentis sua, et sic affici, cogitare ac eligere. Tempora in Mundum naturalem inducta sunt, per quod Tellus circum axem suum rotet, et quod rotationes illae a statione ad stationem secundum zodiacum pergant, et quod hae vicissitudines appareant fieri a Sole, a quo est Universo Orbi terraqueo suus calor et sua lux; inde tempora Diei, quae sunt mane, meridies, vespera et nox; et tempora Anni, quae sunt ver, aestas, autumnus, et hyems; tempora Dierum pro luce et tenebris, et tempora Annorum pro calore et frigore. Spatia autem in Mundum naturalem introducta sunt, per quod Tellus conglomerata sit in Orbem, et impleta materiis, quarum partes inter se distinctae sunt, ac simul extensae. In Mundo spirituali autem non sunt Spatia materialia, et Tempora illis correspondentia, sed usque sunt apparentiae illorum, et apparentiae sunt secundum discrimina statuum, in quibus sunt Mentes spirituum et angelorum ibi, quare Tempora et Spatia ibi se conformant cum affectionibus voluntatis et inde cogitationibus intellectus illorum; sed apparentiae illae sunt reales, quia constantes secundum status illorum. Communis opinio de Statu Animarum post mortem, et inde quoque Angelorum et Spirituum, est, quod non sint in aliquo Extenso, proinde non in Spatio et Tempore, ex qua idea dicitur de animabus post mortem, quod sint in Pu seu Ubi, et quod Spiritus et Angeli sint Pneumata, de quibus non aliud cogitatur, quam sicut de aethere, aëre, halitu aut vento; cum tamen sunt substantiales homines, ac inter se vivunt sicut homines Mundi naturalis super Spatiis et in Temporibus, quae, ut dictum est, determinata sunt secundum status mentium illorum; si aliter foret, hoc est, absque illis, potuisset Universum illud, in quod alluunt Animae, et ubi commorantur Angeli et Spiritus, per foramen acus traduci, aut super uno apice capilli concentrari; quod possibile foret, si non Extensum substantiale ibi foret; at quoniam hoc ibi est, ideo Angeli inter se tam discrete et distincte, imo distinctius, habitant, quam homines, quibus est Extensum materiale, inter se. Sed tempora ibi non distincta sunt in Dies,

Septimanas, Menses et Annos, quia Sol ibi non apparet oriri et occidere, nec circumferri, sed manet status in Oriente in Gradu medio inter Zenith et Horizontem: et Spatia illis sunt, quia omnia in illo Mundo substantialia, quae in Mundo naturali materialia, sunt: sed de his plura in Lemmate hujus Capitis de Creatione, dicentur. Ex supradictis comprehendi potest, quod Spatia et Tempora finiant omnia et singula, quae in utroque Mundo sunt, et inde quod homines non modo quoad corpora, sed etiam quoad animas, finiti sint, pariter Angeli et Spiritus. Ex his omnibus concludi potest, quod Deus Infinitus sit, hoc est, non finitus, quia Ipse, ut Creator, Formator et Factor Universi, finivit omnia, et finivit illa per suum Solem, in cujus medio est, qui ex Divina Essentia, quae ex Ipso sicut Sphaera exit, consistit; ibi et inde est primum finitionis; at progressivum ejus vadit usque ad ultima in natura Mundi; quod Ipse in se Infinitus sit, quia Increatus, sequitur. Ast infinitum apparet homini sicut non aliquid, ex causa, quia homo finitus est, et ex finitis cogitat, quare si finitum, quod adhaeret cogitationi ejus, auferretur, perciperet sicut residuum non esset aliquid; veritas tamen est, quod Deus sit infinite omne, et quod homo respective non aliquid ex se.

30. III. Quod Deus, postquam Mundus factus est, sit in Spatio absque Spatio, et in tempore absque tempore. Quod Deus et Divinum, quod immediate ab Ipso procedit, non sit in Spatio, tametsi est Omnipraesens, et apud unumquemvis hominem in Mundo, et apud unumquemvis Angelum in Caelo, et apud unumquemvis Spiritum sub caelo, non potest idea mere naturali comprehendi, sed potest aliquatenus idea spirituali: quod non possit idea mere naturali comprehendi, est, quia in illa est Spatium, formata enim est ex talibus, quae in Mundo sunt, in quorum omnibus et singulis, quae spectantur oculis, est Spatium; omne magnum et parvum ibi est Spatii, omne longum, latum et altum ibi est Spatii, verbo omnis mensura, figura et forma ibi est Spatii. Sed usque potest homo aliquatenus comprehendere id cogitatione naturali, modo in illam admittat aliquid lucis spiritualis: sed primum aliquid dicetur de idea cogitationis spiritualis; haec non trahit aliquid ex Spatio, sed omne suum trahit ex Statu; Status dicitur de amore, de

vita, de sapientia, de affectionibus, de gaudiis, in genere de bono et vero; idea vere Spiritualis de illis non commune habet cum Spatio, est superior, et spectat ideas Spatii sub se, sicut caelum spectat terram. Quod Deus praesens sit in Spatio absque spatio, et in Tempore absque tempore, est causa, quia Deus est semper idem, ab aeterno in aeternum, ita qualis ante Mundum creatum, talis post illum, et in Deo et coram Deo ante creationem non fuerunt spatia et tempora, sed post illam; quare quia est Idem, est in Spatio absque spatio, et in Tempore absque tempore; inde sequitur, quod natura separata sit ab Ipso, et tamen in illa omnipraesens sit; vix aliter quam sicut vita in omni substantiali et materiali hominis, tametsi non cum illis se commiscet; comparative sicut lux in oculis, sonus in auribus, gustus in linguis, aut sicut aether in terris et aquis, per quem Orbis terraqueus continetur et circumagitur, et sic porro; quae Agentia si auferrentur, substantiata et materiata illa momento conciderent aut dilaberentur; imo Mens humana, si Deus non in illa ubivis et omni tempore praesens esset, diffueret sicut bulla in aërem, ac utrumque Cerebrum, in quibus ex principiis agit, in spumam abiret, et sic omne humanum fieret pulvis terrae, et odor volans in atmosphaera. Quoniam Deus in omni tempore est absque tempore, ideo in Verbo suo de praeterito et de futuro loquitur in praesenti, ut apud Esajam „*Puer natus est nobis*, *Filius datus est*, *cujus nomen est*, *Heros*, *Princeps pacis*, Cap. IX: 5. et apud Davidem, „*Annuntiabo de statuto, Jehovah dixit ad me, Filius meus Tu, Hodie genui te,*“ Psalm II: 7. haec de Domino venturo: quare etiam dicitur apud Eundem „*Mille anni in oculis tuis sicut dies hesternus*“ Psalm XC: 4. Quod ubivis sit praesens in Universo Mundo, et tamen non aliquid Mundi proprium in Ipso, hoc est, non aliquid, quod spatii et temporis est, ex pluribus aliis locis a videntibus et vigilantibus in Verbo potest perspici, ut ex hoc apud Jeremiam, *Numne Deus in propinquo Ego, et non Deus e longinquo; num occultabitur vir in latibulis ut Ego non videam, omne Caelum et omnem Terram Ego impleo,* Cap. XXIII: 23. 24.

31. IV. Quod Infinitas Dei respective ad Spatia dicatur Immensitas, et respective ad tempora dicatur

AETERNITAS, ET QUOD TAMETSI HI RESPECTUS SUNT, USQUE NIHIL SPATII SIT IN IPSIUS IMMENSITATE, ET NIHIL TEMPORIS IN IPSIUS AETERNITATE. Quod Infinitas Dei respective ad spatia dicatur Immensitas, est quia Immensum praedicatur de Magno et Amplo, et quoque de Extenso, et in hoc de Spatioso; quod autem Infinitas Dei respective ad tempora dicatur Aeternitas, est quia in Aeternum, praedicatur de progressivis, quae per tempora mensurantur, absque fine: ut pro exemplo; de Orbe terraqueo in se spectato praedicantur illa quae spatii sunt, et de ejus rotatione et progressione praedicantur illa quae temporis sunt, haec quoque faciunt tempora, et illa faciunt spatia, ac sistuntur ita ex sensibus in perceptione mentium reflectentium; at in Deo nihil spatii et temporis est, ut supra ostensum est, et tamen a Deo sunt initia illorum; inde sequitur, quod Infinitas Ipsius respective ad spatia intelligatur per Immensitatem, et quod Infinitas Ipsius respective ad tempora intelligatur per Aeternitatem. At in Caelo ab Angelis per Immensitatem Dei percipitur Divinitas quoad Esse, et per Aeternitatem Divinitas quoad Existere; tum etiam per Immensitatem Divinitas quoad Amorem, et per Aeternitatem Divinitas quoad Sapientiam; causa est, quia Angeli a Divinitate abstrahunt spatia et tempora, et tunc illae notiones resultant. Sed quoniam homo non potest aliter quam ex ideis e talibus quae spatii et temporis sunt captis cogitare, non potest de Dei Immensitate ante spatia, et de Ipsius Aeternitate ante tempora aliquid percipere, imo cum vult illa percipere, est sicut mens ejus cadat in deliquium, paene sicut qui illapsus aquis in statu naufragii est, aut in motu terrae subsidens in statu absorptionis est; imo si usque instat penetrare in illa, potest facile contrahere delirium, et ex hoc inferri in negationem Dei. Semel etiam ego in simili statu fui, cogitando quid Deus ab aeterno, quid ante Mundum conditum, egit, numne deliberavit de Creatione, et excogitavit ordinem secundum quem, num in pure vacuo dabilis esset cogitatio deliberativa, praeter irrita alia; sed ne per talia auferrer in deliria, a Domino elevatus sum in sphaeram et lucem, in qua sunt angeli interiores, et postquam idea spatii et temporis, in qua prius cogitatio mea fuit, ibi paulo remota est, datum est comprehendere, quod Aeternitas Dei non sit aeternitas temporis,

et quod quia tempus non fuit ante Mundum, prorsus vanum esset de Deo cogitare aliqua talia; tum quia Divinum ab aeterno, ita ab omni tempore abstractum, non involvit dies, annos et saecula, sed quod omnia haec essent Deo Instans, conclusi quod Mundus a Deo creatus sit, non in tempore, sed quod tempora a Deo cum creatione introducta sint. His adjiciam hoc Memorabile; apparent binae Statuae in humana monstrosa forma cum diductis oribus et dilatatis faucibus in una extremitate Mundi Spiritualis, a quibus videntur sibi deglutiri, qui de Deo ab aeterno vana et dementia cogitant; sed sunt phantasiae, in quas se conjiciunt illi, qui de Deo ante Mundum creatum absona et indebita cogitant.

32. V. Quod illustrata Ratio ex permultis in Mundo videre possit Infinitatem Dei. Enumerabuntur aliqua, ex quibus Ratio humana Infinitatem Dei videre potest, quae sunt. I. Quod in Universo Creato non dentur duo quae Idem sunt; quod non detur illa Identitas, in simultaneis, Eruditio humana ex ratione vidit et confirmavit, et tamen substantialia et materialia ejus individuatim spectata infinito numero sunt; quod nec detur Identitas duorum effectuum in successivis in Mundo, concludi potest ex gyratione Telluris; quod excentricum ejus in polis faciat, ut nusquam aliquod idem redeat; quod ita sit, evidenter constat ex faciebus humanis, quod in Universo Mundo non detur una facies prorsus similis seu eadem cum alterius, et quod nec dari possit in aeternum; haec infinita varietas nequaquam potest existere, nisi ex Infinitate Dei Creatoris. II. Quod non detur unius Animus prorsus similis alterius, quare dicitur, quot capita tot animi; proinde, quod non detur Unius Mens, hoc est, voluntas et intellectus, prorsus similis seu eadem cum alterius; consequenter non unius loquela quoad sonum et quoad cogitationem ex qua, neque unius actio quoad gestum et quoad affectionem, ad amussim aequales alterius, ex qua infinita varietate etiam sicut in speculo Infinitas Dei Creatoris videri potest. III. Quod omni semini tam animalium quam vegetabilium sit insita quaedam immensitas ac aeternitas; immensitas, quod multiplicari possit in infinitum, ac aeternitas, quod multiplicatio illa a creatione Mundi absque interruptione huc usque perstiterit, et quod in perpetuum persistat:

e Regno animali sume pisces maris, qui si secundum copiam seminum multiplicarentur, intra 20 aut 50 Annos implerent Oceanum, usque ut constaret ex meris piscibus, et inde Aqua ejus universam Terram inundaret et sic perderet; sed ne hoc fieret, a Deo provisum est, ut piscis cederet pisci in escam. Simile foret cum seminibus vegetabilium, quae si totidem, quot ex uno quotannis exsurgunt, plantarentur, intra 20 aut 30 annos implerent superficiem non modo unius telluris, sed etiam plurium; dantur enim virgulta, quorum unumquodvis semen producit centena et millena alia; experire illud calculo, ducendo productionem unius continue in 20 aut 30, et videbis; ex his et illis potest Divina Immensitas et Aeternitas, ex quibus non potest non instar produci, in communi quadam facie, videri. IV. Infinitas Dei coram Ratione illustrata etiam potest apparere ex infinitate, in quam crescere potest unaquaevis scientia, et inde cujusvis intelligentia et sapientia, quarum una et altera crescere potest sicut arbor ex seminibus, ac sylvae et horti ex arboribus, nam non datur finis illarum, memoria hominis est illarum humus, ac intellectus est ubi illarum germinatio, ac voluntas ubi illarum fructificatio; ac binae hae facultates, intellectus et voluntas, tales sunt, ut excoli et perfici possint in Mundo ad finem vitae, et postea in aeternum. V. Infinitas Dei Creatoris etiam videri potest ex infinito numero Stellarum, quae totidem Soles sunt, et inde totidem Mundi; quod in Caelo astrifero etiam dentur Tellures, super quibus homines, bestiae, aves, et vegetabilia, sunt, in quodam Opusculo ex visis descripto ostensum est. VI. Infinitas Dei adhuc evidentius mihi constitit ex Caelo Angelico, et quoque ex Inferno, quod illa duo in innumeras Societates aut Congregationes secundum omnes varietates amoris boni et mali, ordinata et coordinata sint, et quod unusquisque secundum suum amorem sortiatur locum; sunt enim omnes ibi ex Humano Genere, a Creatione Mundi collecti, et in Saecula saeculorum colligendi; et quod tametsi unicuivis est suus locus seu sua sedes, usque omnes ibi ita conjuncti sint, ut Universum Caelum Angelicum unum Divinum Hominem, ac Universum Infernum unum monstrosum Diabolum, repraesentet; ex his duobus et ex infinitis mirabilibus in illis, Immensitas una cum Omni-

potentia Dei, manifeste sistitur videnda. VII. Quis etiam non potest intelligere, si parum elevat ratiocinium mentis suae, quod vita in aeternum, quae cuivis homini post mortem est, non dabilis sit, nisi a Deo Aeterno. VIII. Praeter illa est quaedam Infinitas in multis, quae cadunt in lumen naturale, et in lumen spirituale apud hominem; in lumen naturale, quod sint variae Series in Geometricis, quae vadunt in infinitum: quod inter tres gradus altitudinis sit progressio in infinitum, nempe quod Gradus primus qui vocatur naturalis, non possit perfici ac elevari ad perfectionem gradus secundi, qui vocatur spiritualis, nec hic ad perfectionem tertii, qui vocatur caelestis: simile est inter finem, causam et effectum, ut quod effectus non possit perfici, ut fiat sicut sua causa, nec causa ut fiat sicut suus finis: hoc illustrari potest per atmosphaeras, quarum tres gradus sunt, datur enim aura suprema, aether sub illa, et aër infra hunc; et qualitas aliqua aëris non potest elevari ad aliquam qualitatem aetheris, nec hujus ad aliquam qualitatem aurae; et tamen elevatio perfectionum in infinitum datur in unaquavis: In lumen spirituale, quod non possit amor naturalis, qui est bestiae, elevari in amorem spiritualem, qui a creatione inditus est homini; simile est cum intelligentia naturali bestiae respective ad intelligentiam spiritualem hominis: sed haec quia adhuc ignota sunt, explicabuntur alibi. Ex his constare potest, quod universalia Mundi sint perpetui typi Infinitatis Dei Creatoris: quomodo autem singularia aemulantur universalia, et repraesentant Infinitatem Dei, est Abyssus, et est Oceanus, in quo Mens humana potest sicut navigare, sed cavebit sibi a procella e naturali homine exsurgente, quae navem cum malis et velis, a puppi, ubi naturalis homo sibi confidens stat, submerget.

33. VI. Quod omne creatum sit finitum, et quod Infinitum sit in finitis ut in receptaculis, et quod in hominibus ut in suis imaginibus. Quod omne creatum sit finitum, est quia a Jehovah Deo omnia per Solem Mundi spiritualis, qui proxime ambit Ipsum, et Sol ille est ex substantia quae ex Ipso exivit, cujus essentia est amor; ex illo Sole per calorem et lucem ejus creatum est Universum a primis ad ultima ejus; sed progressum creationis in ordine exponere, non hujus

loci est, in sequentibus dabitur aliquod ejus schema. Hic modo interest scire, quod unum formatum sit ab altero, et quod inde facti sint gradus, tres in spirituali Mundo, et tres illis correspondentes in naturali Mundo, ac totidem in quiescentibus, ex quibus Globus terraqueus consistit; sed unde illi Gradus, et quales sunt, in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami An: 1763. evulgata, et in Codicillo de COMMERCIO ANIMAE ET CORPORIS, Londini An: 1769. edito, plene expositum est: per hos gradus factum est, quod omnia posteriora sint receptacula priorum, et haec adhuc priorum, et sic in ordine receptacula primitivorum, ex quibus Sol Caeli Angelici consistit, et sic quod finita sint receptacula infiniti; hoc quoque coincidit cum Veterum sapientia, ex qua est, quod omnia et singula divisibilia sint in infinitum. Vulgaris idea est, quod, quia finitum non est capax infiniti, finita non possint receptacula infiniti esse; sed ex illis, quae in OPERIBUS MEIS de Creatione tradita sunt, constat, quod Deus Infinitatem suam primum finiverit per substantias ex Ipso emissas, ex quibus proximus ejus ambitus, qui facit Solem Mundi spiritualis, exstitit; et quod deinde per illum Solem reliquos ambitus usque ad ultimum, qui ex quiescentibus consistit, perfecerit, et quod sic Mundum per gradus plus et plus finiverit: haec allata sunt propter finem, ut rationi humanae, quae nisi videt causam non quiescit, satisfiat.

34. Quod Infinitum Divinum sit in hominibus ut in suis imaginibus, constat ex Verbo, ubi legitur hoc „*Tandem dixit Deus, faciamus hominem in Imagine nostra, secundum similitudinem nostram; creavit itaque Deus hominem in Imaginem suam, in imaginem Dei creavit illum,*“ Gen. 1: 26. 27. ex quibus sequitur, quod homo sit Organum recipiens Dei, et quod sit Organum secundum quale receptionis. Mens humana, ex qua et secundum quam homo est homo, in tres Regiones secundum tres gradus formata est, in Primo gradu est illa caelestis, in quo etiam sunt Angeli supremi Caeli; in Secundo gradu est illa spiritualis, in quo etiam sunt Angeli medii Caeli; et in Tertio gradu est illa naturalis, in quo etiam sunt Angeli ultimi Caeli; Mens humana secundum tres illos gradus organizata, est receptaculum Divini influxus, sed usque Divinum

non ulterius influit, quam sicut homo explanat viam, seu aperit januam; si hoc facit usque ad supremum seu caelestem gradum, tunc homo fit vere imago Dei, et post mortem fit Angelus supremi Caeli; at si explanat viam seu aperit januam modo ad medium seu spiritualem gradum, tunc homo quidem fit imago Dei, sed non in illa perfectione, et post mortem fit Angelus medii Caeli; at si modo explanat viam, seu aperit januam solum ad ultimum seu naturalem gradum, tunc homo, si agnoscit Deum, et Illum pietate actuali colit, fit imago Dei in ultimo gradu, et post mortem fit Angelus ultimi Caeli: at si non agnoscit Deum, et non colit Illum pietate actuali, exuit imaginem Dei, et fit similis cuidam animali, praeter quod gaudeat facultate intelligendi et inde loquendi; si tunc occludit gradum supremum naturalem, qui correspondet supremo caelesti, fit quoad amorem similis bestiae terrae; at si occludit medium gradum naturalem, qui correspondet medio spirituali, fit quoad amorem sicut vulpes, et quoad visum intellectus sicut avis vesperae; at si etiam ultimum gradum naturalem quoad spirituale ejus occludit, fit quoad amorem sicut fera, et quoad intellectum veri sicut piscis. Vita Divina, quae per influxum ex Sole Caeli Angelici actuat hominem, comparari potest cum Luce ex Sole Mundi, et cum ejus influxu in objectum diaphanum; receptio vitae in supremo gradu cum influxu lucis in adamantem; receptio vitae in secundo gradu cum influxu lucis in crystallum, et receptio vitae in ultimo gradu cum influxu lucis in vitrum, aut in membranam transparentem; at si hic gradus quoad ejus spirituale prorsus occluderetur, quod fit dum negatur Deus, et colitur satanas, receptio vitae a Deo comparari potest cum influxu lucis in opaca terrae, ut in lignum putre, aut in cespitem paludis, aut in fimum, et sic porro; fit enim homo tunc cadaver spirituale.

* * * * *

35. His adjiciam hoc Memorabile. Quondam eram in stupore de ingente multitudine hominum, qui Creationem addicunt Naturae, et inde omnia quae sub Sole, et omnia quae supra Solem sunt, dicentes ex agnitione cordis, cum vident aliquid, annon hoc Naturae est; et cum interrogantur, quare dicunt illa naturae esse, et cur non Dei, cum tamen aliquoties

cum Communione dicunt, quod Deus creaverit Naturam, et inde possunt tam aeque dicere, quod illa, quae vident, Dei sint, quam quod naturae sint; sed respondent tono interno paene tacito, quid Deus nisi Natura: apparent illi omnes ex persuasione de creatione Universi ex Natura, et ex insania illa sicut ex sapientia, gloriosi, adeo ut aspiciant omnes qui agnoscunt Creationem Universi a Deo, sicut formicas, quae repunt humi, et terunt stratam viam, et quosdam sicut papiliones, qui in aëre volant, vocantes illorum dogmata, somnia, quia vident quae non vident, dicentes, quis vidit Deum, et quis non videt Naturam. Quando in stupore de multudine talium eram, adstitit mihi a latere Angelus, et dixit mihi, quid meditaris, et respondi, de multitudine talium, qui credunt, quod Natura sit ex se, et sic creatrix Universi, et dixit mihi Angelus, totum Infernum ex talibus est, et vocantur ibi Satanae et Diaboli, Satanae qui confirmaverunt se pro Natura, et inde negaverunt Deum, Diaboli qui facinorose vixerunt, et sic e cordibus omnem agnitionem Dei rejecerunt: sed deducam te ad Gymnasia, quae in Plaga meridionali occidentali sunt, ubi tales, et nondum in Inferno sunt: et prehendit me manu, et deduxit; et vidi domunculas, in quibus Gymnasia, et in medio illarum unam, quae erat sicut Praetorium reliquorum; hoc constructum erat ex lapidibus piceis, qui superinducti erant lamellis sicut vitreis ex auro et argento quasi micantibus, quales sunt quae vocantur selenites seu lapides speculares; et hic et ibi erant interspersa Conchilia nitentia. Huc accessimus et pulsavimus, et mox unus aperuit januam, et dixit, beneventote; et cucurrit ad mensam, et apportavit quatuor libros, et dixit, hi Libri sunt Sapientia, cui multitudo Regnorum hodie adplaudit, huic Libro seu Sapientiae adplaudunt multi in Gallia, huic multi in Germania, huic aliqui in Batavia, et huic aliqui in Britannia: porro dixit, si vultis videre, faciam ut hi quatuor Libri coram oculis vestris luceant; et tunc gloriam famae suae effudit et circumfudit, et Libri mox sicut ex luce fulserunt; sed haec lux coram oculis nostris illico evanuit: et tunc quaesivimus, quid nunc scribit, et respondit, quod nunc illa quae intimae sapientiae sunt e thesauris suis educat et expromat, quae in compendio sunt haec, I. *Num Natura*

sit vitae, vel num Vita sit Naturae II. *Num Centrum sit Expansi, vel num Expansum sit Centri.* III. *De Centro Expansi et Vitae.* His dictis reposuit se super Solio ad mensam, nos vero in Gymnasio ejus, quod erat spatiosum, ambulavimus; ille super mensa habebat Candelam, quia non Lux solaris ibi erat, sed Lux nocturna lunaris; et, quod miratus sum, candela visa est circum circa ibi ferri, et illuminare; at quia illa non erat emuncta, illuminabat parum; et cum scripsit, vidimus imagines in variis formis e mensa in parietes volantes, quae in nocturna illa luce lunari apparebant sicut volucres pulchrae Indicae; sed cum aperuimus januam, ecce illae in Luce diurna solari apparebant sicut aves vesperae, quibus alae retiformes sunt; erant enim verisimilitudines, quae per confirmationes factae sunt fallaciae, quae ingeniose in series ab illo erant connexae. Postquam haec vidimus, accessimus ad mensam, et quaesivimus illum, quid nunc scribit, dixit, de Primo illo, num Natura sit Vitae, vel num Vita sit Naturae; et de hoc inquiit, quod possit utrumque confirmare, et facere ut sit verum; sed quia intus latet aliquod reconditum, quod timet, non ausit confirmare nisi hoc, quod Natura sit Vitae, hoc est, ex Vita, non autem quod Vita sit Naturae, hoc est, ex Natura: quaesivimus blande, quid est quod intus latet reconditum quod timet, respondit, quod sit quod vocari possit Naturalista, et sic Atheus a Clericis, et Vir non sanae rationis a Laicis, quoniam hi et illi sunt vel credentes ex caeca fide, vel videntes ex visu confirmantium illam. Sed tunc ex quadam indignatione zeli pro veritate alloquuti sumus illum, dicentes, amice, valde falleris, sapientia tua, quae est ingeniositas scribendi, seduxit te, et gloria famae induxit te ad confirmandum, quod non credis: nostine quod Mens humana sit elevabilis supra sensualia, quae sunt quae in cogitationibus sunt ex sensibus corporis, et quod cum elevatur, videat illa quae Vitae sunt supra, et illa quae Naturae sunt infra; quid Vita aliud quam Amor et Sapientia, et quid Natura aliud quam illorum receptaculum, per quod operentur suos effectus seu usus; num haec possunt unum esse, quam sicut principale et instrumentale; num potest lux unum esse cum oculo, num sonus cum aure, unde horum sen-

sus nisi ex vita, et illorum formae nisi ex natura: quid Corpus humanum nisi quam Organum vitae; annon omnia et singula ibi organice formata sunt ad producendum illa quae Amor vult ac Intellectus cogitat, suntne organa corporis ex natura, ac Amor et Cogitatio ex vita, suntne illa inter se prorsus distincta: eleva aciem ingenii adhuc parum altius, et videbis, quod vitae sit affici et cogitare, et quod affici sit amoris, et cogitare sapientiae, ac utrumque vitae, nam, ut dictum est, Amor et Sapientia sunt vita: si adhuc facultatem intelligendi elevas parum altius, videbis, quod non detur Amor et sapientia, nisi alicubi sit illorum origo, et quod origo illorum sit Ipse Amor et Ipsa Sapientia, et inde Ipsa Vita; et haec sunt Deus a quo Natura. Postea loquuti sumus cum illo de ALTERO, NUM CENTRUM SIT EXPANSI, VEL NUM EXPANSUM SIT CENTRI; et quaesivimus cur hoc ventilat, respondit propter finem, ut concludat de Centro et Expanso Naturae et Vitae, ita de origine unius et alterius; et cum interrogavimus, quae ejus Mens, respondit de his similiter ut prius, quod utrumque possit confirmare, sed quod ex timore jacturae famae confirmet, quod Expansum sit Centri, hoc est, a Centro; tametsi scio quod ante Solem fuerit aliquid, et hoc ubivis in Expanso, et quod hoc in ordinem a se confluxerit, ita in Centrum. Sed tunc iterum alloquuti sumus illum ex zelo indignante, et diximus, amice, insanis; et cum hoc audivit, retraxit solium a mensa, et timide nos aspexit, et tunc attendit aurem, sed ridens: at continuavimus dicendo, quid insanius est dicere, quam quod Centrum sit ab Expanso; per Centrum tuum intelligimus Solem, et per Expansum tuum intelligimus Universum, et sic quod Universum exstiterit absque Sole: facitne Sol Naturam et omnes ejus proprietates, quae unice dependent a Luce et Calore procedentibus a Sole per Atmosphaeras; ubinam haec prius, sed unde haec in sequente ventilatione dicemus; suntne Atmosphaerae, et omnia quae super Tellure, sicut Superficies, et Sol illorum Centrum; quid illa omnia absque Sole, num possunt uno momento subsistere, inde quid illa omnia ante Solem, num potuerunt existere, estne subsistentia perpetua existentia: cum itaque omnium Naturae subsistentia est a Sole, sequitur quod etiam omnium existentia; hoc videt, et ex aut-

opsia agnoscit unusquisque; annon posterius sicut existit eti
subsistit a priori, si superficies foret prius, et centrum po
rius, annon prius subsisteret ex posteriori, quod tamen
contra leges ordinis; quomodo possunt posteriora produc
priora, aut exteriora interiora, aut crassiora puriora; i
quomodo possunt superficies, quae faciunt Expansum, pro
cere Centrum, quis non videt quod hoc sit contra naturae
ges: adduximus haec argumenta ex Analysi rationis, ad c
firmandum, quod Expansum existat a Centro, et non viciss
tametsi unusquisque, qui juste cogitat, absque illis argume
hoc videt. Dixisti, quod Expansum confluxerit in Centrum
se, num sic fortuito in tam mirabilem et stupendum ordin
ut unum sit propter alterum, et omnia et singula propter
minem, et ejus vitam aeternam; num Natura ex aliquo am
per aliquam sapientiam potest intendere fines, prospicere c
sas, et sic providere effectus, ut talia in suo ordine exista
et num potest ab hominibus facere Angelos, et ex his Cael
et facere, ut illi qui ibi sunt, vivant in aeternum: pone ha
et cogita, et cadet tua idea de existentia naturae a natu
Post haec, quaesivimus illum, quid cogitaverat, et quid n
cogitat de TERTIO, DE CENTRO ET EXPANSO NATURAE ET
TAE; num credat quod Centrum et Expansum Vitae sit id
cum Centro et Expanso Naturae; dixit, quod haereat, et q
prius cogitaverit, quod interior activitas Naturae sit Vita,
quod Amor et Sapientia, quae essentialiter faciunt homi
vitam, sint inde; et quod ignis Solis per calorem et luc
mediis atmosphaeris, producat illam; at quod nunc ex aud
de hominum vita post mortem, in ambiguo sit, et quod
ambiguum ferat mentem jam sursum jam deorsum, et cum s
sum, agnoscat Centrum, de quo prius non aliquid noverat,
cum deorsum, videat Centrum quod credidit Unicum; et qu
Vita sit ex Centro, de quo prius non aliquid sciverat, et qu
Natura sit ex Centro, quod prius credidit unicum esse,
quod utrumque Centrum habeat Expansum circum se. Ad ha
diximus, Bene, modo etiam velit ex Centro et Expanso Vi
spectare Centrum et Expansum Naturae, et non vice vers
et instruximus illum, quod supra Caelum Angelicum sit S
qui est purus Amor, ad aparentiam igneus sicut Sol mun

et quod ex Calore, qui procedit ex illo Sole, sit angelis et hominibus Voluntas et Amor, et quod ex Luce inde sit illis Intellectus et Sapientia; et quod illa quae inde sunt, dicantur spiritualia, et quod illa quae ex Sole Mundi procedunt, sint continentia seu receptacula vitae, et dicantur Naturalia: tum quod Expansum Centri vitae dicatur MUNDUS SPIRITUALIS, qui ex suo Sole subsistit, et quod Expansum Centri Naturae dicatur MUNDUS NATURALIS, qui ex suo Sole subsistit. Nunc quia de Amore et Sapientia non praedicari possunt Spatia et Tempora, sed pro illis Status, sequitur quod Expansum circum Solem Caeli Angelici non sit Extensum, sed usque in Extenso Solis naturalis, et apud subjecta viva ibi secundum receptiones, et receptiones secundum formas et status. Sed tunc quaesivit, unde ignis Solis mundi seu naturae, respondebamus, quod sit ex Sole Caeli Angelici, qui non est ignis, sed Divinus Amor proxime procedens a Deo, Qui in medio ejus est: hoc quia miratus est, demonstravimus ita; Amor in sua essentia est spiritualis ignis, inde est, quod ignis in Verbo in spirituali ejus sensu significet amorem, unde orant in Templis Sacerdotes, ut Ignis caelestis impleat corda, per quem intelligunt amorem; ignis Altaris, et ignis Candelabri in Tabernaculo apud Israëlitas, non aliud quam Divinum Amorem repraesentavit; Calor sanguinis, seu Calor vitalis hominum, et in genere animalium, non aliunde est, quam ex amore, qui facit vitam illorum; inde est, quod homo incendatur, incalescat et inflammetur, dum amor ejus exaltatur in zelum, aut excitatur in iram et excandescentiam: quare ex eo, quod Calor spiritualis, qui est Amor, producat calorem naturalem apud homines, usque ut accendat et inflammet illorum facies et artus, constare potest, quod Ignis Solis naturalis non aliunde exstiterit, quam ex Igne Solis spiritualis, qui est Divinus Amor. Nunc quia Expansum oritur ex Centro, et non vicissim, ut supra diximus, et Centrum vitae, quod est Sol Caeli Angelici, est Divinus Amor proxime procedens a Deo, Qui in medio illius Solis est; et quia inde est Expansum illius Centri, quod vocatur Mundus spiritualis, et quia ex illo Sole exstiterat Sol Mundi, et ex hoc Expansum ejus, quod vocatur Mundus naturalis, patet, quod Universum a Deo creatum sit. Post haec abivimus, et ille comitatus est

nos extra atrium sui Gymnasii, et loquutus est cum nobis de Caelo et Inferno, et de Divino auspicio, ex nova ingenii sagacitate.

DE DEI ESSENTIA, QUAE EST DIVINUS AMOR ET DIVINA SAPIENTIA.

36. Distinximus inter Esse Dei et Essentiam Dei, quia inter Infinitatem Dei et Amorem Dei, ac Infinitas applicate dicitur de Esse Dei, ac Amor de Essentia Dei; est enim, ut supra dictum, Esse Dei universalius quam Essentia Dei, similiter Infinitas universalior quam Amor Dei, quapropter Infinitum fit adjectivum Essentialium et Attributorum Dei, quae omnia Infinita dicuntur, sicut de Divino Amore quod Infinitus sit, de Divina Sapientia quod Infinita, de Divina Potentia similiter: non quod Esse Dei praeexistat, sed quia ingreditur Essentiam ut adjunctivum cohaerens, determinans, formans, et simul elevans. Sed hoc Membrum hujus Capitis, ut priora, in sequentes Articulos dispescetur. I. *Quod Deus sit ipse Amor et ipsa Sapientia, et quod haec duo faciant Essentiam Ipsius,* II. *Quod Deus sit ipsum Bonum et ipsum Verum, quia Bonum est amoris, et Verum est Sapientiae.* III. *Quod ipse Amor et ipsa Sapientia sint ipsa Vita, quae est Vita in se.* IV. *Quod Amor et Sapientia in Deo unum faciant.* V. *Quod Essentia amoris sit amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se.* VI. *Quod haec amoris Divini fuerint causa creationis Universi, et quod sint causa conservationis ejus.* Sed de his singulatim.

37. I. Quod Deus sit ipse Amor et ipsa Sapientia, et quod illa duo faciant Essentiam Ipsius. Quod Amor et Sapientia sint duo Essentialia, ad quae se referunt omnia Infinita, quae in Deo sunt, et quae a Deo procedunt, prima Antiquitas vidit; sed Aetates sequentes successive, sicut mentes detraxerunt e Caelo, et illas mundanis et corporeis immerserunt, non potuerunt videre; inceperunt enim non scire quid Amor in sua essentia, et inde quid Sapientia in sua, nescientes quod Amor abstractus a forma non dabilis sit, et quod in forma et per formam operetur. Nunc quia Deus est ipsa, et unica, et sic prima Substantia et Forma, quarum Essentia est Amor et Sapien-

tia, et quia ex Ipso facta sunt omnia quae facta sunt, sequitur, quod Universum cum omnibus et singulis ejus ex Amore per Sapientiam creaverit, et quod inde Divinus Amor una cum Divina Sapientia in omnibus et singulis subjectis creatis sit: est quoque Amor, non modo Essentia formans omnia, sed etiam uniens et conjungens illa, et sic continens formata in nexu. Haec illustrari possunt per innumerabilia in Mundo; sicut per CALOREM et LUCEM e Sole, quae sunt duo Essentialia et Universalia, per quae super Tellure omnia et singula existunt et subsistunt; haec ibi sunt, quia Divino Amori et Divinae Sapientiae correspondent, Calor enim, qui e Sole Mundi spiritualis procedit, in sua essentia est Amor, et Lux inde in sua essentia est Sapientia. Illustrari etiam haec possunt per duo essentialia et universalia, per quae Mentes humanae existunt et subsistunt, quae sunt VOLUNTAS et INTELLECTUS; ex his duobus enim cujusvis Mens consistit; et illa duo in omnibus et singulis ejus sunt et operantur; causa est, quia Voluntas est receptaculum et habitaculum amoris, ac Intellectus sapientiae similiter; quapropter duo illa correspondent Divino Amori et Divinae Sapientiae, ex quibus originitus sunt. Porro eadem illa illustrari possunt per duo Essentialia et Universalia, per quae Corpora humana existunt et subsistunt, quae sunt COR et PULMO, seu systole et diastole cordis, ac respiratio pulmonis, quod haec duo opereutur in omnibus et singulis ibi, notum est, causa est, quia Cor correspondet amori, et Pulmo sapientiae, quae Correspondentia in SAPIENTIA ANGELICA DE DIVINO AMORE ET DIVINA SAPIENTIA, Amstelodami evulgata, plene demonstrata est. Quod Amor sicut sponsus et maritus producat seu generet omnes formas, sed per sapientiam ut sponsam et uxorem, ex innumerabilibus in utroque Mundo, Spirituali et Naturali, convinci potest: hoc solum memorandum est, quod Universum Caelum Angelicum disponatur in suam formam, et contineatur in illa, ex Divino Amore per Divinam Sapientiam: illi, qui aliunde quam ex Divino Amore per Divinam Sapientiam, deducunt creationem Mundi, et non sciunt quod duo illa faciant Divinam Essentiam, illi descendunt a visu rationis ad visum oculi, et Naturam ut creatricem Universi osculantur, et inde concipiunt chimaeras, et parturiunt larvas; cogitant fallacias,

ex illis ratiocinantur, et concludunt ova, in quibus sunt aves noctis; tales non vocari possunt Mentes, sed Oculi et Aures absque intellectu, seu Cogitationes absque anima; loquuntur de coloribus sicut existerent absque luce, de existentia arborum sicut absque semine, et de omnibus Mundi sicut absque Sole, quoniam principiata faciunt principia, et causata causas, et sic resupinant omnia, et vigilias rationis sopiunt, et sic somnia vident.

38. II. Quod Deus sit ipsum Bonum et ipsum Verum, quia Bonum est amoris, et Verum est Sapientiae. Universaliter notum est, quod omnia se referant ad bonum et verum, indicium quod omnia ex Amore et Sapientia exstiterint, omne enim quod procedit ex amore, vocatur bonum, hoc enim sentitur, et jucundum, per quod amor se manifestat, est cuivis bonum; omne autem id quod procedit ex Sapientia, vocatur verum, sapientia enim non nisi quam ex veris consistit, et afficit sua objecta amaeno lucis, et hoc amaenum, dum percipitur, est verum ex bono; quare Amor est complexus omnium bonitatum, et Sapientia est complexus omnium veritatum; sed hae et illae sunt a Deo, qui est ipse Amor et inde ipsum Bonum, ac ipsa Sapientia et inde ipsum Verum. Inde est, quod in Ecclesia sint duo essentialia, quae vocantur Charitas et Fides, ex quibus omnia et singula ejus consistunt, et quae in ejus omnibus et singulis erunt; causa est, quia omnia bona Ecclesiae sunt charitatis, et vocantur Charitas, et omnia vera ejus sunt fidei, et vocantur fides: jucunda amoris, quae etiam sunt jucunda charitatis, faciunt ut jucunda dicantur bona, et amaena sapientiae, quae etiam sunt amaena fidei, faciunt ut vera dicantur vera, nam jucunda et amaena faciunt vitam illorum; absque vita ex illis, bona et vera sunt sicut inanimata, et quoque sunt sterilia. Sed Jucunda amoris sunt duplicis generis, similiter Amaena, quae apparent sicut sapientiae; nempe jucunda Amoris boni, et jucunda amoris mali, et inde amaena fidei veri et amaena fidei falsi; duo illa jucunda Amoris in subjectis, in quibus sunt, ex sensatione illorum, vocantur bona, et duo illa amaena fidei, ex perceptione illorum etiam vocantur bona, sed quia in intellectu sunt, non aliud sunt quam vera; tametsi sibi opposita sunt, ac unius amoris bonum est bonum,

et alterius amoris bonum est malum, tum unius fidei verum est verum, et alterius fidei verum est falsum: sed Amor, cujus jucundum est essentialiter bonum, est sicut calor Solis fructificans, vivificans, et operans in humum fertilem, inque arbores usus, et in segetes; et ubi operatur, fit sicut paradisus, hortus Jehovae, et sicut terra Canaan; et amaenum veri ejus, est sicut lux e Sole tempore veris, et sicut lux influens in vas crystallinum, in quo sunt flores pulchri, et ex quo aperto exspiratur suaveolentum; at jucundum amoris mali est sicut calor Solis exsiccans, enecans, et operans in humum sterilem, et in arbores noxae, ut in spinas et sentes, et ubi operatur, fit desertum Arabiae, ubi serpentes hydrae et presteres; et amaenum falsi ejus, est sicut lux e Sole tempore hyemis, et sicut lux influens in utrem, in quo sunt vermes natantes in aceto, et reptilia nidoris tetri. Sciendum est, quod omne bonum se formet per vera, et quoque se amiciat per illa, et sic se ab alio bono distinguat; et quoque quod bona unius prosapiae se in fasciculos ligent, et simul hos amiciant, et sic se ab aliis distinguant; quod ita fiant formationes, patet ex omnibus et singulis in Corpore humano; quod simile fiat in Mente humana, constat ex causa, quod perpetua Correspondentia omnium mentis sit cum omnibus corporis: inde sequitur, quod Mens humana organizata sit, interius ex substantiis spiritualibus, et exterius ex substantiis naturalibus, et demum ex materialibus; Mens, cujus amoris jucunda sunt bona, interius ex substantiis spiritualibus, quales sunt in Caelo, at Mens, cujus jucunda sunt mala, interius ex substantiis spiritualibus, quales sunt in inferno, et hujus mala ligantur in fasciculos per falsa, et illius bona in fasciculos per vera; quoniam tales colligationes bonorum et malorum sunt, ideo Dominus dicit, *quod Zizania in fasciculos colligenda sint ad comburendum*, *et similiter offendicula*, Matth. XIII: 30. 40. 41. Joh. XV: 6.

39. III. Quod Deus, quia est ipse Amor et ipsa Sapientia, sit ipsa Vita, quae est Vita in se. Dicitur apud Johannem „*Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, in Ipso Vita erat, et vita erat Lux hominum*,“ Cap. I: 1. 4; per Deum ibi intelligitur Divinus Amor, et per Verbum Divina Sapientia; ac Divina Sapientia

proprie est Vita, ac Vita proprie est Lux, quae procedit a Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus: Divinus Amor format Vitam, sicut ignis format lucem: in Igne sunt duo, Causticitas et Splendor, ex causticitate ejus procedit calor, et ex splendore ejus procedit lux; similiter in amore sunt duo, unum cui causticitas ignis correspondet, et est quoddam intime afficiens voluntatem hominis, et alterum, cui splendor ignis correspondet, et est quoddam intime afficiens intellectum hominis; inde est homini amor et intelligentia; nam, ut supra aliquoties dictum est, ex Sole Mundi spiritualis procedit Calor, qui in essentia sua est amor, et Lux quae in essentia sua est sapientia; illa duo influunt in omnia et singula Universi, et illa intime afficiunt, et apud homines in eorum voluntatem et intellectum, quae duo creata sunt receptacula influxus, voluntas receptaculum amoris, ac intellectus receptaculum sapientiae: inde patet, quod vita hominis habitet in Intellectu, et quod talis sit, qualis est sapientia ejus, et quod amor voluntatis modificet illam.

40. Apud Johannem etiam legitur; *Quemadmodum Pater habet vitam in Seipso, ita dedit etiam Filio vitam habere in Seipso,* Cap. V: 26; per quod intelligitur, quod quemadmodum ipsum Divinum quod fuit ab aeterno, vivit in Se, ita quoque Humanum, quod suscepit in tempore, vivat in Se; Vita in se, est ipsa et unica Vita, e qua omnes angeli et homines vivunt. Ratio humana potest hoc videre ex Luce quae procedit ex Sole Mundi naturalis, quod haec non creabilis sit, sed quod formae recipientes illam creatae sint, oculi enim sunt ejus formae recipientes, et lux influens e Sole facit, ut illi videant: simile est cum Vita, quae, ut dictum, est Lux procedens ex Sole Mundi spiritualis, quod non creabilis sit, sed quod influat continue, ac sicut illuminat, etiam vivificet Intellectum hominis: consequenter, quod quia Lux, Vita, et Sapientia, unum sunt, Sapientia non creabilis sit, similiter nec fides, nec verum, nec amor, nec charitas, nec bonum, sed quod formae recipientes illa, creatae sint; Mentes humanae et angelicae sunt formae illae. Caveat itaque sibi quisque, ut persuadeat sibi, quod vivat ex se, tum quod sapiat, credat, amet, verum percipiat, et bonum velit et faciat ex se; quantum enim quis illa

sibi persuadet, tantum mentem suam e Caelo in terram dejicit, et a spirituali fit naturalis, sensualis, et corporeus, occludit enim superiores regiones Mentis suae, unde quoad omnia quae Dei, quae Caeli, et quae Ecclesiae sunt, fit caecus, et tunc omne, quod de illis forte cogitat, ratiocinatur, et loquitur, fit in fatuitate, quia in tenebris, et tunc simul attrahit fiduciam quod illa sint sapientiae; occlusis enim regionibus mentis superioribus, ubi lux vitae vera habitat, aperit se regio mentis infra illas, in quam modo lumen Mundi admittitur, et hoc lumen separatum a luce superiorum, est lumen fatuum, in quo falsa apparent sicut vera, et vera sicut falsa, ac ratiocinatio ex falsis sicut sapientia, et ex veris sicut insania, et tunc ille credit se acie aquilae pollere, tametsi illa quae sapientiae sunt, non plus videt quam vespertilio in luce diurna.

41. IV. Quod Amor et Sapientia in Deo unum faciant. Omnis Sapiens in Ecclesia novit, quod omne bonum amoris et charitatis sit a Deo, similiter omne verum sapientiae et fidei; quod ita sit, Ratio humana etiam videre potest, dummodo scit, quod origo amoris et sapientiae sit e Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus, seu quod idem est, quod sit a Jehovah Deo per Solem, qui circum circa Illum est; Calor enim procedens e Sole illo in essentia sua est amor, et Lux inde procedens in essentia sua est sapientia; inde ut in clara die patet, quod amor et sapientia in illa origine unum sint, proinde in Deo, ex Quo origo illius Solis. Illustrari etiam hoc potest, ex Sole Mundi naturalis, qui est purus Ignis, quod ex igneo ejus procedat calor, et quod ex splendore ignei ejus procedat lux, et sic quod utrumque in origine sua unum sit. Quod autem in procedendo dividantur, constat ex subjectis, quorum aliqua plus caloris, et aliqua plus lucis recipiunt; hoc imprimis fit apud homines; in his Lux vitae, quae est intelligentia, et calor vitae qui est amor, dividuntur; quod fit ex causa, quia homo reformandus et regenerandus est, et hoc non fieri potest, nisi Lux vitae, quae est Intelligentia, doceat quid volendum et amandum est: sciendum tamen est, quod Deus continue operetur conjunctionem amoris et sapientiae apud hominem, sed quod homo nisi spectet ad Deum, et credat in Ipsum, continue operetur divisionem; quare quantum duo illa, bonum

amoris aut charitatis ac verum sapientiae aut fidei, conjunguntur apud hominem, tantum homo fit imago Dei, ac elevatur ad Caelum et in Caelum ubi sunt angeli; et vicissim, quod quantum duo illa dividuntur ab homine, tantum homo fiat imago Luciferi et Draconis, et dejiciatur e Caelo in terram, et dein sub terram in Infernum: ex Conjunctione duorum illorum, fit status hominis sicut status arboris tempore veris, quando calor se ex aequo conjungit cum luce, unde ejus germinatio, florescentia, et fructificatio; at vicissim ex divisione duorum illorum, fit status hominis sicut status arboris tempore hyemis, quando calor a luce recedit, unde ejus denudatio et decalvatio ab omni folio et fronde. Quando spiritualis calor, qui est amor, separat se a spirituali luce, quae est sapientia, seu, quod idem est, charitas a fide, fit homo sicut humus acescens aut putrescens, in qua nascuntur vermes, et si producit virgulta, folia illorum implentur pediculis, et consumuntur; illecebrae enim amoris mali, quae in se sunt concupiscentiae, erumpunt, quas Intelligentia non domat et refraenat, sed diligit, educat et nutrit: verbo, dividere amorem et sapientiam, seu charitatem et fidem, quae duo Deus continue conatur conjungere, comparative est sicut orbare faciem rubore, unde pallor sicut mortui, aut auferre candorem a rubore, unde facies fit sicut fax inflammata: et quoque fit sicut vinculum conjugiale solvere inter duos, et facere ut uxor fiat meretrix, et vir adulter; amor enim aut charitas est sicut maritus, ac sapientia aut fides est sicut uxor, et cum duo illa separantur, fit spiritualis meretricatio et scortatio, quae sunt falsificatio veri et adulteratio boni.

42. Praeter haec sciendum est, quod tres gradus amoris et sapientiae, et inde tres gradus vitae sint, et quod Mens humana secundum hos gradus sicut in regiones formata sit, et quod vita in suprema regione in supremo gradu sit, in secunda regione in minore gradu, et quod in ultima regione in infimo gradu; hae regiones aperiuntur successive apud homines; ultima regio, ubi vita in infimo gradu est, ab infantia ad pueritiam, et hoc fit per scientias; secunda regio, ubi vita est in majore gradu, a pueritia ad adolescentiam, et hoc fit per cogitationes ex scientiis; et suprema regio, ubi vita in supremo

gradu est, ab adolescentia ad juventutem, et porro, et hoc fit per perceptiones veritatum et moralium et spiritualium: ulterius sciendum est, quod perfectio vitae non consistat in cogitatione, sed in perceptione veri ex luce veri; differentiae vitae apud homines inde possunt concludi; dantur enim qui illico dum audiunt verum, percipiunt quod verum sit, hi in Mundo spirituali repraesentantur per aquilas; dantur qui non percipiunt verum, sed concludunt illud ex confirmationibus per apparentias, hi repraesentantur per aves canoras; dantur qui credunt verum esse, quia dictatum a viro auctoritatis, hi repraesentantur per picas; et insuper dantur, qui non volunt, tum qui non possunt, percipere verum, sed modo falsum, causa est, quia in luce fatua sunt, in qua luce falsum apparet sicut verum, ac verum vel sicut aliquod supra caput in densa nube, absconditum, vel sicut meteoron, vel sicut falsum, horum cogitationes repraesentantur per noctuas, et loquelae per ululas; illi ex his, qui confirmaverunt sua falsa, non sustinent audire vera, ac ut primum aliquod verum auris eorum ostium pulsat, ex aversatione repellunt illud, vix aliter quam stomachus biliosis differtus cibum ex nausea evomit.

43. V. Quod essentia amoris sit amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se. Sunt duo, quae faciunt essentiam Dei, Amor et Sapientia, at sunt tria quae faciunt essentiam amoris Ipsius, amare alios extra se, velle unum cum illis esse, et beatificare illos ex se; eadem tria etiam faciunt essentiam sapientiae Ipsius, quia Amor et Sapientia in Deo unum faciunt, ut supra ostensum est, at Amor vult illa, et Sapientia producit illa. Primum Essentiale, *quod est amare alios extra se*, agnoscitur ex amore Dei erga totum Genus humanum, et propter illud amat Deus omnia quae creavit, quia sunt media, nam qui amat finem, etiam amat media: omnes et omnia in Universo sunt extra Deum, quia sunt finita, et Deus est Infinitus: amor Dei vadit et extendit se non modo ad bonos et bona, sed etiam ad malos et mala, proinde non modo ad illos et illa, quae in Caelo sunt, sed etiam ad illos et illa quae in Inferno sunt, ita non modo ad Michaëlem et Gabrielem, sed etiam ad diabolum et satanam, est enim Deus ubivis et ab aeterno in aeternum Idem; dicit

etiam, *quod faciat Solem suum exoriri super bonos et malos; ac quod pluviam mittat super justos et injustos*, Matth. V: 45; sed quod usque mali sint mali, ac mala sint mala, est in ipsis subjectis et objectis, quod non recipiant amorem Dei qualis est, et intime inest, sed quales ipsi sunt, similiter ut facit spina et urtica cum calore solis, et cum pluvia caeli. SECUNDUM ESSENTIALE AMORIS DEI, *quod est velle unum cum illis esse*, agnoscitur etiam ex conjunctione Ipsius cum Caelo Angelico, cum Ecclesia in terris, cum unoquovis ibi, et cum omni bono et vero, quae hominem et Ecclesiam ingrediuntur et faciunt; amor etiam in se spectatus non aliud est quam nisus ad conjunctionem: quapropter ut hoc essentiae amoris obtineretur, Deus creavit hominem in imaginem et similitudinem suam, cum qua conjunctio fieri potest: quod Amor Divinus continue intendat conjunctionem, patet a Domini verbis, *quod velit ut unum sint, Ipse in illis et illi in Ipso, ac ut amor Dei in illis sit*, Joh. XVII: 21. 22. 23. 26. TERTIUM ESSENTIALE AMORIS DEI, *quod est beatificare illos a se*, agnoscitur ex vita aeterna, quae est beatitudo, faustitas, et felicitas absque fine, quam Deus dat illis, qui amorem Ipsius in se recipiunt; Deus enim sicut est ipse Amor, etiam est ipsa Beatitudo, nam omnis amor jucundum a se exspirat, et Divinus amor ipsum beatum, faustum, et felix in aeternum, ita Deus beatificat Angelos, ac homines post mortem a se, quod fit per conjunctionem cum illis.

44. Quod Divinus Amor talis sit, cognoscitur ex Sphaera ejus, quae pervadit Universum, ac afficit unumquemvis secundum ejus statum; illa imprimis afficit Parentes, ex qua est quod tenere ament liberos suos, qui sunt extra illos, quod velint unum cum illis esse, et quod velint beatificare illos ex se; haec Divini Amoris Sphaera non modo afficit bonos, sed etiam malos, et non modo homines, sed etiam bestias et aves omnis generis; quid mater aliud cogitat dum peperit faetum, quam se illi sicut unire, et prospicere ejus bono; quid avis aliud, cum exclusit pullos ex ovis, quam fovere illos sub alis, et per oscula inferre escas in guttura illorum; quod dracones et viperae etiam suam progeniem ament, notum est. Universalis illa sphaera afficit in specie illos qui Amorem illum Dei in se

recipiunt, qui sunt qui credunt in Deum, et amant proximum, charitas apud illos est imago illius amoris. Amicitia inter non bonos illum amorem etiam simulat; amicus enim ad mensam suam dat amico potiora, illum osculatur, palpat et conjungit manus, ac pollicetur officia usus. Sympathica ac nisus homogeneorum et similium ad conjunctionem non aliunde ducunt originem. Eadem illa Divina Sphaera operatur etiam in inanimata, ut in arbores et herbas, sed per Solem Mundi, et ejus calorem et lucem, calor enim intrat illas ab extra, conjungit se cum illis, et facit ut germinent, florescant, et fructificent, quae vice beatitudinis sunt in animatis; hoc facit ille calor, quia correspondet calori spirituali, qui est amor. Operationis hujus amoris repraesentationes dantur etiam in variis subjectis Regni mineralis; typica ejus sistuntur in exaltationibus illorum ad usus et inde pretiositates.

45. Ex descriptione Essentiae Divini amoris, videri potest qualis est essentia amoris diabolici, hoc videri potest ex opposito; amor diabolicus est amor sui, et hic vocatur amor, sed in se spectatus est odium, non enim amat quempiam extra se, nec vult conjungi aliis ut benefaciat illis, sed modo ut sibi; ex intimo sui continue affectat imperare super omnes, et quoque possidere omnium bona, et demum ut adoretur sicut Deus: quae causa est, quod illi qui in Inferno sunt, non agnoscant Deum, sed pro diis illos, qui potestate super alios valent, ita inferiores et superiores, seu minores et majores deos secundum extensionem potestatis; et quia quisque ibi id corde gerit, flagrat etiam odio contra suum deum, et hic contra illos qui sub imperio ejus sunt, et reputat illos ut viles servos, cum quibus quidem blande loquitur, quamdiu adorant, sed furit sicut ex igne contra reliquos, et quoque interius seu in corde contra clientes; est enim amor sui idem cum amore latronum, qui se mutuo osculantur, quando in latrociniis sunt, sed postea ardent cupidine occidendi illos, ut illorum praedas etiam latrocinentur. Hic amor in causa est, quod cupiditates ejus in Inferno, ubi regnat, e longinquo appareant sicut variae species ferarum, quaedam sicut vulpes et pardi, quaedam sicut lupi, et trigides, et quaedam sicut crocodili et serpentes venenati: et quod deserta, ubi vivunt, non consistant nisi ex struibus la-

pidum, aut ex nuda glarea, intermixtis paludibus, in quibus coaxant ranae; et quod super mapalia illorum volent aves lugubres et ululent: ochim, tziim, et ijim, qui in propheticis Verbi, ubi de amore imperandi ex amore sui, nominantur, non aliud sunt, Esaj. XIII: 21. Jerem. L: 39. Psalm LXXIV: 14.

46. VI. QUOD HAEC AMORIS DIVINI FUERINT CAUSA CREATIONIS UNIVERSI, ET QUOD SINT CAUSA CONSERVATIONIS EJUS. Quod illa tria Essentiala amoris Divini fuerint causa Creationis, ex scrutinio et examine illorum perspici potest; quod hoc PRIMUM, *quod est amare alios extra se*, fuerit causa, constat ex Universo, quod sit extra Deum, sicut Mundus est extra Solem, et in quod potest amorem suum extendere, et in quo illum exercere, et sic quiescere; legitur etiam, quod postquam Deus creaverat Caelum et Terram, quieverit, et quod inde factus sit dies Sabbathi, Gen. II: 2. 3. Quod SECUNDUM, *quod est velle unum esse cum illis*, fuerit causa, constat ex creatione hominis in imaginem et similitudinem Dei, per quas intelligitur, quod homo factus sit forma recipiens amorem et sapientiam a Deo, ita cum quo Deus se potest unire, et propter illum cum omnibus et singulis Universi, quae non aliud sunt quam media; nam conjunctio cum causa finali est quoque conjunctio cum causis mediis; quod omnia propter Hominem creata sint, patet etiam ex Libro Creationis seu Genesi, Cap. I: 28. 29. 30. Quod TERTIUM, *quod est beatificare illos ex se*, sit causa, constat ex Caelo Angelico, quod provisum est omni homini, qui amorem Dei recipit, ubi omnium beatificatio est a Solo Deo. Quod tria illa essentialia amoris Dei etiam sint causa conservationis Universi, est quia Conservatio est perpetua Creatio, sicut subsistentia est perpetua existentia; ac Divinus Amor ab aeterno in aeternum est idem, ita qualis fuit in creando Mundum, talis est et manet in illo creato.

47. Ex his rite perceptis videri potest, quod Universum sit Opus cohaerens a primis ad ultima, quia est opus continens Finium, Causarum, et Effectuum in nexu indissolubili: et quia in omni amore est finis, in omni sapientia est promotio finis per causas medias, et per has ad effectus, qui sunt usus, consequitur etiam quod Universum sit Opus continens Divini

Amoris, Divinae Sapientiae, et Usuum, et sic omnino Opus cohaerens a primis ad ultima. Quod Universum consistat ex perpetuis Usibus productis a Sapientia ac initiatis ab Amore, omnis sapiens potest contemplari sicut in speculo, dum communem ideam de Creatione universi sibi comparat, et in illa particularia tuetur, particularia enim adaptant se suo communi, et commune disponit illa in formam ut concordent; quod ita sit, in sequentibus per plura illustrabitur.

* * * * * *

48. His adjicietur hoc MEMORABILE. Quondam cum duobus Angelis loquutus sum, unus erat e Caelo orientali, alter e Caelo meridionali; qui cum perceperunt quod Arcana sapientiae de Amore meditarer, dicebant, nostine aliquid de Ludis sapientiae in nostro Mundo, respondi quod nondum: et dixerunt, sunt plures, et quod illi, qui amant vera ex affectione spirituali, seu vera quia vera sunt, et quia per illa est sapientia, ad datum signum conveniant, ac ventilent et concludant illa quae profundioris intellectus sunt. Illi tunc prehenderunt me manu, inquientes, sequere nos, et videbis et audies, datum est hodie signum conventus. Ducebar per planitiem ad collem, et ecce ad pedem collis porticus ex palmis, continuatus usque ad ejus caput; intravimus illum, et ascendimus; et super capite seu vertice collis visus est Lucus, inter cujus arbores humus elevata formabat sicut Theatrum, intra quod erat Planum lapillis varie coloratis stratum: circum illud in forma quadrata posita erant Solia, super quibus sedebant amatores sapientiae; et in medio Theatri erat Mensa, super qua posita fuit Charta sigillo obsignata. Sedentes super Soliis invitabant nos ad Solia adhuc vacua, et respondi, hic ductus sum a duobus Angelis, ut videam et auscultem, et non ut sedeam: et tunc bini illi Angeli in medium Plani ad mensam ibant, et sigillum chartae solvebant, et coram sedentibus legebant arcana sapientiae Chartae inscripta, quae nunc ventilarent et evolverent; scripta fuerunt ab Angelis tertii Caeli, et super mensam demissa; erant tria Arcana, PRIMUM, *quid Imago Dei, et quid Similitudo Dei, in quas homo creatus est.* SECUNDUM, *cur homo non nascitur in scientiam ullius amoris, cum tamen*

Bestiae et Aves, tam nobiles quam ignobiles, nascuntur in scientias omnium suorum amorum. TERTIUM, *quid significat Arbor vitae, et quid Arbor scientiae boni et mali, et quid Esus ex illis:* his subscriptum erat, conjungite illa tria in unam sententiam, et scribite hanc super Charta nova, et illam reponite super hac Mensa, et videbimus; si sententia super lance aequilibris et justa apparet, dabitur cuique vestrum praemium sapientiae. His lectis recesserunt bini Angeli, ac sublati sunt in suos Caelos. Et tunc Sedentes super Soliis incipiebant ventilare et evolvere Arcana illis proposita; et loquuti sunt in ordine, primum, qui sedebant ad Septentrionem, dein illi qui ad Occidentem, postea qui ad Meridiem, et ultimo qui ad Orientem; et assumserunt Primum subjectum ventilationis, quod erat, QUID IMAGO DEI, ET QUID SIMILITUDO DEI, IN QUAS HOMO CREATUS EST; et tunc primum ex Libro creationis coram omnibus lecta sunt haec „*Dixit Deus, faciamus hominem in* IMAGINEM NOSTRAM, *secundum* SIMILITUDINEM NOSTRAM: *et creavit Deus hominem in* IMAGINEM SUAM, *in* SIMILITUDINEM DEI *fecit eum*, Gen. 1: *Quo die Deus creavit hominem, in* SIMILITUDINEM DEI *fecit eum*," Genes. V: 1.

Illi qui sedebant ad SEPTENTRIONEM primum loquuti sunt, dicentes, quod Imago Dei et Similitudo Dei, sint binae Vitae homini a Deo inspiratae, quae sunt Vita voluntatis et Vita intellectus, nam legitur, *Jehovah Deus inspiravit in nares Adami animam* VITARUM, *et factus est homo in Animam viventem*, Genes. II: 7; per quae videtur intelligi, quod ei inspirata sit Voluntas boni, et Perceptio veri, et sic Anima vitarum; et quia vita a Deo illi inspirata est, Imago et Similitudo significant integritatem ex amore et sapientia, exque justitia et judicio in illo. His illi qui sedebant ad OCCIDENTEM favebant, adjiciendo tamen hoc, quod status integritatis illi a Deo inspiratus, cuivis homini post illum continue inspiretur; sed quod in homine sit sicut in receptaculo, ac homo, sicut est receptaculum, est imago et similitudo Dei. Postea Tertii in ordine, qui erant qui sedebant ad MERIDIEM, dixerunt; Imago Dei et Similitudo Dei sunt duo distincta, sed in homine a creatione unita, et videmus sicut ex quadam luce interiore, quod imago Dei possit disperdi ab homine, non autem similitudo Dei; hoc

apparet sicut per transennam ex eo, quod Adamus retinuerit similitudinem Dei, postquam amiserat imaginem Dei, nam legitur post maledictionem „*Ecce homo est sicut unus ex nobis, sciendo bonum et malum,*“ Gen. III: 22. et postea vocatur similitudo Dei, et non imago Dei, Gen. V: 1. sed relinquamus consociis nostris, qui ad Orientem sedent, et inde in superiore luce sunt, dicere, quid proprie imago Dei, et quid proprie similitudo Dei. Et tunc post silentium factum, Sedentes ad Orientem e soliis surrexerunt, et suspexerunt ad Dominum, et post remiserunt se super solia, et dixerunt; quod Imago Dei sit receptaculum Dei, et quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia, quod Imago Dei sit receptio amoris et sapientiae a Deo in illo: at quod Similitudo Dei sit perfecta similitudo et plena apparentia sicut amor et sapientia sint in homine, et inde prorsus sicut ejus; homo enim non sentit aliter, quam quod amet a se et sapiat a se, seu quod bonum velit et verum intelligat a se; cum tamen ne hilum a se, sed a Deo; Solus Deus amat a se, et sapit a se, quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia; similitudo seu apparentia, quod amor et sapientia, seu bonum et verum, sint in homine sicut ejus, facit ut homo sit homo, utque possit conjungi Deo, et sic vivere in aeternum; ex quo fluit, quod homo sit homo ex eo, quod possit velle bonum ac intelligere verum prorsus sicut a se, et usque scire et credere quod a Deo, nam sicut hoc scit et credit, ponit Deus imaginem suam in homine; aliter si crederet quod a se et non a Deo. His dictis, supervenit illos zelus ex amore veritatis, ex quo loquuti sunt haec; quomodo potest homo recipere aliquid amoris et sapientiae, ac retinere illud, et reproducere illud, nisi sentiat illud sicut suum; et quomodo potest conjunctio dari cum Deo per amorem et sapientiam, nisi datum sit homini aliquod reciprocum conjunctionis, nam absque reciproco nulla conjunctio dabilis est; et reciprocum conjunctionis est, quod homo amet Deum, et faciat illa quae Dei sunt, sicut a se, et tamen credat quod a Deo; tum quomodo potest homo vivere in aeternum, nisi conjunctus sit Deo aeterno; consequenter quomodo homo potest esse homo, absque illa similitudine in illo. His dictis faverunt omnes, et dixerunt, fiat Conclusum ex his, et factum est hoc: Homo est receptaculum Dei,

et Receptaculum Dei est Imago Dei; et quia Deus est ipse Amor et ipsa Sapientia, est homo Receptaculum illorum, ac Receptaculum fit imago Dei sicut recipit: et quod homo sit similitudo Dei ex eo, quod sentiat in se, quod illa quae a Deo sunt, sint in illo sicut ejus; at usque quod tantum ex similitudine illa sit Imago Dei, quantum agnoscit, quod amor et sapientia, seu bonum et verum, non sint in illo ejus, et inde nec ab illo, sed solum in Deo, et inde a Deo.

Post haec Alterum objectum ventilationis assumserunt „Cur homo non nascitur in Scientiam ullius amoris, cum tamen bestiae et aves, tam nobiles quam ignobiles, nascuntur in scientias omnium suorum amorum." Primum veritatem propositionis confirmabant per varia, ut de homine, quod nascatur in nullam scientiam, ne quidem in scientiam amoris conjugialis; et inquisiverunt, et a rimatoribus audiverunt, quod infans ne quidem ex connata scientia sciat uber matris, sed quod ex matre seu nutrice hoc per admotiones discat, et quod modo sciat sugere, et quod hoc hauserit ex continua suctione in utero matris; et quod postea non sciat gradiri, nec articulare sonum in aliquam vocem humanam, imo nec sonare affectiones amoris, sicut bestiae; porro quod non sciat aliquam alimoniam sibi conducibilem, sicut bestiae, sed quod arripiat obvium, sive sit mundum sive immundum, et inferat in buccam: rimatores dixerunt, quod homo absque instructione, prorsus nihil sciat de modis amandi sexum, et quod hos ne quidem virgines et adolescentes absque eruditione ab aliis: verbo, homo nascitur corporeus sicut vermis; et manet corporeus, nisi discat scire, intelligere et sapere ex aliis. Post haec confirmabant, quod Bestiae tam nobiles quam ignobiles, ut animalia terrae, volucres caeli, reptilia, pisces, vermiculi qui vocantur insecta, nascantur in omnes scientias amorum vitae suae, ut in omnia quae nutritionis sunt, in omnia quae habitationis sunt, in omnia quae amoris sexus, et prolificationis sunt, inque omnia quae educationis faetuum suorum sunt: haec confirmabant per mirabilia, quae revocabant in memoriam ex visis, auditis et lectis in Mundo naturali, in quo prius vixerunt, in quo non repraesentativae sed reales bestiae dantur. Postquam veritas propositionis ita comprobata est, intendebant

mentes ad indagandum et inveniendum causas, per quas hoc Arcanum evolverent et detegerent; et dixerunt omnes, quod illa non possint non ex Divina Sapientia existere, ut homo sit homo, et bestia sit bestia, et sic quod imperfectio nativitatis hominis sit ejus perfectio, et perfectio nativitatis bestiae sit ejus imperfectio.

Caeperunt tunc SEPTENTRIONALES primum aperire suam mentem, et dixerunt, quod homo nascatur absque scientiis, ut recipere possit omnes, at si nasceretur in scientias, non posset recipere ullas, praeter illas in quas natus est, et tunc nec posset sibi appropriare ullam; quod illustrabant per hanc comparationem, homo primum natus est sicut humus, cui nulla semina implantata sunt, sed quae usque potest recipere omnia, ac proferre et fructificare illa; at bestia est sicut humus jamdum sata, ac impleta graminibus et herbis, quae non recipit alia semina quam insita, si alia, suffocaret illa; inde est, quod homo adolescat per plures annos, intra quos potest sicut humus excoli, ac proferre sicut omnis generis segetes, flores et arbores; bestia autem per paucos, per quos non potest in alia, quam in connata excoli. Postea OCCIDENTALES loquuti sunt, et dixerunt, quod homo non nascatur scientia sicut bestia, sed quod nascatur Facultas et Inclinatio, Facultas ad sciendum, et Inclinatio ad amandum, et quod nascatur Facultas non modo ad amandum illa, quae sui et mundi sunt, sed etiam illa quae Dei et Caeli sunt; consequenter quod homo nascatur Organum, quod vix sensibus externis, nisi obscure vivit, at nullis internis, propter causam, ut successive vivat, et fiat homo, primum naturalis, postea rationalis, et demum spiritualis; quod non fieret, si nasceretur in scientias et amores, sicut bestiae; scientiae enim et affectiones amoris connatae finiunt illam progressionem, at solum facultates et inclinationes connatae nihil finiunt; quopropter homo potest perfici scientia, intelligentia et sapientia in aeternum. MERIDIONALES exceperunt, et ediderunt suum effatum, dicentes, quod impossibile sit homini sumere aliquam scientiam a se, sed sumet illam ab aliis, quoniam nulla scientia ei connata est; et quia non potest ullam scientiam sumere a se, nec potest ullum amorem, quoniam ubi non scientia ibi non amor, sunt scientia

et amor individui comites, nec possunt plus separari quam voluntas et intellectus, aut affectio et cogitatio, imo non plus quam essentia et forma; quare sicut homo sumit scientiam ab aliis, ita se ei adjungit amor ut ejus comes: universalis amor qui se adjungit, est amor sciendi, et postea intelligendi et sapiendi; hi amores sunt soli homini, et nulli bestiae, ac influunt a Deo. Nos convenimus cum sodalibus nostris ab Occidente, quod homo non nascatur in ullum amorem, et inde nec in ullam scientiam, sed quod solum nascatur in inclinationem ad amandum, et inde in facultatem ad recipiendum scientias, non a se, sed ab aliis, hoc est, per alios; per alios dicitur, quia nec hi receperunt aliquid a se, sed originitus a Deo. Convenimus etiam cum sodalibus nostris ad Septentrionem, quod homo primum natus sit sicut humus, cui non aliqua semina implantata sunt, sed cui omnia tam nobilia quam ignobilia implantari possunt; inde est quod Homo dictus sit ab Humo, ac Adam ab Adama quae est Humus. His adjicimus, quod Bestiae nascantur in naturales amores, et inde in scientias illis correspondentes, et quod usque non aliquid ex scientiis sciant, cogitent, intelligant, et sapiant, sed quod ad illas ex amoribus suis ferantur, paene sicut caeci per plateas a canibus, quoad intellectum enim caecae sunt; at potius sicut noctambuli, qui ex caeca scientia, sopito intellectu, faciunt quae faciunt. Ultimo loquuti sunt Orientales, et dixerunt, consentimus ad illa, quae fratres nostri loquuti sunt, quod homo nihil sciat ex se, sed ex aliis et per alios, ut cognoscat et agnoscat, quod omnia quae scit, intelligit et sapit, sint ex Deo; et quod homo non possit aliter nasci et generari a Deo, ac fieri Ipsius imago et similitudo; nam imago Dei fit, per quod agnoscat et credat, quod omne bonum amoris et charitatis, et omne verum sapientiae et fidei, acceperit et accipiat ex Deo, et ne hilum ex se; et similitudo Dei est, per quod sentiat illa in se sicut a se; hoc sentit, quia non nascitur in scientias, sed accipit illas, et quod accipiat, apparet illi sicut a se; ita sentire etiam datur homini a Deo, ut sit homo et non bestia, quoniam per id quod velit, cogitet, amet, sciat, intelligat et sapiat sicut ex se, recipit scientias, et exaltat illas in intelligentiam, et per illarum usus in sapientiam, ita Deus conjungit hominem sibi, et homo se

Deo: haec non fieri potuissent, nisi a Deo provisum fuerit, ut homo in totali ignorantia nasceretur. Post hoc effatum voluerunt omnes, ut ex ventilatis fieret Conclusum, et factum est hoc, „Quod homo nascatur in nullam scientiam, ut possit venire in omnem, et progredi in intelligentiam, et per hanc in sapientiam; et quod nascatur in nullum amorem, ut possit venire in omnem, per applicationes scientiarum ex intelligentia, et in amorem in Deum per amorem erga proximum, et sic conjungi Deo, et per illud fieri homo, et vivere in aeternum."

Post haec sumserunt Chartam, et tertium Objectum ventilationis legerunt, quod erat, QUID SIGNIFICAT ARBOR VITAE, QUID ARBOR SCIENTIAE BONI ET MALI, ET QUID ESUS EX ILLIS; et rogaverunt omnes, ut illi qui ab Oriente erant, evolverent hoc Arcanum, quia profundioris intellectus est, et quia illi qui ex Oriente sunt, in flammea luce, hoc est, in amoris sapientia sunt, et haec sapientia intelligitur per Hortum Edenis, in quo illae duae Arbores positae fuerunt; et responderunt, dicemus, sed quia homo non sumit quicquam ex se, sed ex Deo, dicemus ex Ipso, at usque a nobis sicut a nobis; et tunc dixerunt: Arbor significat hominem, et fructus ejus bonum vitae, inde per Arborem vitae significatur homo vivens ex Deo; et quia amor et sapientia, ac charitas et fides, seu bonum et verum, faciunt vitam Dei in homine, per Arborem vitae significatur homo in quo illa sunt a Deo, et inde illi vita aeterna: similiā significantur per Arborem vitae, e qua dabitur edere, Apoc. II: 7. Cap. XXII: 2. 14. Per Arborem scientiae boni et mali significatur homo credens quod vivat ex se, et non a Deo, ita quod amor et sapientia, charitas et fides, hoc est, bonum et verum, sint in homine ejus, et non Dei, hoc credens quia cogitat et vult, ac loquitur et facit, in omni similitudine et apparentia sicut ex se; et quia homo inde sibi persuadet, quod etiam sit Deus, ideo dixit serpens „*Novit Deus, quo die comederitis de fructu illius arboris, aperientur Oculi vestri, et eritis sicut Deus, scientes bonum et malum,*" Genes. III: 5. Per Esum ex illis arboribus, significatur receptio et appropriatio, per Esum ex arbore vitae receptio vitae aeternae, et per Esum ex arbore scientiae boni et

mali, receptio damnationis; per Serpentem intelligitur diabolus quoad amorem sui et fastum propriae intelligentiae, et ille Amor est possessor illius arboris, et homines qui in fastu ex illo amore sunt, illae arbores sunt. Sunt itaque illi in enormi errore, qui credunt Adamum sapuisse et bonum fecisse ex se, et hoc fuisse statum ejus integritatis, cum tamen ipse Adamus propter illam fidem maledictus est; hoc enim significatur per Edere ex arbore scientiae boni et mali, quare tunc excidit e statu integritatis, qui illi fuit ex eo, quod crederet se sapere et bonum facere ex Deo et nihil ex se, hoc enim intelligitur per Edere ex Arbore vitae. Solus Dominus, cum fuit in Mundo, sapuit ex Se, et bonum fecit ex Se, quia Ipsum Divinum a nativitate fuit in Ipso et Ipsius, quare etiam ex propria potentia factus est Redemptor et Salvator. Ex his et illis Conclusum fecerunt hoc „Quod per Arborem vitae, et per Arborem scientiae boni et mali, et per Esum ex illis, intelligatur, quod Vita homini sit Deus in illo, et quod tunc ei Caelum et Vita aeterna; et quod Mors homini sit persuasio et fides, quod vita homini non sit Deus, sed ipse, unde ei Infernum et Mors aeterna, quae est damnatio.“

Post haec inspexerunt Chartam ab Angelis super mensa relictam, et viderunt subscriptum, CONJUNGITE ILLA TRIA IN UNAM SENTENTIAM; et tunc collegerunt illa, et viderunt, quod Tria illa in una serie cohaererent, et quod series seu sententia illa sit haec „Quod Homo creatus sit, ut recipiat amorem et sapientiam a Deo, et tamen in omni similitudine sicut a se, et hoc propter receptionem et conjunctionem; et quod ideo homo non nascatur in aliquem amorem, nec in aliquam scientiam, et ne quidem in aliquam potentiam amandi et sapiendi ex se: quapropter si addicit omne bonum amoris, et omne verum sapientiae Deo, fit Homo vivus; ast si addicit illa sibi, fit homo mortuus.“ Haec inscripserunt novae Chartae, et hanc posuerunt super Mensa; et ecce subito Angeli in candida nube aderant, et Chartam in Caelum deportabant, et postquam ibi lecta est, Sedentes super soliis audiverunt inde voces, bene, bene, bene. Et actutum apparuit Unus inde sicut volans, cui sicut duae alae circa pedes, et duae circa tempora, ferens praemia, quae erant Togae, Pilei, et Laureae,

ac demisit se, ac illis qui sederunt ad Septentrionem dedit Togas coloris opalini; illis qui ad Occidentem Togas coloris coccinei; illis qui ad Meridiem Pileos, quorum limbos ornabant fasciae ex auro et margaritis, et sinistri lateris elevationes Adamantes secti floriformes; illis autem qui ad Orientem dedit Laureas in quibus rubini et sapphiri: et omnes his praemiis decorati e, Ludo sapientiae domum cum gaudio abiverunt.

DE DEI OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA, ET OMNIPRAESENTIA.

49. Actum est de DIVINO AMORE et DIVINA SAPIENTIA, et ostensum, quod haec duo sint DIVINA ESSENTIA; sequitur nunc de Dei OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA et OMNIPRAESENTIA, quia haec Tria procedunt ex Divino Amore et Divina Sapientia, vix aliter quam potentia et praesentia Solis in hoc Mundo, ac in omnibus et singulis ejus per calorem et lucem; etiam Calor e Sole Mundi spiritualis, in cujus medio Jehovah Deus est, in essentia sua est Divinus amor, et Lux inde in essentia sua est Divina Sapientia: ex quo patet, quod sicut Infinitas, Immensitas ac Aeternitas pertinent ad DIVINUM ESSE, ita Omnipotentia, Omniscientia, Omnipraesentia ad DIVINAM ESSENTIAM. Sed quia Tres illae Divinae Essentiae Praedicationes universales hactenus non intellectae sunt, quia progressio illarum secundum vias suas, quae sunt leges Ordinis, ignota fuit, oportet illas luce donare per distinctos Articulos, qui erunt. I. *Quod Divinae Sapientiae ex Divino Amore sit Omnipotentia, Omniscientia, et Omnipraesentia.* II. *Quod Dei Omnipotentia, Omniscientia et Omnipraesentia non possint cognosci, nisi sciatur quid Ordo, et nisi sciantur haec ejus, quod Deus sit Ordo, et quod una cum Creatione introduxerit Ordinem tam in Universum, quam in omnia et singula ejus.* III. *Quod Dei Omnipotentia in Universo ac in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat et operetur.* IV. *Quod Deus Omniscius sit, hoc est, percipiat, videat, et sciat omnia et singula usque ad minutissima, quae fiunt secundum Ordinem; et ex illis etiam quae fiunt contra Ordinem.* V. *Quod Deus Omnipraesens sit a primis ad ultima sui Ordinis.* VI. *Quod Homo creatus sit*

forma Divini Ordinis. VII. *Quod homo tantum in potentia contra malum et falsum ex Divina Omnipotentia sit, quodque tantum in sapientia de bono et vero ex Divina Omniscientia sit, et quod tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit.* Sed haec singulatim evolvenda sunt.

50. I. Quod Divinae Sapientiae ex Divino Amore sit Omnipotentia, Omniscientia, et Omnipraesentia. Quod Divinae Sapientiae ex Divino amore sit Omnipotentia, Omniscientia et Omnipraesentia, non autem Divino Amori per Divinam Sapientiam, est Arcanum e Caelo, quod nondum in alicujus intellectu illuxit, quia nullus adhuc scivit, quid Amor in sua essentia, et quid Sapientia inde in sua, et minus adhuc de influxu unius in alterum, qui est quod Amor cum omnibus et singulis sui influat in Sapientiam, et in hac resideat sicut Rex in suo Regno, aut sicut herus in sua domo, ac omne regimen justitiae relinquat suo judicio, et quia justitia est amoris, et judicium est sapientiae, omne regimen amoris relinquat suae sapientiae: sed hoc Arcanum faenerabitur lucem in sequentibus, interea inserviat hoc ut canon. Quod Deus Omnipotens, Omniscius, et Omnipraesens sit per Sapientiam amoris sui, intelligitur etiam per haec apud Johannem, „*In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum; omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est. In Ipso vita erat, et Vita erat Lux hominum; et Mundus per Ipsum factus est: et Verbum Caro factum est.*“ Cap. I: 1. 3. 4. 10. 14; per Verbum ibi intelligitur Divinum Verum, seu quod in idem recidit, Divina Sapientia, quare etiam vocatur Vita et Lux, ac Vita et Lux non aliud sunt quam Sapientia.

51. Quoniam in Verbo Justitia praedicatur de Amore, et Judicium de Sapientia, ideo adducentur aliqua loca, quod Regimen Dei per illa duo in Mundo fiat, quae sunt „Jehovah, Justitia et Judicium *fulcrum Throni tui*, Psalm LXXXIX: 15. *De hoc glorietur qui gloriatur, quod* Jehovah *faciat* Judicium et Justitiam *in terra*, Jerem. IX: 23. *Exaltetur* Jehovah, *quia implevit terram* Judicio et Justitia, Esaj. XXXIII: 5. *Fluet sicut aqua* Judicium, et Justitia *sicut*

torrens fortis, Amos V: 24. JEHOVAH JUSTITIA TUA *sicut montes Dei*, JUDICIA TUA *abyssus magna*, Psalm XXXVI: 7. JEHOVAH *educet sicut lucem* JUSTITIAM *suam*, et JUDICIUM *sicut meridiem*, Psalm XXXVII: 6. JEHOVAH *judicabit populum suum in* JUSTITIA, *et miseros suos in* JUDICIO, Psalm LXXII: 2. *Cum didicero* JUDICIA JUSTITIAE *tuae*, *septies in die laudo Te super* JUDICIIS JUSTITIAE *tuae*, Psalm CXIX: 7. 164. *Desponsabo Me tibi in* JUSTITIA et JUDICIO, Hosch. II: 19. *Zion in* JUDICIO *redimetur, et reduces in* JUSTITIA, Esaj. I: 27. *Sedebit super Throno Davidis*, *et super Regno Ipsius*, *ad stabiliendum illud in* JUDICIO et JUSTITIA, Esaj. IX: 6. *Suscitabo Davidi germen justum*, *qui regnet Rex*, *et faciat* JUDICIUM et JUSTITIAM *in terra*," Jerem. XXIII: 5. Cap. XXXIII: 15: alibi, quod facere debeant Justitiam et Judicium, ut Esaj. I: 21. Cap. V: 16. Cap. LVIII: 2. Jer. IV: 2. Cap. XXII: 3. 13. 15. Ezech. XVIII: 5. Cap. XXXIII: 14. 16. 19. Amos VI: 12. Mich. VII: 9. Deut. XXXIII: 21. Joh. XVI: 8. 10. 11.

52. II. QUOD DEI OMNIPOTENTIA, OMNISCIENTIA, ET OMNIPRAESENTIA NON POSSINT COGNOSCI, NISI SCIATUR QUID ORDO, ET NISI SCIANTUR HAEC EJUS, QUOD DEUS SIT ORDO, ET QUOD UNA CUM CREATIONE INTRODUXERIT ORDINEM TAM IN UNIVERSUM, QUAM IN OMNIA ET SINGULA EJUS. Quot et quales fatuitates in mentes humanes, et inde per Capita instauratorum in Ecclesiam irrepserunt, per quod non intellexerint Ordinem, in quem Deus Universum, ac omnia et singula ejus creavit, ex sola recensione illarum in sequentibus constare poterit. Sed hic primum aperiemus Ordinem per quandam generalem definitionem ejus, quae haec est; *Quod Ordo sit qualitas dispositionis*, *determinationis et activitatis partium*, *substantiarum aut entium*, *quae faciunt formam*, *unde status*, *cujus perfectionem sapientia ex suo amore producit*, *aut cujus imperfectionem insania rationis ex cupiditate excudit*. In hac definitione nominantur Substantia, Forma, et Status, et per Substantiam simul intelligimus formam, quia omnis substantia est forma, ac qualitas formae est status ejus, cujus perfectio aut imperfectio ex ordine resultat. Sed haec, quia Metaphysica sunt, non possunt nisi in caligine esse, at haec discutie-

tur in sequentibus per applicationes ad exempla, quae illustrabunt.

53. Quod Deus sit Ordo, est quia est ipsa Substantia et ipsa Forma; Substantia, quia ex Ipso omnia quae subsistunt, exstiterunt et existunt; Forma, quia omnis qualitas substantiarum, ab Ipso exorta est et oritur, non aliunde quam ex forma datur qualitas. Nunc quia Deus est ipsa, unica et prima Substantia et Forma, et simul ipse et unicus Amor, ac ipsa et unica Sapientia, et quia sapientia ex amore facit formam, et hujus status et qualitas est secundum ordinem inibi, sequitur quod Deus sit ipse Ordo; consequenter quod Deus ex Se introduxerit Ordinem tam in Universum, quam in omnia et singula ejus; et quod introduxerit Ordinem perfectissimum, quia cuncta quae creavit bona fuerunt, ut in Libro creationis legitur: quod mala una cum Inferno, ita post creationem exstiterint, suo loco demonstrabitur. Sed ad talia, quae Intellectum propius intrant, clarius illustrant, et mitius afficiunt.

54. Qualis autem Ordo est, in quem Universum est creatum, non potest nisi quam per plures membranas exponi; quaedam sciagraphia ejus in sequente Lemmate de Creatione exhibebitur. Tenendum est, quod in Universo omnia et singula, ut per se subsistant, in suos ordines creata sint, et quod a principio ita, ut cum universi ordine se conjungant, propter causam ut singulares ordines subsistant in Universali, et sic unum faciant: sed ad quaedam Exempla; Homo in suum ordinem creatus est, et quoque unumquodvis ejus in suum, sicut Caput in suum, corpus ejus in suum, Cor, Pulmo, Hepar, Pancreas, Ventriculus in suos, omne organum motus quod vocatur Musculus in suum, et omne Organum sensus, ut oculus, auris, lingua, in suum, imo non datur arteriola et fibrilla ibi, quae non in suum, et tamen innumerabilia haec se conjungunt cum communi ejus, et se ei injungunt ita, ut simul unum faciant: simile est cum reliquis, quorum sola recensio ad illustrationem sufficit; omnis Bestia terrae, omnis Avis caeli, omnis Piscis maris, omne reptile, imo omnis vermis usque ad blattam, in suum ordinem creatum est, pariter omnis arbor, omne arbustum, virgultum, et legumen, in

suum: et insuper omnis lapis, et omnis minera, usque ad unumquemvis pulverem terrae, in suum.

55. Quis non videt, quod non detur Imperium, Regnum, Ducatus, Respublica, Civitas, Domus, quae non constabiliuntur per leges, quae faciunt Ordinem, et sic formam regiminis ejus; in singulis illis Leges justitiae sunt supremo loco, Leges politicae secundo, et Leges Oeconomicae tertio, quae si comparantur cum Homine, Leges justitiae faciunt Caput ejus, Leges politicae Corpus ejus, et Leges Oeconomicae Vestes, quare etiam hae sicut vestes mutari possunt. Quod autem concernit Ordinem, in quem Ecclesia a Deo instaurata est, est ille, ut Deus sit in omnibus et singulis ejus, et proximus erga quem Ordo exercendus est; Leges illius ordinis sunt totidem quot Veritates in Verbo, Leges quae spectant Deum, facient Caput ejus, Leges quae spectant proximum, facient Corpus ejus, ac Ceremoniae facient Vestes, nam nisi hae continerent illas in suo Ordine, foret sicut nudaretur Corpus, ac exponeretur aestui in aestate, et frigori in hyeme; aut sicut e Templo auferrentur parietes et lacunaria, et sic Adytum, Ara, et Pulpitum sub diu variis exposita violentiis prostarent.

56. III. Quod Dei Omnipotentia tam in Universo, quam in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat et operetur. Deus est Omnipotens, quia omnia potest ex Se, et omnes alii ex Ipso; Ipsius Posse et Velle unum sunt, et quia non Vult nisi quam Bonum, ideo non potest facere nisi quam Bonum; in Mundo spirituali nemo potest aliquid facere contra suam voluntatem, hoc trahunt ibi ex Deo, quod Ipsius posse et velle unum sint: est etiam Deus ipsum Bonum, quare dum Bonum facit, in Se est, et egredi ex Se non potest; inde patet, quod Omnipotentia Ipsius progrediatur et operetur intra Sphaeram extensionis Boni, quae infinita est; haec enim sphaera ab intimo implet Universum, et omnia et singula ibi, et ab intimo regit illa quae extra sunt, quantum haec secundum suos ordines se conjungunt, et si non se conjungunt, usque sustinet illa, et omni conatu allaborat illa in ordinem concordem universali, in quo Ipse Deus in Omnipotentia sua est, et secundum quem agit, reducere, et si hoc non fit, rejiciuntur extra Ipsum, ubi nihilominus susti-

net illa ab intimo. Ex his constare potest, quod omnipoten Divina nequaquam possit a Se exire ad contactum alicu mali, nec id promovere a Se, malum enim avertit se, inde quod malum sit prorsus separatum ab Ipso, et conjectum Infernum, inter quod et Caelum, ubi Ipse est, ingens hiat est. Ex his paucis videri potest, quantum delirant illi, cogitant, et plus qui credunt, et adhuc plus qui docent, qu Deus possit aliquem damnare, alicui maledicere, aliquem Infernum conjicere, alicujus animam praedestinare ad mort aeternam, injurias ulcisci, irasci, punire; imo nec pot avertere se ab homine, et illum dura fronte aspicere; haec similia sunt contra Essentiam Ipsius, et contra hanc est cont Se Ipsum.

57. Opinio hodie regnans est, quod Omnipotentia Dei qualis est absoluta potentia Regis in Mundo, qui potest ex bitu facere quicquid vult, absolvere et condemnare quem vu sontem facere insontem, infidelem declarare fidelem, indign et immeritum evehere supra dignum et merentem, imo qu possit sub quocunque praetextu subditis sua bona eripere, tu adjudicare morti, praeter similia alia. Ex hac fatua opinior fide et doctrina de Omnipotentia Divina, tot falsitates, fall ciae, et chimaerae in Ecclesiam influxerunt, quot sunt mome ta, articulationes et generationes fidei ibi, et adhuc possu influere, quot possunt urnae impleri aquis e magno lacu, a quot serpentes e cavernis suis subrepere, et in aprico solis j cundari in deserto Arabiae; quid opus est nisi duobus vocab lis, Omnipotentia et Fides, et tunc coram vulgo sparge conjecturas, fabulas et nugas, quot in sensus corporis incidun ab utraque enim ejicitur ratio; at quid ejecta ratione cogitat hominis praestat rationi avis supra caput volantis; aut qu tunc Spirituale, quod homini est prae bestiis, nisi qualis e nidor in bestiariis, qui feris ibi congruit, et non homini n similis sit. Si extensio Omnipotentiae Divinae aeque foret a faciendum malum sicut bonum, quodnam discrimen inter Deu et diabolum foret, num aliud quam quale inter duos Mona chas, quorum unus est Rex et simul tyrannus, et alter Tyra nus, cujus potestas ligata est, unde non Rex dicendus es aut inter Pastorem, cui permissum est agere ovem et quoq

pardum, et inter pastorem cui hoc non permissum est. Quis non potest scire, quod Bonum et Malum sint opposita, et quod si Deus ex Omnipotentia sua posset unum et alterum velle, et ex velle facere, prorsus nihil posset, ita ei nulla potentia, minus Omnipotentia foret; esset hoc sicut binae rotae in contrario versu in se mutuo agerent, ex qua reactione utraque rota subsisteret, et omnimode quiescerent; aut sicut Navis in torrente contra viam ejus agente, quae nisi super anchora quiesceret, abriperetur et periret: aut sicut homo cui binae voluntates inter se dissentientes sunt, quarum una dum agit, altera necessario quiescet, at si utraque simul ageret, mentem ejus delirium aut vertigo invaderet.

58. Si Omnipotentia Dei foret secundum fidem hodiernam absoluta tam ad bonum quam ad malum faciendum, numne possibile, imo facile foret Deo elevare totum Infernum in Caelum, et convertere diabolos et satanas in Angelos, et in terris unumquemvis impium momento purificare a peccatis, innovare, sanctificare, regenerare, a filio irae facere filium gratiae, hoc est, justificare, quod fieret solum per addicationem et imputationem justitiae Filii sui; sed Deus ex Omnipotentia sua hoc non potest, quia est contra leges Ordinis sui in Universo, et simul contra leges Ordinis cuivis homini indictas, quae sunt ut se mutuo ab utraque parte conjungant; quod ita sit, in sequentibus hujus Operis videbitur. Ex fatua illa opinione et fide de Omnipotentia Dei resultaret, quod Deus unumquemvis hominem hircum posset convertere in hominem ovem, et ex beneplacito a sinistro ad dextrum suum latus transferre; tum quod posset Spiritus draconis ex beneplacito transmutare in Angelos Michaëlis, et quod posset hominem cujus intellectus est sicut talpae donare visu aquilae, verbo ex homine bubone facere hominem columbam, haec Deus, quia est contra leges Ordinis Ipsius, nequit, tametsi continue hoc vult et conatur. Si talia potuisset, non permisisset Adamo auscultare serpenti, et fructum ex Arbore scientiae boni et mali desumere, et illum admovere ori; si illud potuisset, non permisisset Caino occidere fratrem suum; Davidi numerare populum; Salomoni fana pro idolis exstruere, ac Regibus Judae et Israëlis prophanare

Templum, quod toties fecerunt; imo si illud potuisset, per Redemptionem Filii sui Universum genus humanum nullo excepto salvavisset, et totum Infernum exstirpavisset. Gentiles antiqui talem Omnipotentiam addixerunt diis et deabus suis, unde orta sunt fabulosa illorum, ut de Deucalione et Pyrrha, quod lapides jacti post tergum facti sint homines; de Apolline quod Daphnem converterit in laurum; de Diana quod venatorem in cervum; et quod alia ex diis eorum virgines Parnassi verterit in picas. Similis fides de Omnipotentia Divina est hodie, unde tot fanatica et inde haeretica in omni Regione, ubi Religio, in Mundum illata sunt.

59. IV. QUOD DEUS OMNISCIUS SIT, HOC EST, PERCIPIAT, VIDEAT, ET SCIAT OMNIA ET SINGULA USQUE AD MINUTISSIMA, QUAE FIUNT SECUNDUM ORDINEM, ET EX ILLIS ETIAM QUAE FIUNT CONTRA ORDINEM. Quod Deus sit Omniscius, hoc est, percipiat, videat et sciat omnia, est quia est ipsa Sapientia et ipsa Lux, et ipsa Sapientia percipit omnia, et ipsa Lux videt omnia; quod Deus sit ipsa Sapientia, supra ostensum est; quod sit ipsa Lux, est quia est Sol Caeli Angelici, qui omnium tam Angelorum quam hominum intellectum illustrat; nam sicut oculus illuminatur a Luce Solis naturalis, ita intellectus illuminatur a Luce Solis Spiritualis; nec solum illuminatur, sed etiam impletur intelligentia secundum amorem recipiendi illam, quoniam Lux haec in sua essentia est Sapientia; quare apud Davidem dicitur, QUOD DEUS IN LUCE INACCESSIBILI HABITET; inque Apocalypsi, „*Quod in Nova Hierosolyma non opus habeant lucerna, quia Dominus Deus illustrat illos:*“ et apud Johannem „*Quod Verbum, quod erat apud Deum, et erat Deus, sit Lux, quae illuminat omnem hominem venientem in Mundum,*“ per Verbum intelligitur Divina Sapientia. Inde est, quod Angeli, quantum in sapientia sunt, tantum in candore lucis sint: et inde quoque est, quod in Verbo, ubi nominatur Lux, intelligatur sapientia.

60. Quod Deus percipiat, videat, et sciat omnia usque ad minutissima, quae secundum ordinem fiunt, est quia Ordo est Universalis ex singularissimis, nam singularia simul sumta nuncupantur Universale, sicut particularia simul sumta Commune: Universale una cum singularissimis suis est Opus co-

haerens ut unum, adeo ut non queat unum tangi et affici, nisi aliquid sensus inde ad reliqua redundet. Ex hac qualitate ordinis in Universo est quod simile sit in omnibus in Mundo creatis; sed illustrabitur hoc per comparationes ex visibilibus desumendas; in toto homine sunt communia et particularia, ac communia involvunt particularia ibi, et se concinnant per talem connexum, ut unum sit altérius; hoc fit per quod commune involucrum sit circum omne membrum ibi, et quod hoc insinuet se in singulas partes inibi, ut unum in quolibet officio et usu agant; pro exemplo, involucrum cujusvis musculi intrat in singulas fibras motrices, et ex se amicit illas; similiter involucrum hepatis, pancreatis et lienis in singula sua quae intus sunt: similiter involucrum pulmonis, quod pleura vocatur, in interiora ejus; et similiter pericardium in omnia et singula cordis; et communiter peritonaeum per anastomoses cum involucris omnium viscerum; similiter Meninges Cerebri, hae per fila a se excerpta in omnes substratas glandulas intrant, et per has in omnes fibras, et per has in omnia corporis; inde est, quod Caput ex Cerebris regat omnia et singula sibi subdita. Haec allata sunt modo propter causam, ut ex visibilibus formetur aliqua idea, quomodo Deus percipit, videt et scit omnia usque ad minutissima quae secundum ordinem fiunt.

61. Quod Deus ex illis quae Ordinis sunt, percipiat, sciat, et videat omnia et singula usque ad minutissima quae contra Ordinem fiunt, est quia Deus non tenet hominem in malo, sed detinet illum a malo, ita non ducit illum, sed luctatur cum illo; ex perpetua illa reluctatione, renitentia, resistentia, repugnantia, et reactione mali et falsi contra suum Bonum et Verum, ita contra Se, percipit et quantum et quale illorum; hoc sequitur ex Omnipraesentia Dei in omnibus et singulis sui Ordinis, et simul ex Omniscientia omnium et singulorum ibi; comparative sicut cujus auris in harmonico et consono est, exacte animadvertit disharmonicum et dissonum quantum et qualiter discrepant dum intrat; similiter cujus sensus in jucundo est dum injucundum interpolat; pariter cujus visus in formoso est, id exacte videt dum aliquod deforme a latere est, quare solenne est pictoribus faciem deformem juxta formosam adponere; simile est cum bono et vero dum contra illa reluctant

malum et falsum, quod haec ex illis distincte percipiantur; omnis enim qui in bono est potest percipere malum, et qui in vero potest videre falsum, causa est quia bonum in calore caeli est, ac verum in luce ejus, at malum in frigore inferni est, et falsum in caligine ejus; quod illustrari potest per hoc, quod Angeli caeli possint videre quicquid peragitur in inferno, tum qualia monstra sunt; at vicissim spiritus Inferni ne hilum possunt videre quid peragitur in Caelo, et ne quidem Angelos, plus quam caecus, aut plus quam oculus spectans in aërem aut aetherem nudum. Illi, quorum Intellectus in luce ex sapientia sunt, sunt similes illis, qui tempore meridiei super Monte stant, et omnia quae infra sunt, perspicue vident; et qui in adhuc superiore luce sunt, comparative sunt sicut illi, qui per tubos opticos vident circumjacentia et inferiora tanquam praesentia; at illi qui in fatua luce Inferni ex confirmatione falsitatum sunt, similes sunt illis, qui in eodem Monte tempore noctis stant cum lucernis in manibus, et non vident nisi proxima, et ibi formas indistincte, et colores confuse. Homo qui in aliqua luce veri est, et tamen in malo vitae, is dum in jucundo amoris sui mali est, non videt vera aliter in principio, quam sicut vespertilio lintea appensa in aliquo horto, ad quae volat sicut ad sua azyla, et postea fit sicut noctua, et demum sicut bubo; et tunc fit sicut fuliginarius qui in furvo camini haeret, qui dum sursum elevat oculos, trans fumum videt caelum, et cum deorsum spectat, videt focum, e quo ille fumus.

62. Tenendum est, quod perceptio oppositorum alia sit quam perceptio relativorum; opposita enim sunt quae extra sunt, et contra illa quae intra; oppositum enim exoritur, dum unum prorsus desinit esse aliquid, et alterum tunc exsurgit cum conatu agendi contra prius illud, sicut rota quae agit contra rotam, et flumen contra flumen: Relativa autem sunt dispositionis plurium et multiplicium in ordinem ut conveniant et concordent, sicut lapides pretiosi diversorum colorum in fascia super pectore Reginae, aut sicut flores diversicolores in serto ad procurandum amaenitatem visus; sunt ergo relativa in utroque opposito, tam in bono quam in malo, et tam in vero quam in falso, ita tam in caelo quam in Inferno, sed relativa in inferno sunt omnia opposita relativis in caelo: Nunc

quia Deus percipit et videt, et inde cognoscit omnia relativa in Caelo ex Ordine in quo Ipse est, et inde percipit, videt et cognoscit omnia opposita relativa in Inferno, ut ex supradictis sequitur, patet, quod Deus omniscius sit in Inferno sicut in Caelo, similiter apud homines in Mundo; ita quod percipiat, videat et cognoscat illorum mala et falsa ex bono et vero, in quibus Ipse est, et quae in sua essentia sunt Ipse: dicit enim, „*Si ascendero in Caelos, ibi Tu, si sternam me in Inferno, ecce ibi Tu,*“ Psalm CXXXIX: 8. et alibi „*Si perfoderint in Infernum, inde manus mea recipiet eos,*“ Amos IX: 2. 3.

63. V. QUOD DEUS OMNIPRAESENS SIT A PRIMIS AD ULTIMA SUI ORDINIS. Quod Deus omnipraesens sit a primis ad ultima sui Ordinis, est per Calorem et Lucem e Sole Mundi Spiritualis, in cujus medio est; per hunc Solem factus est Ordo, et ex illo emittit calorem et lucem, quae pervadunt Universum a primis ad ultima ejus, ac producunt vitam, quae est homini, et cuivis animali, et quoque animam vegetativam, quae est cuivis germini super Tellure, et illa duo influunt in omnia et singula, et faciunt ut unumquodvis subjectum vivat et crescat secundum Ordinem illis a creatione inditum; et quia Deus non est extensus, et usque implet omnia extensa Universi, omnipraesens est; quod Deus in omni spatio sit absque spatio, et in omni tempore absque tempore, et quod inde Universum quoad essentiam et ordinem sit plenitudo Dei, alibi ostensum est, et quia ita est, per omnipraesentiam percipit omnia, per Omniscientiam providet omnia, et per Omnipotentiam operatur omnia; unde patet, quod Omnipraesentia, Omniscientia et Omnipotentia unum faciant, seu quod una ponat alteram, et sic quod separari nequeant.

64. Omnipraesentia Divina illustrari potest per mirabilem praesentiam Angelorum et Spirituum in Mundo Spirituali, in hoc Mundo quia non est spatium, sed modo apparentia spatii, potest angelus seu spiritus momento praesens sisti alteri, modo in similem affectionem amoris et inde cogitationem veniat, nam haec duo faciunt apparentiam spatii; quod talis praesentia omnium ibi sit, patuit mihi ex eo, quod videre potuerim Africanos et Indos ibi in propinquo, tametsi tot milliaribus distant in Tellure; imo quod potuerim praesens sisti illis qui in Planetis

hujus Mundi sunt, et quoque illis, qui in Planetis in aliis Mundis extra Solarem hunc sunt: propter talem praesentiam non loci sed apparentiae loci, loquutus sum cum Apostolis, cumque defunctis Papis, Imperatoribus et Regibus, cum Ecclesiae hodiernae instauratoribus, Luthero, Calvino, et Melanchthone, cumque aliis ex dissitis regionibus; quando talis praesentia Angelis et Spiritibus est, quid non praesentia Divina in universo, quae infinita est. Causa quod Angelis et spiritibus talis praesentia sit, est causa, quia omnis affectio amoris et inde cogitatio intellectus est in spatio absque spatio, et in tempore absque tempore, potest enim quis cogitare de fratre, affini aut amico, qui in Indiis est, et tunc habere illum sicut praesentem apud se; similiter potest affici illorum amore ex recordatione. Per haec, quia cognita homini, potest Omnipraesentia Divina quodammodo illustrari; tum etiam per cogitationes humanas, quod cum aliquis in memoriam revocat quae in peregrinatione vidit in variis locis, quod sit in illis tanquam praesentibus. Imo visus corporis aemulatur eandem illam praesentiam, ille distantia non animadvertit, nisi quam per intermedia, quae sicut mensurant; ipse Sol prope oculum, imo sicut in oculo foret, nisi intermedia detegerent quod tam distans sit; quod ita sit, Scriptores optices in Libris suis etiam observarunt. Talis praesentia est utrique visui tam intellectuali quam corporeo hominis, quia spiritus ejus videt per oculos ejus, at similis non est ulli bestiae, quia illis non est aliquis visus spiritualis. Ex his constare potest, quod Deus Omnipraesens sit a Primis ad Ultima sui Ordinis; quod etiam sit Omnipraesens in Inferno, in priori Articulo ostensum est.

65. VI. Quod homo creatus sit forma Divini Ordinis. Quod homo creatus sit forma Divini Ordinis, est quia creatus est imago et similitudo Dei, et quia Deus est ipse Ordo, creatus est imago et similitudo ordinis. Sunt duo ex quibus Ordo exstitit, et per quae subsistit, Divinus Amor et Divina Sapientia, et homo creatus est receptaculum eorum, quare etiam creatus est in ordinem, secundum quem illa duo agunt in Universo, et principaliter secundum quem agunt in Caelo angelico, inde totum illud Caelum est in maxima effigie forma Divini Ordinis, et Caelum illud in conspectu Dei est sicut unus

Homo; et quoque est plenaria correspondentia inter Caelum illud et hominem; non enim datur in Caelo aliqua Societas, quae non correspondet alicui membro, visceri aut organo in homine; quare dicitur in Caelo, quod haec Societas sit vel in provincia Hepatis, vel Pancreatis, vel Lienis, vel Ventriculi, vel Oculi, vel Auris, vel Linguae, et sic porro; ipsi Angeli etiam sciunt in qua ditione alicujus Partis hominis habitant: quod ita sit, ad vivum mihi scire datum est; vidi Societatem ex aliquot millibus Angelorum constantem ut unum hominem; ex quo patuit, quod Caelum in complexu sit imago Dei, et imago Dei est forma Divini Ordinis.

66. Sciendum est, quod omnia, quae procedunt ex Sole Mundi spiritualis, in cujus medio est Jehovah Deus, referant hominem, et quod inde quaecumque in illo Mundo existunt, conspirent ad formam humanam, et illam in intimis suis sistant, unde omnia objecta, quae sistuntur oculis ibi, sunt repraesentativa hominis: apparent ibi omnis generis Animalia, et haec sunt Similitudines affectionum amoris et inde cogitationum angelorum; pariter arboreta, floreta et vireta ibi; et datum est scire, quam affectionem hoc et illud objectum repraesentat: et, quod mirabile est, quando illis aperitur visus intimus, cognoscunt suam imaginem in illis; et hoc fit, quia omnis homo est suus amor et inde sua cogitatio; et quia affectiones et inde cogitationes apud unumquemvis hominem sunt variae et multiplices, et aliquae illarum referunt hujus animalis affectionem, et aliquae alterius, ideo sistuntur affectionum illorum imagines ita; sed de his plura videbuntur in Membro sequente de Creatione. Ex his etiam patet veritas, quod finis creationis fuerit Caelum Angelicum ex Humano Genere, consequenter Homo, in quo Deus ut in suo Receptaculo posset habitare: inde est causa, quod homo creatus sit forma Divini Ordinis.

67. Deus ante Creationem fuit ipse Amor et ipsa Sapientia, et haec duo in conatu faciendi usus, nam Amor et Sapientia absque usu sunt modo volatilia rationis, et quoque evolant, nisi in usum se conferant; sunt quoque priora duo separata a tertio sicut aves, quae super magno Oceano volant, et tandem lassae volatu decidunt, et submerguntur: inde constat,

quod Universum a Deo creatum sit, ut existant usus, quare etiam Universum vocari potest Theatrum usuum; et quia homo est principalis finis creationis, sequitur quod omnia et singula creata sint propter hominem, et inde quod omnia et singula ordinis in illum collata sint, et in illo concentrata, ut Deus per illum usus primarios faciat. Amor et Sapientia absque tertio suo, quod est Usus, aequiparari possunt calori et luci solis, quae nisi operaretur in homines, animalia et vegetabilia, forent res inanes, at fiunt reales per influxum in illa, et per operationem in illis. Sunt etiam tria, quae in ordine consequuntur, Finis, Causa et Effectus, et scitur in Literato Orbe, quod finis non sit aliquid nisi spectet causam efficientem, et quod finis et haec causa non sint aliquid, nisi fiat effectus; possunt quidem finis et causa abstracte in Mente volvi, sed usque propter aliquem effectum, quem finis intendit, et causa procurat; simile est cum amore, sapientia, et usu, et usus est quem amor intendit, et per causam producit, et cum usus est productus, amor et sapientia realiter existunt, et in illo habitationem et sedem sibi faciunt, et sicut in sua domo requiescunt; simile est cum homine, in quo amor et sapientia Dei sunt, dum usus facit; ac ut usus Dei faciat, creatus est imago et similitudo, hoc est, forma Divini Ordinis.

68. VII. Quod Homo tantum in potentia contra malum et falsum ex Divina Omnipotentia sit, quodque tantum in sapientia de Bono et Vero ex Divina Omniscientia sit, et quod tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit. Quod homo tantum in potentia contra mala et falsa ex Divina Omnipotentia sit, quantum secundum Divinum Ordinem vivit, est causa, quia nemo potest resistere malis et inde falsis, quam Solus Deus; omnia enim mala et inde falsa sunt ex Inferno, et in Inferno cohaerent sicut unum, prorsus sicut omnia bona et inde vera in Caelo; nam ut supra dictum est, totum Caelum coram Deo est sicut unus Homo, ac vicissim Infernum sicut unus Gigas qui Monstrum, quare agere contra unum malum et inde falsum est contra monstrosum illum Gigantem seu Infernum, et hoc nemo potest nisi Deus quia est Omnipotens; ex his patet, quod homo nisi adeat Deum Omnipotentem, contra

malum et inde falsum ex se non plus valeat, quam piscis contra Oceanum, quam pulex contra balaenam, et quam pulvis contra montem cadentem, et multo minus quam locusta contra elephantem, aut musca contra camelum: et insuper homo adhuc minus contra malum et inde falsum valet, quia natus est in malum, et malum contra seipsum non potest agere. Ex his sequitur, quod nisi homo secundum Ordinem vivit, hoc est, nisi agnoscit Deum, Ipsius Omnipotentiam, et ex hac tutelam contra Infernum, tum nisi homo a sua parte etiam pugnet cum malo apud se, nam hoc una cum illo est ordinis, non possit aliter quam immergi inferno et submergi, et ibi agi a malis, uno post alterum, sicut cymba in mari a procellis.

69. Quod homo tantum in sapientia de bono et vero ex Divina Omniscientia sit, quantum secundum Divinum ordinem vivit, est causa, quia omnis amor boni et omnis sapientia veri, seu omne bonum amoris et omne verum sapientiae, est a Deo; quod ita sit, etiam est secundum confessionem omnium Ecclesiarum in Christiano Orbe; ex quibus sequitur, quod homo non possit in ullo vero sapientiae interius esse, nisi a Deo, quia Deo Omniscientia est, hoc est, infinita sapientia. Mens humana distincta est in tres gradus, quemadmodum Caelum Angelicum, et inde potest in superiorem et superiorem gradum elevari, et quoque potest in inferiorem et inferiorem deferri, quantum autem in gradus superiores elevatur, tantum in sapientiam, quia tantum in lucem Caeli, et hoc non potest fieri nisi a Deo; et quantum illuc elevatur, tantum est homo, at quantum in gradus inferiores defertur, tantum in lucem fatuam inferni, et tantum non est homo, sed bestia; homo etiam ideo stat erectus super pedibus, et facie spectat versus caelum, et hanc potest elevare ad zenith, at bestia ideo stat super pedibus in situ parallelo cum terra, ac toto vultu illuc spectat, nec potest nisi cum aegritudine illum extollere ad caelum. Homo, qui ad Deum elevat mentem suam, et agnoscit quod omne verum sapientiae ab Ipso sit, et simul secundum ordinem vivit, est sicut qui in excelsa turri stat, et videt populosam civitatem infra se, et simul quicquid ibi in plateis agitur; at homo, qui confirmat apud se, quod omne verum sapientiae sit ex naturali lumine apud se, ita a se, est sicut qui in caverna sub illa

turri moratur, et per foramina ibi ad eandem urbem spectat, is non nisi quam parietem unius domus in illa urbe videt, et quomodo lateres ibi cohaerent. Porro homo, qui sapientiam haurit ex Deo, est sicut avis volans in alto, et circumspicit omnia quae in hortis, sylvis et villis sunt, et advolat ad illa quae ejus usus sunt; at homo qui talia quae sapientiae sunt haurit ex se, absque fide quod illa usque sint a Deo, est sicut crabro, qui volat juxta humum, et ubi videt sterquilinium, involat, et in ejus nidore se jucundat. Omnis homo, quamdiu vivit in Mundo, ambulat in medio inter Caelum et Infernum, et inde est in aequilibrio, et sic in libero arbitrio spectandi sursum ad Deum aut deorsum ad infernum; si spectat sursum ad Deum, agnoscit quod omnis sapientia a Deo sit, et is quoad spiritum suum actualiter cum Angelis in Caelo est; at qui deorsum spectat, quod facit omnis ille qui in falsis ex malo est, is quoad spiritum suum actualiter cum diabolis in Inferno est.

70. Quod homo tantum in Deo ex Divina Omnipraesentia sit, quantum secundum ordinem vivit, est quia Deus Omnipraesens est, et quia ubi in Divino suo ordine est, ibi est sicut in Se, quia Ipse est Ordo, ut supra ostensum est: nunc quia homo creatus est forma Divini Ordinis, est Deus in illo; verum quantum homo vivit secundum Divinum Ordinem plene; at si non vivit secundum Divinum Ordinem, est usque Deus in illo, sed in supremis ejus, ac dat ut possit intelligere verum et velle bonum, hoc est, dat ei facultatem ad intelligendum et inclinationem ad amandum; at quantum homo contra ordinem vivit, tantum occludit inferiora mentis seu spiritus sui, et sic inhibet ne Deus descendat, ac impleat inferiora ejus praesentia sua, inde est Deus in illo, sed ille non in Deo: communis canon est in Caelo, quod Deus sit in omni homine tam malo quam bono, sed quod homo non sit in Deo, nisi vivat secundum ordinem; Dominus enim dicit, *quod velit ut homo sit in Ipso, et Ipse in homine*, Joh. XV: 4. Quod homo per vitam secundum ordinem sit in Deo, est quia Deus omnipraesens est in Universo inque omnibus et singulis ejus, in intimis illorum, haec enim sunt in ordine, at in illis quae sunt contra ordinem, quae solum sunt illa quae extra intima sunt, Deus est Omnipraesens per continuam luctationem cum illis,

et per continuum nisum redigendi in ordinem; quamobrem quantum homo sinit se redigi in ordinem, tantum Deus in toto ejus omnipraesens est, consequenter tantum est Deus in illo, et ille in Deo. Absentia Dei ab homine non plus dabilis est, quam absentia Solis per calorem et lucem a tellure; at hujus objecta non sunt in virtute ejus, nisi quantum recipiunt illa duo procedentia ab illo Sole, quod fit tempore veris et aestatis: haec ita applicari possunt Dei Omnipraesentiae, quod homo tantum sit in calore spirituali et simul in luce spirituali, hoc est, in bono amoris et in veris sapientiae, quantum in ordine est; sed calor et lux spiritualis, non sunt sicut calor et lux naturalis, nam calor naturalis recedit a Tellure et ejus objectis temporibus hyemis, et lux recedit temporibus noctis, et hoc fit quia Tellus per circumrotationes et circumlationes suas facit illa tempora; sed calor spiritualis et lux spiritualis non ita, Deus enim per suum Solem praesens cum utroque est, et non vices agit, sicut apparenter Sol mundi; ipse homo se avertit comparative sicut Tellus a suo Sole, et cum se avertit a veris sapientiae, est sicut tellus a suo Sole temporibus noctis, et cum homo se avertit a bonis amoris, est sicut tellus a suo Sole temporibus hyemis; talis correspondentia est inter effectus et usus e Sole Mundi spiritualis, et inter effectus et usus e Sole Mundi naturalis.

* * * * *

71. His adjicientur tria Memorabilia, Primum hoc: Quondam audivi sub me sicut strepitum maris, et quaesivi quid hoc, et dixit mihi quidam, quod esset tumultus inter Congregatos in Terra inferiore, quae proxime est super Inferno: et mox hiabat humus, quae faciebat tectum super illos, et ecce per hiatum evolabant in catervis aves noctis, quae se diffundebant ad sinistrum; et statim post illos exsurgebant locustae, quae super gramine humi saliebant, et ubivis fecerunt desertum, et post paulo alternis vicibus ex nocturnis illis avibus audiebam sicut ululatus, et ad latus, clamorem inconditum sicut ex spectris in sylvis. Post haec vidi aves pulchras e Caelo, quae se effundebant ad dextrum, aves illae insignitae fuerunt alis sicut aureis, cum interspersis striis et guttis sicut

argenteis, et super quarundam capitibus erant cristae in forma coronarum. Haec cum vidi et miratus, subito ex Terra inferiore, ubi tumultus ille erat, se extulit spiritus, qui se in Angelum lucis efformare potuit, et clamabat, ubi ille, qui de Ordine, cui Deus Omnipotens se quoad hominem adstrinxit, loquitur et scribit, haec trans tectum infra audivimus; ille dum supra Terram illam erat, percurrit viam stratam, et tandem ad me venit, et statim finxit se Angelum Caeli, et loquens tono non proprio dixit; es tu, qui de Ordine cogitas et loqueris, dic mihi in summa quid ordo, et aliqua quae ordinis sunt; et respondi, dicam tibi summaria, sed non particularia, quia haec non capis, et dixi. I. Quod Deus sit Ipse ordo. II. Quod Hominem ex Ordine, in Ordine et in Ordinem creaverit. III. Quod Mentem ejus rationalem creaverit secundum Ordinem totius Mundi spiritualis, et Corpus ejus secundum Ordinem totius Mundi naturalis, quapropter Homo ab Antiquis vocatus est Micro-Uranos et Microcosmus. IV. Quod inde Lex ordinis sit, ut homo ex suo Micro-Urano seu Mundulo spirituali recturus sit suum Microcosmum seu Mundulum naturalem; sicut Deus ex suo Macro-Urano seu Mundo spirituali regit Macrocosmum seu Mundum naturalem in omnibus et singulis ejus. V. Quod Lex ordinis inde sequens sit, quod oporteat hominem se introducere in fidem per veritates ex Verbo, et in charitatem per bona opera, et sic se reformare et regenerare. VI. Quod Lex ordinis sit, quod homo suamet opera et potentia se a peccatis purificet, ac non stet in fide impotentiae, et exspectet, ut Deus immediate ejus peccata abstergat. VII. Lex Ordinis etiam est, ut Homo Deum ex tota sua anima et ex toto suo corde amet, et proximum ut seipsum, et non moretur et exspectet, ut uterque ille amor in mentem et cor ejus, sicut panis e pistore in os, a Deo immediate inferatur: praeter similia plura. His auditis Satanas ille blanda voce, in qua intus erat astus, regessit, quid hoc quod dicis, quod homo se ex sua potentia introducturus sit in ordinem per facere illas ejus leges, numne scis quod homo non sub lege sit, sed sub gratia, quod omnia gratis donentur, et quod non possit sibi quicquam sumere nisi ei datum sit e Caelo, et quod in spiritualibus non possit ex se, plus agere quam statua uxor Loti, aut

non plus quam idolum Philisthaeorum in Ekrone, Dagon, et inde quod homini impossibile sit se justificare, quod fiet per Fidem et Charitatem; sed ad haec solum hoc respondi, Lex ordinis etiam est, ut homo sua opera et potentia sibi comparaturus sit fidem per veritates ex Verbo, et tamen credet, quod non granum fidei sit a semet, sed a Deo, tum etiam, quod homo sua opera et potentia se justificaturus sit, sed tamen credet, quod ne quidem punctum justificationis sit a semet, sed a Deo: nonne mandatum est, quod homo crediturus sit in Deum, et amaturus Deum omnibus suis viribus, et proximum ut seipsum, cogita et dic, quomodo haec potuerunt a Deo mandari, si homini nulla potentia obediendi et faciendi foret. His auditis Satanas ille mutatus est quoad faciem, quae a candida primum facta est lurida, et mox atra, et ex hujus ore loquutus dixit, loquutus es paradoxa contra paradoxa; et illico tunc subsedit ad suos, et evanuit; ac aves a sinistris una cum spectris ediderunt sonos insolitos, et se in mare, quod ibi vocatur mare Suph, conjecerunt, et locustae sequebantur illos saltibus, et mundatus est aër, et mundata est terra a feris illis, ac tumultus infra cessavit, et factum est tranquillum et serenum.

72. Secundum Memorabile. Quondam audivi insolens murmur e longinquo, et ego in spiritu sequutus sum tramitem soni, et accessi, quum ad principium ejus veni, ecce erat Cohors spirituum ratiocinantium de Imputatione et Praedestinatione, erant Batavi et Britanni, et aliqui ex aliis Regnis intermixti, et hi in fine singularum rationum clamaverunt, *Miramur*, *Miramur;* disceptatio fuit, cur Deus non omnibus et singulis a se creatis, et postea ut redemptis imputat meritum et justitiam Filii sui, estne Omnipotens; potestne si vult Luciferum, Draconem, et omnes Hircos facere Archangelos, estne Omnipotens; cur permittit ut injustitia ac impietas diaboli triumphet super justitiam Filii sui, et super pietatem cultorum Dei, quid facilius Deo est, quam omnes dignari fide et sic salute, quid opus nisi verbulo ad hoc; et si non, facitne contra verba sua, quae sunt, quod velit omnium salutem, et nullius mortem; dicite itaque, a quo et in quo ergo est causa damnationis illorum qui pereunt. Et tunc quidam Praedestinatianus

Supralapsarius ex Batavis dixit: estne hoc in beneplacito Omnipotentis, num argilla increpatura est figulum, quod ex se testam lotii faciat; et alius dixit, salus cujusvis in manu Ipsius est sicut bilanx in manu ponderantis. Steterunt ad latera aliqui simplices fide et recti corde, quidam oculis inflammati, quidam sicut stupefacti, quidam sicut inebriati, et quidam sicut suffocati, mussitantes inter se, quid nobis cum illis deliriis, fides illorum infatuavit illos, quae est quod Deus Pater imputet justitiam Filii sui cui vult et quando vult, et mittat Spiritum Sanctum ad operandum justitiae istius auctoramenta; et ne homo sibi granum vindicet in salutis suae ministerio, erit omnino sicut lapis in justificationis negotio, et sicut stipes in spiritualibus: et tunc quidam ex illis intrusit se in Cohortem, et loquutus alte dixit; o dementes, ratiocinatio vestra est de lana caprina; nescitis plane, quod Deus Omnipotens sit ipse Ordo, et quod leges Ordinis sint myriades, quot nimirum Veritates in Verbo, et quod contra illas non possit facere, quia facere contra illas, foret contra Seipsum, et sic non modo contra Justitiam, sed etiam contra Omnipotentiam suam; et vidit e longinquo ad dextrum sicut ovem et agnum, et volantem columbam, et ad sinistrum sicut hircum, lupum et vulturem, et dixit, creditis quod Deus ex Omnipotentia sua possit convertere hircum illum in ovem, vel lupum illum in agnum, vel vulturem illum in columbam, aut vicissim, minime, est enim contra leges ordinis Ipsius, e quibus ne quidem apex potest cadere in terram, secundum Ipsius verba, quomodo tunc potest justitiam redemptionis Filii sui inferre in aliquem refractarium contra leges justitiae Ipsius, quomodo potest ipsa Justitia injustitiam facere, et aliquem praedestinare ad infernum, et conjicere in ignem, ad quem diabolus cum facibus in manu stat et fomentat; o dementes, vacui spiritu, fides vestra seduxit vos, estne illa in manibus vestris sicut laqueus ad captandum columbas; his auditis, quidam Magus ex fide illa fecit sicut laqueum, et appendit in arbore, dicens, videbitis quod captaturus sim columbam illam, et mox advolavit accipiter, ac collum insertavit laqueo, et pependit, et columba viso accipitre praetervolavit; adstantes mirati sunt, et clamaverunt, hic ludus usque est auctoramentum justitiae.

78. Postridie ad me venerunt aliqui, ex Cohorte, qui in Fide praedestinata et imputata erant, et dixerunt, sumus sicut temulenti, non ex vino, sed ex sermone hesterno istius viri, loquutus est de Omnipotentia et simul de Ordine, et conclusit quod sicut Omnipotentia est Divina, ita etiam Ordo sit Divinus, imo quod ipse Deus sit Ordo, et dixit quod totidem sint leges Ordinis, quot veritates in Verbo, quae non modo chiliades sunt, sed myriades myriadum, et quod Deus obstrictus sit ad suas leges ibi, et quod homo ad suas; quid tunc Omnipotentia Divina, si ligata est legibus, sic etenim ab Omnipotentia omne absolutum recedit, estne sic Deo minor potestas quam Regi Mundi qui est Monarcha, hic potest leges justitiae vertere sicut suas palmas, ac agere absolute sicut Octavius Augustus, et quoque absolute sicut Nero; nos postquam cogitavimus de Omnipotentia ad leges ligata, tanquam temulenti facti sumus, ac proni ad deliquium, si non subito medela affertur; nos enim ex fide nostra oravimus, ut Deus Pater nostri misereatur propter Filium suum, et credidimus quod misereri possit cujus lubet, ac remittere peccata cui placet, ac salvare quem vult, et non ausi sumus aliquod minimum subtrahere ex Omnipotentia Ipsius, quare obstringere Deum aliquarum suarum legum catenis aspicimus ut nefas, quia ut contradictorium Omnipotentiae Ipsius. His dictis inspexerunt me, et ego illos, et vidi attonitos, et dixi, supplicabo ad Dominum, et afferam inde medelam, illustrando hanc rem, sed nunc duntaxat per exempla, et dixi; Deus Omnipotens creavit Mundum ex Ordine in se, ita in Ordinem in quo sit, ac secundum quem regat, ac indidit Universo et omnibus et singulis ejus suum ordinem, homini suum, bestiae suum, avi et pisci suum, vermi suum, cuivis arbori, imo gramini suum; sed ut exempla illustrent, breviter adducam sequentia; leges Ordinis homini indictae sunt, ut homo acquirat sibi veritates ex Verbo, ac naturaliter, et quantum valet, rationaliter cogitet illas, et sic fidem naturalem sibi comparet; leges Ordinis tunc a parte Dei sunt, quod appropinquet, impleat veritates Divina sua luce, et sic fidem ejus naturalem, quae modo est scientia et persuasio, Divina essentia, sic et non aliter fit fides salvifica; simile est cum charitate; sed breviter recensebimus aliqua;

Deus non potest secundum suas leges alicui homini remittere peccata, nisi quantum homo secundum suas leges desistit ab illis, Deus non potest spiritualiter regenerare hominem, nisi quantum homo secundum suas leges se naturaliter regenerat; Deus in perpetuo conatu est regenerandi et sic salvandi hominem, sed hoc non potest efficere nisi sicut homo parat se receptaculum, et sic applanat Deo viam, et aperit januam; non potest sponsus intrare thalamum virginis non desponsatae, haec occludit januam, et clavem intus apud se custodit, sed postquam virgo sponsa facta est, dat clavem sponso. Deus non potuit ex sua Omnipotentia redimere homines, nisi Homo factus sit; nec potuit Humanum suum Divinum facere, nisi Humanum Ipsius primum esset sicut Humanum infantis, et postea sicut Humanum pueri, et nisi Humanum postea formaret se in receptaculum et habitaculum, in quod Pater Ipsius intraret, quod factum est per quod impleverit omnia Verbi, hoc est, omnes leges ordinis ibi, et quantum hoc perfecit, tantum Se univit Patri, et Se Pater Ipsi. Sed haec sunt pauca, illustrationis causa adducta, ut videatis, quod Omnipotentia Divina sit in ordine, ac regimen Ipsius, quod vocatur Providentia, sit secundum Ordinem, et quod agat continue et in aeternum secundum leges Ordinis sui, et quod contra illas nequeat, nec illas quoad apicem mutare, quia Ordo cum omnibus ejus legibus est Ipse. His dictis splendor lucis in colore aureo per tectum influxit, et cherubos volantes formavit in aëre, et rutilum inde illustravit quorundam tempora a parte occipitii, sed nondum a parte frontispicii, murmurabant enim, ignoramus adhuc quid Omnipotentia; et dixi, revelabitur illa, postquam hactenus dicta apud vos aliquam lucem faenerata sunt.

74. Tertium Memorabile. Vidi e longinquo plures congregatos cum pileis super capitibus, quosdam cum pileis circumcinctis serico, qui ex Ordine Ecclesiastico erant, quosdam cum pileis quorum limbos ornabant fasciae aureae, qui ex Ordine Civili erant, omnes hi docti et eruditi; et insuper vidi quosdam cum tiaris, qui erant indocti; accessi, et audivi illos inter se loquentes de Divina Potentia illimitata, et quod si illa progrederetur secundum aliquas leges quae factae sunt ordinis, non illimitata sed limitata foret, et sic potentia et non Omni-

potentia; at quis non videt, quod non aliqua necessitas legis possit Omnipotentiam adigere ad faciendum ita et non aliter; certe, dum cogitamus de Omnipotentia et simul de legibus Ordinis, secundum quas obligatur progredi, cadunt ideae nostrae praeconceptae de Omnipotentia sicut manus fracto scipione. Illi cum me viderunt prope se, accurrerunt aliqui, et in quadam vehementia dixerunt; es tu qui circumscripsisti Deum legibus sicut vinculis, hoc quam petulans est; sic etiam discerpsisti fidem nostram, super qua fundatur salus nostra, in cujus medio ponimus justitiam Redemptoris, super illa Omnipotentiam Dei Patris, et appendicem facimus operationem Spiritus Sancti, et efficaciam ejus in hominis absoluta impotentia in spiritualibus, cui satis est loqui de plenitudine justificationis, quae ex Omnipotentia Dei inest fidei isti; sed audivi, quod tu inanitatem in illa videas, quia nihil ordinis Divini ab homine in illa. His auditis aperui os, et alta voce loquens dixi, discite leges Ordinis Divini, et postea aperite illam fidem, et videbitis vastam solitudinem, et in hac Leviathanem tortuosum et oblongum, et circum circa illam, retia circumvoluta sicut in nodum inexplicabilia, sed facite sicut legitur de Alexandro, cum vidit Nodum Gordium, quod nudaverit ensem, et bissecuerit illum, et sic contortus ejus dissolverit, et projecerit in terram, et calceo fila ejus contriverit. Ad haec dicta congregati mordebant linguas, volentes acuere illas in dicteria, sed non ausi sunt, quia videbant super me Caelum apertum, et audiebant vocem inde, auscultate primum cum moderamine, quid Ordo, secundum cujus leges Deus Omnipotens agit; et dixi: Deus a Se ut Ordine, in ordine, ad ordinem, creavit Universum; similiter hominem in quo leges ordinis sui stabilivit, ex quibus imago et similitudo Dei factus est, quae in summa sunt, ut credat in Deum, et amet proximum, et quantum illa duo ex naturali potentia facit, tantum se receptaculum Divinae Omnipotentiae facit, et tantum Deus conjungit Se illi, et illum Sibi, inde ejus fides fit viva et salvifica, et ejus facere fit charitas, etiam viva et salvifica: at sciendum est, quod Deus perpetuo adsit, et continue conetur et agat in homine, et quoque tangat liberum ejus arbitrium, sed nusquam violet, si enim liberum arbitrium hominis violaret, periret habitatio hominis in Deo,

et foret Solius Dei in homine, et haec habitatio est in omnibus tam qui in terris sunt, quam qui in caelis, et quoque in illis qui in infernis, inde enim est posse, velle, et intelligere illorum; sed non est habitatio reciproca hominis in Deo, nisi apud illos qui vivunt secundum leges ordinis in Verbo latas, et hi fiunt imagines et similitudines Ipsius, et his datur paradisus in possessionem, et fructus arboris vitae in cibum; at reliqui congregant se circum arborem scientiae boni et mali, et colloquuntur cum Serpente ibi, et comedunt, at postea expelluntur Paradiso; attamen illos Deus non relinquit, sed illi relinquunt Deum. Haec illi in pileis intellexerunt, et approbaverunt, at illi in tiaris negaverunt, et dixerunt, numne sic Omnipotentia est limitata, ac Omnipotentia limitata est contradictio; sed respondi, non est contradictio omnipotenter agere secundum leges justitiae cum judicio, aut secundum leges Amori inscriptas ex Sapientia: at contradictio est, quod Deus possit agere contra leges Justitiae et Amoris sui, et hoc foret ex non judicio et sapientia; talem contradictionem involvit fides vestra, quae est, quod Deus injustum possit ex mera gratia justificare, et omnibus salutis donis et vitae praemiis insignire. Sed dicam paucis, quid Omnipotentia Dei; Deus ex Omnipotentia sua creavit Universum, et simul introduxit omnibus et singulis ejus Ordinem; Deus etiam ex Omnipotentia sua conservat Universum, et custodit ibi Ordinem cum suis legibus in perpetuum, et dum aliquid elabitur ex ordine, reducit illud et redintegrat. Porro Deus ex Omnipotentia sua instauravit Ecclesiam, et leges Ordinis ejus revelavit in Verbo: et cum Illa elapsa est ex ordine, restauravit illam, et cum totaliter elapsa est, Ipse descendit in Mundum, et per assumtum Humanum induit Omnipotentiam, et restituit. Deus ex Omnipotentia et quoque Omniscientia explorat unumquemque post mortem, ac praeparat justos seu oves ad loca sua in Caelo, et ex his condit Caelum, ac praeparat injustos seu hircos ad loca sua in inferno, et ex his condit Infernum; ac disponit utrumque in Societates et congregationes secundum omnes varietates amoris illorum, quae in Caelo totidem sunt, quot stellae in firmamento Mundi, ac Societates in Caelo conjungit in unum, ut sint sicut unus Homo coram Se; similiter congrega-

tiones in Inferno, ut sint sicut unus Diabolus, et hos ab illis separat per hiatum, ne Infernum inferat violentiam Caelo, et ne Caelum inferat cruciatum Inferno; nam illi qui in Inferno sunt, tantum cruciantur, quantum influit Caelum. Haec et illa nisi Deus ex Omnipotentia sua omni instanti faceret, ferinum intraret homines, usque ut amplius non possent legibus alicujus Ordinis coërceri, et sic periret Genus humanum: haec et similia evenirent, nisi Deus esset Ordo, et in Ordine Omnipotens. His auditis illi qui tecti pileis erant, abiverunt pileis sub ulnis, laudantes Deum, nam in illo Mundo intelligentes teguntur pileis, at tecti tiaris non ita, quia calvi sunt, et calvities significat obesitatem; et hi abiverunt ad sinistrum, at illi ad dextrum.

DE CREATIONE UNIVERSI.

75. Quoniam in Primo hoc Capite de Deo Creatore agitur, etiam de Creatione Universi ab Ipso agendum est, sicut in sequente Capite de Domino Redemptore, etiam de Redemptione; sed non potest aliquis justam ideam de Creatione Universi sibi comparare, nisi aliquae cognitiones universales praemissae intellectum in statum perceptionis immittant, quae erunt sequentes. I. Quod duo Mundi sint, Mundus spiritualis, in quo sunt Angeli et Spiritus, et Mundus naturalis, in quo sunt homines. II. Quod in utroque Mundo sit Sol, et quod Sol Mundi spiritualis sit purus Amor ex Jehovah Deo, Qui in medio ejus est; et quod ex illo Sole procedant calor et lux, et quod Calor inde procedens in sua essentia sit amor, et quod Lux inde procedens, in sua essentia sit sapientia; et quod illa duo afficiant voluntatem et intellectum hominis, calor ejus voluntatem, et lux ejus intellectum: at quod Sol Mundi naturalis sit purus Ignis, et quod ideo Calor inde sit mortuus, similiter Lux, et quod inserviant Calori et Luci spirituali pro amiculo et adminiculo ut ad hominem transeant. III. Tum quod illa duo, quae procedunt a Sole Mundi spiritualis, et inde omnia quae per illa ibi existunt, sint substantialia et dicantur spiritualia, et quod similia duo quae procedunt a Sole Mundi naturalis, et inde omnia quae per illa hic existunt, sint materialia et dicantur naturalia. IV. Quod in utroque Mundo

sint tres Gradus, qui vocantur gradus altitudinis, et inde tres Regiones, secundum quas ordinati sunt tres Caeli angelici, et secundum quas ordinatae sunt Mentes humanae, quae sic tribus illis Caelis angelicis correspondent; et quod similiter reliqua hic et ibi. V. Quod sit Correspondentia inter illa quae in Mundo spirituali sunt, et inter illa quae in Mundo naturali. VI. Quod sit Ordo, in quem omnia et singula utriusque Mundi creata sunt. VII. Quod de his omnino primum comparanda sit idea; quod nisi fit, Mens humana ex mera ignorantia de illis, facile cadat in ideam de Creatione Universi a Natura, et ex sola Auctoritate Ecclesiastica dicat quod Natura a Deo creata sit; sed quia nescit quomodo, si interius de illa re scrutatur, labatur pronus in Naturalismum negantem Deum. Verum enim vero, quia illa singulatim exponere et demonstrare, sicut oportet, magni Voluminis opus foret, et quoque non proprie Systema Theologicum quod hujus Libri est, ut lemma aut argumentum, ingreditur, volo solum aliqua MEMORABILIA afferre, ex quibus idea de Creatione Universi a Deo potest concipi, et ex conceptione aliquis faetus repraesentans illam gigni.

* * * * *

76. PRIMUM MEMORABILE. Quodam die in meditatione de Creatione Universi fui, et quia hoc perceperunt Angeli supra me a latere dextro, ubi erant qui de eadem aliquoties meditati et ratiocinati sunt, quare unus descendit et invitavit me, et factus sum in spiritu, et comitatus sum illum, et postquam intravi, deductus sum ad Principem, in cujus Aula congregatos ad centenos vidi, et Princeps in medio illorum: et tunc unus ex illis dixit, percepimus hic quod meditatus sis de Creatione Universi, et nos in simili meditatione aliquoties fuimus, sed non potuimus concludere, quoniam cogitationibus nostris inhaesit idea de Chao, quod hoc sicut magnum Ovum fuerit, ex quo exclusa fuerunt omnia et singula Universi in suo Ordine; cum tamen nunc percipimus, quod tantum Universum non potuerit ita excludi; tum etiam inhaesit mentibus nostris idea alia, quae erat, quod a Deo omnia creata sint ex nihilo, et tamen nunc percipimus, quod ex nihilo nihil fiat; et ex his duabus ideis Mentes nostrae nondum se potuerunt

evolvere, et in aliqua luce videre Creationem quomodo facta est; quapropter evocavimus te e loco ubi eras, ut de illa tuam meditationem expromas. His auditis, respondi, expromam; et dixi, de hoc diu meditatus sum, sed in vanum; at postea cum a Domino intromissus sum in vestrum Mundum, percepi quod vanum esset aliquid de Creatione Universi concludere, nisi prius sciatur, quod duo Mundi sint, Unus in quo Angeli sunt, et alter in quo homines, et quod hi per mortem e suo in alterum transcendant; et tunc etiam vidi quod duo Soles essent, unus ex quo omnia Spiritualia profluunt, et alter ex quo omnia Naturalia, et quod Sol, ex quo omnia spiritualia profluunt, sit purus Amor a Jehovah Deo, Qui in medio ejus est, et quod Sol, ex quo omnia naturalia profluunt, sit purus Ignis. His cognitis, quondam cum in illustratione eram, datum est percipere, quod a Jehovah Deo per Solem, in cujus medio est, Universum creatum sit; et quia Amor non dabilis est nisi una cum Sapientia, quod a Jehovah Deo ex suo Amore per suam Sapientiam Universum creatum sit; quod ita sit, convincunt omnia et singula, quae vidi in Mundo, ubi vos estis, et quae vidi in Mundo, in quo ego corpore sum. Quomodo autem a primordio suo progressio Creationis facta est, nimis prolixum est exponere; sed cum in illustratione fui, percepi, quod mediis Luce et Calore ex Sole vestri Mundi creatae sint atmosphaerae spirituales, quae in se sunt substantiales, una ex altera; quae quia tres sunt, et inde tres gradus earum, tres Caeli facti sunt, unum pro Angelis qui in supremo gradu amoris et sapientiae sunt, alterum pro Angelis qui in secundo gradu, et tertium pro Angelis qui in ultimo gradu. Sed quia Universum hoc spirituale non potest existere absque Universo naturali, in quo illud ageret suos effectus et usus, quod simul tunc Sol, ex quo omnia Naturalia procedunt, creatus sit, et per hunc similiter, mediis luce et calore, tres atmosphaerae ambientes priores illas, sicut putamina nucleos, aut philyrae ligna, et tandem per has Orbis terraqueus, ubi homines, bestiae, pisces, tum arbores, frutices et herbae, ex terris quae ex humis, lapidibus et mineris consistunt. Ast haec est sciagraphia communissima Creationis et ejus progressionis, at particularia et singularia non possunt exponi, nisi per Volumina

librorum; verum omnia concludunt hoc, quod Deus non creaverit Universum ex nihilo, quia, ut dixistis, ex nihilo nihil fit, sed per Solem caeli angelici, qui est ex Esse Ipsius, et inde purus Amor una cum Sapientia: quod Universum, per quod intelligitur uterque Mundus, Spiritualis et Naturalis, ex Divino Amore per Divinam Sapientiam creatum sit, omnia et singula ejus testantur et contestantur, et vos, si illa in ordine et connexu expenditis, ex luce, in qua perceptiones intellectus vestri sunt, potestis clare videre: at tenendum est, quod Amor et Sapientia, quae in Deo uuum faciunt, non sint Amor et Sapientia in sensu abstracto, sed in Ipso ut Substantia, nam Deus est ipsa, unica et inde prima Substantia et Essentia, quae in se Est et Subsistit. Quod omnia et singula ex Divino Amore et Divina Sapientia creata sint, intelligitur per haec apud Johannem „*Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, omnia per Ipsum facta sunt, et Mundus per Ipsum factus est*,“ Cap. I: 1. 3. 10. Deus ibi significat Divinum Amorem, et Verbum significat Divinum Verum, seu Divinam Sapientiam, quare Verbum ibi appellatur Lux, et per Lucem, ubi de Deo, intelligitur Divina Sapientia. His peractis, cum vale dicerem, micae lucis e Sole ibi per Caelos angelicos delapsae sunt in oculos illorum, et per hos in habitacula mentis illorum, et sic illustrati dictis a me faverunt, et postea in atrium me sequuti sunt, et prior comes ad domum ubi eram, et abinde in Societatem suam reascendit.

77. Secundum Memorabile. Quodam mane, cum evigilatus e somno, in luce matutina et serena ante plenam vigiliam meditans, vidi trans fenestram sicut fulgur micans, et mox audivi sicut tonitru crepans; cum miratus sum unde hoc, audivi e Caelo, quod sint aliqui non procul a me, qui acriter ratiocinantur de Deo et Natura, et quod vibratio lucis sicut fulguris, et crepor aëris sicut tonitru, essent correspondentiae et inde apparentiae pugnae et collisionis argumentorum, ab una parte pro Deo, et ab altera pro Natura: principium hujus spiritualis pugnae fuit hoc: erant aliqui Satanae in Inferno, qui dixerunt inter se, utinam liceret nobis cum Angelis Caeli loqui, ac prorsus et plene demonstrabimus, quod Natura sit quam vocant Deum a quo omnia, ita ut Deus sit modo vox,

nisi intelligatur Natura; et quia Satanae illi toto corde et tota anima id crediderunt, et cupiverunt cum Angelis caeli loqui, datum est illis e luto ac e tenebris Inferni ascendere, et cum duobus Angelis tunc descendentibus e Caelo loqui; erant in Mundo spirituum, qui inter Caelum et Infernum medius est: Satanae ibi visis Angelis velociter accurrerunt, et furiosa voce clamabant, estis vos Angeli Caeli, cum quibus ratiocinando de Deo et de Natura licet congredi; vocamini sapientes, quia agnoscitis Deum, sed oh quam simplices estis; quis vidit Deum, quis intelligit quid Deus, quis capit quod Deus regat et regere possit Universum, ac omnia et singula ejus; quis nisi plebs et vulgus agnoscit quod non videt et intelligit; quid exstantius est, quam quod Natura sit omne in omnibus, quis vidit aliud oculo quam naturam, quis audivit aliud aure quam naturam, quis odoravit aliud nare quam naturam, quis gustavit aliud lingua quam naturam, quis aliquo tactu manus et corporis sensit aliud quam naturam, suntne sensus corporis nostri testes veritatum, quis non potest ex illis jurare quod ita sit, estne respiratio ex qua etiam vivit corpus nostrum, testis, quid respiramus aliud quam naturam; suntne capita nostra et vestra in natura, unde influxus in cogitationes Capitum, nisi ex illa, si aufertur illa, num potestis cogitare quicquam; praeter plura similis farinae alia. His auditis Angeli responderunt, vos ita loquimini, quia estis mere sensuales, omnes in Inferno ideas cogitationum sensibus corporis habent immersas, nec possunt supra illos elevare mentes, quare nos ignoscimus vobis, vita mali et inde fides falsi occlusit interiora mentium vestrarum, usque ut elevatio supra sensualia apud vos non dabilis sit, nisi in statu remoto a malis vitae et a falsis fidei; nam Satanas aeque ac Angelus potest intelligere verum cum illud audit, sed non retinet, quia malum obliterat verum, et inducit falsum; sed percipimus, quod vos sitis in statu remoto, et quod sic possitis intelligere verum quod loquimur, quare attendite ad haec quae dicemus, et dixerunt: fuistis in Mundo naturali, et obivistis ibi, et nunc estis in Mundo spirituali, num prius quam nunc scivistis aliquid de vita post mortem, numne prius negavistis eam, et fecistis vos pares bestiis; num prius aliquid scivistis de Caelo et Inferno, num aliquid de luce et calore

hujus Mundi; num de eo, quód non amplius sitis intra Naturam, sed supra illam, est enim hic Mundus, et sunt omnia ejus spiritualia, et spiritualia sunt supra naturalia, adeo ut ne quidem minimum naturae, in qua fuistis, possit in hunc Mundum influere: sed vos, quia Naturam credidistis Deum aut Deam, creditis etiam Lucem et Calorem hujus Mundi esse lucem et calorem Mundi naturalis, cum tamen ne hilum sit, nam Lux naturalis hic est Caligo, et Calor naturalis hic est Frigus; num aliquid scivistis de Sole hujus Mundi, ex quo nostra Lux et noster Calor procedunt; num scivistis, quod hic Sol sit purus Amor, et quod Sol Mundi naturalis sit purus Ignis, et quod Sol Mundi, qui est purus ignis, sit ex quo Natura exstitit et subsistit, et quod Sol caeli, qui est purus Amor, sit ex quo ipsa Vita, quae est amor una cum sapientia, existit et subsistit; et sic quod Natura, quam facitis Deum aut Deam, sit plane mortua. Vos potestis, si custodia vobis datur, cum nobis ascendere in Caelum, et nos possumus, si custodia datur, cum vobis descendere in Infernum, et videbitis in Caelo magnifica et splendida, at in Inferno turpia et immunda; discrimina illa sunt, quia omnes in Caelo colunt Deum, et omnes in Inferno colunt Naturam, ac magnifica et splendida illa in Caelis, sunt correspondentiae affectionum amoris boni et veri, at turpia et immunda illa in Infernis, sunt correspondentiae affectionum amoris mali et falsi. Ex his et illis concludite nunc, num Deus vel num Natura sit omne in omnibus. Ad haec Satanae responderunt, in statu, in quo nunc sumus, possumus ex auditis concludere, quod Deus sit, sed cum jucundum mali occupat mentes nostras, non videmus nisi Naturam. Duo illi Angeli, et Satanae non procul a me stabant, quare illos vidi et audivi, et ecce vidi circum illos multos, qui celebres eruditione in Mundo naturali fuerant, ac miratus sum, quod Eruditi illi nunc starent juxta Angelos, nunc juxta Satanas, et quod illis, juxta quos stabant, faverent, et dictum mihi est, quod mutationes situs illorum, essent mutationes status illorum mentis faventis nunc parti uni nunc parti alteri, erant enim quoad fidem sicut vertumni: et dicemus tibi mysterium, despeximus in Terram ad celebres eruditione, et invenimus sexcentos ex mille pro Natura, et reliquos pro Deo, et hos pro Deo, quia non ex in-

tellectu, sed modo ex auditis quod Natura sit a Deo, frequenter loquuti sunt, et frequens loquela ex memoria et reminiscentia, tametsi non simul ex cogitatione et intelligentia, infert speciem fidei. Post haec data est Satanis custodia, et cum duobus Angelis ascenderunt in Caelum, ac viderunt magnifica et splendida, et tunc in illustratione a luce caeli ibi agnoverunt quod Deus sit, et quod Natura creata sit ad inserviendum vitae, quae a Deo est, et quod Natura in se mortua sit, et quod sic a se nihil agat, sed a vita agatur. Illis visis et perceptis descenderunt, et sicut descendebant, rediit amor mali, et occlusit intellectum illorum supra, et aperuit illum infra, et tunc supra illum apparuit sicut umbraculum fulgurans ex igne infernali; et actutum cum tetigerunt terram pedibus, hiabat solum sub illis, et relapsi sunt ad suos.

78. Tertium Memorabile. Postridie ad me venit Angelus ex alia Societate Caeli, et dixit, audivimus ibi, quod propter meditationem de Creatione Universi arcessitus sis in Societatem nostrae propinquam, et quod ibi narraveris de Creatione talia, quibus tunc faverunt, et postea laetati sunt; ego nunc tibi monstrabo, quomodo Animalia et Vegetabilia omnis generis a Deo producta sunt; et deduxit me in latum Campum viridem, et dixit, circumspice, et circumspexi, et vidi Aves pulcherrime coloratas, quasdam volantes, quasdam super arboribus sedentes, et quasdam super campo foliola excerpentes rosis; inter aves etiam erant Columbae et Cygni. Postquam haec a conspectu meo evanuerunt, vidi non procul a me Greges ovium cum agnis, haedorum et caprarum, et circum circa greges illos vidi Armenta ex Bobus et Vitulis, tum ex Camelis et Mulis, et in quodam luco Cervos cum altis cornibus, et quoque Unicornes. Post haec visa, dixit, converte faciem ad Orientem, et vidi Hortum, in quo Arbores fructus, Aurantiae, Citri, Oleae, Vites, Ficus, Malogranata, et quoque Arbusta quae ferebant baccas. Postea dixit, specta nunc ad Meridiem, et vidi Messes ex varii generis frumentis, ex triticis, miliis, hordeis, et fabis, et circum illa Floreta ex rosis pulchre variegantibus colores: ad Septentrionem autem Nemora plena castaneis, palmis, tiliis, platanis, et aliis arboribus foliaceis. His visis dixit, sunt omnia illa, quae vidisti,

Correspondentiae affectionum amoris Angelorum, qui in propinquo sunt, et narrabant, quibus affectionibus singula correspondebant; et insuper, quod non solum illa, sed etiam singula reliqua, quae coram oculis nostris sistuntur videnda, sint Correspondentiae, prout Domus, Utensilia in illis, Mensae et Cibi, Vestes, tum etiam monetae ex auro et argento, ut et adamantes, et alii lapides pretiosi, quibus Uxores et Virgines in Caelis exornantur; nos ex his et illis percipimus qualis unusquisque est quoad amorem et sapientiam; illa quae in domibus nostris tunt, et usibus inserviunt, constanter ibi manent, at coram illis, qui a societatibus in societates vagantur, talia mutantur secundum consortia. Haec tibi ostensa sunt, propter causam ut in Typo particulari videas Creationem Universalem; Deus enim est ipse Amor et ipsa Sapientia, et Amoris Ipsius sunt infinitae affectiones, et Sapientiae Ipsius sunt infinitae perceptiones, et harum Correspondentiae sunt omnia et singula quae super Tellure apparent, inde aves et bestiae, inde arbores et frutices, inde segetes et messes, et inde herbae et gramina: nam Deus non est extensus, sed usque in extenso ubivis, ita in Universo à primis ejus ad ultima ejus, et quia Omnipraesens est, tales Correspondentiae affectionum Amoris et Sapientiae Ipsius in toto Mundo naturali sunt; at in nostro Mundo, qui vocatur Mundus Spiritualis, sunt similes correspondentiae apud illos, qui a Deo affectiones et perceptiones recipiunt; discrimen est, quod talia in nostro Mundo secundum affectiones Angelorum a Deo momento creentur, in vestro autem Mundo in principio similiter creata sint, at provisum est ut per generationes, unius ab altera, perenniter renoventur, et sic Creatio continuetur: Causa quod in nostro Mundo sit Creatio momentanea, et in Vestro Creatio durans per generationes, est quia Atmosphaerae et terrae nostri Mundi sunt spirituales, et Atmosphaerae et terrae Vestri Mundi sunt naturales, ac naturalia creata sunt ut investiant spiritualia, sicut cutes corpora hominum et animalium, cortices et libri caudices et ramos arborum, matres et meninges cerebra, tunica nervos, et philyrae illorum fibras, et sic porro; inde est, quod omnia illa quae in vestro Mundo sunt, constantia sint, et constanter in annis redeant. His addidit, haec quae vidisti et audivisti,

refer incolis tui Mundi, quia hactenus in plenaria ignorantia fuerunt de Mundo Spirituali, et absque ejus notitia nemo potest scire, et ne quidem augurari; quod Creatio continua sit in nostro Mundo, et quod huic consimilis fuerit in Vestro, dum Universum a Deo creatum est.

Post haec loquuti sumus varia, et tandem de Inferno, quod prorsus nihil ex talibus, quae in Caelo, ibi videantur, sed modo opposita, quoniam affectiones amoris illorum, quae sunt cupiditates mali, oppositae sunt affectionibus amoris, in quibus sunt Angeli Caeli; quare apud illos in Inferno, et in genere in Desertis illorum, apparent Aves noctis, ut vespertiliones, ululae et bubones, et quoque lupi, pardi, tigrides, mures majores et minores, tum omnis generis serpentes venenati, ut dracones et crocodili; et ubi aliquid gramineum est, ibi succrescunt sentes, urticae, spinae et cardui, et aliquae herbae toxicatae, quae per vices evanescunt, et tunc modo apparent strues lapidum, ac paludes, in quibus ranae coaxant: haec et illa sunt quoque Correspondentiae, sed ut dictum est, Correspondentiae affectionum amoris illorum, quae sunt cupiditates mali. Attamen talia non a Deo creantur ibi, nec creata sunt in Mundo naturali, ubi similia existunt; nam omnia, quae Deus creavit et creat, fuerunt et sunt bona; ast talia super Tellure exorta sunt una cum Inferno, quod ex hominibus, qui per aversionem a Deo, post mortem facti sunt diaboli et satanae, exstitit. Sed quia haec dira inceperunt laedere aures nostras, avertimus cogitationes ab illis, et recollegimus illa, quae in Caelis vidimus.

79. Quartum Memorabile. Quondam cum in cogitatione de Creatione Universi eram, accesserunt aliqui ex Orbe Christiano, qui suo tempore Philosophi inter celeberrimos fuerunt, et prae reliquis reputati sapientes, et dixerunt, percipimus quod cogites de Creatione, dic nobis quae tua mens de illa; sed respondi, dicite primum quae vestra; et dixit unus, mens mea est, quod Creatio sit a Natura, et sic quod Natura seipsam creaverit, et quod haec fuerit ab aeterno; non enim datur vacuum, nec dabile est; atqui quid aliud spectamus oculis, captamus auribus, odoramus naribus, et respiramus pectore, quam Naturam, et haec quia extra nos est, etiam intra

nos est. Alter haec audiens dixit, nominas Naturam, et hanc facis creatricem universi, sed non scis, quomodo Natura operata est Universum, quare dicam; convolvit se in vortices, qui inter se colliserunt sicut nubes inter se, et sicut domus in terrae motu, dum collabuntur, et quod ex illa collisione crassiora se contulerint in unum, unde Tellus, et quod fluidiora se ex his secreverint, et quoque se contulerint in unum, unde Maria, et quod ex his etiam leviora se separaverint, unde aether et aër, et ex horum levissimis Sol; vidistine, quod dum Oleum, Aqua, et Pulvis terrae commiscentur una, se sponte dividant, et in ordine unum supra alterum collocent. Tunc alius illud auscultans, dixit, loquimini ex phantasia, quis non scit, quod omnium prima origo fuerit chaos, quod magnitudine quartam partem Universi impleverat, et quod in medio ejus fuerit Ignis, circum circa illum aether, et circum hunc materia, et quod illud Chaos rimas duxerit, et per has Ignis eruperit, sicut ex Aetna et Vesuvio, inde Sol; et quod post hunc Aether se evolverit et circum fuderit, unde Atmosphaera; et tandem materia residua se glomeraverit in orbem, unde Tellus: quod Stellas attinet, sunt illae modo luminaria in Expanso Universi, ex Sole et ejus igne et luce exorta; Sol enim primum fuit sicut Oceanus igneus, qui ne incenderet Tellurem, excerpsit ex se flammulas lucentes, quae locum sortitae in ambitu perfecerunt Universum, inde ejus Firmamentum. Sed stetit unus inter illos, qui dixit, erratis, vos videmini vobis sapientes, et ego vobis videor simplex, at usque in simplicitate mea credidi et credo, quod Universum a Deo creatum sit, et quia natura est universi, quod simul tunc universa natura; si Natura seipsam creaverit, fuissetne illa ab aeterno, sed oh quale delirium: et tunc unus ex sapientibus ita dictis accurrit propius et propius ad hunc loquentem, et admovit sinistram aurem ad os ejus, dextra ejus auris erat obturata sicut gossypio, et quaesivit quid loquutus est, et is repetiit idem; et tunc ille qui accurrit, circumspexit, num aliquis Sacerdos adesset, et vidit unum a latere loquentis, et tunc replicuit dicens, fateor etiam ego, quod universa natura sit a Deo, sed; et tunc abivit, susurrans cum sociis, et inquiit, hoc dixi quia praesto erat Sacerdos, vos et ego scimus, quod natura sit a natura,

et quia sic natura est Deus, dixi quod universa natura sit a Deo, Sed. At sacerdos audiens susurros illorum, dixit, sapientia vestra quae est mere philosophica, seduxit vos, et occlusit interiora mentium vestrarum, adeo, ut non Lux aliqua ex Deo et e Caelo Ipsius, potuerit influere, et illustrare vos, exstinxistis illam; et dixit, ventilate itaque, et decidite inter vos, unde sunt Animae vestrae, quae immortales sunt, num ex Natura, vel num fuerunt in magno illo Chao simul; quibus auditis abivit prior ad consocios, rogans ut illi una cum ipso hunc nodum quaestionis solverent, et concluserunt, quod Anima humana non sit nisi quam aether, et quod cogitatio non nisi quam modificatio aetheris per lucem solis, ac aether est naturae; et dixerunt, quis non scit, quod loquamur per aërem, et quid cogitatio nisi quam loquela in puriore aëre, qui vocatur aether, inde est quod cogitatio et loquela unum faciant, quis hoc non potest animadvertere ex homine dum infans est, is primum discit loqui, et successive loqui secum, et hoc est cogitare; quid tunc cogitatio aliud quam modificatio aetheris, ac sonus loquelae quid aliud quam modulamen ejus, ex quibus decidimus, quod Anima, quae cogitat, sit naturae. Sed aliqui ex illis, quidem non dissenserunt, sed statum quaestionis illustraverunt, dicentes, quod Animae exortae sint, cum aether ex magno illo Chao se eglomeravit, et quod tunc in suprema regione se diviserit in innumerabiles individuas formas, quae se infundunt in homines, dum incipiunt ex aëre puriore cogitare, quae tunc vocantur Animae. Hoc audito, dixit alius, concedo, quod formae individuae ab aethere in regione superiore formatae fuerint innumerabiles, sed usque homines a creatione Mundi nati numerum illarum excesserunt, quomodo tunc formae illae aethereae sufficere potuerunt, quare mecum cogitavi, quod Animae exeuntes ex ore hominum dum obeunt, post aliquot millia annorum redeant ad eosdem, ac similem priori vitam ineant et peragant; quod multi ex sapientibus parilia et Metempsychosin credant, notum est. Praeter hos etiam a reliquis sparsae sunt aliae conjecturae, quas, quia erant insaniae, praetereo. Post horulam rediit Sacerdos, et tunc ille, qui prius de Creatione Universi a Deo loquutus est, narravit illi decisa illorum de Anima; quibus auditis Sacerdos dixit illis;

vos loquuti estis prorsus quemadmodum in Mundo cogitavistis, nescientes quod non in illo Mundo, sed in alio, qui vocatur Mundus Spiritualis, sitis; omnes illi qui sensuales corporei facti sunt ex confirmationibus pro Natura, non sciunt aliter, quam quod sint in eodem Mundo, in quo nati et educati sunt; causa est, quia ibi fuerunt in corpore materiali, hic autem sunt in corpore substantiali, et homo substantialis videt se et socios circum se, prorsus sicut homo materialis videt se et socios circum se; est enim substantiale primitivum materialis, et quia cogitatis, videtis, odoratis, gustatis, et loquimini similiter ut in Mundo naturali, ideo creditis, quod eadem Natura hic sit, cum tamen hujus Mundi natura tantum differt et distat ab illius Mundi natura, quantum substantiale a materiali, seu spirituale a naturali, seu prius a posteriori; et quia Natura Mundi, in qua prius vixistis, est respective mortua, ideo vos ex confirmationibus pro illa facti estis sicut mortui, sed in illis quae Dei, Caeli et Ecclesiae sunt, et quoque in illa re, quae Animas vestras spectat: sed usque omnis homo, tam malus quam bonus, potest quoad intellectum elevari usque in lucem in qua sunt Angeli Caeli, et tunc videre quod Deus sit, et quod vita post mortem sit, et quod Anima hominis non sit aetherea, et sic ex natura istius Mundi, sed spiritualis, et ideo victura in aeternum; intellectus in angelica illa luce potest esse, dum modo amores naturales, qui sunt ex Mundo et pro illo ejusque natura, et ex corpore et pro illo ejusque proprio, removentur; et illico tunc a Domino, remoti sunt illi amores, et datum est illis loqui cum Angelis, et ex illorum sermone in illo statu perceperunt quod Deus sit, et quod post mortem in alio Mundo vivant, quare pudore suffusi sunt, et exclamaverunt, insanivimus, insanivimus; sed quia hic status non fuit illorum proprius, et inde post aliquot minuta taediosus et ingratus factus est, averterunt se a Sacerdote, et non voluerunt audire ejus loquelam amplius, et sic redierunt in amores priores, qui erant mere naturales, mundani et corporei, et abiverunt ad sinistrum, a societate in societatem, et tandem venerunt ad viam, ubi jucunda amorum illorum afflaverunt illos, et dixerunt, hanc viam eamus, et iverunt, et descenderunt, et tandem venerunt ad illos, qui in jucundis similium amorum

erant, ac ulterius; et quia jucundum illorum erat jucundum malefaciendi, et in via quoque malum fecerunt multis, incarcerati sunt, et facti daemones; et tunc jucundum illorum conversum est in injucundum, quia per paenas et harum timores, a priori suo jucundo, quod fecit naturam illorum, coërciti et refraenati sunt; et quaesiverunt illos, qui in eodem carcere erant, num ita in aeternum victuri sint, respondebant aliqui ibi, nos fuimus hic aliquot saeculis, et mansuri sumus in saecula saeculorum; quoniam natura, quam contraximus in Mundo, non mutari potest, nec expelli per paenas, et dum per has expellitur, usque post brevem temporis elapsum recurrit.

80. Quintum Memorabile. Quondam unus Satanas cum venia ex Inferno ascendit una cum faemina, et accessit ad domum ubi eram, quibus visis occlusi fenestram, attamen trans illam cum illis loquebar, et quaesivi Satanam unde veniret, dixit, ex consortio suorum, et quaesivi unde faemina, dixit similiter, haec erat ex turba Sirenum, quae callent per phantasias sibi inducere omnes habitus et figuras pulchritudinis et ornatus, nunc figurant pulchritudinem Veneris, nunc decorem oris sicut esset Parnassis, nunc exornant se sicut Reginae coronis et chlamydibus, et super baculo argenteo innixae magnifice ambulant; tales in Mundo Spirituum sunt meretrices, et phantasiis student; phantasia fit per cogitationem sensualem occlusis ideis ex cogitatione aliqua interiore. Quaesivi Satanam, num illa esset ejus Uxor, respondit, quid uxor, hoc nescio, et nescit societas mea, est mea meretrix, et tunc illa inspiravit viro lasciviam, quod etiam Sirenes dextre callent, qua recepta osculatus est illam, et dixit, ah mea Adonis. Sed ad seria; interrogavi Satanam, quae ejus functio, et ait, functio mea est Eruditio, vidésne laurum super capite meo, hanc Adonis ejus per artem suam conflavit, et a tergo imposuit: et dixi, quoniam e societate, ubi magisteria sunt, advenis, dic mihi, quid credis, et quid credunt consocii tui de Deo; retulit, Deus nobis est Universum, quod etiam vocamus Naturam, et quod simplices nostratium vocant Atmosphaeram, quae illis est aër, at sapientes Atmosphaeram quae etiam est Aether; Deus, Caelum, Angeli, et similia; de quibus multi multa fabulantur in hoc Mundo, sunt vocabula inania, et fig-

menta capta ex Meteoris, quae ludunt coram oculis plurium hic, suntne omnia, quae super Tellure apparent, a Sole creata, numne omni adventu ejus tempore veris nascuntur Vermes cum alis et absque alis, et ex calore ejus Volucres se mutuo amant et prolificant, et Terra aestu ejus tepefacta semina educit in germina, et tandem in fructus ut proles, annon sic Universum est Deus, et Natura est Dea, et haec ut Universi conjunx concipit, parit, educat, et alit illa. Porro interrogavi, quid credit Societas ejus, et ille, de Religione; respondit, quod Religio nobis prae vulgo eruditis, non sit nisi quam fascinum plebis, quod circum sensitiva et imaginaria illorum mentis est sicut aura, in qua volant pietatis ideae tanquam papiliones in aëre, et fides illorum, quae connectit ideas illas sicut in catenam, tanquam bombyx in volvulo serico, e quo evolat ut rex papilionum; amat enim Communio inerudita imagines supra sensualia corporis et inde cogitationis, propter cupidinem ut volent, ita etiam faciunt sibi alas, ut sicut aquilae elevent se, et se jactent coram terricolis, dicturi, ecce me; nos autem credimus quod videmus, et amamus quod tangimus, et tunc tetigit Meretricem suam, et dixit, hoc credo, quia video et tango; verum nos talia ludibria per speculares nostras fenestras ejicimus, et sufflatu risus abigimus. Postea quaesivi, quid una cum consociis credit de Caelo et Inferno, respondit cum cachinno, quid Caelum nisi firmamentum aethereum in sua altitudine, et quid Angeli ibi nisi quam maculae errantes circum Solem, et Archangeli nisi quam cometae cum longa cauda, super qua habitat eorum turba; et quid Infernum nisi paludes, ubi ranae et crocodili in phantasia illorum sunt diaboli; praeter has ideas de caelo et inferno, reliqua sunt nugae, a quodam Primate ad capessendum gloriam a populo ignaro introductae; sed haec omnia loquutus est, prorsus ut de illis cogitaverat in Mundo, nesciens quod viveret post mortem, et oblitus omnium, quae, dum primum intravit Mundum Spirituum, audivit; quare etiam ad interrogationem de vita post mortem retulit quod sit ens imaginarium, et quod forte aliquod effluviosum exsurgens ex cadavere in tumulo in forma sicut homo, aut quoddam quod vocatur spectrum, de quo fabulantur aliqui, tale quid in phantasias hominum introduxerat. His auditis non

potui amplius retinere risum, quin erumperet et dixi, Satana, insanis insaniendo, quid tu nunc, esne in forma homo, numne loqueris, vides, audis, gradiris, reminiscere, quod vixeris in alio Mundo, cujus oblitus es, et quod nunc post mortem vivas, et quod loquutus sis prorsus sicut prius; et data est ei reminiscentia, et recordatus est, et tunc puduit illum, et clamavit, insanio, vidi caelum supra, et audivi angelos ibi loquutos ineffabilia, sed hoc quando huc nuper allui; at nunc retinebo hoc narraturus sociis meis, a quibus recessi, et forte tunc pudebit illos similiter; ac tenuit in ore quod illos vocaret insanos, sed sicut descendit, oblivio expulit reminiscentiam, et cum ibi erat, insanivit consimiliter, et vocavit illa, quae a me audivit, insanias. Talis est status cogitationis et sermocinationis Satanarum post mortem: vocantur Satanae illi, qui confirmaverunt apud se falsa usque ad fidem, et Diaboli illi qui confirmaverunt mala apud se per vitam.

CAPUT SECUNDUM.

DE DOMINO REDEMPTORE.

81. In priori Capite actum est de Deo Creatore, et simul tunc de Creatione, in hoc autem Capite agendum est de Domino Redemptore, et simul etiam de Redemptione, et in sequente Capite de Spiritu Sancto, et simul de Divina Operatione: per Dominum Redemptorem, intelligimus Jehovam in Humano; nam quod Ipse Jehovah descenderit, et Humanum assumserit, propter finem ut Redemptionem ageret, in sequentibus demonstrabitur. Quod dicatur Dominus et non Jehovah, est causa quia Jehovah in Veteri Testamento vocatur Dominus in Novo, ut constare potest ex his; dicitur apud Mosen „*Audi Israël*, JEHOVAH DEUS *noster*, JEHOVAH *unus est: amabis* JEHOVAM DEUM *ex toto corde tuo, et ex tota anima tua*,“ Deutr. VI: 4. 5. at apud Marcum „DOMINUS DEUS *noster* DOMINUS *unus est: amabis* DOMINUM DEUM *tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua*“ Cap. XII: 29. 30. Tum, apud Esajam „*Parate viam* JEHOVAE, *complanate in solitu-*

dine semitam Deo nostro," Cap. XL: 3: at apud Lucam „*Praeibis ante faciem* Domini, *ad parandum viam Ipsi*" Cap. I: 76, praeter alibi: et quoque Dominus mandavit Discipulis suis, ut Ipsum vocarent Dominum, et ideo ab Apostolis in Epistolis eorum ita vocatus est, et postea ab Ecclesia Apostolica, ut patet a Symbolo ejus, quod vocatur Symbolum Apostolicum: causa fuit, quia Judaei non ausi sunt nominare Jehovam propter sanctitatem, et quoque per Jehovam intelligitur Divinum Esse, quod fuit ab aeterno, et Humanum, quod assumsit in tempore, non fuit id Esse: quid Divinum Esse seu Jehovah, in superiori Capite, n. 18 ad 26, et n. 27 ad 35, ostensum est: propter hanc rem, hic et in sequentibus per Dominum intelligimus Jehovam in Humano suo. Nunc quia cognitio de Domino excellentia excedit omnes cognitiones, quae in Ecclesia dantur, imo quae in Caelo, erit dispositio ordinata, ut cognitio illa veniat in lucem, quae itaque haec erit. I. *Quod Jehovah Creator Universi descenderit et assumserit Humanum, ut redimeret et salvaret homines.* II. *Quod descenderit ut Divinum Verum, quod est Verbum, et tamen quod non separaverit Divinum Bonum.* III. *Quod assumserit Humanum secundum Divinum suum ordinem.* IV. *Quod Humanum, per quod se misit in Mundum, sit quod vocatur Filius Dei.* V. *Quod Dominus per actus redemptionis se justitiam fecerit.* VI. *Quod per eosdem actus se univerit Patri, et Pater Se Ipsi; etiam secundum Divinum ordinem.* VII. *Quod sic Deus factus sit Homo, et Homo Deus in Una Persona.* VIII. *Quod progressio ad unionem fuerit status exinanitionis Ipsius, et quod ipsa Unio sit status glorificationis Ipsius.* IX. *Quod posthac nullus ex Christianis in Caelum veniat, nisi qui in Dominum Deum Salvatorem credit, et Ipsum solum adit.* Sed haec singulatim explicabuntur.

82. I. Quod Jehovah Deus descenderit et assumserit Humanum, ut redimeret et salvaret homines. In Ecclesiis Christianis hodie creditur, quod Deus Creator Universi genuerit Filium ab aeterno, et quod Hic descenderit et assumserit Humanum ad redimendum et salvandum homines; sed hoc erroneum est, et cadit ex se, dummodo cogitatur, quod Deus unus sit, et quod plus quam fabulosum sit coram ratione,

quod Deus unus ab aeterno aliquem Filium genuerit, et quoque quod Deus Pater una cum Filio et cum Spiritu Sancto, quorum quisque singulatim Deus est, sit unus Deus; hoc fabulosum prorsus dissipatur, sicut Stella caduca in aërem, dum e Verbo demonstratur, quod Ipse Jehovah Deus descenderit, et Homo factus sit, et quoque Redemptor. Quod primum attinet, quod Ipse Jehovah Deus descenderit, et Homo factus sit, constat ex his locis, „*Ecce Virgo concipiet, et pariet Filium, qui vocabitur* DEUS NOBISCUM". Esaj. VII: 14. Matth. I: 22. 23. *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super cujus humero Principatus, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis,* DEUS, *Heros*, PATER AETERNITATIS, *Princeps pacis*, Esaj. IX: 5. 6. *Dicetur in die illo, ecce Deus noster Hic, quem exspectavimus ut liberet nos, Hic Jehovah, quem exspectavimus, exultemus et laetemur in salute Ipsius*, Esaj. XXV: 9. *Vox clamantis in deserto, parate viam* JEHOVAE, *complanate in solitudine semitam* DEO NOSTRO, *et videbunt omnis caro simul*, Esaj. XL: 3. 5. *Ecce* DOMINUS JEHOVIH *in forti venit, et brachium* IPSIUS *dominabitur* IPSI, *ecce merces* IPSIUS *cum* IPSO, *sicut* PASTOR *gregem suum pascet*, Esaj. XL: 10. 11. *Dixit* JEHOVAH, *jubila et laetare filia Sionis, ecce Ego venio, ut habitem in medio tui: tunc adhaerebunt Gentes multae* JEHOVAE *in die illo*, Sach. II: 14. 15. EGO JEHOVAH, *vocavi Te in justitia, et dabo Te in faedus populi*, EGO JEHOVAH, HOC NOMEN MEUM, GLORIAM MEAM NON ALTERI DABO, Esaj. XLII: 1. 6. 7. 8. *Ecce dies venientes, cum suscitabo Davidi germen justum, qui regnet Rex, faciatque judicium et justitiam in terra, et hoc Nomen Ipsius,* JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA. Jerem. XXIII: 5. 6. Cap. XXXIII: 15. 16. Praeter in locis, ubi adventus Domini vocatur DIES JEHOVAE, ut Esaj. XIII: 6. 9. 13. 22. Ezech. XXXI: 15. Joel I: 15. Cap. II: 1. 2. 11. Cap. III: 2. 4. Cap. IV: 1. 14. 18. Amos V: 13 18. 20. Zeph. I: 7 ad 18. Sach. XIV: 1. 4 ad 21, praeter alibi. Quod Ipse Jehovah descenderit et assumserit Humanum, constat aperte apud Lucam, ubi haec „*Maria dixit ad Angelum, quomodo fiet hoc, quoniam virum non cognosco, cui respondit Angelus*, SPIRITUS SANCTUS SUPERVENIET TE, ET VIRTUS ALTISSIMI OBUMBRABIT TE,

unde quod nascitur ex te Sanctum, *vocabitur* Filius Dei," Cap. I: 34. 35. Et apud Matthaeum „*Dixit Angelus ad Josephum sponsum Mariae in somnio, quod in illa natum est, ex Spiritu Sancto est; et Josephus non cognovit illam usque dum peperit Filium, et vocavit nomen Ipsius Jesum,*" Cap. I: 20. 25: quod per Spiritum Sanctum intelligatur Divinum quod a Jehovah Deo procedit, in Capite Tertio hujus Operis videbitur: quis non scit, quod ex Patre sit Anima et Vita proli, et quod ex Anima sit Corpus, quid itaque apertius dicitur quam quod Domino ex Jehovah Deo fuerit Anima et Vita, et quia Divinum non potest dividi, quod Ipsum Divinum Patris fuerit Ejus Anima et Vita; quare Dominus toties Jehovam Deum vocavit Patrem suum, et Jehovah Deus Ipsum vocavit Filium suum: Quid ergo ludicrius potest audiri, quam quod Anima Domini nostri fuerit ex Maria matre, sicut hodie somniant et Romano Catholici et Reformati, nec adhuc vigiles facti sunt ex Verbo.

83. Quod aliquis Filius ab aeterno natus descenderit et Humanum assumserit, prorsus ut erroneum cadit et dissipatur ex locis in Verbo, in quibus Ipse Jehovah dicit, quod Ipse Salvator et Redemptor sit, quae sunt sequentia, „*Nonne* Ego Jehovah, *et non amplius Deus praeter Me, Deus justus et* Salvator non praeter Me" Esaj. XLV: 21. 22. „Ego Jehovah et non praeter Me Salvator, Esaj. XLIII: 11. Ego Jehovah Deus tuus, *et Deum praeter Me non agnosces, et* Salvator non praeter Me, Hosch. XIII: 4. *Ut sciat omnis caro, quod* Ego Jehovah Salvator tuus et Redemptor tuus, Esaj. XLIX: 26. Cap. LX: 16. *Quod ad* Redemptorem nostrum, Jehovam Zebaoth nomen Ipsius, Esaj. XLVII: 4. Redemptor eorum, fortis Jehovah Zebaoth nomen Ipsius, Jerem. L: 34. *Jehovah Petra mea, et Redemptor meus*, Psalm XIX: 15. *Sic dixit* Jehovah Redemptor tuus, *Sanctus Israëlis*, Ego Jehovah Deus tuus, Esaj. XLVIII: 17. Cap. XLIII: 14. Cap. XLIX: 7. *Sic dixit* Jehovah Redemptor tuus; Ego Jehovah *faciens omnia, et solus a Me Ipso*, Esaj. XLIV: 24. *Sic dixit* Jehovah *Rex Israëlis, et* Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, *Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus,*

Esaj. XLIV: 6. Tu Jehovah *Pater noster*, Redemptor noster *a saeculo Nomen tuum*, Esaj. LXIII: 16. *Cum misericordia aeternitatis miserebor, sic dixit* Redemptor tuus Jehovah, Esaj. LIV: 8. Redemeras *me* Jehovah veritatis, Psalm. XXXI: 6. *Speret Israël in* Jehovah, *quia cum* Jehovah *Misericordia*, *plurima cum Ipso* Redemptio; *Ille* Redimet *Israëlem ab omnibus iniquitatibus ejus*, Psalm. CXXX: 7. 8. Jehovah Deus; et Redemptor tuus *Sanctus Israëlis*, Deus totius terrae vocabitur," Esaj. LIV: 5. Ex his locis et perplurimis aliis, omnis homo, cui oculi, et Mens per oculos aperta est, videre potest, quod Deus, qui unus est, descenderit, et Homo factus sit, propter finem, ut Redemptionem ageret, quis hoc non videre potest ut in luce matutina, dum attendit ad ipsa illa effata Divina, quae adducta sunt: at vero qui in umbra noctis sunt ex confirmatione pro nativitate alterius Dei ab aeterno, ac de hujus descensu et Redemptione, illi ad Divina illa Effata claudunt palpebras, et sub illis cogitant, quomodo illa applicent ad sua falsa et pervertant.

84. Quod Deus non potuerit Redimere homines, hoc est, a damnatione et Inferno extrahere illos, nisi per assumtum Humanum, sunt plures causae, quae in serie in sequentibus detegentur; Redemptio enim fuit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et post has instauratio Ecclesiae; haec Deus ex sua Omnipotentia non potuit efficere, nisi per Humanum; sicut non quis operari potest nisi ei sit brachium, etiam Humanum Ipsius in Verbo vocatur Brachium Jehovae, Esaj. XL: 10. Cap. LIII: 1; tum sicut quis non potest Urbem aliquam munitam aggredi et fana idolorum quae inibi sunt, destruere, nisi per Potentias medias; quod Deo in hoc Divino Opere Omnipotentia per suum Humanum fuerit, etiam ex Verbo patet; Deus enim, qui est in intimis et sic purissimis, nequicquam potuit ad ultima, in quibus Inferna sunt, et in quibus homines istius temporis fuerunt, aliter transire, comparative sicut anima non aliquid absque corpore potest agere; aut sicut quis non potest vincere hostes, qui non in conspectum ejus veniunt, aut ad quos non aliquibus armis, ut hastis, clypeis aut sclopetis, potest accedere et appropinquare; absque Humano Redemptionem agere, tam impossibile fuit Deo,

sicut homini est subjugare Indos, et non transferre illuc milites per naves; tum sicut facere arbores crescere solum per calorem et lucem, nisi creatus sit aër per quem transeant, et creata sit terra, e qua producantur; imo tam impossibile est, sicut emittere retia in aërem, et ibi captare pisces, et non in aquis: Jehovah enim, qualis est in se, ex Omnipotentia sua non potest contingere aliquem diabolum in Inferno, nec aliquem diabolum super terra, ac illum et ejus furorem compescere, et violentiam domare, nisi in ultimis sit sicut est in primis; in ultimis est in Humano suo, quare in Verbo vocatur Primus et Ultimus, Alpha et Omega, Principium et Finis.

85. II. Quod Jehovah Deus descenderit ut Divinum Verum, quod est Verbum, et tamen quod non separaverit Divinum Bonum. Sunt duo quae faciunt Essentiam Dei, Divinus Amor et Divina Sapientia, seu quod idem est, Divinum Bonum et Divinum Verum; quod Essentia Dei sint illa duo, supra n. 36 ad 48, demonstratum est. Illa duo in Verbo intelliguntur etiam per Jehovam Deum, per Jehovam Divinus Amor seu Divinum Bonum, et per Deum Divina Sapientia seu Divinum Verum, inde est quod in Verbo distinguantur variis modis, et nunc solum nominetur Jehovah, nunc solum Deus, ubi enim agitur de Divino Bono, ibi dicitur Jehovah, et ubi de Divino Vero, ibi Deus, et ubi de utroque, ibi Jehovah Deus. Quod Jehovah Deus descenderit ut Divinum Verum, quod est Verbum, constat apud Johannem, ubi haec „*In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, omnia per Ipsum facta sunt, et sine Ipso factum est nihil quod factum est. Et Verbum Caro factum est, et habitavit inter nos*,“ Cap. I: 3. 14: quod per Verbum ibi intelligatur Divinum Verum, est quia Verbum, quod in Ecclesia est, est Ipsum Divinum Verum, est enim ab Ipso Jehovah dictatum, et quod a Jehovah dictatur est pure Divinum Verum, nec potest esse aliud; sed quia illud transivit Caelos usque in Mundum, accomodatum factum est Angelis in Caelo, et quoque hominibus in Mundo; inde inest Verbo sensus spiritualis, in quo Divinum Verum est in luce, et sensus naturalis in quo Divinum Verum est in umbra; quare Divinum

Verum in hoc Verbo est quod apud Johannem intelligitur: hoc adhuc patet ex eo, quod Dominus in Mundum venerit, ut impleret omnia Verbi, quare toties legitur, quod hoc et illud Ipsi factum sit, ut impleretur Scriptura. Nec aliud quam Divinum Verum per Messiam seu Christum, nec aliud per Filium hominis, neque aliud per Paracletum Spiritum Sanctum, quem Dominus post exitum suum misit, intelligitur. Quod in Transformatione coram tribus Discipulis super monte, Matth. XVII: Marc. IX: et Luc. IX, et quoque coram Johanne in Apocalypsi Cap. I: 12 ad 16, Se ut Verbum illud repraesentaverit, in Capite de SCRIPTURA SACRA, videbitur. Quod Dominus in Mundo fuerit Divinum Verum, patet ex his Ipsius verbis, *Ego sum Via*, VERITAS, *et Vita*, Joh. XIV: 6. et ex his, *Scimus quod Filius Dei venerit, et dederit nobis Intellectum, ut cognoscamus* VERITATEM, *et sumus in* VERITATE, IN FILIO IPSIUS JESU CHRISTO: *Hic est verus Deus, et vita aeterna*, Joh. 1 Epist. Cap. V: 20. 21. Et adhuc per quod dicatur Lux, ut in his locis „LUX VERA *erat, quae illuminat omnem hominem venientem in Mundum*, Joh. I: 4. 9. *Jesus dixit, adhuc breve tempus* LUX VOBISCUM *est, ambulate quousque* LUCEM *habetis, ne tenebrae vos apprehendant: quousque* LUCEM *habetis, credite in* LUCEM, *ut* FILII LUCIS SITIS, Joh. XII: 35. 36. 46. EGO LUX MUNDI SUM, Joh. IX: 5. *Simeon dixit, viderunt oculi mei Salutare tuum*, LUCEM *in revelationem gentium*, Luc. II: 30. 31. 32. *Hoc est judicium, quod* LUX VENIT IN MUNDUM, QUI FACIT VERITATEM, VENIT AD LUCEM," Joh. III: 19. 21, praeter alibi, per Lucem intelligitur Divinum Verum.

86. Quod Jehovah Deus in Mundum ut Divinum Verum descenderit, erat causa ut Redemptionem ageret, et Redemptio fuit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et post has instauratio Ecclesiae: ad efficiendum illa, non valet Divinum Bonum, sed Divinum Verum ex Divino Bono; Divinum Bonum in se spectatum est sicut umbo ensis rotundus, aut sicut lignum obtusum, aut sicut nudus arcus, ast Divinum Verum ex Divino Bono, est sicut ensis acutus, et sicut lignum hastile, et sicut arcus cum telis, quae contra hostes valent; per enses, hastas, et arcus, in sensu spirituali Verbi etiam intelliguntur

vera pugnantia, videatur Apoc: Revelata, n: 52. 299. 436, ubi hoc demonstratum est; nec aliter falsa et mala, in quibus Universum Infernum fuit, et perpetuo est, potuit quam per Divinum Verum ex Verbo impugnari, vinci, et subjugari; nec per aliud potuit novum Caelum, quod etiam tunc factum est, condi, formari, et ordinari; nec per aliud potuit nova Ecclesia in terris instaurari: praeterea omne robur, omnis virtus et potentia Dei, est Divini Veri ex Divino Bono: Haec causa fuit, quod Jehovah Deus ut Divinum Verum, quod est Verbum, descenderit; propterea dicitur apud Davidem „*Accinge gladium tuum super femur*, o POTENS, *et in honore tuo ascende*, EQUITA SUPER VERBO VERITATIS, *docebit Te mirabilia dextra tua, tela tua acuta, hostes tui cadent sub te*," Psalm. XLV: 4. 5. 6; haec de Domino, et de pugnis Ejus cum Infernis, deque victoriis super illa.

87. Quale Bonum est absque Vero, et quale Verum ex bono, manifeste apparet ex homine; omne bonum ejus residet in Voluntate, et omne verum ejus in Intellectu, ac Voluntas ex bono suo ne hilum potest agere nisi per Intellectum, non potest operari, non potest loqui, nec potest sentire, omnis virtus et potentia ejus est per intellectum, proinde per verum, nam intellectus est receptaculum et habitaculum veri. Cum his simile est quemadmodum cum operatione Cordis et Pulmonis in Corpore, Cor absque respiratione Pulmonis non aliquem motum, nec aliquem sensum producit, sed haec duo facit respiratio pulmonis ex corde, quod evidens est in deliquiis apud suffocatos ac illapsos aquis, in quibus cessat respiratio, perstante adhuc systolica activitate cordis, quod illis non sit motus nec sensus, notum est; simile est cum embryonibus in uteris matrum; causa est, quia Cor correspondet Voluntati et ejus bonis, et Pulmo Intellectui et ejus veris. In Mundo spirituali maxime conspicua est potentia veri; Angelus qui in Divinis Veris a Domino est, tametsi quoad corpus invalidus est sicut infans, potest usque turmam spirituum infernalium, apparentium sicut Enakim et Nephilim, hoc est, sicut Gigantes, dejicere in fugam, persequi ad Infernum, ac detrudere in cavernas ibi; e quibus dum exeunt, non hiscunt accedere ad angelum. Sunt illi qui in Divinis veris a Domino sunt, in illo

Mundo sicut leones, tametsi quoad corpora non plus valent quam oves. Simile est cum hominibus, qui in Divinis veris a Domino sunt, contra mala et falsa, proinde contra phalanges diabolorum, qui in sua essentia spectati non aliud sunt quam mala et falsa. Quod Divino Vero tale robur insit, est causa, quia Deus est ipsum Bonum et ipsum Verum, et per Divinum Verum creavit Universum; et omnes leges ordinis, per quas conservat universum, sunt veritates; quare dicitur apud Johannem, *Quod per Verbum omnia facta sint, et sine Illo factum sit nihil quod factum est*, Cap. I: 3. 10. et apud Davidem „*Per Verbum Jehovae Caeli facti sunt, et per Spiritum oris Ipsius omnis exercitus eorum*" Psalm. XXXIII: 6.

88. Quod Deus tametsi descendit ut Divinum Verum, usque non separaverit Divinum Bonum, constat ex Conceptione, de qua legitur, quod virtus Altissimi adumbraverit Mariam, Luc. I: 35, et per virtutem Altissimi intelligitur Divinum Bonum: idem constat ex locis, ubi Ipse dicit, quod Pater in Ipso sit, et Ipse in Patre; quod omnia Patris sint Ipsius; et quod Pater et Ipse unum sint, praeter plura, per Patrem intelligitur Divinum Bonum.

89. III. Quod Deus assumserit Humanum secundum Divinum suum Ordinem. In Paragrapho de Divina Omnipotentia et Omniscientia, ostensum est, quod Deus una cum Creatione introduxerit Ordinem tam in Universum quam in omnia et singula ejus, et quod ideo Dei Omnipotentia in Universo et in omnibus et singulis ejus secundum leges sui Ordinis procedat, et operetur, de quibus in serie a n. 49 ad 74, supra actum est. Nunc quia Deus descendit, et quia Ipse est Ordo, ut quoque ibi demonstratum est, non potuit aliter, ut actualiter etiam homo fieret, quam concipi, gestari in utero, nasci, educari, et successive scientias addiscere, per illas in intelligentiam et sapientiam introduci: quapropter quoad Humanum fuit infans sicut infans, puer sicut puer, et sic porro; cum sola differentia, quod citius, plenius et perfectius quam alii, progressionem illam perfecerit: quod ita secundum Ordinem progressus sit, constat ex his apud Lucam „*Jesus puer crevit et corroboratus est spiritu, ac profecit sapientia, aetate, et gratia apud Deum et homines,*" Cap. II: 40. 52; quod citius,

plenius et perfectius quam alii, patet ex illis, quae de Ipso apud eundem Evangelistam dicuntur, ut quod dum *Puer* 12 *annorum erat, in Templo in medio Doctorum sederit et docuerit, et quod obstupuerint omnes audientes Ipsum super Intelligentia et Responsionibus Ipsius*, Cap. II: 46. 47; et postea Cap. IV: 16 ad 22. 32. Hoc factum est, quia Divinus Ordo est, ut homo seipsum praeparet ad receptionem Dei, et sicut se praeparat, ita Deus in illum, ut in suum habitaculum et domum intret, et praeparatio illa fit per cognitiones de Deo et de spiritualibus quae Ecclesiae sunt, et sic per intelligentiam et sapientiam; nam Lex Ordinis est, quod quantum homo accedit et appropinquat ad Deum, quod faciet prorsus sicut a se, tantum Deus accedat et appropinquet ad hominem, et in medio ejus se conjungat cum illo: quod Dominus secundum hunc Ordinem usque ad Unionem cum suo Patre progressus sit, in sequentibus ulterius demonstrabitur.

90. Qui non sciunt, quod Divina Omnipotentia procedat et operetur secundum ordinem, illi possunt plura sanae rationi opposita, et contradictoria ex phantasia excludere, sicut cur Deus non immediate sine tali progressione assumsit Humanum; cur non ex Elementis e quatuor plagis Mundi sibi creavit aut composuit corpus, et sic ut Deum Hominem coram populo Judaico, imo coram Universo Mundo, se exhibuerit videndum; aut si voluit nasci, cur non ipsi embryoni, aut sibi infanti infudit omne Divinum suum; aut cur non post partum se erexit in staturam adulti, et ex Divina Sapientia illico loquutus est; talia et similia possunt illi, qui de Divina Omnipotentia absque ordine cogitant, concipere et parere, et sic deliriis et nugis implere Ecclesiam; sicut etiam factum est: quemadmodum quod Deus potuerit gignere Filium ab aeterno, ac facere ut Tertius Deus a Se et Filio etiam tunc procederet; tum quod potuerit irasci Generi humano, illud devotioni dare, et velle per Filium reduci in misericordiam, et hoc per intercessionem, et recordationem crucis Ipsius; et insuper Filii sui justitiam in hominem immittere, et indere hanc in cor ejus sicut substantiam simplicem Wolffianam, in qua, sicut ipse Auctor dicit, omnia meriti Filii sunt, sed quod dividi nequeat, quoniam si dividatur cadit in nihilum; et insuper quod possit sicut per

Bullam Papalem remittere peccata cuicunque vult, seu purificare maxime impium ab atris ejus malis, et sic nigrum sicut diabolum facere candidum sicut Angelum lucis, praeter quod homo se moveat plus quam lapis, aut dum stat ut statua, vel ut idolum; praeter plures alias insanias, quas illi, qui Divinam Potentiam absolutam absque cognitione et agnitione alicujus ordinis statnunt, possunt spargere sicut ventilator paleas in aërem: hi possunt in spiritualibus, quae Caeli et Ecclesiae, et inde vitae aeternae sunt, a veris Divinis aberrare, sicut caecus in sylva, qui nunc cadit super lapides, nunc impingit frontem in arborem, nunc intricat crines ramis ejus.

91. Miracula Divina etiam secundum Divinum Ordinem facta sunt, sed secundum ORDINEM INFLUXUS MUNDI SPIRITUALIS IN MUNDUM NATURALEM, de quo Ordine hactenus nemo aliquid scivit, quia nemo aliquid de Mundo Spirituali: qualis autem ille Ordo est, manifestabitur suo tempore, quando de MIRACULIS DIVINIS, et de MIRACULIS MAGICIS.

92. IV. QUOD HUMANUM, PER QUOD DEUS SE MISIT IN MUNDUM, SIT FILIUS DEI. Dominus frequenter dixit, quod Pater Ipsum miserit, ac quod missus sit a Patre, ut Matth. X: 40. Cap. XV: 24. Joh. III: 17. 34. Cap. V: 23, 24, 36, 37, 38. Cap VI: 29, 39, 40, 44, 57. Cap. VII: 16, 18, 28, 29. Cap. VIII: 16, 18, 29, 42. Cap. IX: 4, et persaepius alibi; et hoc dicit, quia per mitti in Mundum, intelligitur descendere, et inter homines venire, et hoc factum est per Humanum, quod per Mariam virginem assumsit; et quoque Humanum est actualiter Filius Dei, quia a Jehovah Deo, ut Patre conceptum, secundum Luc. Cap. I: 32. 35. Vocatur Filius Dei, Filius hominis, et Filius Mariae, et per Filium Dei intelligitur Jehovah Deus in suo Humano, per Filium hominis Dominus quoad Verbum, et per Filium Mariae proprie Humanum quod assumsit; quod per Filium Dei et per Filium hominis illa duo intelligantur, in sequentibus demonstrabitur: quod per Filium Mariae intelligatur mere Humanum, constat manifeste ex generatione hominum, quod anima sit ex patre, et corpus ex matre; semini enim patris inest anima, et haec induitur corpore apud matrem, seu quod idem, omne spirituale, quod homini est, a patre est, et omne materiale ei a

matre est; quoad Dominum, Divinum quod Ipsi fuit, a Jehovah Patre erat, et Humanum Ipsi a matre; haec duo unita sunt Filius Dei; quod ita sit, constat clare ex nativitate Domini, de qua hoc apud Lucam „*Angelus Gabriel ad Mariam dixit, Spiritus sanctus veniet super te, et virtus Altissimi obumbrabit te, unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei,*" Cap. I: 35. Dominus se vocavit Missum a Patre, etiam propter causam, quia per Missum significatur simile quod per Angelum, Angelus enim in Lingua originali est Missus, dicitur enim apud Esajam, „ANGELUS FACIERUM JEHOVAE *liberavit eos, ob amorem suum et clementiam suam redemit illos*" Cap. LXIII: 9; et apud Malachiam „*Subito veniet ad Templum suum* DOMINUS, *quem vos quaeritis*, et ANGELUS FAEDERIS, *quem vos desideratis*," Cap. III: 1. praeter alibi. Quod Divina Trinitas, Deus Pater, Filius, et Spiritus sanctus, sit in Domino, et quod Pater in Ipso sit Divinum a quo, Filius Divinum Humanum, et Spiritus sanctus Divinum procedens, in Capite hujus Operis III^tio^, ubi de Divina Trinitate, videbitur.

93. Quoniam a Gabriele Angelo ad Mariam dictum est, quod SANCTUM, quod nascetur ex te vocabitur Filius Dei, ex Verbo afferentur loca, quod Dominus quoad Humanum dicatur SANCTUS ISRAELIS, quae sunt „*Videns fui in visionibus, ecce Vigil et* SANCTUS *e Caelo descendens*, Dan. IV: 10. 20. *Deus e Themane veniet, et* SANCTUS *e monte Paran*, Habak. III: 3. *Ego Jehovah* SANCTUS, *Creator Israëlis* SANCTUS VESTER, Esaj. XLIII: 11. 14. 15. *Sic dixit Jehovah Redemptor Israëlis* SANCTUS IPSIUS, Esaj. [XLV: 11.] XLIX: 7. *Ego Jehovah Deus tuus*, SANCTUS ISRAELIS SALVATOR TUUS, Esaj. XLIII: 1. 3. *Quod ad* REDEMPTOREM *nostrum, Jehovah Zebaoth nomen Ipsius* SANCTUS ISRAELIS, Esaj. XLVII: 4. *Dixit Jehovah* REDEMPTOR *vester* SANCTUS ISRAELIS, Esaj. XLIII: 14. Cap. XLVIII: 17. *Jehovah Zebaoth nomen Ipsius, et* REDEMPTOR TUUS SANCTUS ISRAELIS, Esaj. LIV: 5. *Tentarunt Deum, et* SANCTUM ISRAELIS, Psalm. LXXVIII: 41. *Dereliquerunt Jehovam, et provocarunt* SANCTUM ISRAELIS, Esaj. I: 4. *Dixerunt, cessare facite a faciebus nostris* SANCTUM ISRAELIS: *propterea sic dixit* SANCTUS ISRAELIS, Esaj. XXX: 11. 12. *Qui dicunt, properet opus Ipsius ut videamus, et*

appropinquet et veniat consilium SANCTI ISRAELIS, Esaj. V: 19. *In die illo innitentur Jehovae*, SANCTO ISRAELIS *in veritate*, Esaj. X: 20. *Exclama et jubila filia Sionis, quia magnus in medio tui* SANCTUS ISRAELIS, Esaj. XII: 6. *Dictum Dei Israëlis, in die illo oculi ejus ad* SANCTUM ISRAELIS *spectabunt*, Esaj. XVII: 7. *Egeni hominum in* SANCTO ISRAELIS *exultabant*, Esaj. XXIX: 19 Cap. XLI: 16. TERRA PLENA EST REATU CONTRA SANCTUM ISRAELIS, Jerem. LI: 5. et praeterea Esaj. LV: 5. Cap. LX: 9, et alibi. Per Sanctum Israëlis intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum, nam Angelus ad Mariam dixit, SANCTUM *quod nascetur ex te, vocabitur* FILIUS DEI, Luc. I: 35. Quod JEHOVAH et SANCTUS ISRAELIS unum sint, tametsi distincte nominantur, constare potest ex locis etiam hic allatis, quod Jehovah sit ille Sanctus Israëlis. Quod Dominus dicatur DEUS ISRAELIS, constat etiam ex perplurimis locis, ut Esaj XVII: 6. Cap. XXI: 10. 17. Cap. XXIV: 15. Cap. XXIX: 23. Jerem. VII: 3. Cap. IX: 14. Cap. XI: 3. Cap. XIII: 12. Cap. XVI: 9. Cap. XIX: 3. 15. Cap. XXIII: 2. Cap. XXIV: 5. Cap XXV: 15. 27. Cap. XXIX: 4. 8. 21. 25. Cap. XXX: 2. Cap. XXXI: 23. Cap. XXXII: 14. 15. 36. Cap. XXXIII: 4. Cap. XXXIV: 2. 13. Cap. XXXV: 13. 17. 18 19. Cap. XXXVII: 7. Cap. XXXVIII: 17. Cap. XXXIX: 16. Cap. XLII: 9. 15. 18. Cap. XLIII: 10. Cap. XLIV: 2. 7. 11. 25. Cap. XLVIII: 1. Cap. L: 18. Cap. LI: 33. Ezech. VIII: 4. Cap. IX: 3. Cap. X: 19. 20. Cap. XI: 22. Cap. XLIII: 2. Cap. XLIV: 2. Zeph. II: 9. Psalm. XLI: 14. Psalm. LIX: 6. Psalm. LXVIII: 9.

94. In hodiernis Ecclesiis Christianis commune est vocare Dominum Salvatorem nostrum Filium Mariae, et raro Filium Dei, nisi tunc intelligant Filium Dei natum ab aeterno; hoc inde est, quia Romano-Catholici Mariam Matrem super reliquos sanctificaverunt, et illam sicut Deam seu Reginam omnibus Sanctis suis praefecerunt; cum tamen Dominus, cum glorificavit Humanum suum, omne Matris suae exuit, et omne Patris induit, quod in sequentibus hujus Operis plene demonstrabitur. Ex communi hoc in omnium Ore, quod dicatur Filius Mariae, plures enormitates influxerunt in Ecclesiam, imprimis apud

illos, qui non in judicium suum admiserunt illa, quae in Verbo de Domino dicta sunt, ut quod Pater et Ipse unum sint, quod Ipse in Patre, et Pater in Ipso sit, quod omnia Patris sint Ipsius, quod Ipse Jehovam vocaverit Patrem suum, et Jehovah Pater Ipsum Filium suum. Enormitates, quae in Ecclesiam influxerunt ex eo quod nominent Ipsum Filium Mariae et non Filium Dei, sunt, quod de Domino pereat idea Divinitatis, et cum hac omne id quod in Verbo de Ipso ut Filio Dei dicta sunt; tum quod per id intret Judaismus, Arianismus, Socinianismus, Calvinismus qualis hic fuit in principio, et tandem Naturalismus, et cum hoc Fanatismus, quod Filius Mariae ex Josepho fuerit, tum quod Anima ei fuerit ex Matre, et inde quod dicatur Filius Dei et non sit; consulat se quisque, tam Clericus quam Laicus, num aliam ideam de Domino ut Filio Mariae, quam ut de mero homine, conceperit et foveat. Quoniam talis idea jamdum Saeculo tertio, quando surrexerunt Ariani, inter Christianos incepit praevalere, ideo Concilium Nicaenum ad vindicandum Divinitatem Domino, finxerunt Filium Dei natum ab aeterno, sed per hoc figmentum elevabatur quidem tunc, et apud plures etiam hodie elevatur Humanum Domini ad Divinum, verum non apud illos, qui per Unionem hypostaticam intelligunt unionem sicut inter duos, quorum unus est supra et alter est infra. Sed quid aliud inde resultat, quam quod Universa Ecclesia Christiana pereat, quae unice super cultu Jehovae in Humano fundata est, proinde super Deo Homine; quod nemo possit videre Patrem, nec cognoscere Ipsum, nec venire ad Ipsum, nec credere in Ipsum, nisi per Humanum Ipsius, Dominus multis in locis declarat; si hoc non fit, vertitur omne semen Ecclesiae nobile in semen ignobile, semen oleae in semen pinus, semen aurantii, citri, pomi, pyri, in semen salicis, ulmi, tiliae, ilicis, vitis in juncum palustrem, triticum et hordeum in paleas, imo omnis cibus spiritualis fit sicut pulvis, quo serpentes vescuntur; nam in homine lux spiritualis fit naturalis, et tandem sensualis corporea, quae in se spectata est lux fatua; imo fit homo tunc sicut avis, quae dum volat in alto, abscissis alis decidit in terram, ubi gradiens non plus videt circum se, quam quod ante pedes jacet; et tunc de spiritualibus Ecclesiae, quae erunt pro

vita aeterna, non aliter ac quam hariolus cogitat; haec fiunt, dum homo Dominum Deum Redemptorem et Salvatorem spectat ut merum Filium Mariae, ita ut merum hominem.

95. V. QUOD DOMINUS PER ACTUS REDEMPTIONIS SE JUSTITIAM FECERIT. Quod Domino Soli meritum et justitia per obedientiam quam Deo Patri in Mundo praestitit; et imprimis per passionem crucis, in Ecclesiis Christianis hodie dicitur et creditur, sed autumatum est, quod Passio crucis fuerit ipse actus redemptionis, cum tamen illa non fuit actus redemptionis, sed actus glorificationis Humani Ipsius, de qua re in sequente Lemmate de REDEMPTIONE; actus Redemptionis, per quos Dominus se fecit justitiam, fuit quod Ultimum judicium, quod factum est in Mundo spirituali, peregerit, et tunc malos a bonis et hircos ab ovibus separaverit, et illos qui unum fecerunt cum bestiis draconis e Caelo expulerit, et ex dignis condiderit Novum Caelum, et ex indignis Infernum; et successive omnia in ordinem utrobivis redegerit; ac insuper Novam Ecclesiam instauraverit; hi actus fuerunt actus Redemptionis, per quos Dominus se Justitiam fecit; justitia enim est facere omnia secundum Divinum Ordinem, ac redigere in ordinem, quae ex ordine elapsa sunt, nam ipse Divinus Ordo est Justitia. Illa intelliguntur per haec Domini Verba, *Conveniens Mihi est implere* OMNEM JUSTITIAM DEI, Matth. III: 15; et per haec in Veteri Testamento, *Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen* JUSTUM, *qui regnabit Rex, et faciet* JUSTITIAM IN TERRA, *et hoc nomen Ipsius*, JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Jerem. XXIII: 5. 6. Cap. XXXIII: 15. 16. *Loquor in* JUSTITIA, *magnus ad salvandum*, Esaj. LXIII: 1. *Sedebit super throno Davidis, ad stabiliendum illud in* JUDICIO ET JUSTITIA, Esaj. IX: 6. *Zion in* JUSTITIA *redimetur*, Esaj. I: 27.

96. Nostrates, qui primatum in Ecclesia gerunt, prorsus aliter describunt Justitiam Domini, et quoque per inscriptionem ejus apud hominem fidem suam salvificam faciunt, cum tamen veritas est, quod Justitia Domini, quia talis et inde est, et in se pure Divina, non possit conjungi alicui homini, et sic non aliquam salvationem producere, plus quam Divina Vita, quae est Divinus Amor et Divina Sapientia, Dominus cum his

apud unumquemvis hominem intrat, sed nisi homo secundum ordinem vivit, inest quidem Vita illa, sed prorsus nihil ad salutem confert, dat modo facultatem intelligendi verum et faciendi bonum. Vivere secundum Ordinem, est secundum praecepta Dei, et quando homo, ita vivit et facit, tunc comparat sibi justitiam, non justitiam redemptionis Domini, sed ipsum Dominum ut Justitiam; hi sunt qui intelliguntur per haec „*Nisi abundaverit* JUSTITIA VESTRA *super Scribarum et Pharisaeorum, non intrabitis in Regnum caelorum*, Matth. V: 19, [20.] *Beati qui persequutionem patiuntur propter* JUSTITIAM, *quia eorum est Regnum Caelorum,* Matth. V: 10. *In consummatione saeculi exibunt Angeli, et separabunt malos e medio* JUSTORUM," Matth. XIII: 49, praeter alibi; per Justos in Verbo intelliguntur qui secundum Divinum ordinem vixerunt, quoniam Divinus ordo est Justitia. Ipsa Justitia, quae per actus redemptionis factus est Dominus, non potest homini adscribi, inscribi, adaptari et conjungi, aliter quam potest lux oculo, sonus auri, voluntas musculis agentis, cogitatio labris loquentis, aër pulmoni respiranti, calor sanguini, et sic porro, quae quod influant, et se adjungant, praeter quod se conjungant, quisque ex se percipit. Sed justitia acquiritur, quantum homo justitiam exercet, et justitiam exercet, quantum ex amore justi et veri cum proximo agit; in ipso bono, seu in ipso usu, quem facit, justitia habitat; Dominus enim dicit, quod omnis arbor ex fructu ejus cognoscatur; quis non cognoscit alterum ex operibus ejus, si attendit ad illa, ex quo fine et proposito voluntatis, et ex qua intentione et causa fiunt; ad haec attendunt omnes Angeli, et quoque omnes sapientes in nostro Mundo; in genere, omne genimen et germen e terra cognoscitur ex suo flore et semine, et ex hujus usu; omne metallum ex sua bonitate; omnis lapis ex sua qualitate; omnis ager ex sua, omnis cibus ex sua, tum omne animal terrae, et omnis avis Caeli ex sua; quid non homo. Sed de qualitate operum hominis, unde est, in Capite de FIDE aperietur.

97. VI. QUOD DOMINUS PER EOSDEM ACTUS SE UNIVERIT PATRI ET PATER SE IPSI. Quod unio facta sit per actus redemptionis, est quia Dominus illos ex Humano suo operatus est, et sicut operatus est, ita Divinum quod intelligitur per

Patrem propius accessit, adjuvit et cooperatum est, et tandem se conjunxerunt ita, ut non duo sed unum essent; et haec Unio est Glorificatio, de qua in sequentibus.

98. Quod Pater et Filius, hoc est, Divinum et Humanum, in Domino unita sint sicut Anima et Corpus, est quidem ex fide hodiernae Ecclesiae, et quoque ex Verbo, sed usque vix quinque inter centum, aut quinquaginta inter mille hoc norunt; causa est Doctrina justificationis per solam fidem, cui plerique ex Clero, qui famam eruditionis propter honores et lucrationes ambiunt, omni studio incumbunt, usque dum illa doctrina omne punctum mentis eorum hodie ferat et obsideat, et quia haec cogitationes illorum sicut spiritus vinosus alcohol dictus inebriavit, ideo sicut ebrii essentialissimum hoc Ecclesiae, quod Jehovah Deus descenderit, et Humanum assumserit, non viderunt; cum tamen per hanc Unionem homini cum Deo unice datur conjunctio, et per conjunctionem salvatio: quod salus ex cognitione et agnitione Dei pendeat, constare potest unicuivis qui expendit, quod Deus sit omne in omnibus Caeli, et inde omne in omnibus Ecclesiae, consequenter omne in omnibus Theologiae. Sed primum hic demonstrabitur, quod Unio Patris et Filii, seu Divini et Humani in Domino, sit sicut unio animae et corporis, et postea quod Unio illa sit reciproca; Unio sicut animae et corporis constabilita est in Symbolo Athanasii, quod in Universo Christiano Orbe pro Doctrina de Deo receptum est; ibi haec leguntur „*Noster Dominus Jesus Christus est Deus et Homo; et quamvis est Deus et Homo, usque non sunt duo, sed est Unus Christus; est Unus, quia Divinum suscepit ad se Humanum; imo est prorsus Unus, et est Una Persona, nam sicut Anima et Corpus unus est homo, ita Deus et Homo unus est Christus;* sed hic intelligitur, quod talis unio sit Filii Dei ab aeterno cum Filio nato in tempore; verum quia Deus est unus et non tres, dum illa Unio intelligitur cum Deo uno ab aeterno, concordat illa Doctrina cum Verbo; in Verbo haec leguntur „*Quod conceptus sit a Jehovah Patre,*“ Luc. I: 34. 35. inde Ipsi anima et vita, quare dicit, *quod Ipse et Pater unum sint*, Joh. X: 30. *Quod qui Ipsum videt et cognoscit, videat et cognoscat Patrem*, Joh. XIV: 9. *Si Me nossetis, etiam Patrem meum*

nossetis, Joh. VIII: 19. *Qui Me suscipit, suscipit Ipsum qui misit Me*, Joh. XIII: 20. *Quod in sinu Patris sit*, Joh. I: 18. *Quod omnia quaecunque Pater habet, sua sint*, Joh. XVI: 15. *Quod dicatur Pater aeternitatis*, Esaj. IX: 5. *Quod inde Ipsi sit potestas omnis carnis*, Joh. XVII: 2. *Et omnis potestas in Caelo et in Terra*, Matth. XXVIII: 18. Ex his et pluribus in Verbo clare videri potest, quod Unio Patris et Ipsius sit sicut Animae et Corporis; quare etiam in Veteri Testamento Ipse saepius nominatur Jehovah, Jehovah Zebaoth, et Jehovah Redemptor, videatur supra n. 83.

99. Quod Unio illa sit reciproca, constat clare ex his locis in Verbo „*Philippe, nonne credis, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit: Credite Mihi, quod Ego in Patre, et Pater in Me sit*, Joh XIV: 10. 11. *Ut cognoscatis et credatis, quod Pater in Me, et Ego in Patre*, Joh X: 36. 38. *Ut omnes unum sint, sicut Tu Pater in Me, et Ego in Te*, Joh. XVII: 21. *Pater, omnia Mea Tua sunt, et Omnia Tua Mea*, Joh. XVII: 10. Quod Unio reciproca sit, est quia non datur aliqua Unio seu conjunctio inter duos, nisi unus ad alterum vicissim accedat; omnis Conjunctio in Universo Caelo, et in universo Mundo, et in toto homine, non aliunde est, quam ex reciproca accessione unius ad alterum, et tunc quod alter cum altero unum velit; inde fit homogeneum et sympathicum, ac unanimum et concors, in singulis utriusque; talis conjunctio reciproca est animae et corporis apud unumquemvis hominem; talis conjunctio est spiritus hominis cum organis sensoriis et motoriis ejus corporis; talis conjunctio est cordis et pulmonis; talis conjunctio est voluntatis et intellectus; talis conjunctio est omnium membrorum et viscerum in se et inter se, in homine; talis conjunctio mentium est inter omnes qui se interius amant, est enim illa omni amori et amicitiae inspripta, amor enim vult amare et vult amari. Reciproca conjunctio est omnium in Mundo, quae inter se sarte conjuncta sunt; similis conjunctio est caloris solis cum calore ligni et lapidis, caloris vitalis cum calore omnium fibrarum in animatis, similis est humi cum radice, per radicem cum arbore, et per arborem cum fructu, talis est magnetis cum ferro, et sic porro. Nisi conjunctio per accessionem unius

ad alterum reciproce et vicissim fiat, non fit nisi externa conjunctio et non interna, et haec a se mutuo, tempore dilabitur, et quandoque ut se non amplius cognoscant.

100. Nunc quia non dabilis est conjunctio quae conjunctio, nisi fiat reciproce et vicissim, ideo conjunctio Domini et hominis non alia est, ut manifeste patet ex his locis, *Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in* Me manet, et Ego in illo, Joh. VI: 56. Manete in Me, et Ego in vobis; qui manet in Me et Ego in illo, *hic fert fructum multum*, Joh XV: 4. 5. *Qui aperit januam, ingrediar ad illum, et* caenabo cum illo, et ille mecum, Apoc. III: 20, praeter alibi; haec Conjunctio fit, per quod homo accedat ad Dominum, et Dominus ad illum; nam certa et immutabilis Lex est, quod quantum homo accedit ad Dominum, tantum Dominus accedat ad hominem; sed de hoc, in Cap: de Charitate et Fide plura videbuntur.

101. VII. **Quod sic Deus factus sit Homo, et Homo Deus in una Persona.** Quod Jehovah Deus factus sit Homo et Homo Deus in una Persona, sequitur ut conclusum ex omnibus praemissis Articulis hujus Capitis, imprimis ex his duobus „Quod Jehovah Creator universi descenderit et assumserit Humanum, ut redimeret et salvaret homines, de quo supra n. 82. 83. 84; et quod Dominus per actus Redemptionis univerit Se Patri, et Pater Se Ipsi, ita reciproce et vicissim," de quo supra n. 97 ad 100; ex reciproca illa Unione evidenter patet, quod Deus factus sit Homo, et Homo Deus in una Persona: idem etiam consequitur ex Unione utriusque, quod sit sicut Animae et Corporis; quod hoc sit secundum fidem hodiernae Ecclesiae ex Symbolo Athanasii, videatur supra, n. 98; tum secundum fidem Evangelicorum in Capite librorum Orthodoxiae illorum, quod vocatur Formula Concordiae, ubi valide stabilitur, tam ex Scriptura Sacra, quam ex Patribus, et quoque per rationes, quod Humana Christi Natura ad Divinam Majestatem, Omnipotentiam et Omnipraesentiam exaltata sit, tum quod in Christo Homo sit Deus et Deus Homo, de hoc ibi p. 607. 765. praeterea in hoc Capite evictum est, quod Jehovah Deus quoad Humanum suum in Verbo dicatur Jehovah, Jehovah Deus, Jehovah Zebaoth, tum Deus Israë-

lis; quare Paulus dicit, *Quod in Jesu Christo omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter*, Coloss. II: 9; et Johannes, *Quod Jesus Christus Filius Dei sit verus Deus, et Vita aeterna*, 1 Epist. V: 20. 21; quod per Filium Dei proprie intelligatur Humanum Ipsius, videatur supra n. 92 seq. et praeterea, Jehovah Deus et Se et Ipsum vocat Dominum; legitur enim, *dixit* DOMINUS DOMINO *meo*, *sede a dextris meis*, Psalm. CX: 1. et apud Esajam „*Puer natus est nobis*, *Filius datus est nobis*, *cujus nomen* DEUS, PATER AETERNITATIS," Cap. IX: 5. 6: per Filium etiam intelligitur Dominus quoad Humanum apud Davidem „*Annuntiabo de statuto*, *Jehovah dixit*, FILIUS MEUS TU, *Ego* HODIE *genui Te*, *osculamini* FILIUM, *ne irascatur*, *et pereatis in via*," Psalm. II: 7. 12; hic non intelligitur Filius ab aeterno, sed Filius natus in Mundo, nam est propheticum de Domino venturo, quare vocatur Statutum, de quo Jehovah annuntiavit Davidi, et in Psalmo illo praemittitur, *Ego inunxi Regem meum super Sionem*, Vers. 6, et sequitur, *dabo gentes Illi in haereditatem*, Vers. 8; quare HODIE ibi non est ab aeterno, sed in tempore, nam apud Jehovam futurum est praesens.

102. Creditur quod Dominus quoad Humanum non modo fuerit, sed etiam sit Filius Mariae, sed in hoc Orbis Christianus hallucinatur; quod fuerit Filius Mariae verum est, sed quod adhuc sit, non verum est, nam per actus Redemptionis exuit Humanum ex Matre et induit Humanum ex Patre, inde est quod Humanum Domini sit Divinum, et quod in Ipso Deus sit Homo et Homo Deus. Quod exuerit Humanum ex matre, ac induerit Humanum ex Patre, quod est Divinum Humanum, videri potest ex eo, quod Ipse Mariam nusquam vocaverit suam matrem, ut constare potest ex his, *Dixit Mater Jesu ad Ipsum*, *vinum non habent*, *dixit illi Jesus*, *quid Mihi et tibi*, MULIER, *nondum venit hora mea*, Joh II: [3.] 4. Et alibi, *Jesus e cruce videt Matrem*, *et Discipulum adstantem quem amabat*, *dicit Matri suae*, MULIER, *ecce filius tuus*, *deinde dicit Discipulo*, *ecce Mater tua*, Joh. XIX: 26. 27; et semel quod non agnoverit illam, *Nuntiatum est Jesu a dicentibus*, *Mater tua et fratres tui foris stant*, *et volunt Te videre*, *Jesus respondens dixit*, *Mater mea*, *et fratres mei hi*

sunt, qui audiunt Verbum Dei et faciunt illud, Luc. VIII: 20. 21. Matth. XII: 46 ad 49, Marc. III: 31 ad 35, ita Dominus non vocavit illam Matrem, sed Mulierem, et dedit illam Johanni in Matrem; in aliis locis vocatur illa Mater Ipsius, sed non ab Ipsius ore. Hoc etiam confirmatur per hoc, quod non agnoverit Se esse Filium Davidis; legitur enim apud Evangelistas, *Interrogavit Jesus Pharisaeos, dicens, quid vobis videtur de Christo, cujus Filius est, dicunt Ipsi, Davidis; dixit illis, quomodo ergo David illum in spiritu Dominum suum vocat, dicens, dixit* DOMINUS DOMINO MEO, *sede a dextris meis, donec posuero inimicos tuos scabellum pedum tuorum; si ergo David vocat Ipsum Dominum, quomodo filius ejus est; et nemo poterat Ipsi respondere verbum*, Matth. XXII: 41 ad 44. Marc. XII: 35. 36. 37. Luc. XX: 41 ad 44. Psalm. CX: 1. His adjiciam hoc novum; „semel „mihi datum est loqui cum Maria Matre; praeteriit quondam, „et visa est in Caelo supra caput meum in vestitu albo ut ex „serico, et tunc paulum morata dixit, quod Mater Domini „fuerit, qui a se natus, sed quod factus Deus exuerit omne „Humanum ex illa, et quod ideo adoret Ipsum ut suum Deum, „et quod nolit ut quisquam Ipsum pro Filio suo agnoscat, quia „in Ipso omne Divinum est.“ Ex his nunc elucet haec veritas, quod ita Jehovah sit Homo ut in primis etiam in ultimis, secundum haec, *Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis; Ille qui Est, qui Fuit, et qui Venturus est, Omnipotens*, Apoc. I: 8. 11. *Johannes cum vidit Filium hominis in medio septem candelabrorum, cecidit ad pedes Ipsius sicut mortuus; sed imposuit dextram suam super illo, dicens, Ego sum Primus et Ultimus*, Apoc. I: 13. 17. Cap XXI: 6. *Ecce venio cito, ut dem unicuique secundum opus ejus, Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus*, Apoc. XXII: 12, 13. Et apud Esajam „*Sic dixit Jehovah Rex Israëlis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego sum Primus et Ultimus*,“ Cap. XLIV: 6. Cap. XLVIII: 12.

103. His adjungam hoc Arcanum; quod Anima quae est ex Patre, sit ipse homo, et quod Corpus quod est a matre, non sit homo in se, sed ex illo, hoc duntaxat est indumentum ejus, contextum ex talibus quae e Mundo naturali sunt, at

vero Anima ex talibus quae in Mundo spirituali; omnis homo post mortem deponit naturale, quod a matre tulit, et retinet spirituale quod a patre, una cum aliquo limbo ex purissimis naturae circum illud; sed hic limbus apud illos, qui in Caelum veniunt, est infra, et spirituale supra, at limbus ille, apud illos qui in Infernum veniunt, est supra et spirituale infra; inde est, quod homo angelus loquatur e Caelo, ita bonum et verum, at quod homo diabolus loquatur ex inferno dum ex corde suo, et tanquam e Caelo dum ex ore; hoc facit foris, illud autem domi. Quoniam Anima hominis est ipse homo, et illa spiritualis ex origine sua, patet unde est, quod mens, animus, indoles, inclinatio, et affectio amoris Patris inhabitet proli post prolem, ac redeat et conspicuam se sistat a generatione in generationem; inde est, quod plures familiae, imo gentes a suo primo Patre cognoscantur, est communis imago in singulis faciebus progeniei, quae se manefestat; et haec imago non mutatur nisi quam per spiritualia Ecclesiae: quod communis imago Jacobi et Judae adhuc in posteris illorum permaneat, et quod per illam ab aliis dignoscantur, est causa, quia suo Religioso firmiter huc usque adhaeserunt; est enim in semine cujusvis, ex quo concipitur, tradux seu propago Animae patris in suo pleno intra quoddam involucrum ex elementis e natura, per haec in utero matris formatur corpus ejus, quod potest fieri vel ad similitudinem patris, vel ad similitudinem matris, remanente usque imagine patris intra illam, quae jugiter allaborat se educere, quare si id non potest in prima sobole, praestat id in sequentibus. Quod imago patris in pleno sit in semine, est causa, quia, ut dictum est, Anima est spiritualis ex origine sua, et spirituale non commune habet cum spatio, quare simile sibi est in parvo volumine, ut in magno. Quod ad Dominum attinet, Ille, dum in Mundo fuit, per actus redemptionis exuit omne Humanum ex Matre, et induit Humanum ex Patre, quod est Divinum Humanum, inde est, quod in Ipso Homo sit Deus et Deus Homo.

104. VIII. Quod progressio ad unionem fuerit status Exinanitionis Ipsius, et quod ipsa Unio sit status Glorificationis Ipsius. Quod Domino, cum fuit in Mundo, bini Status, qui vocantur Exinanitionis et Glorificationis, fuerint,

notum est in Ecclesia; prior Status, qui fuit Exinanitionis, describitur multis in locis in Verbo, imprimis in Psalmis Davidis, et quoque apud Prophetas, et singulatim apud Esajam Cap. LIII, ubi dicitur, *quod usque ad mortem exinaniverit animam suam*, Vers. 12; idem hic Status fuit status humiliationis Ipsius coram Patre, nam in illo oravit ad Patrem, ac dicit quod voluntatem Ipsius faciat, et adscribit omnia quae operatus et loquutus est Patri; quod oraverit ad Patrem, constat ex his locis, Matth. XIV. 23. Marc. I: 35. Cap. VI: 46. Cap. XIV: 32 ad 39. Luc. V: 16. Cap. VI: 12. Cap. XXII: 41 ad 44. Joh. XVII: 9. 15. 20. Quod fecerit voluntatem Patris, Joh. IV: 34. Cap. V: 30; quod adscripserit omnia quae operatus et loquutus est, Patri, Joh. VIII: 26. 27. 28. Cap. XII: 49. 50. Cap. XIV: 10; imo super cruce exclamavit, Deus mi, Deus mi, quare derelinquis Me, Matth. XXVII: 47. Marc. XV: 34; et praeterea, absque hoc statu non potuit crucifigi. Status Glorificationis est etiam Status Unionis; in hoc statu fuit, cum Transformatus fuit coram tribus suis Discipulis, et quoque cum Miracula fecit, et quoties dixit quod Pater et Ipse unum sint, quod Pater in Ipso et Ipse in Patre sit, quod omnia Patris Ipsius sint; et post plenariam Unionem, quod Ipsi esset potestas omnis carnis, Joh. XVII: 2. ac omnis potestas in Caelo et in Terra, Matth. XXVIII: 18; praeter plura.

105. Quod bini illi status, Exinanitionis et Glorificationis, fuerint Domino, fuit causa, quia non alia progressio ad Unionem dabilis est, quoniam est secundum Divinum Ordinem, qui immutabilis est; Divinus Ordo est, ut homo disponat se ad receptionem Dei, ac paret se receptaculum et habitaculum, in quod Deus ingrediatur, ac ut in suo Templo habitet; hoc faciet homo a seipso, sed usque agnoscet quod sit a Deo; hoc agnoscet, quia non sentit praesentiam et operationem Dei, tametsi Deus omne bonum amoris et omne verum fidei apud hominem praesentissime operatur: secundum hunc Ordinem progreditur et progressurus est omnis homo, ut a naturali fiat spiritualis: similiter Dominus, ut Humanum Naturale suum Divinum faceret; inde est, quod oraverit ad Patrem, quod fecerit Voluntatem Ipsius, quod omnia, quae operatus et

loquutus est, Ipsi attribuerit, et quod super cruce dixerit, Deus mi, Deus mi, cur derelinquis Me; in hoc enim statu Deus apparet absens: at post hunc statum venit alter, qui est status Conjunctionis cum Deo, in hoc agit homo similiter, sed tunc ex Deo, nec tunc opus habet, ut similiter sicut prius, tribuat Deo omne bonum quod vult et agit, et omne verum quod cogitat et loquitur, quia hoc inscriptum est cordi ejus, et inde est intus in omni actione et loquela ejus. Similiter Dominus se univit suo Patri, et Pater Se Ipsi: verbo, Dominus glorificavit suum Humanum, hoc est, Divinum illud fecit, quemadmodum Dominus regenerat hominem, hoc est, illum spiritualem facit.

Quod quisque homo, qui a naturali fit spiritualis, binos status subeat, et quod per primum intret in alterum, et sic e Mundo ad Caelum, in Capitibus de LIBERO ARBITRIO, de CHARITATE ET FIDE, et de REFORMATIONE et REGENERATIONE, plene demonstrabitur; hic solum, quod in Primo statu, qui vocatur Reformationis, homo sit in plena libertate agendi secundum Rationale intellectus sui, et quod in secundo, qui est status Regenerationis, sit quoque in simili libertate, sed quod tunc velit et agat, ac cogitet et loquatur ex novo amore et nova intelligentia, quae sunt a Domino; in primo enim statu Intellectus agit primas partes et voluntas secundas, in altero agit voluntas primas ac intellectus secundas, at usque intellectus a voluntate, non autem voluntas per intellectum; conjunctio boni et veri, charitatis et fidei, ac interni et externi hominis, non aliter fit.

106. Bini illi Status repraesentantur per varia in Universo, causa est, quia sunt secundum Divinum ordinem, et Divinus Ordo omnia et singula usque ad singularissima in Universo implet: Primus status repraesentatur apud omnem hominem per statum infantiae et pueritiae ejus usque ad ephebatum, adolescentiam et juventutem ejus, qui status est humiliationis ejus coram parentibus, et tunc obedientiae, et quoque informationis a magistris et ministris; alter autem status repraesentatur per statum ejusdem dum fit sui juris et arbitrii, sive suae voluntatis et sui intellectus, in quo illi est potestas in sua domo. Primus Status sic repraesentatur per statum Principis seu filii

Regis, aut Ducis, antequam fit Rex aut Dux; similiter per statum cujusvis civis, antequam fit persona magistratus; cujusvis subditi antequam aliquo officio fungitur; tum cujusvis gymnasistae qui initiatur in ministerium antequam fit sacerdos, et postea hujus antequam fit pastor, et deinde hujus antequam fit Primas; tum cujusvis virginis antequam fit uxor, et cujusvis ancillae antequam fit hera; in genere cujusvis tironis antequam fit mercator, cujusvis militis antequam fit praefectus, et cujusvis famuli antequam fit herus; primus horum status est servitutis, et alter est propriae voluntatis et inde intellectus. Bini illi status repraesentantur etiam per varia in Regno Animali, primus per bestias et aves quamdiu sunt apud matres et patres, quos tunc jugiter sequuntur, ac ab illis aluntur et ducuntur; et alter status dum relinquunt illos, et sibi ipsis prospiciunt; similiter per vermes, primus dum repunt et ex foliis nutriuntur, secundus dum exuvias deponunt, et fiunt papiliones. Bini illi status repraesentantur etiam in subjectis Regni vegetabilis, primus dum vegetabile ex semine exsurgit, ac ramis, frondibus et foliis insignitur, et alter dum fructus fert, et nova semina producit; hoc aequiparari potest conjunctioni veri et boni, quoniam omnia quae arboris sunt correspondent veris, et fructus bonis. At homo, qui subsistit in Primo statu, et non intrat alterum, similis est arbori, quae solum folia fert, et non fructus, de qua dicitur in Verbo, quod exstirpanda et conjicienda in ignem, Matth. XXI: 19. Luc. III: 9. Cap. XIII: 6 ad 10. Joh. XV: 5. 6. estque sicut servus, qui non vult liber esse, de quo statutum erat, *quod adduceretur ad januam vel ad postem, et perforaretur auris ejus subula*, Exod. XXI: 6. servi sunt qui non conjunguntur Domino, at liberi qui Ipsi conjunguntur, nam dicit Dominus, *Si Filius vos liberos facit, vere liberi estis*, Joh. VIII: 36.

107. IX. Quod posthac nullus ex Christianis in Caelum veniat, nisi qui in Dominum Deum Salvatorem credit, et Ipsum Solum adit. Legitur apud Esajam „*Ecce Ego creo Caelum novum et Terram novam, et non commemorabuntur priora, neque ascendent super cor; et ecce creaturus sum Hierosolymam exultationem, et populum ejus laetitiam,*“ Cap. LXV: 17. [18.] et in Apocalypsi „*Vidi Caelum*

novum et Terram novam, et vidi Sanctam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam Marito suo: et dixit Sedens super throno, ecce omnia nova faciam," Cap. XXI: 1. 2. 5. et pluries, quod non alii ingressuri sint Caelum, quam qui scripti sunt in Libro vitae Agni, Apoc. XIII: 8. Cap. XVII: 8. Cap. XX: 12. 15. Cap. XXI: 27. per Caelum ibi non intelligitur Caelum coram oculis nostris aspectabile, sed Caelum Angelicum; per Hierosolymam non aliqua Urbs e Caelo, sed Ecclesia quae e Caelo illo a Domino descendet: et per Librum vitae Agni non intelligitur aliquis liber scriptus in Caelo qui aperietur, sed Verbum, quod est a Domino, et de Ipso. Quod Jehovah Deus, qui Creator et Pater vocatur, descenderit, et assumserit Humanum, etiam propter causam, ut possit adiri et conjungi, in praecedentibus hujus Capitis confirmatum, evictum et stabilitum est; quis enim, qui accedit ad hominem, adit Animam ejus, et quis hoc potest, sed adit ipsum hominem, quem videt facie ad faciem, et cum quo loquitur ore ad os; simile est cum Deo Patre et Filio, est enim Deus Pater in Filio, sicut Anima in suo Corpore. Quod in Dominum Deum Salvatorem credendum sit, constat ex his in Verbo „*Adeo Deus dilexit Mundum, ut Filium suum Unigenitum dederit, ut omnis qui credit in Ipsum, non pereat, sed vitam aeternam habeat*, Joh. III: 15. 16. *Qui* CREDIT IN FILIUM, *non judicatur, qui autem* NON CREDIT, *jam judicatus est, quia non credidit in nomen unigeniti Filii Dei*, Joh. III: 18. *Qui* CREDIT IN FILIUM, *habet vitam aeternam; qui vero* NON CREDIT FILIO, *non videbit vitam, sed ira Dei manebit super illo*, Joh. III: 36. *Panis Dei est, qui descendit e Caelo, et vitam dat Mundo; qui venit ad Me, non esuriet, et qui* CREDIT IN ME, *non sitiet unquam*, Joh. VI: 33. 35. *Haec est voluntas Ipsius, qui misit Me, ut omnis qui videt Filium et* CREDIT IN IPSUM, *habeat vitam aeternam, et resuscitem Ego illum in extremo die*, Joh. VI: 40. *Dixerunt ad Jesum, quid faciemus ut operemur opera Dei, respondit Jesus, hoc est opus Dei, ut* CREDATIS IN IPSUM, *quem misit Pater*, Joh. VI: 28. 29. *Amen dico vobis, qui* CREDIT IN ME, *habet vitam aeternam*, Joh. VI: 47. *Jesus clamavit dicens, si quis sitiverit, venito*

ad Me, et bibito, QUISQUIS CREDIT IN ME, *Flumina e ventre illius fluent aquae viventis,* Joh. VII: 37. 38. *Nisi* CREDIDERITIS *quod Ego sim, moriemini in peccatis vestris,* Joh. VIII: 24. *Jesus dixit, Ego sum resurrectio et vita, qui* CREDIT IN ME, *etsi moriatur, vivet: omnis vero qui vivit, et* CREDIT IN ME, *non morietur in aeternum,* Joh. XI: 25. 26. *Jesus dixit, Ego Lux in Mundum veni, ut omnis qui* CREDIT IN ME, *in tenebris non maneat,* Joh. XII: 46. Cap. VIII: 12. *Quousque Lucem habetis,* CREDITE IN LUCEM, *ut filii Lucis sitis,* Joh. XII: 36. *Quod mansuri sint in Domino, et Dominus in illis,* Joh. XIV: 20. Cap. XV: 1 ad 5. Cap. XVII: 23, quod fit per fidem. *Paulus contestatus et Judaeis et Graecis paenitentiam in Deum,* et FIDEM IN DOMINUM NOSTRUM JESUM CHRISTUM, Act. Apost. Cap. XX: 21. *Ego sum Via, Veritas et Vita, nemo venit ad Patrem nisi per Me,*" Joh. XIV: 6. Quod qui credit in Filium, credat in Patrem, quoniam ut supra dictum, Pater est in Ipso, sicut Anima in Corpore, constat ex his, *Si Me nossetis, etiam Patrem meum nossetis,* Joh. VIII: 19. Cap. XIV: 7. *Qui videt Me, videt Ipsum qui misit Me,* Joh. XII: 45. *Qui Me suscipit, suscipit Ipsum qui misit Me,* Joh. XIII: 20. Causa est, quia nemo potest *videre Patrem, et vivere,* Exod. XXXIII: 20. quare dicit Dominus, *Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius qui in sinu Patris est, Ille exposuit,* Joh. I: 18. *Non Patrem vidit quis, nisi qui est apud Patrem, Hic vidit Patrem,* Joh. VI: 46. *Non vocem Patris audivistis unquam, neque speciem Ipsius vidistis,* Joh. V: 37. Illi autem, qui non sciunt aliquid de Domino, ut plerique in duabus Partibus Orbis, Asia et Africa, et quoque in Indiis, hi si credunt in Deum unum et vivunt secundum praecepta Religionis suae, ex sua fide et vita salvantur, nam imputatio est illis qui norunt, et non illis qui ignorant, sicut non est caecis dum impingunt, nam dicit Dominus, *Si caeci essetis, non haberetis peccatum, jam vero dicitis quod videatis, ideo peccatum vestrum manet,* Joh. IX: 41.

108. Ad hoc ulterius confirmandum referam quae scio, quia vidi et ideo testari possum, quae sunt; quod hodie a Domino Novum Caelum Angelicum condatur, et quod condatur

ex illis, qui in Dominum Deum Salvatorem credunt, et Ipsum immediate adeunt, et quod reliqui rejiciantur; quare si posthac aliquis e Christiano Orbe in Mundum Spiritualem venit, quod fit omni homini post mortem, et non in Dominum credit, et Illum solum adit, et hoc tunc non potest recipere, quia male vixit, aut in falsis se confirmavit, in primo vestigio ad Caelum repellitur; et facies ejus inde avertitur, et convertitur ad Terram Inferiorem, quo etiam abit, et se conjungit cum illis ibi, qui in Apocalypsi per Draconem et Pseudoprophetam intelliguntur. Omnis etiam homo in Terris Christianis, qui non credit in Dominum, posthac nec exauditur: ejus preces in Caelo sunt sicut odores maleolentes, ac sicut eructationes ex pulmone saucio; et si putatur quod oratio ejus sit sicut suffitus ex thure, usque non ascendit ad Caelum angelicum aliter quam sicut fumus incendii, qui a procella deorsum cadente rejicitur in oculos ejus, aut sicut suffitus ex thuribulo sub pallio monachi, ita fit post hoc tempus cum omni pietate, quae determinatur ad Trinitatem discretam, et non ad conjunctam; quod in Domino Divina Trinitas conjuncta sit, est hujus Operis principale objectum. Hic Novum hoc adjiciam, quod ante aliquot Menses duodecim Apostoli a Domino convocati sint, et in Universum Mundum Spiritualem, sicut prius in Mundum naturalem, emissi, cum mandato ut hoc Evangelium praedicent, et tunc cuivis Apostolo sua Regio addicata est; quod mandatum etiam omni zelo et opera obeunt. Sed de his in Ultimo Capite hujus Libri, ubi de CONSUMMATIONE SAECULI, de ADVENTU DOMINI, et de NOVA ECCLESIA, in specie transigetur.

COROLLARIUM.

109. Omnes Ecclesiae, quae ante Adventum Domini fuerant, Ecclesiae Repraesentativae fuerunt, quae Divina Vera non videre potuerunt nisi quam in Umbra; at post adventum Domini in Mundum, Ecclesia ab Ipso instituta est, quae Divina Vera vidit, aut potius, videre potuit in Luce; differentia est, qualis inter Vesperam et Mane; Status Ecclesiae ante Adventum Domini in Verbo etiam vocatur Vespera, et Status Ecclesiae post adventum Ipsius, vocatur Mane. Dominus ante

adventum suum in Mundum, quidem praesens fuit apud homines Ecclesiae, sed mediate per Angelos qui repraesentabant Ipsum, at post adventum suum praesens est apud homines Ecclesiae immediate, nam in Mundo induit quoque DIVINUM NATURALE, in quo apud homines praesens est: Glorificatio Domini est glorificatio Humani Ipsius, quod assumsit in Mundo, ac Humanum Domini glorificatum est DIVINUM NATURALE: Quod ita sit, evidens est ex eo, quod Dominus cum toto suo Corpore, quod in Mundo habuit, e sepulchro resurrexerit, nec quicquam in illo reliquerit, proinde quod ipsum Humanum Naturale a primis ad ultima ejus inde secum tulerit: quapropter dixit Discipulis post resurrectionem credentibus videre Spiritum, *Videte Manus meas et Pedes meos, quod Ipse Ego sim, palpate Me et videte, nam Spiritus carnem et ossa non habet, sicut Me videtis habere*, Luc. XXIV: 37. 39. Ex quibus patet, quod Naturale Ipsius Corpus per Glorificationem Divinum factum sit; quare dicit Paulus, *Quod in Christo habitet omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*, Coloss. II: 9, et Johannes, *Quod Filius Dei Jesus Christus sit Verus Deus*, I Epist. V: 20. 21. Ex his sciunt Angeli, quod solus Dominus in Universo Mundo Spirituali sit plenus Homo.

Notum est in Ecclesia, quod omnis Cultus apud Gentem Israëliticam et Judaicam fuerit mere Externus, et quod adumbraverit Cultum Internum, quem Dominus aperuit; et quod sic Cultus ante adventum Domini constiterit in typis et figuris, quae repraesentabant Cultum verum in sua justa effigie. Ipse Dominus apud Antiquos quidem visus est, nam dixit ad Judaeos, *Abraham Pater vester exultavit ut videret diem meum, et vidit, et gavisus est: dico vobis, priusquam Abraham fuit, Ego fui*, Joh. VIII: 56. 58. Sed quia tunc solum repraesentabatur Dominus, quod factum est per Angelos, ideo omnia Ecclesiae apud illos repraesentativa facta sunt; at postquam in Mundum venit, repraesentationes illae evanuerunt; hujus rei interior causa fuit, quia Dominus in Mundo etiam induit Divinum Naturale, et ex hoc non modo illustrat Internum spiritualem hominem, sed etiam Externum naturalem, quae duo nisi simul illustrantur, homo est sicut in umbra, at

dum uterque simul illustratur, est sicut in die; dum enim solus Internus homo illustratur et non simul Externus, aut dum solum Externus et non simul Internus, est sicut quis dormit et somniat, et mox dum expergiscitur, recolligit somnium, et ex illo concludit varia, quae tamen imaginaria sunt; et est quoque sicut ambulans in somno, et objecta quae videt, putat videri in luce diurna. Discrimen inter statum Ecclesiae ante adventum Domini, et post adventum Ipsius, est quoque sicut qui noctu in luce Lunae et Stellarum legit scripturam, et sicut qui in luce solis; quod oculus in priore luce, quae modo est candida, erret, et in posteriore, quae etiam est flammea, non erret, liquet: quare de Domino legitur, *Dixit Deus Israëlis, mihi loquuta est Petra Israëlis, ille sicut Lux matutae, dum oritur Sol, matutae sine nubibus*, II Sam XXIII: 3. 4, Deus Israëlis, et Petra Israëlis est Dominus: et alibi, *Erit lux Lunae sicut lux Solis, et lux Solis erit septupla, sicut Lux septem dierum, in die quo obligabit Jehovah fracturam populi sui*, Esaj. XXX: 25. 26: haec dicuntur de Statu Ecclesiae post adventum Domini. Verbo, Status Ecclesiae ante adventum Domini comparari potest Vetulae, cujus facies fucata fuit, et ex purpura fuci apparuit sibi pulchra; at Status Ecclesiae post adventum Domini comparari potest Virgini ex purpura nativa formosae: Et quoque Status Ecclesiae ante adventum Domini comparari potest crustae alicujus fructus, ut aurantii, pomi, pyri, uvae, et ejus sapori, at status Ecclesiae post adventum Ipsius comparari potest Interioribus illorum fructuum, et horum sapori; praeter cum similibus aliis: et haec propter illam causam, quia Dominus, postquam induit etiam Divinum Naturale, illustrat Internum spiritualem hominem et Externum naturalem simul, nam dum modo Internus homo illustratur et non simul Externus, fit umbra, similiter dummodo Externus et non simul Internus.

* * * * *

110. Hic adducentur haec MEMORABILIA. PRIMUM. Quondam in Mundo Spirituali vidi Ignem fatuum in aëre delapsum in terram, et lucidum circum circa illum, erat meteoron quod vulgus vocat Draconem; notavi locum ubi decidit, sed hoc in

diluculo suboriente Sole disparatum est, sicut fit cum omni fatuo Igne. Post matutam accessi ad locum, ubi delapsum ejus in nocte vidi, et ecce ibi humus ex miscela sulphuris, ramentorum ferri, et argillae luti: et subito tunc visa sunt duo Tentoria, unum directe supra locum, et alterum a latere versus meridiem, et suspexi, et vidi quendam Spiritum e caelo sicut fulmen decidentem, et injectum in Tentorium, quod directe supra locum delapsus meteori stetit, et ego in altero quod juxta erat versus meridiem, in ostio hujus steti, et vidi Spiritum in altero etiam in ostio sui tentorii stantem; et tunc quaesivi illum, cur ita decidit e Caelo; ad quod ille respondit, quod dejectus sit ut angelus Draconis ab angelis Michaëlis, quia aliqua de Fide mea, in qua me confirmavi in Mundo, loquutus sum; inter quae fuit hoc, quod Deus Pater et Deus Filius sint duo, et non unus; omnes enim in Caelis hodie credunt, quod sint unum sicut anima et corpus; et omnis dictio contra id, est sicut stimulus in naribus illorum, et sicut subula perforans aures illorum, unde illis fit emotio et dolor, et propter hoc contradicens mandatur exire, et si tergiversatur, dejicitur: hoc audito ad illum dixi, cur non credidisti sicut illi, retulit, quod post excessum e Mundo nemo possit credere aliud, quam quod per confirmationem sibi impresserat, hoc manet infixum, et non potest avelli, imprimis id quod quis apud se confirmavit de Deo; quoniam in Caelis cuivis est locus secundum ideam Dei: porro interrogavi, per quae confirmaverat quod Pater et Filius essent duo, dixit, per haec in Verbo, quod Filius oraverit ad Patrem, non modo ante Passionem crucis, sed etiam in illa; ut et quod se coram Patre suo humiliaverit; quomodo tunc possunt unus esse, sicut anima et corpus unum sunt in homine, quis orat sicut ad alium, et humiliat se sicut coram alio, dum ipse ille est, ita nullus facit, minus Filius Dei: et praeterea, Universa Ecclesia Christiana meo tempore divisit Divinitatem in Personas, ac unaquaevis Persona est unum per se, ac *definitur quod sit quod proprie subsistit.* His ab illo auditis, respondi, percepi ex sermone, quod prorsus nihil scias, quomodo Deus Pater et Filius unum sunt, et quia non scis quomodo, confirmaveras te in falsis, in quibus Ecclesia adhuc est de Deo; nonne scis, quod Domino, cum erat in Mundo, fuerit

anima sicut omni alii homini, unde haec Illi, nisi ex Deo Patre; quod ita sit, ex Verbo Evangelistarum abunde patet, quid tunc quod vocatur Filius nisi Humanum, quod a Divino Patris conceptum est, et a Maria Virgine natum; Mater non potest concipere Animam, hoc totaliter repugnat Ordini, secundum quem omnis homo nascitur; nec potest Deus Pater indere Animam ex se et deinde recedere, sicut omnis pater in Mundo, quoniam Deus est sua Divina Essentia, et haec est una et individua, et quia est individua, est Ipse; inde est, quod Dominus dicat, quod Pater et Ipse unum sint, et quod Pater in Ipso et Ipse in Patre, praeter plura similia: hoc etiam conceptores Symboli Athanasiani e longinquo viderunt, quare postquam Deum in tres Personas partiti sunt, usque dicunt quod in Christo Deus et Homo, hoc est, Divinum et Humanum, non sint duo, sed unum sicut anima et corpus in homine. Quod Dominus in Mundo oraverit ad Patrem sicut ad alium, et quod humiliaverit se coram Patre sicut coram alio, fuit secundum Ordinem a Creatione constabilitum, qui immutabilis, secundum quem omnis ad conjunctionem cum Deo progredietur; ordo ille est, quod sicut homo per vitam secundum leges ordinis, quae sunt praecepta Dei, se conjungit Deo, ita Deus se conjungat homini, et a naturali illum spiritualem faciat; similiter Dominus se univit suo Patri et Deus Pater se Ipsi; fuitne Dominus dum Infans sicut infans, dum Puer sicut puer, legiturne quod profecerit sapientia et gratia, et postea, quod rogaverit Patrem, ut Nomen suum, hoc est, Humanum suum, glorificaret, glorificare est per Unionem secum Divinum facere, inde patet, quod Dominus in statu exinanitionis suae, qui status fuit status progressionis Ipsius ad Unionem, oraverit ad Patrem. Idem ille Ordo a Creatione cuivis homini inscriptus est, nimirum quemadmodum homo per veritates ex Verbo parat intellectum suum, ita adaptat illum ad recipiendum fidem a Deo, et quemadmodum per opera charitatis parat voluntatem, ita accommodat illam ad recipiendum amorem a Deo; nam quemadmodum artifex secat adamantem, ita applicat illum ad recipiendum et emittendum splendorem lucis; et sic porro: parare se ad receptionem Dei et conjunctionem, est vivere secundum Divinum Ordinem, et leges ordinis sunt

omnia praecepta Dei; haec Dominus ad omnem apicem implevit, et sic se fecit receptaculum Divinitatis in omni plenitudine; quare Paulus dicit, quod in Jesu Christo omnis plenitudo Divinitatis habitet corporaliter, et Ipse Dominus, quod omnia Patris sint Ipsius. Ulterius tenendum est, quod Dominus apud hominem solus activus sit, et quod homo ex se mere passivus sit, at quod per influxum vitae a Domino etiam activus; ex hoc perpetuo influxu a Domino apparet homini sicut sit activus ex se; et quia ita est, et ei liberum arbitrium est, et hoc ei datum est ut semet paret ad recipiendum Dominum, et sic ad conjunctionem, quae non dabilis est, nisi sit reciproca, et reciproca fit dum homo ex suo libero agit, et tamen ex fide attribuit Domino omne activum.

Post haec interrogavi, num ille sicut alii ejus sodales confessus est, quod Deus unus sit, respondit, quod confessus; et tunc dixi, at vereor, quod cordis tui confessio sit, quod nullus Deus sit, numne omnis loquela oris procedit ex cogitatione mentis, quare non potest aliter, quam ut confessio oris, quod unus Deus sit, expellat cogitationem e mente quod tres sint, ac vicissim quod cogitatio mentis expellat ex ore confessionem quod unus sit, quid inde resultat aliud, quam quod nullus Deus sit, numne sic evacuatur omne interstitium, quod est a cogitatione ad os, et ab ore retro ad cogitationem, et quid tunc a mente aliud concluditur de Deo, quam quod Natura sit Deus, et de Domino quod Anima Ipsi vel a Matre vel a Josepho fuerit; a quibus duobus, ut ab horrendis et abominabilibus, omnes Angeli caeli se avertunt. His dictis, Spiritus ille ablegatus est in Abyssum, de qua in Apocalypsi Cap. IX: 2 seq. ubi Angeli Draconis ventilant mystica de sua Fide. Postridie cum prospexi ad eundem locum, vidi loco Tentoriorum duas Statuas in similitudine hominum, factas ex pulvere terrae, quae erat miscela sulphuris, ferri et argillae, et una Statua visa est habere sceptrum in manu sinistra, coronam super capite, et librum in manu dextra, tum pectorale oblique cinctum fascia ex lapidibus pretiosis, et a tergo togam fluentem ad alteram Statuam, sed haec Statuae illi inducta fuerunt per phantasiam; et tunc vox audita est inde a quodam Draconico, haec Statua repraesentat Fidem nostram ut Regi-

nam, et altera post illam, Charitatem ut famulam ejus: haec erat ex simili miscela pulverum conflata, et posita post extremitatem togae defluentis a tergo Reginae, et tenuit chartam in manu, super qua erat scriptum, cave ne propius accedas et togam tangas. At subito tunc imber e caelo decidit, et penetravit utramque Statuam, quae quia ex miscela sulphuris, ferri et argillae constabant, ebulliebant, sicut fieri solet miscela illorum pulverum, dum aqua super illam immittitur, et sic accensae igne intestino diffluebant, et factae acervi, qui postea sicut tumuli sepulchrales super terra illa eminebant.

111. Secundum Memorabile. In Mundo naturali est homini duplex loquela, quia duplex cogitatio, Externa et Interna, potest enim homo loqui ex cogitatione interna, et simul tunc ex cogitatione externa, et potest loqui ex cogitatione externa et non ex interna, imo contra internam, inde simulationes, assentationes et hypocrises: at in Mundo Spirituali non est homini duplex loquela, sed simplex, loquitur ibi sicut cogitat, alioquin sonus stridet, et laedit aures; at usque potest silere, et sic non evulgare mentis suae cogitata; quare hypocrita, cum inter sapientes venit, vel abit, vel proripit se ad angulum in conclavi, et facit se inconspicuum, et sedet mutus. Quondam erant multi in Mundo Spirituum congregati, et de hac re inter se loquebantur, dicentes, quod non posse loqui nisi sicut cogitat, sit durum illis in bonorum consortio, qui non juste cogitaverunt de Deo et de Domino. In medio congregatorum erant Reformati, et multi ex Clero, ex juxta illos Pontificii cum monachis; ac hi et illi primum dixerunt, quod hoc non durum sit, quid opus aliter loqui quam sicut cogitat, et si forte non juste cogitet, potestne comprimere labia, et tenere silentium; et Clerus dixit, quis non cogitat juste de Deo et de Domino: sed aliqui ex congregatis dixerunt, tentemus illos; et dixerunt illis, qui se confirmaverunt in Trinitate Personarum de Deo, ut ex cogitatione dicerent Unum Deum; sed non potuerunt, contorserunt et plicaverunt labia in plures sinus, et non potuerunt articulare sonum in voces alias, quam ideis cogitationis illorum consonas, quae erant trium Personarum, et inde trium Deorum. Porro dictum est illis, qui confirmaverunt Fidem Separatam a charitate, ut nominarent

Jesum, sed non potuerunt, at omnes potuerunt dicere Christum, et quoque Deum Patrem; hoc mirati sunt et quaesiverunt causam, et invenerunt hanc, quod oraverint ad Deum Patrem propter Filium, et non oraverint ad Ipsum Salvatorem, et Jesus significat Salvatorem. Porro dictum est illis, ut ex cogitatione de Humano Domini dicerent Divinum Humanum; sed nemo ex Clero, qui ibi aderat, potuit, at aliqui ex Laicis potuerunt, quare hoc in seriam ventilationem missum est; et tunc I. lecta sunt coram illis haec apud Evangelistas, *Pater dedit omnia in manum Filii*, Joh, III: 35. *Pater dedit Filio potestatem omnis carnis*, Joh. XVII: 2. *Omnia Mihi tradita sunt a Patre*, Matth. XI: 27. *Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra*, Matth. XXVIII: 18. et dictum est illis, tenete inde in cogitatione, quod Christus tam quoad Divinum quam quoad Humanum suum sit Deus Caeli et Terrae, et sic enuntiate Divinum Humanum, sed usque non potuerunt, et dixerunt, quod quidem exinde tenerent aliquid cogitationis ex intellectu de eo, sed usque non aliquid agnitionis, et quod ideo non possent. II. Postea lectum est coram illis ex Luca Cap. I: 32. 34. 35; quod Dominus quoad Humanum esset Filius Jehovae Dei, et quod ibi dicatur Filius Altissimi, et ubivis alibi Filius Dei, et quoque Unigenitus, et petierunt ut hoc tenerent in cogitatione, et quoque quod Unigenitus Filius Dei natus in Mundo non possit non esse Deus sicut Pater est Deus, et eloquerentur Divinum Humanum; sed dixerunt, non possumus, quia spiritualis nostra cogitatio, quae est interior, non admittit in cogitationem proximam loquelae alias ideas quam similes, et quod inde percipiant, quod nunc non liceat cogitationes suas dividere, sicut in Mundo naturali. III: Deinde lecta sunt coram illis verba Domini ad Philippum, haec, *Dixit Philippus, Domine, monstra nobis Patrem, et dixit Dominus, qui videt Me, videt Patrem, nonne credis, quod Ego in Patre et Pater in Me*, Joh. XIV: 8 ad 11; et quoque alia loca, *quod Pater et Ipse unum sint*, ut Joh. X: 30; et dictum est illis, ut tenerent id in cogitatione, et sic dicerent Divinum Humanum, sed quia illa cogitatio non fuit radicata in agnitione, quod Dominus esset Deus etiam quoad Humanum, contorserunt labia

in plicas usque ad indignationem, et voluerunt cogere os suum ad edicendum, sed non valuerunt; causa erat, quia ideae cogitationis, quae fluunt ex agnitione, unum faciunt cum vocibus linguae apud illos qui in Mundo Spirituali sunt, et ubi ideae illae non sunt, non dantur voces, nam ideae fiunt voces in loquela. IV. Porro, lecta sunt coram illis ex Doctrina in Universo Christiano Orbe recepta, haec, *Quod Divinum et Humanum in Domino non sint duo, sed unum, imo una Persona, unita sicut anima et corpus in homine*, haec ex Fide symbolica Athanasiana, et agnita a Conciliis; et dictum est illis, exinde potestis omnino habere ideam ex agnitione, quod Humanum Domini sit Divinum, quia Anima Ipsius est Divina, est enim ab Ecclesiae vestrae doctrina, quam in Mundo agnoveratis; insuper Anima est ipsa hominis essentia, et corpus est hujus forma, ac essentia et forma unum faciunt, sicut esse et existere, et sicut causa efficiens effectus et ipse effectus; retinuerunt illam ideam, et voluerunt ex illa enuntiare Divinum Humanum, sed non potuerunt, interior enim idea de Humano Domini exterminavit et expunxit ideam hanc novam adscititiam, ut illam vocabant. V. Adhuc coram illis lectum est ex Johanne, hoc, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est*, I: 1. 14, et quoque hoc, *Jesus Christus est verus Deus, et Vita aeterna*, I Epist. V: 20. et ex Paulo „*In Christo Jesu habitat omnis plenitudo Divinitatis corporaliter*," Coloss. II: 9; et dicebatur illis ut similiter cogitarent, nempe quod Deus qui fuit Verbum factus sit Homo; quod esset verus Deus; et quod omnis plenitudo Divinitatis in Ipso habitaret corporaliter; et fecerunt ita, sed solum in externa cogitatione, quare non potuerunt propter renisum internae eloqui Divinum Humanum, dicentes aperte, quod non possent habere ideam Divini Humani, quia Deus est Deus, et homo est homo, et Deus est Spiritus, et de spiritu non aliter cogitavimus, quam sicut de Vento aut aethere. VI. Tandem dictum est illis, nostis quod Dominus dixerit, *Manete in Me, et Ego in vobis, qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam*, Joh. XV: 4. 5; et quia aliqui ex Clero Angliae aderant, lectum est coram illis ex una illorum Oratione

ad Sanctam Communionem, *For, when we spiritually eat the flesh of Christ and drink the blood, then we dwell in Christ, and Christ in us*; si nunc cogitatis, quod hoc non dari possit, nisi Humanum Domini sit Divinum, enuntiate itaque DIVINUM HUMANUM ex agnitione in cogitatione, sed usque non potuerunt, fuit enim idea illis tam alte impressa, quod Divinum non posset esse Humanum, et Humanum non Divinum, et quod Divinum Ipsius esset a Divino Filii ab aeterno, et Humanum simile humano alterius hominis: at dictum est illis, quomodo potestis ita cogitare, num rationalis Mens potest usquam cogitare, quod aliquis Filius a Deo sit natus ab aeterno. VII. Postea converterunt se ad Evangelicos, dicentes, quod Augustana Confessio et Lutherus docuerint, quod Filius Dei et Filius hominis in Christo sit una Persona, et quod Ipse etiam quoad Humanam Naturam sit Omnipotens et Omnipraesens, et quod quoad illam ad dextram Dei Patris sedeat, et gubernet omnia in Caelis et in Terris, impleat cuncta, nobiscum sit, et in nobis habitet et operetur; et quod non sit adorationis differentia, quia per Naturam, quae cernitur, adoratur Divinitas quae non cernitur, et quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus: his auditis responderunt, num est ita, et circumspexerunt, et mox dixerunt, haec prius non novimus, quare non possumus dicere Divinum Humanum: at unus et alter dixit, legimus id et scripsimus id, sed usque cum de eo in nobis cogitavimus, fuerunt modo verba, quorum ideam interiorem non habuimus. VIII. Tandem conversi ad Pontificios dixerunt, forte vos potestis nominare DIVINUM HUMANUM, quia creditis quod in vestra Eucharistia in Pane et Vino, et in omni eorum parte sit integer Christus, et quoque adoratis Ipsum, cum monstratis et circumfertis hostias, ut Sanctissimum Deum, tum quia vocatis Mariam Deiparam seu Dei genetricem, consequenter agnoscitis quod genuerit Deum, hoc est, Divinum Humanum; et illi tunc voluerunt enuntiare illud, sed quia subiit tunc materialis idea de Corpore et Sanguine Christi, et quoque fides quod Humanum Ipsius a Divino separabile sit, et quod actualiter separatum sit apud Papam, in quem solum Humana Ipsius potestas, et non Divina translata est, non enuntiare potuerunt: et tunc surrexit unus Monachus,

et dixit, quod possit cogitare Divinum Humanum de Sanctissima Virgine Maria, et quoque de Sancto Monasterii sui; et alter Monachus accessit, dicens, ego possum ex idea cogitationis meae, quam nunc foveo, dicere Divinum Humanum de Sanctissimo Papa, potius quam de Christo; sed tunc aliqui ex Pontificiis retraxerunt illum, et dixerunt, pudeat te. Post haec visum est Caelum apertum, et visae sunt Linguae sicut flammulae descendentes et influentes apud quosdam, et illi tunc celebrabant DIVINUM HUMANUM DOMINI, dicentes, removete ideam trium Deorum, et credite quod in Domino habitet omnis plenitudo Divinitatis corporaliter, et quod Pater et Ipse unum sint sicut anima et corpus unum sunt, et quod Deus non sit ventus et aether, sed quod sit Homo, et tunc conjungemini Caelo, et a Domino poteritis nominare JESUM, et dicere DIVINUM HUMANUM.

112. TERTIUM MEMORABILE. Quondam post diluculum evigilatus exivi in hortum ante domum, et vidi orientem Solem in suo jubare, et circum circa illum cincturam primum tenuem et postea exstantiorem sicut ex auro splendentem, et sub limbo ejus ascendentem nubem, quae pyropi instar, a flamma solis coruscabat; et tunc incidi in meditationem ex fabulis vetustissimorum, quod finxerint Auroram alatam pennis argenteis in ore ferentem aurum. Cum Mens deliciabatur in his, factus sum in spiritu, et audivi aliquos inter se loquentes, et dicentes, utinam daretur loqui cum Novatore, qui pomum Eridis inter Antistites Ecclesiae projecit, ad quod cucurrerunt multi ex Laicis, et desumptum obtulerunt oculis nostris; per pomum illud intellexerunt Codicillum inscriptum, SUMMARIA EXPOSITIO DOCTRINAE NOVAE ECCLESIAE; et dixerunt, est sane schismaticum a nemine hactenus cogitatum; et audivi tunc unum ex illis clamantem, quid Schismaticum, est Haereticum; sed aliqui a latere ejus regerebant, tace, obmutesce, non est Haereticum, allegat copiam dictaminum Verbi, ad quae peregrini nostri, per quos intelligimus laicos, attendunt et adstipulantur. Cum haec audivi, quia in spiritu eram, accessi, et dixi, adsum, quid rei; et statim unus ex illis, qui, ut postea audivi, fuit Germanus, nativus ex Saxonia, et tono auctoritatis loquutus dixit, unde tibi audacia invertendi Cultum in

Orbe Christiano per tot saecula constabilitum, qui fuit, quod Deus Pater ut Creator Universi, et ejus Filius ut Mediator, et Spiritus sanctus ut Operator, invocarentur, et tu Primum et Ultimum Deum ex Personalitate nostra separas, cum tamen Ipse Dominus dicit, quando oratis, orate ita, PATER NOSTER, QUI EST IN CAELIS, SANCTIFICETUR NOMEN TUUM, VENIAT REGNUM TUUM, itane mandatum est, ut invocaremus Deum Patrem: his dictis silentium factum est, et omnes, qui illi favebant, steterunt sicut fortes milites super Navibus bellicis cum vident Classem hostilem, clamaturi, pugnemus nunc, certa est victoria; et tunc exorsus sum loqui, et dixi, quis vestrum non scit, quod Deus de Caelo descenderit, et factus sit homo, nam legitur, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est*; tum quis vestrum non scit, et spectavi ad Evangelicos, inter quos erat Dictator ille, qui me alloquutus est, quod in Christo ex Maria Virgine nato, Deus sit Homo et Homo Deus; sed ad haec Caetus obstrepuit, quare dixi, scitisne hoc, est secundum doctrinam confessionis vestrae, quae vocatur FORMULA CONCORDIAE, ubi hoc dicitur, et multis corroboratur; et tunc Dictator ille se convertit ad Caetum, et quaesivit num nossent hoc, et responderunt, nos parum studuimus in Libro illo de PERSONA CHRISTI, sed sudavimus ibi in Articulo de JUSTIFICATIONE *per solam fidem;* at usque si illud ibi legitur, acquiescimus; et tunc unus ex illis recordatus dixit, legitur, et plus adhuc, quod Humana Christi Natura ad Divinam Majestatem et ad omnia ejus attributa, exaltata sit, et quoque quod Christus in Illa sedeat ad dextram sui Patris. His auditis conticuerunt; post hunc consensum iterum loquutus sum, dicens, quum ita est, quid tunc Pater nisi Filius et Filius nisi etiam Pater, sed quia hoc iterum obstrepuit auribus illorum, continuavi dicens; audite ipsa verba Domini, ad quae si non prius attenderitis, attendite nunc, dixit enim, *Pater et Ego unum sumus*; *Pater in Me est et Ego in Patre; Pater, omnia Mea tua sunt et omnia Tua Mea; qui videt Me videt Patrem*, quid illa aliud, quam quod Pater in Filio sit et Filius in Patre, et quod unum sint sicut Anima et Corpus in homine, et sic quod sint una Persona; hoc quoque erit fidei vestrae, si creditis Symbolo

Athanasiano, ubi consimilia dicuntur: sed assumite ex allatis solum hoc effatum Domini, *Pater, omnia Mea Tua sunt et omnia Tua Mea*, quid hoc aliud, quam quod Divinum Patris sit Humani Filii, et Humanum Filii Divini Patris, consequenter quod in Christo Deus sit Homo et Homo Deus, et sic quod unum sint sicut anima et corpus unum sunt: simile etiam potest omnis homo de sua anima et suo corpore dicere, videlicet, omnia tua mea sunt et omnia mea tua, tu in me es et ego in te, qui videt me videt te, nos unum sumus quoad personam et quoad vitam; causa est, quia anima est in toto et in omni parte hominis, vita enim animae est vita corporis, et mutuum est inter illos: ex his patet, quod Divinum Patris sit anima Filii, et quod Humanum Filii sit corpus Patris; unde anima filii nisi a patre, et unde corpus ejus nisi a matre; dicitur Divinum Patris, ac intelligitur Ipse Pater, quoniam Ipse et suum Divinum est idem, hoc etiam est unum et individuum; quod ita sit, constat etiam ex his Angeli Gabrielis verbis ad Mariam, *Virtus Altissimi obumbrabit te, et Spiritus Sanctus superveniet te, et sanctum quod nascetur ex te, vocabitur Filius Dei*, et mox supra vocatur *Filius Altissimi*; et alibi, *Filius Unigenitus*; vos autem, qui solum nominatis Ipsum Filium Mariae, deperditis ideam Divinitatis Ipsius, sed hanc non perdunt alii, quam Docti e Clericis ac Eruditi e Laicis, qui dum elevant cogitationes supra sensualia corporis sui, spectant gloriam famae suae, quae non modo adumbrat, sed etiam exstinguit lucem, per quam intrat gloria Dei. Sed redeamus ad Orationem Dominicam, ubi dicitur, *Pater noster qui est in Caelis, sanctificetur Nomen tuum, veniat Regnum tuum*; vos, qui hic estis, intelligitis per illa Patrem in Solo Divino suo, ego autem Ipsum in Humano suo, et Hoc quoque est Nomen Patris, nam Dominus dixit, *Pater glorifica Nomen tuum*, hoc est, Humanum tuum; et quando hoc fit, tunc venit Regnum Dei, et haec Oratio mandata est pro hoc tempore, videlicet, ut Deus Pater adeatur per Humanum suum; dixit etiam Dominus, *Nemo venit ad Patrem nisi per Me*: et apud Prophetam, *Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, cujus Nomen* Deus, *Heros*, Pater aeternitatis; et alibi, *Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a sae-*

culo nomen tuum, et millies alibi, ubi Dominus Salvator noster vocatur Jehovah. Haec est vera explicatio verborum istius Orationis. Postquam haec dicta sunt, inspexi illos, et animadverti mutationes vultuum secundum mutationes status mentis illorum, quosdam faventes et me intuentes, quosdam non faventes et a me se avertentes: et tunc ad dextrum vidi Nubem opalini coloris, et ad sinistrum Nubem fuscam, et sub utraque sicut depluvium, et sub hac sicut imbris tempore seri autumni, et sub illa sicut roris tempore primi veris; et subito tunc a spiritu factus sum in corpore, et sic e Mundo spirituali redivi in Mundum naturalem.

113. Quartum Memorabile. Prospexi in Mundum Spirituum, et vidi Exercitum super Equis rufis et nigris; Sedentes super illis apparebant sicut Simiae, versae quoad faciem et pectus ad lumbos et caudas Equorum, et quoad occipitium et tergum ad cervices et capita illorum, et capistra pendebant circum colla Equitantium, et clamabant contra Equitantes super Equis albis, et movebant utrisque manibus suis capistra, at sic retrahebant Equos a pugna; et hoc continue. Tunc e Caelo se demiserunt duo Angeli, et venerunt ad me, et dicebant, quid vides, et narrabam, quod videam tam ludicrum Equitatum, et quaesivi quid hoc, et quinam illi, et responderunt Angeli, sunt e loco, qui vocatur Armageddon, Apoc. Cap. XVI: 16, in quem congregati sunt ad aliquot millia ad pugnandum contra illos, qui e Nova Domini Ecclesia, quae vocatur Nova Hierosolyma, sunt; loquebantur in loco illo de Ecclesia et Religione, et tamen apud illos non erat aliquid Ecclesiae, quia non aliquod spirituale verum, nec aliquid Religionis, quia non aliquod spirituale bonum; loquebantur ibi ore et labiis de hac et de illa, sed ex causa, ut per illas dominarentur; didicerunt in juventute confirmare Solam Fidem, et aliquid de Deo, sed cum ad eminentiora Officia in Ecclesia provecti sunt, aliquamdiu retinuerunt illa; at quia tunc caeperunt non magis cogitare de Deo et de Caelo, sed de Se et de Mundo, ita non de beatitudine et felicitate aeterna, sed de eminentia et opulentia temporali, rejecerunt doctrinalia in juventute attracta e Mentis rationalis interioribus, quae communicant cum Caelo, et inde in luce Caeli sunt, in Mentis

rationalis exteriora, quae communicant cum Mundo, et inde in lumine Mundi sunt, et tandem detruserunt illa in naturale sensuale; unde doctrinalia Ecclesiae apud illos facta sunt solius oris, et non amplius cogitationis ex ratione, et adhuc minus affectionis ex amore; et quia se tales fecerunt, non admittunt illum Divinum verum quod Ecclesiae est, nec ullum genuinum bonum quod Religionis; comparative facta sunt Interiora mentis eorum sicut Utres repleti ramentis ferri cum pulvere sulphureo commixtis, in quae si immittitur aqua, fit primum incalescentia et postea flamma, ex qua utres illi rumpuntur; similiter illi, cum audiunt aliquid de aqua viva, quae est genuinum verum Verbi, et hoc intrat per aures, vehementer excandescunt et inflammantur, et id rejiciunt sicut tale, quod rumperet capita illorum. Hi sunt, qui tibi apparuerunt sicut Simiae equitantes inverso corpore super Equis rufis et nigris cum capistris circum colla, quoniam illi, qui non amant verum et bonum Ecclesiae ex Verbo, non volunt spectare anteriora alicujus Equi, sed posteriora ejus; Equus enim significat intellectum Verbi, Equus rufus intellectum Verbi deperditum quoad bonum, et Equus niger intellectum Verbi deperditum quoad verum: quod clamaverint ad pugnam contra Equitantes super Equis albis, est quia Equus albus significat intellectum Verbi quoad verum et bonum; quod visi collo retrahere suos Equos, erat quia timebant pugnam, ne verum Verbi ad multos veniret, et sic in lucem: haec est intérpretatio.

Angeli porro dixerunt, nos sumus e Societate Caeli, quae vocatur Michaël, et a Domino mandati sumus descendere in locum dictum Armageddon, unde Equitatus tibi visus erupit: per Armageddon apud nos in Caelo significatur status et animus pugnandi ex falsificatis veris, oriundus ex amore dominandi et eminendi super omnes; et quia percipimus apud te desiderium sciendi de Pugna illa, aliquid narrabimus. Post descensum e Caelo accessimus ad locum illum Armageddon, et vidimus illuc congregatos ad aliquot millia; verum non intravimus in Caetum illum, sed erant aliquae Domus ad latus meridionale istius loci, ubi erant Pueri cum Magistris; illuc intravimus, qui nos exceperunt benigne; delectabamur a consortio illorum; erant omnes quoad faciem speciosi ex Vita in oculis, et ex Zelo in

sermone, vita in oculis erat illis ex perceptione veri; et zelus in sermone ex affectione boni; quare etiam dedimus illis Pileos, quorum limbos ornabant fasciae ex filis aureis intertextae margaritis, et quoque dedimus Vestes ex colore albo et hyacinthino variegatas: quaesivimus illos, num in locum propinquum, qui vocatur Armageddon, spectaverint, dixerunt, quod per fenestram, quae sub tecto domus; et quod congregationem ibi viderint, sed sub variis figuris; nunc ut homines proceres, et nunc non ut homines, sed ut Statuas et Idola sculpta, et circum illos Caetum flectentem genua; hi etiam sub variis formis nobis apparuerunt, quidam sicut homines, quidam sicut pardi, et quidam sicut hirci, et hi cum cornibus deorsum protensis, quibus effodiebant humum; nos interpretati sumus metamorphoses illas, quos repraesentabant, et quid significabant. Sed ad rem, Congregati illi, cum audiverunt, quod intraverimus in Domos illas, dixerunt inter se, quid illi apud Pueros illos, mittamus e nostro Caetu aliquos, qui ejiciant illos; etiam miserunt, et cum venerunt, dixerunt ad nos, cur intravistis in Domus illas, unde estis, nos ex imperio mandamus, ut abeatis; sed respondebamus, non potestis id ex imperio mandare, estis quidem vos in oculis vestris sicut Enachim, et illi qui hic sunt sicut homunciones, sed usque nihil potestatis et juris habetis hic, nisi per astutias, quae tamen non valebunt, quare renuntiate vestris, quod nos e Caelo huc missi simus, ad visitandum, num apud vos sit Religio vel non, si non, e loco isto ejiciemini; quare proponite illis hoc, in quo est ipsum Essentiale Ecclesiae et Religionis, quomodo intelligunt haec verba in Oratione Dominica, Pater noster qui es in Caelis, sanctificetur Nomen tuum, adveniat Regnum tuum; his auditis, dixerunt primum, quid hoc, et deinde quod proponerent; et abiverunt, et dixerunt illa ad suos, qui responderunt, quae et qualis illa propositio; at intellexerunt arcanum, quod velint scire, num illa confirmant viam fidei nostrae ad Deum Patrem, quare dixerunt, sunt clara verba quod orandum sit ad Deum Patrem, et quia Christus est noster Mediator, quod orandum sit ad Deum Patrem propter Filium; et mox in indignatione decreverunt, quod adirent nos, et dictarent id oretenus, dicendo etiam quod vellicarent aures nostras; etiam e

loco illo exiverunt, et intraverunt in Lucum Domibus illis, in quibus erant pueri cum magistris, propinquum, in cujus medio erat Planum sicut Palaestra elevatum, ac tenebant se manibus, et intraverunt in palaestram illam, ubi eramus, et exspectavimus; erant ibi cespites ex humo sicut colliculi, super illis se reponebant, nam dixerunt inter se, coram illis non stabimus sed sedebimus. Et tunc unus ex illis, qui potuit facere, ut appareret sicut Angelus lucis, cui a reliquis injunctum fuit cum nobis loqui, dixit, proposuistis nobis ut aperiamus mentes nostras de primis verbis in Oratione Dominica, quomodo illa intelligimus; dico itaque vobis, quod intelligamus illa ita, quod orandum sit ad Deum Patrem, et quia Christus est Mediator noster, et per Ipsius meritum salvamur, quod orandum sit ad Deum Patrem ex fide in Ipsius meritum. Sed tunc diximus illis, sumus ex Societate Caeli, quae vocatur Michaël, et missi sumus ad visitandum et inquirendum, num vobis in locum illum congregatis sit aliqua Religio vel non; idea enim Dei intrat in omne religionis, et per illam fit conjunctio, et per conjunctionem salvatio; nos in Caelo legimus quotidie illam Orationem sicut homines in Terra, et tunc non cogitamus de Deo Patre, quia invisibilis, sed de Ipso in Divino Humano suo, quia in Hoc est visibilis; et Ipse in Hoc a vobis vocatur Christus, sed a nobis Dominus, et sic Dominus nobis est Pater in Caelis; docuit etiam Dominus, quod Ipse et Pater unum sint; Quod Pater in Ipso et Ipse in Patre sit; et quod qui videt Ipsum videat Patrem; tum quod nemo veniat ad Patrem nisi per Ipsum; et quoque quod voluntas Patris sit, ut credant in Filium, et quod qui non credit Filio, non videat vitam, imo quod ira Dei maneat super illo; ex quibus patet, quod adeatur Pater per Ipsum et in Ipso; et quia ita est, etiam docuit, quod Ipsi data sit omnis potestas in Caelo et in Terra: dicitur in Oratione illa, SANCTIFICETUR NOMEN TUUM, VENIAT REGNUM TUUM, et demonstravimus ex Verbo, quod Divinum Humanum Ipsius sit Nomen Patris, et quod Regnum Patris tunc sit, quando Dominus immediate aditur, et prorsus non cum Deus Pater immediate; quare etiam Dominus mandavit Discipulis, ut praedicarent Regnum Dei, et hoc est Regnum Dei. His auditis dixerunt Antagonistae, recitatis multa ex

Verbo, sed talia forte legimus ibi, sed non reminiscimur, quare aperite coram nobis Verbum, et legite illa inde, imprimis id ibi, quod Regnum Patris tunc veniat, quando Regnum Domini; et tunc dixerunt Pueris, apportate Verbum, et apportabant, et inde legimus haec sequentia; *Johannes praedicans Evangelium Regni, dixit, completum est tempus, appropinquavit* REGNUM DEI, Marc. I: 14. 15. Matth. III: 2. *Ipse Jesus praedicavit Evangelium Regni, et quod appropinquaret* REGNUM DEI, Matth. IV: 17. 23. Cap. IX: 35. *Jesus mandavit Discipulis, ut praedicarent et evangelizarent* REGNUM DEI, Marc. XVI: 15. Luc. VIII: 1. Cap. IX: 60. *similiter Septuaginta, quos emisit,* Luc. X: 9. 11. praeter alibi, ut Matth. XI: 5. Cap. XVI: 27. 28. Marc. VIII: 35. Cap. IX: 1. 27. Cap. X: 29. 30. Cap. XI: 10. Luc. I: 19. Cap. II: 10. 11. Cap. IV: 43. Cap. VII: 22. Cap. XXI: 30. 31. Cap. XXII: 18. Regnum Dei, quod evangelizabatur, erat Regnum Domini, et sic Regnum Patris; quod ita sit, patet ex his, *Pater dedit omnia in manum Filii,* Joh. III: 35. *Pater dedit Filio potestatem omnis carnis,* Joh. XVII: 2. *Omnia Mihi tradita sunt a Patre,* Matth. XI: 27. *data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra,* Matth. XXVIII: 18. Et porro ex his „*Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor Sanctus Israëlis, Deus totius Terrae vocabitur,* Esaj. LIV: 5. *Vidi, et ecce sicut* FILIUS HOMINIS, *cui datum est Dominium, gloria et regnum, et omnes populi et gentes Ipsum colent, Dominium Ipsius dominium saeculi, quod non transibit, et Regnum Ipsius, quod non peribit,* Dan. VII: 13 14. *Cum septimus Angelus clanxit, factae sunt voces magnae in Caelis, dicentes facta sunt Regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum,*“ Apoc. XI: 15. Cap. XII: 10. Et insuper instruximus illos ex Verbo, quod Dominus in Mundum venerit non modo ut redimeret Angelos et Homines, sed etiam ut unirentur Deo Patri per Ipsum et in Ipso, nam docuit, quod qui credunt in Ipsum, sit in illis et illi in Ipso, Joh. VI: 56. Cap. XIV: 20. Cap. XV: 4. 5. His auditis, quaesiverunt, quomodo ergo Dominus vester potest vocari Pater, diximus, ex illis quae lecta sunt, et quoque ex his „*Puer natus est nobis, Filius*

datus est nobis, cujus Nomen DEUS, *Heros*, PATER AETERNITATIS, Esaj, IX: 5. *Tu Pater noster, Abraham non cognoscit nos, et Israël non agnoscit nos; Tu* JEHOVAH PATER NOSTER, REDEMPTOR NOSTER A SAECULO NOMEN TUUM, Esaj. LXIII: 16. Dixitne ad Philippum volentem videre Patrem, *Philippe, non nosti Me, qui videt Me videt Patrem,* Joh. XIV: 9. Cap. XII: 45; quis tunc alius est Pater, quam quem Philippus oculis suis vidit. His addimus hoc, dicitur in toto Christiano Orbe, quod illi, qui ab Ecclesia sunt, faciant Christi Corpus, et sint in Ipsius Corpore, quomodo tunc potest homo Ecclesiae adire Deum Patrem, nisi per Ipsum, in cujus corpore est, sin aliter, omnino exibit e Corpore et adibit. Ultimo informavimus illos, quod hodie NOVA ECCLESIA a Domino instauretur, quae intelligitur per NOVAM HIEROSOLYMAM in Apocalypsi, in qua Cultus solius Domini erit, sicut in Caelo, et quod sic *Omne complebitur, quod in Oratione Dominica a principio ad finem continetur:* Confirmavimus omnia ex Verbo apud Evangelistas, et apud Prophetas, et ex Apocalypsi, in qua de illa Ecclesia a principio ad finem agitur, in tanta copia, ut defatigarentur audire.

His cum indignatione auditis, voluerunt Armageddoni passim interpolare sermonem nostrum; et tandem ruperunt illum, et exclamaverunt, loquuti estis contra Doctrinam Ecclesiae nostrae, quae est, quod Deus Pater immediate adeundus sit et credendum in Illum, sic reos vos fecistis violationis fidei nostrae, quare exite abhinc, et si non, ejiciemini: et animi illorum accensi a minis in conatum venerunt; sed tunc ex potentia nobis data percussimus illos caecitate, ex qua non videntes nos eruperunt, et in errore discurrebant, et quidam inciderunt in abyssum, de qua in Apocalypsi, Cap. IX: 2, quae nunc est in Plaga meridionali versus Orientem, ubi sunt qui confirmant justificationem per solam fidem, et illi ibi qui confirmant illam ex Verbo, emittuntur in desertum, in quo feruntur usque ad extremitatem Orbis Christiani, et commiscentur paganis.

DE REDEMPTIONE.

114. Quod in Domino sint Duo Munia, SACERDOTALE ET REGIUM, notum est in Ecclesia, sed pauci sciunt, in quo unum et in quo alterum consistit, quare dicetur; Dominus ex Munere Sacerdotali dictus est JESUS, et ex Munere Regio CHRISTUS; et quoque ex Munere Sacerdotali in Verbo vocatur Jehovah et Dominus, et ex Munere Regio Deus et Sanctus Israëlis, ut et Rex: haec duo distinguuntur inter se, sicut Amor et Sapientia, seu quod idem, sicut Bonum et Verum inter se; quamobrem quicquid Dominus egit et operatus est ex Divino Amore seu Divino Bono, ex Munere suo sacerdotali egit et operatus est, at quicquid ex Divina Sapientia seu Divino Vero, ex Munere suo Regio; in Verbo etiam Sacerdos et Sacerdotium significat Divinum Bonum, ac Rex et Regium Divinum Verum; illa duo repraesentabant Sacerdotes et Reges in Ecclesia Israëlitica. Quod Redemptionem concernit, pertinet illa ad utrumque Munus; sed quid ejus ad unum, et quid ejus ad alterum, in sequentibus detegetur. Sed ut singula distincte percipiantur, expositio de illa dispescetur in Canones seu Articulos, qui erunt I. *Quod ipsa Redemptio fuerit subjugatio Infernorum, et ordinatio Caelorum, et per illa praeparatio ad novam Ecclesiam spiritualem.* II. *Quod absque illa Redemptione nullus homo salvari potuerit, nec Angeli in statu integritatis subsistere.* III. *Quod Dominus sic non modo homines, sed etiam Angelos redemerit.* IV. *Quod Redemptio fuerit opus pure Divinum.* V. *Quod ipsa haec Redemptio non fieri potuerit quam per Deum incarnatum.* VI. *Quod Passio crucis fuerit ultima Tentatio quam ut maximus Propheta sustinuit, et quod fuerit medium Glorificationis Humani Ipsius, hoc est, unionis cum Divino Patris sui, et non Redemptio.* VII. *Quod Passio crucis credatur fuisse ipsa Redemptio, sit fundamentalis error Ecclesiae: et quod ille error, una cum errore de tribus Personis Divinis ab aeterno, perverterit totam Ecclesiam, adeo ut non aliquid residuum spirituale in illa supersit.* Haec nunc singulatim evolvenda sunt.

115. I. QUOD IPSA REDEMPTIO FUERIT SUBJUGATIO INFERNORUM, ET ORDINATIO CAELORUM, ET PER ILLA PRAEPA-

RATIO AD NOVAM ECCLESIAM SPIRITUALEM. Quod haec tria sint Redemptio, possum in omni certitudine dicere, quoniam Dominus etiam hodie facit Redemptionem, quae inchoavit Anno 1757 una cum ULTIMO JUDICIO, quod tunc factum est; ab illo tempore perstitit haec Redemptio huc usque; causa est, quia hodie est SECUNDUS ADVENTUS DOMINI, et Nova Ecclesia instituenda est, quae non institui potest, nisi praecedat subjugatio Infernorum et ordinatio Caelorum; et quia mihi datum est videre omnia, possum describere, quomodo subjugata sunt Inferna, et quomodo Novum Caelum conditum et ordinatum est, sed hoc foret integri operis; quomodo autem Ultimum Judicium peractum est, apertum feci in Codicillo An: 1758 Londini edito. Quod subjugatio Infernorum, ordinatio Caelorum, ac instauratio Novae Ecclesiae fuerint Redemptio, est quia absque illis nullus homo salvari potuit; sequuntur etiam in ordine, primum enim subjuganda sunt Inferna, antequam Novum Caelum Angelicum conformari potest, et hoc prius conformandum est, antequam Nova Ecclesia in terris institui potest, nam homines in Mundo cum Angelis Caeli et cum spiritibus Inferni ita conjuncti sunt, ut in mentium interioribus utrinque unum faciant: sed de hoc in Capite ultimo hujus Operis, ubi de CONSUMMATIONE SAECULI, DE ADVENTU DOMINI, et de NOVA ECCLESIA, in specie transigendum est.

116. Quod Dominus dum in Mundo fuit, pugnaverit contra Inferna, ac illa vicerit et subjugaverit, et sic illa sub suam obedientiam miserit, constat ex multis locis in Verbo, ex quibus haec pauca depromam; apud Esajam, *Quis Hic qui venit ex Edom, conspersus vestes ex Bozra, hic honorabilis in vestitu suo, incedens in multitudine roboris sui: Ego qui loquor in justitia, magnus ad salvandum; quare rubicundus quoad vestem tuam, et vestis tua sicut calcantis in torculari, torcular calcavi solus, et de populo non vir mecum: propterea calcavi illos in ira mea, et conculcavi illos in excandescentia mea, inde sparsa est victoria eorum super vestes meas; nam dies vindictae in corde meo, et annus Redemptorum meorum venit, salutem praestitit Mihi brachium meum; descendere feci in terram victoriam eorum: dixit, ecce populus meus illi, filii, ideo factus est illis in Salvatorem; ob amorem suum*

et ob clementiam suam Ille redemit eos, LXIII: 1 ad 9. Haec de pugna Domini contra Inferna; per vestem, in qua honorabilis, et quae rubicunda, intelligitur Verbum, cui violentia a populo Judaico illata est; ipsa pugna contra Inferna, et victoria super illa, describitur per quod calcaverit illos in ira sua, et conculcaverit in excandescentia sua; quod solus et ex propria potentia pugnaverit, describitur per haec, de populo non vir Mecum, salutem Mihi praestitit brachium meum, descendere feci in terram victoriam eorum; quod per id salvaverit et redemerit, per haec, ideo factus est illis in Salvatorem, ob amorem et ob clementiam suam Redemit illos; quod hoc fuerit causa adventus Ipsius, intelligitur per haec, dies vindictae in corde meo, et annus Redemptorum meorum venit. Iterum apud Esajam „*Vidit quod non quisquam, et obstupuit quod non esset intercedens; ideo salutem praestitit Ipsi brachium suum, et Justitia suscitavit Ipsum; inde induit Justitiam sicut loricam, et galeam salutis super caput suum, et induit vestes vindictae, et texit Se zelo sicut pallio; tunc venit Zioni Redemptor*,“ LIX: 16. 17. 20. Apud Jeremiam „*Illi consternati sunt, fortes eorum contusi sunt; fugam fugerunt, nec respexerunt; dies ille Domino Jehovih Zebaoth, dies ultionis, ut vindictam sumat de hostibus suis, comedat gladius et saturetur*,“ XLVI: 5. 10, haec et illa de pugna Domini contra Inferna, et de victoria super illa. Apud Davidem „*Accinge gladium super femur, Potens; tela tua acuta, populi cadent sub Te, e corde hostes Regis: Thronus tuus in saeculum et aeternum, amasti Justitiam, propterea unxit Te Deus*,“ Psalm. XLV: 4 ad 7; praeter in permultis aliis locis. Quoniam Dominus Solus vicit Inferna, cum nulla ope alicujus Angeli, ideo vocatur Heros et Vir bellorum, Esaj. XLII: 13. Cap. IX: 6. Rex gloriae, Jehovah fortis, Heros belli, Psalm. XXIV: 8. 10. Fortis Jacobi, Psalm. CXXXII: 2; et multis in locis *Jehovah Zebaoth*, hoc est, Jehovah Exercituum: et quoque Adventus Ipsius, vocatur *Dies Jehovae terribilis*, *crudelis*, *indignationis*, *excandescentiae*, *irae*, *vindictae*, *exitii*, *belli*, *buccinae*, *clangoris*, *tumultus*, etc. Apud Evangelistas leguntur haec, *Nunc Judicium est Mundi*, *Princeps Mundi hujus ejicietur*

foras, Joh. XII: 31. *Princeps hujus Mundi judicatus est*, Joh. XVI: 11. *Confidite*, *Ego vici Mundum*, Joh. XVI: 33. *Vidi Satanam sicut fulmen e Caelo cadentem*, Luc. X: 18; per Mundum, Principem mundi, Satanam et Diabolum, intelligitur Infernum. Praeter haec in Apocalypsi a principio ad finem describitur, qualis Ecclesia Christiana hodie est, tum quod Dominus iterum venturus sit, ac Inferna subjugaturus, ac Novum Caelum Angelicum facturus sit, et deinde Novam Ecclesiam in terris instauraturus. Haec omnia ibi praedicta sunt, sed non prius quam hodie detecta; causa est, quia Apocalypsis, sicut omnia Prophetica Verbi, conscripta fuit per meras Correspondentias, quae nisi a Domino detectae fuissent, vix aliquis potuisset rite intelligere unum versiculum ibi, at nunc propter Novam Ecclesiam, omnia quae ibi, in Apocalypsi Revelata, Amstelodami An: 1766 edita, detecta sunt, et videbunt illa, qui credunt Verbo Domini apud Matthaeum Cap. XXIV, de statu Ecclesiae hodiernae, et de adventu Ipsius; sed haec fides vacillat solum apud illos adhuc, qui fidem hodiernae Ecclesiae de Trinitate Personarum Divinarum ab aeterno, et de Passione Christi quod fuerit ipsa Redemptio, tam alte impresserunt cordibus suis, ut eradicari non possit; sed hi sunt, ut in Memorabili supra n: 113, dictum est, sicut utres repleti ramentis ferri, et pulvere sulphureo, in quae si immittitur aqua, fit primum incalescentia, et postea flamma, ex qua utres illi rumpuntur; similiter illi, dum audiunt aliquod de aqua viva, quae est genuinum verum Verbi, et hoc intrat per oculos aut aures, vehementer excandescunt et inflammantur, et rejiciunt sicut tale, quod rumperet Capita illorum.

117. Subjugatio Infernorum, ordinatio Caelorum, et deinde instauratio Ecclesiae, illustrari possunt per varias similitudines; illustrari possunt per similitudinem cum Exercitu praedonum aut rebellium, qui invadunt Regnum aut Urbem, et ibi incendunt domos, depopulantur incolarum bona, et dividunt praedas inter se, et se inde laetificant et glorificant; ipsa autem Redemptio illustrari potest per similitudinem cum Rege justo, qui cum suo Exercitu aggreditur illos, et partem illorum sub gladium mittit, et partem ergastulis includit, ac au-

fert illis praedas, ac subditis restituit, ac postea Regnum ordinat, et tutum a similium insultu reddit. Illustrari etiam potest per similitudinem cum feris congregatis erumpentibus e sylva, quae invadunt greges et armenta, et quoque homines, propter quae homo maenibus suae urbis non audet exire, et colere terram, unde campi erunt deserti, et urbani fame perituri sunt; ac Redemptio illustrari potest per internecionem et profligationem ferarum illarum, et per tutationem agrorum et camporum a talium ulteriore invasione. Illustrari etiam potest per locustas consumentes omne viride humi, et per media ne ulterius progrediantur: pariter per vermiculos tempore primo aestatis, qui deprivant arbores foliis, et sic etiam fructibus, ut stent nudae sicut in media hyeme, et per excussionem illorum, et sic restitutionem horti in statum suae efflorescentiae et fructificationis. Simile fieret cum Ecclesia, nisi Dominus per Redemptionem separavisset bonos a malis, et hos in Infernum conjecisset, et illos in Caelum elevavisset; quid foret cum Imperio et Regno, ubi non justitia et judicium, per quae mali e medio bonorum auferantur, et boni tutentur a violationibus, ut quisque in securitate in sua domo vivat, ac sicut in Verbo dicitur, sub sua ficu et vite in tranquillo sedeat.

118. II. Quod absque illa Redemptione nullus homo salvari potuerit, nec Angeli in statu integritatis subsistere. Primum dicetur quid Redemptio; Redimere significat liberare a damnatione, vindicare a morte aeterna, eripere ex Inferno, ac auferre captivos et vinctos e manu diaboli: hoc a Domino factum est per quod subjugaverit Inferna, et condiderit novum Caelum; quod homo alioquin non salvari potuerit, est quia Mundus Spiritualis cum Mundo naturali, talem nexum habet, ut separari nequeant, principaliter cum interioribus horum quae Animae et Mentes eorum vocantur, bonorum cum animabus et mentibus angelorum, et malorum cum animabus et mentibus spirituum infernalium; talem unionem habent, ut si illi ab homine removerentur, homo caderet mortuus sicut stipes; similiter nec Angeli et Spiritus possunt subsistere, si illis subtraherentur homines. Inde patet, quamobrem Redemptio facta est in Mundo spirituali, et quamobrem, Caelum et Infernum prius ordinanda sunt, antequam Ecclesia in terris in-

staurari possit: quod ita sit, patet clare in Apocalypsi, quod postquam Novum Caelum factum est, ex Caelo illo descenderit Nova Hierosolyma, quae est Nova Ecclesia, Cap. XXI: 1. 2.

119. Quod nisi Redemptio facta sit a Domino, nec Angeli in statu integritatis potuerint subsistere, est causa, quia Universum Caelum Angelicum una cum Ecclesia in terris, coram Domino est sicut unus Homo, cujus Internum constituit Caelum Angelicum, et Externum Ecclesia; aut specialius, cujus Caput constituit Caelum supremum, Pectus et Mediam corporis Regionem Caelum secundum et ultimum, ac Lumbos et Pedes Ecclesia in terris, et Ipse Dominus est Anima et Vita totius hujus Hominis; quare nisi Dominus Redemptionem fecisset, destructus fuisset hic Homo; quoad Pedes et Lumbos, quando Ecclesia in terris recedit, quoad Regionem gastricam quando Caelum Ultimum, quoad Thoracem quando Caelum Secundum, et tunc Caput, quia non habet correspondentiam cum Corpore, in deliquium cadit. Sed hoc per similitudines illustrabitur; est sicut cum Caro morticina invadit pedes, et morticinium ejus progressive scandit, ac inficit primum lumbos, et deinde viscera abdominis, et tandem invadit vicinias Cordis, quod tunc homo morte succumbat, notum est. Illustrari etiam potest per similitudinem cum morbis viscerum, quae infra Diaphragma sunt, quod quando illa fathiscunt, Cor incipiat palpitare, et Pulmo graviter anhelare, et quod tandem cessent. Illustrari etiam potest per similitudinem cum Interno et Externo homine, quod Internus homo valeat, quamdiu Externus obedienter obit ejus functiones, at si Externus homo non obedit, sed repugnat, et plus si illum impugnat, tandem Internus labefactatur, et demum aufertur a jucundis Externi, usque dum ei favet et assentit. Et quoque illustrari potest per similitudinem cum homine stante super Monte, et infra se videt terras inundatas, et quod aquae successive assurgant, et cum ad altitudinem, in qua ipse stat, emergunt, etiam ille inundatur, nisi per quandam naviculam, quae per undas alluit, saluti suae possit consulere: similiter si quis ex Monte videt densum nimbum plus et plus e terra assurgentem, et abscondentem campos, villas et urbes, et postea dum nim-

bosum illud usque ad illum pertingit, non videt quicquam, nec semet ubi est. Simile est cum Angelis, dum Ecclesia in terris perit, quod tunc etiam Caeli inferiores abeant; causa est, quia Caeli ex hominibus e terra consistunt, et dum amplius non aliquod bonum cordis et verum Verbi superest; inundantur Caeli a malis quae assurgunt, et ab illis sicut ex aquis stygiis suffocantur; sed usque a Domino reconduntur alicubi, et ad diem ultimi Judicii reservantur, et tunc in Caelum Novum attolluntur; hi sunt qui intelliguntur in Apocalypsi per hos „*Vidi sub Altari animas occisorum propter Verbum Dei, et propter Testimonium quod habebant; et clamabant voce magna, dicentes, usque quo Domine, qui Sanctus et Verus, non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super Terra; et datae singulis stolae albae; et dictum eis, ut requiescant adhuc tempus parvum, usque dum compleantur, et conservi et fratres eorum, qui futuri occidi sicut illi,*“ Cap. VI: 9. 10. 11.

120. Quod absque Redemptione a Domino iniquitas et malitia pervagaretur totum orbem Christianum in utroque Mundo, Naturali et Spirituali, sunt plures causae, inter quas etiam haec est, quia omnis homo post mortem in Mundum spirituum venit, et tunc sibi prorsus similis est, qualis prius, ac in introitu nemo arceri potest a colloquio cum defunctis parentibus, fratribus, affinibus et amicis, quisque maritus tunc primum quaerit uxorem suam, et quaeque uxor maritum suum, et ab his et illis introducuntur in varia consortia talium, qui extrinsecus sicut oves apparent, ac intrinsecus sicut lupi sunt, et ab his pervertuntur etiam illi, qui pietati studuerunt; inde, et ex artibus nefandis in Mundo naturali ignotis, ille Mundus ita repletus est malitiosis, prout stagnum ex ovulis ranarum viridescens; quod consortia cum malis ibi hoc etiam efficiant, ex his conspicuum reddi potest, est enim sicut quis commoratur cum praedonibus aut piratis, tandem fit illis similis: atque est sicut quis habitat cum adulteris et scortis, tandem adulteria pro nihilo reputat, est quoque sicut qui se immiscet rebellibus, tandem nihili facit violentias inferre cuicunque: omnia enim mala sunt contagiosa, et comparari possunt pesti, quae ex sola aspiratione et exhalatione inficit; et quoque cancro et

gangraenae, quae serpit et putrefacit vicina et successive remotiora, usque dum totum corpus perit; jucunda mali, in quae quisque nascitur, in causa sunt. Ex his nunc constare potest, quod absque Redemptione a Domino, nullus salvari possit, nec Angeli in statu integritatis subsistere: unicum refugium, ne quis pereat, est ad Dominum, nam dicit, *Manete in Me, etiam Ego in vobis, quemadmodum palmes non potest fructum ferre a se ipso, nisi manserit in vite; ita vos nisi in Me manseritis: Ego sum Vitis, vos palmites; qui manet in Me, et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam: nisi quis manserit in Me, ejectus est foras, et arefactus in ignem conjicitur, et comburitur*, Joh. XV: 4. 5. 6.

121. III. Quod Dominus sic non modo homines, sed etiam Angelos redemerit. Hoc sequitur ex dictis in Articulo praecedente, quod absque Redemptione a Domino nec Angeli potuerint subsistere; ad causas supradictas accedunt hae, 1. Quod tempore Primi Adventus Domini Inferna succreverint in altum, usque ut implerent Universum Mundum spirituum, qui medius est inter Caelum et Infernum, et sic non modo confuderint Caelum, quod vocatur ultimum, sed etiam aggressi Caelum medium, quod mille modis infestaverunt; quod nisi Dominus sustinuerit, destructum iret. Talis insultus Infernorum intelligitur per Turrim aedificatam in terra Schinaar, cujus caput pertingeret usque ad Caelum, et quorum conatus per confusionem labiorum inhibitus est, et illi dispersi sunt, ac urbs vocata est Babel, Gen. XI: 1 ad 9; quid ibi per Turrim, et per confusionem labiorum intelligitur, in Arcanis Caelestibus Londini editis, explicatum est. Causa, quod Inferna in talem altitudinem succreverint, fuit, quod tempore, quo Dominus in Mundum venit, Universus orbis per idololatrias et magias se prorsus a Deo abalienaverit, et Ecclesia, quae fuerat apud filios Israëlis, et demum apud Judaeos, per falsificationem et adulterationem Verbi plane destructa fuerit; et omnes hi et illi post mortem in Mundum Spirituum alluerunt, ubi tandem ita adaucti et multiplicati sunt, ut non inde potuerint expelli, nisi per descensum Ipsius Dei, et tunc per robur Divini brachii Ipsius, quod quomodo factum est, in

Opusculo Londini anno 1758 de ULTIMO JUDICIO edito, descriptum est: hoc peractum est a Domino, cum in Mundo fuit: simile etiam hodie a Domino factum est, quoniam, ut supra dictum est, hodie est Secundus Adventus Ipsius, qui in Apocalypsi ubivis, et apud Matthaeum Cap. XXIV: 3. 30. apud Marcum Cap. XIII: 26, apud Lucam Cap. XXI: 27, et in Actis Apost. Cap. I: 11, et alibi, praedictus est; discrimen est, quod in primo Ipsius Adventu Inferna in tantum accreverint ex idololatris, magis et falsificatoribus Verbi, at in hoc Secundo ex Christianis ita vocatis, tam illis qui naturalismum imbuerunt, quam illis qui falsificaverunt Verbum per confirmationes fabulosae fidei suae de tribus Personis Divinis ab aeterno, et de Passione Domini quod fuerit ipsa Redemptio; hi enim sunt qui per Draconem et binas ejus Bestias in Apocalypsi Cap. XII: et XIII, intelliguntur. 2. Secunda causa, quod Dominus etiam redemerit Angelos, est, quod non modo unusquisque homo, sed etiam unusquisque Angelus a Domino detineatur a malo, et teneatur in bono; nullus enim sive Angelus sive homo, est in bono a se, sed omne bonum est a Domino; cum itaque scabellum pedum Angelorum, quod illis est in Mundo spirituum, surreptum est, tunc factum est cum illis, sicut cum sedente super solio, dum ejus stylobatae auferuntur. Quod Angeli coram Deo non sint puri, constat ex propheticis Verbi, et quoque ex Hiobo; tum ex eo, quod non detur aliquis Angelus, qui non prius fuerat homo. Per haec confirmantur illa, quae in FIDE NOVI CAELI ET NOVAE ECCLESIAE IN UNIVERSALI ET SINGULARI FORMA, huic Operi praemissa, dicuntur, videlicet „Quod Dominus in Mundum venerit, ut removeret Infernum ab homine, et quod id removerit „per pugnas contra illud, et per victorias super illud, ita subjugaverit illud, et redegerit illud sub suam obedientiam." Tum per haec ibi, „quod Jehovah Deus descenderit et assumserit „Humanum, propter finem, ut in ordinem redigeret omnia „quae in Caelo, et omnia quae in Ecclesia erunt, quoniam „tunc potentia Diaboli, hoc est, Inferni, valuit super potentiam Caeli, et in terris potentia mali super potentiam boni, „et inde totalis damnatio ante fores stetit et imminuit; hanc „futuram damnationem Jehovah Deus per Humanum suum

„sustulit, et sic homines et angelos redemit: ex quibus patet, „quod absque adventu Domini nullus salvari potuerit. Simile „est hodie, quare nisi Dominus iterum in Mundum veniat, nec „quisquam potest salvari" vide supra n. 2. 3.

122. Quod Dominus vindicaverit Mundum Spiritualem, et per hunc vindicaturus sit Ecclesiam ab universali damnatione, illustrari potest per comparationem cum Rege, qui suos filios principes ab hoste captos, carceribus inclusos, et catenis vinctos, per victorias super illum liberat, et in Aulam suam reducit. Tum per comparationem cum Pastore, qui oves suas e faucibus leonis aut ursi, sicut Simson et David, eripit, aut feras illas erumpentes e sylvis in prata, ejicit, et persequitur usque ad extremos terminos, et demum urget illas in stagna, aut in deserta, et postea redit ad oves, et in securitate pascit illas, et ex fontibus aquae limpidae potat illas. Illustrari etiam potest cum aliquo, qui videt serpentem in spiram tortum, jacentem in via, ac intendentem infligere plagam calcaneo viatoris, ac prehendit caput ejus, et illum, tametsi se circum manum ejus contorquet, usque domum portat, et ibi caput ejus amputat, et reliquum in ignem conjicit. Illustrari etiam potest cum sponso aut marito, qui dum videt adulterum tentantem inferre violentiam suae sponsae aut uxori, illum aggreditur, et vel manum ejus gladio sauciat, vel crura et lumbos ejus plagis corripit, vel per servos suos ejicit in plateas, qui fustibus illum usque ad domum ejus persequuntur, et sic liberatam in thalamum suum abducit: per Sponsam et Uxorem etiam in Verbo intelligitur Ecclesia Domini, et per adulteros intelliguntur violatores ejus, qui sunt, qui Verbum Ipsius adulterant; quod quia Judaei fecerunt, a Domino vocati sunt gens adultera.

123. IV. Quod Redemptio fuerit Opus pure Divinum. Qui scit quale Infernum est, et qualis ejus altitudo et inundatio super universum Mundum Spirituum tempore adventus Domini fuit, tum qua potentia Dominus infernum dejecit et dissipavit, et postea illud una cum Caelo in ordinem redegit, non potest non obstupescere, et exclamare, quod omnia illa pure Divinum Opus fuerint. Primum, *Quale Infernum est*, consistit illud ex myriadibus myriadum, quoniam ex omnibus illis,

qui a creatione Mundi per mala vitae et falsa fidei abalienaverunt se a Deo. Alterum, *qualis altitudo et inundatio inferni super universum Mundum Spirituum tempore adventus Domini fuit*, aliquantum in praecedentibus Articulis expositum est; qualis fuit tempore primi Adventus, non alicui notum factum est, quia non in sensu literae Verbi revelatum; sed qualis fuit tempore secundi Adventus Ipsius, oculis meis videre datum est, ex quo de priori concludi potest, et hoc descriptum est in Opusculo de ULTIMO JUDICIO Londini an: 1758 edito, pariter, *qua potentia Dominus infernum illud dejecit et dissipavit;* sed huc transferre illa, quae ex autopsia in illo Opusculo descripta sunt, vanum opus est, quia exstat, et adhuc Exemplaria in copia Londini apud Typographum reservata sunt; quisque, qui illud legit, clare videre potest, quod id Omnipotentis Dei Opus fuerit. Quartum, *quomodo Dominus omnia tam in Caelo quam in Inferno postea in ordinem redegit*, nondum a me est descriptum, quoniam ordinatio caelorum et infernorum, a die Ultimi Judicii usque ad hodienum tempus perstitit, et adhuc perstat; ast post hunc Librum editum, si desideratur, in publicum dabitur; quod me attinet, quoad hanc rem, quovis die vidi et video Omnipotentiam Divinam Domini sicut in facie; at postremum hoc proprie est Redemptionis, prius autem illud proprie est Ultimi judicii, qui duo illa distincte intuentur, illi possunt plura, quae in propheticis Verbi sub figuris concelata sunt, et tamen descripta, dum per explicationem correspondentiarum in lucem intellectus protrahuntur, videre. Hoc et illud opus Divinum, non aliter illustrari potest, quam per comparationes, sed usque parum; illustrari potest per comparationem, cum pugna contra Exercitus omnium Gentium in Universo Mundo instructos hastis, scutis, gladiis, sclopetis et bombardis, habentes duces et praefectos callidos et astutos; hoc dicitur, quia plerique in Inferno artes in Mundo nostro ignotas callent, in quibus se inter se exercent, quomodo aggressuri, insidiaturi, obsessuri et impugnaturi illos qui Coelo sunt. Pugna Domini cum Inferno etiam potest comparari, attamen parum, cum pugna cum feris totius Orbis terrarum, ac cum illarum strage et domatione, usque dum nulla illarum hiscat prodire, et insultum in ullum

hominem, qui in Domino est, facere, unde si quis minacem vultum exserit, subito retrahit se, sicut sentiret vulturem in sinu pectoris sui, tentantem perforare illum usque ad cor; per feras etiam in Verbo describuntur Spiritus infernales; hi quoque per feras, cum quibus Dominus 40 dies erat, apud Marcum Cap. I: 13, intelliguntur. Comparari etiam potest, cum resistentia contra universum Oceanum, cum fluctibus suis irrumpentem in regiones et urbes, disruptis vallis; subjugatio Inferni a Domino etiam intelligitur per quod compescuerit Mare per quod dixerit, *sile*, *obmutesce*, Marc. IV: 38. 39. Matth. VIII: 26. Luc. VIII: 23. 24; per Mare enim ibi, ut in pluribus aliis locis, significatur Infernum. Dominus ex simili potentia Divina, hodie pugnat contra Infernum apud unumquemvis hominem, qui regeneratur, nam Infernum omnes illos diabolico furore aggreditur, cui nisi Dominus resistit, et illud domat, homo non potest non succumbere: Infernum enim est sicut unus homo monstrosus, ac sicut immanis Leo, cum quo etiam in Verbo comparatur, quare nisi Dominus illum Leonem aut illud Monstrum manicis et pedicis vinctum teneret, non potuisset aliter, quin ut homo, dum ab uno malo eripitur, in alterum, et porro in plura, ex se incideret.

124. V. Quod ipsa haec Redemptio non fieri potuerit, quam per Deum incarnatum. In praecedente Articulo ostensum est, quod Redemptio fuerit Opus pure Divinum, consequenter quod non fieri potuerit nisi a Deo Omnipotente: quod non nisi quam per Se incarnatum, hoc est, factum Hominem, causa est, quia Jehovah Deus, qualis est in infinita sua essentia, non potest appropinquare ad Infernum, minus intrare in illud, est enim in purissimis et primis; quare Jehovah Deus, in se talis, si modo afflaret illos qui in Inferno sunt, momento enecaret illos, nam dixit ad Mosen volentem videre Ipsum, *Non poteris videre facies meas, quia non videbit Me homo et vivet*, Exod. XXXIII: 20; cum itaque Moses non potuit, minus adhuc illi qui in Inferno sunt, ubi omnes sunt in ultimis, et crassissimis, et sic in remotissimis, sunt enim naturales infimi; quamobrem nisi Jehovah Deus assumserit Humanum, et sic se induerit corpore, quod in ultimis est, frustra aliquam Redemptionem ingredi potuit; quis enim potest aliquem hostem

aggredi, nisi approximet, ac instructus sit armis ad pugnam: aut quis potest abigere et destruere dracones, hydras et basiliscos in quodam deserto, nisi circumdet corpus lorica et caput galea, et cum hasta in manu: aut quis potest balaenas in mari captare, absque navi et adminiculis accommodatis ad capturam: per haec et similia non ita comparari potest, sed illustrari pugna Dei Omnipotentis cum Infernis, quam inire non posset, nisi Humanum prius induerit. At sciendum est, quod pugna Domini cum Infernis, non fuerit pugna oralis, sicut inter ratiocinantes et litigantes, talis pugna prorsus nihil ibi efficit, sed fuit pugna spiritualis, quae est Divini Veri ex Divino Bono, quod erat ipsum Vitale Domini; hujus influxui, medio visu, nemo in Infernis potest resistere; talis potentia illi inest, ut infernales genii solum ad perceptionem ejus aufugiant, se in profundum dejiciant, et in cryptas intrudant, ut se abscondant: hoc idem est quod describitur apud Esajam „*Intrabunt in cavernas petrarum; et in fissuras pulveris, propter pavorem Jehovae, quando surget ad terrendum terram*," Cap. II: 19. Et in Apocalypsi „*Omnes abscondent se in speluncis petrarum, et in petris montium, dicentque montibus et petris, cadite super nos, et abscondite nos a facie Sedentis super Throno, et ab ira Agni*," Cap. VI: 15. 16. 17. Qualis potentia Domino, quod Ipsi est ex Divino Bono, dum Ultimum Judicium Anno 1757, peregit, fuit, constare potest ex illis, quae in Opusculo de illo Judicio descripta sunt; ut quod colles et montes, quos Infernales in Mundo spirituum occupaverunt, e suis locis evulserit, et in dissita transtulerit, et quosdam subsidere fecerit, quoque urbes, villas et campos illorum diluvio inundaverit, et terras illorum e fundo eruerit, et illas una cum incolis in voragines, stagna, et paludes conjecerit, praeter plura: et haec omnia a Solo Domino per potentiam Divini Veri ex Divino Bono.

125. Quod Jehovah Deus non potuerit talia nisi per Humanum suum in actum mittere et efficere, illustrari potest per varias comparationes; ut quod inconspicuus non possit conserere manus, nec loquelam, nisi cum conspicuo; ne quidem angelus et spiritus cum homine, tametsi juxta corpus ejus et ante faciem ejus staret. Nec potest alicujus anima cum aliquo

loqui et agere nisi per suum corpus. Non potest Sol cum sua luce et suo calore intrare in aliquem hominem, bestiam et arborem, nisi prius intret aërem, et per hunc agat; similiter nec in pisces nisi per aquas; aget enim per elementum, in quo subjectum est. Ne quidem potest aliquis desquamare piscem cultro, et deplumare corvum, absque digitis; nec descendere in profundum lacus absque campana urinatoria: verbo, unumquodvis accommodatum erit alteri, antequam fit communicatio, et operatio contra illum aut cum illo.

126. VI. Quod Passio crucis fuerit ultima Tentatio, quam Dominus ut Maximus Propheta sustinuit, et quod fuerit medium glorificationis Humani Ipsius, hoc est, unionis cum Divino Patris sui, et non Redemptio. Sunt duo, propter quae Dominus in Mundum venit, et per quae salvavit homines et Angelos, videlicet Redemptio et Glorificatio Humani sui; haec duo inter se distincta sunt, sed usque unum ad salvationem faciunt. Quid Redemptio, in antecedentibus Articulis ostensum est, nempe quod fuerit Pugna cum Infernis, subjugatio illorum, et postea ordinatio Caelorum: Glorificatio autem est Unitio Humani Domini cum Divino Patris sui, haec successive facta est, et plenarie per passionem crucis; omnis enim homo a sua parte accedere debet ad Deum, et quantum homo accedit, tantum Deus a sua parte intrat: hoc simile est sicut cum Templo, hoc primum aedificandum est, et hoc fit manibus hominum, et postea inaugurandum est, et demum orandum, ut Deus praesens sit, ac uniat se cum Ecclesia ibi. Quod ipsa Unio plene facta sit per Passionem crucis, est causa, quia fuit ultima Tentatio, quam Dominus in Mundo subivit, et per Tentationes fit conjunctio; in his enim homo ad apparentiam sibi soli relinquitur, tametsi non relictus est, nam Deus tunc in intimis ejus praesentissime adest, ac suffulcit; quare cum aliquis in tentatione vincit, intime conjungitur Deo, ac Dominus tunc Deo Patri suo intime unitus est. Quod Dominus in Passione crucis sibi relictus sit, constat ex hac Ipsius exclamatione super cruce, Deus quare reliquisti Me, et quoque ex his Domini verbis „*Nemo tollit animam a Me, sed Ego pono illam a Me Ipso; potestatem Ego habeo ponendi illam, et potestatem habeo recipiendi illam, hoc praeceptum*

accepi a Patre meo," Joh. X: 18. Ex his nunc constare potest, quod Dominus non quoad Divinum, sed quoad Humanum passus sit, et quod tunc intima et sic plenaria unio facta sit. Hoc illustrari potest per hoc, quod dum homo patitur quoad corpus, anima ejus non patiatur, sed modo doleat; ast Deus dolorem hunc post victoriam aufert, et abstergit sicut quis lacrymas ex oculis.

127. Haec duo, Redemptio et Passio crucis, distincte percipienda sunt, alioquin incidit mens humana sicut navis in syrtes aut in scopulos, ac perit una cum gubernatore, nauclero et nautis, hoc est, errat in omnibus illis, quae salvationis a Domino sunt: nam homo absque distincta idea de duobus illis, est tanquam in somnio et videt vana, et auguratur ex illis, quae credit realia esse, cum tamen sunt ludicra; aut est sicut qui ambulat in nocte, et dum arripit frondes alicujus arboris, credit crines hominis esse, et accedit propius, et suos crines eis implicat. Sed tametsi Redemptio et Passio crucis duo distincta sunt, usque ad salvationem unum faciunt, quoniam Dominus per Unionem cum suo Patre, quae per Passionem crucis peracta est, factus est Redemptor in aeternum.

128. De Glorificatione, per quam intelligitur unitio Divini Humani Domini cum Divino Patris, quod per Passionem crucis plene peracta est, Ipse Dominus ita apud Evangelistas loquitur, *Postquam Judas exivit, dixit Jesus, nunc Glorificatus est Filius hominis, et Deus Glorificatus est in Ipso; si Deus Glorificatus est in Ipso, etiam Deus Glorificabit Ipsum in Seipso, et statim Glorificabit Ipsum*, Joh. XIII: 31. 32. hic Glorificatio dicitur et de Deo Patre et de Filio, nam dicitur, Deus Glorificatus est in Ipso, et Glorificabit Illum in Seipso, quod hoc sit uniri, patet: *Pater, venit hora, glorifica Filium tuum, ut etiam Filius tuus glorificet* Te, Joh. XVII: 1. 5, ita dicitur, quia unitio fuit reciproca, ac ut dicitur, Pater in Ipso et Ipse in Patre. *Nunc anima mea turbata est, et dixit, Pater, glorifica Nomen tuum, et exiit vox e Caelo, et Glorificavi, et rursus Glorificabo*, Joh. XII: 27. 28. hoc dictum est, quia Unitio successive facta fuit. *Nonne hoc oportebat pati Christum, et ingredi in gloriam suam,* Luc. XXIV: 26. gloria in Verbo, ubi de Domino,

significat Divinum Verum unitum Divino Bono. Ex his clare patet, quod Humanum Domini sit Divinum.

129. Quod Dominus usque ad Passionem crucis voluerit tentari, fuit causa, quia erat Ipse Propheta, et Prophetae olim significabant doctrinam Ecclesiae ex Verbo, et inde repraesentabant Ecclesiam, qualis illa fuit, per varia, et quoque per iniqua, dura et quoque nefaria, quae illis a Deo injuncta fuerunt. Dominus autem quia fuit ipsum Verbum, per Passionem crucis ut Ipse Propheta repraesentavit Ecclesiam Judaicam, quomodo illa ipsum Verbum prophanavit: huic causae accedit haec, quod sic pro Salvatore utriusque Mundi agnosceretur in Caelis, omnia enim Passionis Ipsius significabant talia quae prophanationis Verbi sunt, et Angeli illa spiritualiter, dum homines Ecclesiae naturaliter intelligunt. Quod Dominus fuerit ipse Propheta, constat ex his locis. *Dominus dixit, non est* PROPHETA *minus honoratus, quam in Patria sua, et in Domo sua*, Matth. XIII: 57. Marc: VI: 4. Luc: IV: 24. *Jesus dixit, non est conveniens* PROPHETAM *interire extra Hierosolymam*, Luc. XIII: 33. *Cepit timor omnes, laudantes Deum, dicentes, quod* PROPHETA MAGNUS *suscitatus sit inter illos*, Luc. VII: 16. *Dixerunt de Jesu*, ILLE PROPHETA *a Nasareth*, Matth: XXI: 11. Joh. VII: 40. 41. *Quod* PROPHETA *excitaretur e medio fratrum, cujus verbis obedirent*, Deutr: XVIII: 15 ad 19.

130. Quod Prophetae repraesentaverint statum Ecclesiae suae quoad doctrinam e Verbo, et quoad vitam secundum illam, constat ex his locis; mandatum est Esajae Prophetae, *ut dissolveret saccum desuper lumbis suis, et calceum desuper pede suo, ac iret nudus et discalceatus tres annos, in signum et prodigium*, Esaj: XX: 2. 3. Mandatum est Ezechieli Prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod faceret vasa migrationis, et migraret in locum alium in oculis filiorum Israëlis, et educeret vasa interdiu, et exiret in vespera per effossum parietem, et obtegeret facies ut non videret terram, et quod sic prodigium esset domui Israëlis, et diceret, ecce ego prodigium vestrum, quemadmodum feci, sic fiet vobis*, Ezech. XII: 3 ad 7. 11. Mandatum est Hoscheae prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod*

acciperet sibi Meretricem in uxorem; et quoque accepit, et illa peperit ei tres filios, quorum unum vocavit Jisreel, alterum non Miserandum, et tertium non Populum. Ac iterum ei mandatum est, ut abiret et amaret Mulierem amatam socio, et adulteram, quam etiam sibi comparavit, Hosch: I: 2 ad 9. et Cap. III: 2, 3. Prophetae cuidam etiam mandatum, *ut cinerem super oculos mitteret, et pateretur se percuti et verberari.* 1 Reg: XX: 35, 37. Mandatum est Ezechieli Prophetae, ut repraesentaret statum Ecclesiae, *per quod sumeret laterem, et sculperet super eo Hierosolymam, poneret obsidionem, et daret vallum et aggerem contra illam, poneret sartaginem ferri inter se et urbem, et cubaret super latere sinistro, et super latere dextro. Tum quod sumeret tritica, hordea, lentes, milium et zeas, et ex illis faceret panem; et quoque placentam hordeorum cum stercore fimi hominis; et quia hoc deprecatus est, permissum est, ut faceret illam cum excrementis bovis. Dictum est illi, Tu cuba super latere sinistro, et pone* Iniquitatem Domus Israelis *super illud; numerum dierum, quibus cubabis super illo,* Portabis iniquitatem eorum; *Ego enim dabo tibi annos iniquitatis eorum juxta numerum dierum* 390 *dies*, ut Portes iniquitatem Domus Israelis: *quum vero absolveris hos, jacebis super latere tuo dextro secundum, ut* Portes iniquitatem Domus Jehudae, Ezech: IV: 1 ad 15. Quod Propheta per haec portaverit iniquitates Domus Israëlis et Domus Jehudae, et non abstulerit illas, et sic expiaverit, sed modo repraesentaverit et monstraverit, patet a sequentibus ibi; *Sic inquit Jehovah, comedent filii Israëlis panem suum immundum: ecce Ego frangens baculum panis, ut careant pane et aqua, et desolentur vir et frater ejus, et contabescant propter iniquitatem eorum,* Vers: 13, 16, 17. in eodem Capite. Simile itaque intelligitur de Domino, ubi dicitur, *Morbos nostros Ille tulit, dolores nostros* portavit; *Jehovah incurrere fecit in Illum iniquitates omnium nostrum; per scientiam suam justificavit multos, eo quod* Iniquitates eorum Ipse portaverit, Esaj. LIII: 1. ubi in toto Capite agitur de Passione Domini. Quod Dominus ut ipse Propheta repraesentaverit statum Ecclesiae Judaicae quoad Verbum, patet ex singulis passionis Ipsius „*Ut quod a*

Juda proditus fuerit: quod a Principibus sacerdotum et a Senioribus comprehensus et condemnatus sit: quod colaphos impegerint: quod caput calamo percusserint; quod imposuerint coronam ex spinis: quod vestimenta Ipsius diviserint, et super tunicam jecerint sortem: quod crucifixerint: quod dederint Ipsi acetum ad bibendum: quod transfoderint latus: quod sepultus, et quod tertio die resurrexerit. Quod a Juda proditus fuerit, significabat, quod a gente Judaica, apud quam tunc erat Verbum, nam Judas illam repraesentabat: quod a Principibus sacerdotum et Senioribus comprehensus et condemnatus sit, significabat quod ab omni illa Ecclesia: quod colaphos impegerint, spuerint in faciem, flagellaverint, et caput calamo percusserint, significabant quod similiter fecerint cum Verbo, quoad Divina vera ejus: quod imposuerint coronam ex spinis, significabat quod illa falsificaverint et adulteraverint: quod vestimenta diviserint, et super tunicam jecerint sortem, significabat quod omnia vera Verbi disperserint, sed non sensum ejus spiritualem, hunc tunica Domini significabat: quod crucifixerint, significabat quod totum Verbum destruxerint et prophanaverint: quod praebuerint Ipsi acetum ad bibendum, significabat quod mere falsificata, quare illud non bibit: quod transfoderint latus, significabat quod plene exstinxerint omne verum Verbi et omne bonum ejus: quod sepultus, significabat rejectionem residui a matre: quod tertio die resurrexerit, significabat Glorificationem seu Unionem Humani Ipsius cum Divino Patris. Ex his nunc patet, quod per Portare iniquitates, non intelligatur auferre illas, sed repraesentare prophanationem veritatum Verbi.

131. Haec quoque illustrari possunt per comparationes, quod fit propter simplices, qui ex comparationibus melius vident, quam ex deductionibus analytice ex Verbo et simul ratione formatis: Omnis civis aut subditus unitur Regi, per quod mandata ejus et praecepta faciat, et plus si pro illo sustinet gravia, et adhuc plus si mortem pro illo subit, quod fit in pugnis et praeliis: pariter amicus unitur amico, filius patri, et famulus hero, per quod illa, quae voluntatis eorum sunt, faciant, et plus si contra inimicos illos defendunt, et adhuc plus si pro illorum honore dimicant. Quis non unitur virgini,

quam in sponsam ambit, qui pugnat cum illis, qui diffamant illam, et qui ad vulnera cum rivali: quod per talia uniantur, est secundum legem naturae inscriptam. Dominus dicit, *Ego sum Pastor bonus, Pastor bonus animam ponit pro ovibus, propter quod Pater me amat*, Joh: X: 11. 17.

132. VII: QUOD PASSIO CRUCIS CREDATUR FUISSE IPSA REDEMPTIO, SIT FUNDAMENTALIS ERROR ECCLESIAE; ET QUOD ILLE ERROR UNA CUM ERRORE DE TRIBUS PERSONIS DIVINIS AB AETERNO, PERVERTERIT TOTAM ECCLESIAM, ADEO UT NON ALIQUID RESIDUUM SPIRITUALE IN ILLA SUPERSIT. Quid plus hodie libros Orthodoxorum implet et farcit, et quid in Gymnasiis ardentius docetur et inspiratur, ac e suggestis frequentius praedicatur et exclamatur, quam quod Deus Pater iratus contra genus humanum, non modo removerit illud a se, sed etiam concluserit illud sub damnatione universali, proinde illud excommunicaverit; sed quia gratiosus est, quod persuaserit, aut exsuscitaverit Filium suum, ut descenderet, et definitam damnationem in se susciperet, et sic iram Patris sui expiaret, et quod sic et non aliter posset ex aliquo favore aspicere hominem; tum quod hoc etiam factum sit per Filium, ut quod damnationem Generis humani in se suscipiendo passus sit se a Judaeis flagellari, in faciem spui, et dein sicut maledictio Dei crucifigi, Deutr: XXI: 23, et quod Pater post hoc factum propitiatus sit, et ex amore erga Filium retraxerit damnationem, sed modo ab illis, pro quibus intercederet, et quod sic Mediator coram Patre suo in perpetuum factus sit. Haec et similia hodie in Templis sonant, et reverberantur e parietibus, sicut echo e sylvis, et implent omnium aures ibi. Sed quis, cui Ratio illustrata et sana facta est e Verbo, non potest videre, quod Deus, qui est ipsa Misericordia et Clementia, quia est ipse Amor et ipsum Bonum, et quod illa sint Ipsius Essentia, et inde quod contradictio sit dicere, quod ipsa Misericordia seu ipsum Bonum possit aspicere hominem ex ira, et damnationem ejus concludere, et usque manere sua Divina Essentia, talia vix cadunt in hominem probum sed in improbum, nec in Angelum Caeli, sed in spiritum Inferni; quare infandum est illa addicare Deo. Sed si inquiritur in Causam, est haec, quod Passionem crucis pro ipsa Redemptione assumserint, inde

effluxerunt illa, sicut ex uno Falso falsa in continua serie, aut sicut ex Cado aceti non nisi quam acetum, aut ex Mente insana non nisi quam insanum; ex uno enim Concluso sequuntur theoremata ejusdem prosapiae, latent intus in Concluso, et successive inde prodeunt, et ex illo de Passione crucis quod sit Redemptio, plura adhuc scandalosa et Deo ignominiosa possunt prodire et protrahi, usque ut fiat, sicut dicit Esajas „*Sacerdos et Propheta errant per siceram, titubant judicio, omnes mensae plenae sunt vomitu egestionis*," Cap: XXVIII: 7, 8.

133. Ex idea hac de Deo ét de Redemptione, universa Theologia, a spirituali facta est infime naturalis, quod fit quia proprietates mere naturales Deo attributae sunt, et tamen ab idea Dei et ab idea Redemptionis, quae unum facit cum Salvatione, pendet omne Ecclesiae; est enim illa idea sicut Caput, ex quo procedunt omnia corporis, quare dum illa est spiritualis, omnia Ecclesiae fiunt spiritualia, et dum illa est naturalis, omnia Ecclesiae fiunt naturalia, quapropter quia idea de Deo et de Redemptione facta est mere naturalis, hoc est, sensualis et corporea, ideo mere naturalia sunt omnia, quae Ecclesiae Capita et Membra in suis dogmaticis tradiderunt et tradunt: quod inde non nisi quam falsa possint excludi, est quia naturalis homo continue agit contra spiritualem, et inde spiritualia spectat sicut larvas et phantasmata in aëre; quare dici potest, quod propter sensualem illam ideam de Redemptione et inde de Deo, viae ad Caelum, quae sunt ad Dominum Deum Salvatorem, obsessae sint furibus et latronibus, Joh: X: 1, 8, 9. et quod in Templis valvae dejectae sint, et sic intraverint dracones, ululae, tzjim et ijim, ac discorditer concentent. Quod haec idea de Redemptione et de Deo, ingesta sit fidei hodiernae, notum est, quae est ut orent ad Deum Patrem, ut propter crucem et sanguinem Filii sui remittat delicta, et ad Deum Filium ut oret et intercedat pro illis, et ad Deum spiritum sanctum ut justificet et sanctificet; quid hoc aliud est, quam supplicare ad tres Deos in suo ordine, et quid tunc cogitatio de Regimine Divino alia quam de Regimine Aristocratico aut Hierarchico; aut sicut de Triumviratu, qualis semel fuit Romae, at pro Triumviratu vocari potest Trium-

personatus; et quid tunc facilius est Diabolo, quam facere sicut dicitur, divide et impera, hoc est, discindere animos, et excitare motus rebelles, nunc contra unum Deum, nunc contra alterum, quemadmodum ab Arii tempore huc usque factum est, et sic Dominum Deum Salvatorem, Cui est omnis potestas in Caelo et Terra, Matth: XXVIII: 18. dejicere e Throno, et quendam suum Clientem superimponere, et huic cultum addicere, aut cultum, quia huic, etiam ipsi Domino adimere.

* * * * *

134. His adjicientur haec Memorabilia: Ppimum: Quondam intravi Templum in Mundo spirituum, ubi plures erant congregati, et ante Concionem inter se ratiocinati sunt de Redemptione. Templum erat quadratum, et non aliquae fenestrae in parietibus, sed magna apertura supra in medio tecti, per quam lux e Caelo intrabat, et plus illuminabat, quam si fuissent fenestrae a lateribus: et ecce subito, cum in sermocinatione de Redemptione erant, Nubes atra e septentrione alluens obtexit aperturam, unde tenebrae factae sunt, ut non videret unus alterum, et vix quisquam palmam suam; cum propter hoc obstupefacti steterunt, ecce atra illa nubes findebatur in medio, et per fissuram visi sunt angeli demissi e Caelo, et hi Nubem ab utraque parte discusserunt, ex quo in Templo iterum factum est luminosum; et tunc Angeli demiserunt unum ex se in Templum, qui vice eorum interrogabat congregatos, de qua re contendunt, quoniam tam obscura Nubes superveniens sustulit lucem, et induxit tenebras; responderunt, quod de Redemptione, et quod haec facta sit a Filio Dei per Passionem crucis, et quod per illam expiaverit, et liberaverit Genus humanum a damnatione et morte aeterna; sed ad haec dixit Angelus demissus, quid per Passionem crucis, exponite cur per illam; et tunc Sacerdos venit, et dixit, ego exponam in serie, quae scimus et credimus, quae sunt, quod Deus Pater iratus contra Genus humanum, damnaverit Illud, et a clementia sua excluserit, et declaraverit omnes devotos et maledictos, et addixerit Inferno; et quod voluerit, ut Filius Ipsius damnationem illam in se susciperet, et quod Filius an-

nuerit, et propter id descenderit, et assumserit Humanum, et passus se crucifigi, et sic damnationem Generis humani in se transferri, nam legitur, Maledictus omnis suspensus super ligno crucis; et quod Filius sic propitiaverit Patrem intercedendo et mediando; et quod tunc Pater ex amore erga Filium, et ex miseria visa in Illo super ligno crucis commotus sanciverit, quod condonaturus sit, sed solum illis quibus imputo Justitiam tuam, hos faciam ex filiis irae et maledictionis filios gratiae et benedictionis, ac justificabo et salvabo; reliqui maneant sicut prius sancitum est, filii irae; haec est fides nostra, et illa sunt justitia, quam Deus Pater infert fidei nostrae, quae sola justificat et salvat. Angelus his auditis diu conticuit, haesit enim in stupore, et post solvit silentium, et fatus est haec; potest Orbis Christianus in tantum insanire, et a sana ratione in talia deliria abscedere, et ex illis Paradoxis fundamentale salutis dogma concludere; quis non potest videre, quod illa e diametro sint contra ipsam Divinam Essentiam, hoc est, contra Divinum Ipsius Amorem et Divinam Ipsius Sapientiam, et simul contra Ipsius Omnipotentiam et Omnipraesentiam; ita facere non potest ullus herus probus contra famulos suos et ancillas suas; imo nec fera contra catulos et pullos suos, est infandum: estne contra Divinam Essentiam Ipsius annihilare Vocationem, quae facta est ad omnes et singulos ex Genere humano; estne contra Divinam Essentiam immutare Ordinem ab aeterno constabilitum, qui est, ut quisque secundum suam vitam judicetur; estne contra Divinam Essentiam subtrahere amorem et misericordiam alicui homini, et plus universo generi humano; estne contra Divinam Essentiam ex visa in Filio miseria reduci in misericordiam, et quia misericordia est ipsa Dei Essentia, reduci in suam Essentiam, ac nefandum est cogitare, quod usquam ex illa exiverit; est enim illa Ipse ab aeterno in aeternum. Estne etiam impossibile inferre in aliquod ens, quale est fides vestra, Justitiam redemptionis, quae in se est Divinae Omnipotentiae, et illam imputare et addicare homini, et hunc absque ullis aliis mediis declarare justum, purum, et sanctum; estne impossibile remittere alicui peccata, ac aliquem innovare, regenerare et salvare ex sola imputatione, et sic injustitiam vertere in justitiam, et maledictionem

in benedictionem, potestne sic Infernum vertere in Caelum, et Caelum in Infernum, aut Draconem in Michaelem, et Michaelem in Draconem, et sic discindere pugnam inter illos; quid opus nisi uni subtrahere fidei vestrae imputationem, et indere alteri; ita nos, qui in Caelo sumus, trepidabimus in aeternum. Nec est justitiae et judicii, ut alter in se suscipiat alterius nefas, et nefarius insons fiat, et nefas sic diluatur; hocne est contra Justitiam et Divinam et humanam. Orbis Christianus ignorat adhuc, quod Ordo sit, et plus quid Ordo, quem Deus, cum Mundum creavit, simul introduxit, et quod Deus non possit agere contra illum, quoniam tunc ageret contra Se; est enim Deus ipse Ordo. Sacerdos illa ab Angelo dicta intellexit, quia Angeli, qui supra erant, infuderunt lucem e Caelo; et tunc gemuit et dixit, quid faciendum, omnes hodie ita praedicant, et orant, et credunt; in ore omnium est hoc, Pater bone miserere nostri, et remitte nobis peccata nostra, propter sanguinem Filii tui, quem pro nobis super cruce effudit; et ad Christum, Domine intercede pro nobis; et nos Sacerdotes illis addimus, mitte nobis Spiritum sanctum; et tunc dixit Angelus, animadverti, quod Sacerdotes parent collyria ex Verbo non interius intellecto, quae super oculos per fidem illorum occaecatos illinunt, aut faciunt inde sibi sicut emplastrum, quod super vulnera a dogmatibus illorum inflicta ponunt, sed usque non sanant illa, quia inveterata; quare adi illum, qui ibi stat, et monstravit me digito, ille docebit te a Domino, quod Passio crucis non fuerit Redemptio, sed unitio Humani Domini cum Divino Patris; at quod Redemptio fuerit subjugatio infernorum, et ordinatio Caelorum, et quod absque illis a Domino, cum fuit in Mundo, peractis, non fuisset salus alicui in Terris, nec alicui in Caelis; et docebit amplius ordinem a creatione inductum, secundum quem vivant ut salventur, et quod qui secundum illum vivunt, numerentur inter Redemptos, et dicantur Electi. His dictis, in Templo factae sunt fenestrae a lateribus, per quas luminosum a quatuor plagis Mundi influxit, et apparebant Cherubi volantes in splendore lucis; et sublatus est Angelus ad suos supra aperturam; et laeti recessimus.

135. Secundum Memorabile: Quodam mane evigilatus

a somno, apparuit mihi Sol Mundi spiritualis in suo jubare, et sub illo vidi Caelos distantes, sicut Tellus a suo Sole; et tunc e Caelis auditae sunt voces ineffabiles, quae simul collectae articulabantur in hoc effabile, quod unus Deus, qui Homo, sit, cujus habitaculum est in Sole illo; hoc articulatum decidit per Caelos medios ad Infimum, et ex hoc in Mundum spirituum, ubi eram; et appercepi, quod idea unius Dei, quae erat Angelis, secundum gradus delapsus verteretur in ideam trium Deorum; quod cum observabam ingressus sum loqui cum illis, qui tres Deos cogitabant, dicens, oh, quae enormitas, unde vobis illa; et respondebant, cogitamus tres ex idea perceptiva nostra de Deo Triuno, sed haec usque non cadit in os nostrum, cum loquimur, nos semper dicimus pleno ore quod Deus unus sit, si in mentibus nostris alia est, sit, modo non defluat, et scindat unitatem Dei in ore; at usque tempore a tempore defluit, quia inest, et tunc si eloqueremur, dicturi essemus tres Deos, sed ab hoc cavemus, ne exponamur risui audientium: et tunc aperte ex cogitatione loquebantur, dicentes, nonne sunt tres Dii, quia sunt tres Personae Divinae, quarum unaquaevis est Deus, nec possumus aliter cogitare, quum Antistes Ecclesiae nostrae ex scrinio sanctorum suorum dogmatum, adscribit uni Creationem, alteri Redemptionem, et tertio Sanctificationem, et plus cum proprietates, cuivis suam, quas asserit incommunicabiles, illis attribuit, quae non modo sunt Creatio, Redemptio, et Sanctificatio, sed etiam Imputatio, Mediatio et Operatio, estne tunc unus qui creavit nos, et ille quoque imputat, alter qui redemit nos, et hic quoque mediat, et tertius qui imputationem mediatam operatur, et hic quoque sanctificat: quis non scit, quod Filius Dei a Deo Patre in Mundum missus sit, ut Genus humanum redimeret, et sic fieret Expiator, Mediator, Propitiator, et Intercessor, et quia hic unus est cum Filio Dei ab aeterno, suntne duae Personae a se distinctae; et quia hae duae in Caelo sunt, una sedens ad dextram alterius, eritne tertia Persona quae decreta in Caelo exsequetur in Mundo. His auditis, tacui, at mecum cogitavi, oh quae fatuitas, non sciunt quicquam quod in Verbo per Mediationem intelligitur: et tunc ex mandato Domini descenderunt

tres Angeli e Caelo, et mihi associabantur; propter causam, ut ex interiore perceptione cum illis, qui in idea trium Deorum erant, loquerer, et in specie de Mediatione, Intercessione, Propitiatione, et Expiatione, quae ab illis tribuuntur Secundae Personae, seu Filio, sed non prius quam postquam Homo factus est, et Homo factus est post plura saecula a Creatione, quando quatuor illa salutis media nondum fuerunt, et sic Deus Pater non propitiatus, Genus humanum non expiatum, et non aliquis e Caelo est missus qui intercessit et mediavit; et tunc ex inspiratione illata loquutus sum cum illis, dicens, adeste quot possunt, et audite, quid in Verbo per Mediationem, Intercessionem, Expiationem, et Propitiationem, intelligitur; sunt illae quatuor Praedicationes gratiae unius Dei in Humano suo; Deus Pater nusquam potest adiri, nec Ipse potest ullum hominem adire, quia est Infinitus et in suo Esse quod est Jehovah, a Quo si adiret hominem, dissolveret illum, sicut ignis lignum, et redigit illud in favillam; hoc patet ab his, quod dixerit ad Mosen volentem videre Ipsum, quod nemo possit videre Ipsum et vivere, Exod. XXXIII: 20; et Dominus dicit, Quod Deum nemo viderit unquam, nisi Filius qui in sinu Patris est, Joh. I: 18. Matth. XI: 27; tum, Quod nemo vocem Patris audiverit, nec speciem Ipsius viderit, Joh. V: 37; legitur quidem, quod Moses viderit Jehovam facie ad faciem, et loquutus cum Illo ore ad os, sed hoc factum est per Angelum, similiter apud Abrahamum et Guideonem. Nunc quia talis est Deus Pater in se, placuit Ipsi assumere Humanum, et in hoc admittere homines, et sic audire illos, et loqui cum illis; et hoc Humanum est quod vocatur Filius Dei, et Hoc est, quod mediat, intercedit, propitiat et expiat. Dicam itaque, quid illa quatuor Praedicata de Humano Dei Patris significant: MEDIATIO significat, quod Illud sit intermedium, per quod homo possit adire Deum Patrem, et Deus Pater hominem, et sic docere et ducere eum ut salvetur, quare Filius Dei, per quem intelligitur Humanum Dei Patris, vocatur Salvator, et in Mundo Jesus, hoc est, Salus. INTERCESSIO significat perpetuam Mediationem, nam ipse Amor, cujus est Misericordia, clementia et gratia, perpetuo intercedit, hoc est, mediat, pro illis qui faciunt praecepta Ipsius, quos amat.

Expiatio significat amotionem peccatorum, in quae homo rueret, si nudum Jehovam adiret. Propitiatio significat clementiae et gratiae operationem, ne homo per peccata in damnationem se inferat, similiter tutelam, ne sanctitatem prophanet, hoc significabat Propitiatorium super Arca in Tabernaculo. Notum est, quod Deus in Verbo per apparentias loquutus sit, ut quod irascatur, vindicet, tentet, puniat, conjiciat in infernum, damnet, imo quod malum faciat, cum tamen nemini irascitur, non vindicat, tentat, punit, conjicit in infernum, damnat, haec tam longe absunt a Deo, sicut Infernum a Caelo, et infinite plus, quare sunt loquutiones apparentiae; loquutiones apparentiae in alio sensu etiam sunt Expiatio, Propitiatio, Intercessio et Mediatio, per quas intelliguntur praedicationes accessus ad Deum, et gratiae a Deo, per Humanum suum: quae quia non intellectae sunt, diviserunt Deum in Tres, et super Tribus his omnem doctrinam Ecclesiae fundaverunt, et sic Verbum falsificarunt; inde est ABOMINATIO DESOLATIONIS, a Domino apud Danielem, et porro apud Matthaeum Cap. XXIV: praedicta. His dictis recessit Cohors spirituum a circum me, et animadverti, quod illi qui actualiter cogitabant tres Deos, spectarent versus Infernum, et qui unum Deum, in quo Divina Trinitas, et quod haec sit in Domino Deo Salvatore, versus Caelum, et his Sol Caeli, in quo Jehovah in suo Humano est, apparuit.

136. Tertium Memorabile. Vidi e longinquo quinque Gymnasia, lux e Caelo circumfudit unumquodvis, Gymnasium primum circumfudit lux purpurea, qualis est in nubibus ante solis ortum tempore matutino in terris; Secundum Gymnasium circumfudit lux flavescens, qualis est aurorae post solis ortum: Tertium Gymnasium circumfudit lux candida, qualis est in Mundo tempore meridiei: Quartum Gymnasium circumfudit lux media, qualis est cum incipit immisceri umbrae vesperae: et Quintum Gymnasium in ipsa umbra vesperae stetit. Gymnasia in Mundo spirituum sunt Curiae, ubi conveniunt Eruditi, et ventilant varia arcana, quae illorum scientiae, intelligentiae et sapientiae inserviunt. Illis visis invasit me desiderium abeundi ad unum ex illis, et abivi in spiritu ad illud, quod luce media circumfusum erat, ac intravi, et visus est Caetus

ex Eruditis congregatus, qui inter se ventilabat, quid involvit id, quod de Domino dicitur, quod sublatus in Caelum consideat a dextris Dei, Marc. XVI: 19. Plerique ex congregatis dixerunt, quod illa prorsus secundum verba intelligenda sint, quod Filius ita sedeat juxta Patrem: at quaesitum est cur ita, dixerunt aliqui quod Filius a Patre ad dextram locatus sit propter Redemptionem quam perfecit; aliqui quod ita sedeat ex amore; aliqui quod propterea, ut Consiliarius Ejus sit, et quia talis ut Illi honor ab Angelis; et aliqui quod ideo, quia datum ei a Patre regnare vice Ejus, nam legitur quod Ipsi data sit omnis potestas in Caelo et in Terra; at multa pars, ut audiat a dextris pro quibus intercedit; omnes enim in Ecclesia hodie adeunt Deum Patrem, et orant, ut misereatur propter Filium, et hoc efficit, ut Pater se vertat ad illum, ut mediationem excipiat; at aliqui dixerunt, quod solum Filius Dei ab aeterno ad dextram Patris sedeat, ut communicet Divinitatem suam cum Filio hominis nato in Mundo. His auditis, miratus sum valde, quod Eruditi, tametsi aliquo tempore in Mundo spirituali commorati sunt, usque tam ignari rerum caelestium essent; sed percepi causam, quod ex fiducia propriae intelligentiae non se passi sint a sapientibus instrui. Verum ne diutius in ignorantia de sessione Filii ad dextram Patris permanerent, sustuli palmam, rogans, ut praebeant aures ad pauca, quae de illa loqui desidero; et quia annuerunt, dixi, nostisne ex Verbo, Quod Pater et Filius unum sint, et quod Pater sit in Filio et Filius in Patre, haec Dominus aperte dicit, Joh. X: 30, et Cap. XIV: 10. 11; si haec non creditis, dividitis Deum in duos, quo facto non potestis aliter quam naturaliter, sensualiter, imo materialiter, de Deo cogitare, quod etiam factum est in Mundo a tempore Concilii Nicaeni, quod introduxit Tres Personas Divinas ab aeterno, et per id Ecclesiam vertit in Theatrum, cui appendit Aulaea picta, intra quae personati novas scenas repraesentabant; quis non scit et agnoscit, quod Deus Unus sit, si hoc corde et spiritu agnoscitis, dissipantur ex se omnia quae loquuti estis, et resiliunt in aërem sicut nugae ab aure sapientis. Ad haec dicta multi accensi ira ardebant vellicare aures meas, et mandare silentium; sed Praesul congregationis in indignatione dixit, hic non sermo est de

unitate et pluralitate Dei, quia utramque credimus, sed de hoc, quid involvit, quod Filius sedeat ad dextram sui Patris, si de hoc aliquid novisti, fare; et respondi, fabor, sed quaeso, inhibe strepitus; et dixi, per sedere ad dextram non intelligitur sedere ad dextram, sed intelligitur Omnipotentia Dei per Humanum quod assumsit in Mundo, per hoc in ultimis est sicut in primis, et per hoc intravit, destruxit et subjugavit Inferna, et per hoc ordinavit Caelos, ita per hoc redemit et homines et angelos, et redimit in aeternum: si consulitis Verbum, et tales estis, ut queatis illustrari, appercepturi estis, quod per Dextram ibi intelligatur Omnipotentia, ut apud Esajam, MANUS MEA FUNDAVIT *Terram, et* DEXTRA MEA *pugillavit Caelos*, Cap: XLVIII: 13. *Juravit Deus per* DEXTRAM SUAM, *et per Brachium roboris sui*, Cap: LXII: 8 DEXTRA TUA *sustentat me*, Psalm. XVIII: 36. *Respice ad Filium confortaveras Tibi*, MANUS TUA *pro* VIRO DEXTRAE, *pro Filio hominis confortasti Tibi*, Psalm. LXXX: 16. 17. Inde patet quomodo intelligitur hoc „*Dictum Jehovae ad Dominum meum, sede ad* DEXTRAM MEAM, *usque dum posuero inimicos tuos scabellum pedum tuorum; sceptrum roboris tui mittet Jehovah e Zione, dominare in medio inimicorum tuorum*, Psalm: CX: 1. 2, agitur in toto illo Psalmo de pugna Domini cum Infernis, et de illorum subjugatione; quoniam Dextra Dei significat Omnipotentiam, ideo Dominus dicit quod sessurus sit a DEXTRIS POTENTIAE, Matth. XXVI: 63. 64: et A DEXTRIS VIRTUTIS DEI, Luc. XXII: 69. Sed ad haec Caetus obstrepuit, at dixi: cavete vobis, forte e Caelo appareat Manus, quae cum apparet, sicut apparuerat mihi, incredibilem terrorem potentiae incutit, quod mihi confirmationi fuit, quod Dextra Dei significet Omnipotentiam; vix hoc dictum est, et visa est extensa Manus sub Caelo, qua visa tantus terror invasit, ut coacervatim ruerent ad portas, et quidam ad fenestras ut se ejicerent, et quidam deficientes anhelitu succumbebant; at ego non territus mansi, et post illos lente abivi; et ad distantiam inde converti me, et vidi Gymnasium illud nube obscura circumtectum; et dictum est mihi e Caelo, quod ita factum sit, quia ex fide trium Deorum loquuti sunt, et quod Lux prior circum illud reditura sit, quando saniores ibi congregabuntur.

137. Quartum Memorabile. „Audivi quod convocatum „sit Synedrium ex famigeratis in Scriptis et eruditione de Fide „hodierna et de justificatione electorum per illam; hoc erat in „Mundo spirituum, et dabatur mihi in spiritu adesse praesens, „et vidi convocatos ex Clero consentientes et dissentientes; a „parte dextra stabant illi, qui in Mundo vocati sunt Patres „Apostolici, et vixerunt in saeculis ante Concilium Nicae„num; et a sinistra parte stabant viri post illa saecula incluti „ex membranis typo impressis aut exscriptis a tironibus, „multi ex his erant mento calvo et tecti capillitiis ex crine „muliebri cincinnatis, et quidam horum in collariis ex vol„vulis, et quidam in collariis ex alis; illi autem erant men„to barbato, et in capillis nativis; ante hos et illos stetit „Vir Judex et Arbiter scriptorum hujus saeculi cum scipione „in manu, qui pulsavit solum, et induxit silentium; hic ascen„dit gradum superiorem Cathedrae et exspiravit gemitum, et „ex illo voluit clamare alte, sed halitus gemens retraxit cla„morem retro in guttur, at tandem loquutus dixit; Fratres, „oh quale saeculum, surrexit ex caterva Laicorum unus, cui „non pallium, tiara, et laurus, et fidem nostram detraxit e „Caelo, et projecit in stygem; oh facinus, et tamen illa sola „est Stella nostra, quae lucet sicut Orion in noctibus, et sicut „Lucifer in matutis; ille vir tametsi annosus, prorsus caecutit „in mysteriis Fidei nostrae, quia non aperuit illam, et vidit „in illa justitiam Domini Salvatoris, et ejus mediationem et „propitiationem, et cum haec non vidit, nec vidit justificatio„nis ejus mirabilia, quae sunt remissio peccatorum, regenera„tio, sanctificatio et salvatio; hic vir loco nostrae Fidei sum„me salvificae, quia in tres Personas Divinas, ita in totum „Deum, transtulit in Secundam Personam, nec in illam, sed „in Humanum illius, quod quidem dicimus Divinum ex incar„natione Filii ab aeterno, sed quis de illo cogitat aliud quam „mere Humanum, et quid tunc inde aliud quam fides, ex qua „ut ex fonte scaturit Naturalismus; et talis fides, quia non est „spiritualis, parum differt a fide in Vicarium, aut in Sanctum; „nostis quid Calvinus suo tempore de Cultu ex hac fide dixerat: „et, quaeso, dic unus ex vobis, unde est Fides, numne im„mediate a Deo, cui sic omnia salutis insunt. Ad haec sodales

„sinistri lateris, qui mento calvo, in capillitiis cincinnatis, et „in cinctura coronali circum collum erant, comploserunt „palmas, et vociferati, sapientissime fatus es, nos scimus „quod non possimus quicquam sumere, quod non datur e Cae- „lo; dicat nobis ille propheta, unde fides, et quid fides nisi „illa; impossibile est, ut alia et aliunde sit; aliam fidem, quae „fides, quam hanc expromere, tam impossibile est, ut est „equitare ad quendam asterismum in Caelo, et inde captare „stellam, ac illam recondere in bursa togae, et deportare, „hoc dixit, ut consocii ad omnem novam fidem riderent. His „auditis, indignati sunt Viri lateris dextri, qui mento barbato „et in capillis nativis erant; et surrexit unus ex illis, Senex, „sed usque visus ut juvenis postea, erat enim Angelus e Caelo, „ubi omnis aetas juvenescit, ille loquens dixit, audivi qualis „est vestra fides, quam Vir cathedralis ita magnificavit; sed „quid illa fides, nisi sepulchrum Domini nostri post resurrectio- „nem, iterum clausum a militibus Pilati; aperui illam, nec „vidi quicquam quam baculos praestigiatorum, per quos magi „in Aegypto fecerunt miracula; imo est fides vestra extrinse- „cus in oculis vestris sicut scrinium conflatum ex auro, et ob- „situm lapidibus pretiosis, quod dum aperitur, est vacuum, „nisi forte in angulis ejus sit pulvis ex reliquiis Pontificiorum, „nam his illa eadem est, modo quod hodie ab his obtecta sit „sanctitatibus externis; est quoque, ut similitudinibus utar, „sicut Vesta antiquorum, quae exstinxit ignem sacrum, infossa „terrae; et asseverare possum, quod illa coram meis oculis sit „sicut vitulus aureus, circum quem filii Israëlis, postquam „Moses abivit et ascendit in montem Sinai ad Jehovam, salta- „verunt: ne miremini quod loquutus sim de Fide vestra per „tales comparationes, quia ita loquimur de illa nos in Caelo. „Nostra autem Fides est, fuit et erit in aeternum, in Dominum „Deum Salvatorem, cujus Humanum est Divinum et Divinum „est Humanum, ita accommodata receptioni, et ex qua Divi- „num spirituale unitur hominis naturali, et fit fides spiritualis „in naturali, unde naturale fit sicut diaphanum ex luce spiri- „tuali in qua nostra fides est; veritates ex quibus consistit, „sunt totidem quot versiculi in sacro Codice, veritates illae „sunt omnes sicut stellae, quae lucibus suis manifestant et con-

„formant illam; homo assumit illam ex Verbo medio naturali „suo lumine, in quo est scientia, cogitatio et persuasio, sed „Dominus apud illos qui in Ipsum credunt, facit ut fiat con-„victio, fiducia, et confidentia, ita fit spiritualis naturalis, et „per charitatem viva; Fides haec apud nos est sicut Regina „ornata lapidibus pretiosis, quot murus sanctae Hierosolymae, „Apocalypsi Cap. XXI: 17 ad 20. Sed ne credatis, quod „haec, quae dixi, sint solum verba exaltationis, quae ne ideo „floccipendantur praelegam aliqua ex sancto Verbo, ex quibus „patebit, quod Fides nostra non sit in Hominem, ut vos cre-„ditis, sed in verum Deum, in quo est omne Divinum; Jo-„hannes dicit, *Jesus Christus est verus Deus, et Vita aeter-„na*, 1 Epist. V: 20. Paulus „*In Christo habitat omnis pleni-„tudo Divinitatis corporaliter*, Coloss. II: 9; et in actis Apo-„stolorum, *Quod praedicaverit et Judaeis et Graecis paeni-„tentiam in Deum, et fidem in Dominum nostrum Jesum „Christum*, Cap. XX: 21; et Ipse Dominus, *quod Ipsi data „sit omnis potestas in Caelo et in Terra,*“ Matth. XXVIII: „18; sed haec pauca sunt. Post haec, Angelus me inspexit, „et dixit, tu scis quid Evangelici ita dicti credunt aut credituri „sunt de Domino Salvatore, recita aliqua ut sciamus num in „illa fatuitate sint, ut credant, quod Humanum Ipsius sit mere „Humanum, et num aliquid Divini Illi adscribunt, aut quo-„modo; et tunc coram Caetibus, ex collectis e Libro Ortho-„doxiae eorum, Formula concordiae vocato, et Lipsiae An: „1756 excuso, praelegi haec sequentia; *Quod in Christo Di-„vina et Humana Natura ita unitae sint, ut faciant unam „Personam*, pag. 606. 762. *Quod Christus vere Deus et „Homo in indivisa Persona sit, et maneat in aeternum*, pag. „609, 673. 762. *Quod in Christo Deus sit Homo, et Homo „Deus*, pag. 607. 765. *Quod Humana Natura Christi ad „omnem Majestatem Divinam exaltata sit, hoc etiam ex mul-„tis Patribus*, pag. 844 ad 852. 860 ad 865. 869 ad 878. „*Quod Christus quoad Humanam Naturam Omnipraesens sit „et impleat omnia*, pag. 768. 783. 784. 785. *Quod Christo „quoad Humanam Naturam omnis potestas sit in Caelo et in „Terra*, pag. 775. 776. 780. *Quod Christus quoad Huma-„nam Naturam ad dextram Patris sedeat*, pag. 608. 764.

„*Quod Christus quoad Humanam Naturam invocandus sit,* „*confirmatum ex dictis Scripturae ibi,* pag. 226. *Quod* „*Augustana Confessio illum Cultum maxime probet,* pag. 19. „Postquam haec praelecta sunt, converti me ad Virum ca„thedrae, et dixi, scio quod omnes hic consociati sint cum „similibus sui in Mundo naturali, dic, precor, num scis cum „quo tu es, respondit tono gravi, scio, consociatus sum cum „Viro incluto, Praetore phalangum ab Exercitu illustrium Ec„clesiae; et quia tono tam gravi respondit, dixi, ignosce quod „interrogem, num scis ubi Praetor ille inclutus habitat, et „dixit, scio, habitat non procul a busto Lutheri; ad haec sub„ridens dixi, cur dicis bustum, scisne quod Lutherus resur„rexerit, et quod hodie abdicaverit sua erronea de justifica„tione per fidem in tres Personas Divinas ab aeterno, et ideo „translatus sit inter Novi Caeli felices, et quod videat et rideat „insanientes post se; et regessit, scio, sed quid hoc ad me: „et tunc tono simili, quo ille, alloquutus sum, dicens, inspira „tuo Incluto cum quo consociatus es, quod verear, quod con„tra Orthodoxiam Ecclesiae suae illo instanti subtraxerit Do„mino Divinum Ipsius, aut passus sit calamum suum arare sul„cum, in quem improvise inseminavit Naturalismum, quando „contra cultum Domini Salvatoris nostri scripsit: ad haec re„spondit, hoc non possum, quia ego et ille quoad hanc rem „paene unam mentem facimus, sed illa quae ego dico, ille „non intelligit, sed omnia quae ille, perspicue intelligo; Mun„dus enim spiritualis intrat in Mundum naturalem, et percipit „cogitata hominum ibi, sed non vicissim, hic status consocia„tionis spirituum et hominum est. Nunc quia incepi loqui cum „Viro cathedrae, dixi, interpolabo, si licet, adhuc aliqua „interrogatione, num scis, quod Orthodoxia Evangelicorum „in Libro manuali Ecclesiae eorum FORMULA CONCORDIAE ap„pellato, doceat, quod in Christo Deus sit Homo et Homo „Deus, et quod Divinum et Humanum Ipsius in indivisa Per„sona sit et maneat in aeternum, quomodo tunc ille potuit ac „tu potes foedare cultum Domini naturalismo; ad quae respon„dit, illud scio et tamen non scio, quare continuavi dicendo; „illum, tametsi absens est, aut te loco ejus, interrogo, unde „Anima Domini Salvatoris nostri, si responditis quod a Ma-

„tre, insanitis; si a Josepho, prophanatis Verbum; si vero a „Spiritu sancto, recte dicitis, modo per Spiritum Sanctum „intelligitis Divinum procedens et operans, ita quod sit Filius „Jehovae Dei. Iterum interrogo, quid Unio hypostatica, si „responditis quod sit sicut inter duos, unum supra et alterum „infra, insanitis, sic etenim potuissetis facere Deum Salvato„rem duos, sicut Deum tres; at si dixeritis, quod sit unio per„sonalis, sicut est Animae et Corporis, recte dicitis, hoc quo„que est secundum Doctrinam vestram, tum etiam Patrum, „consule FORMULAM CONCORDIAE, pag. 765 ad 768. Et con„sule SYMBOLUM ATHANASII, ubi haec, *Est Fides recta, ut „credamus et confiteamur, quod Dominus noster Jesus Chri„stus, Deus et Homo sit; Qui licet Deus est et Homo, non „duo tamen, sed unus est Christus, unus omnino, non con„fusione substantiae, sed unitate Personae: nam sicut anima „rationalis et caro unus est homo, ita Deus et Homo est unus „Christus.* Interroga adhuc, quae fuit damnabilis Haeresis „ARII, propter quem Concilium Nicaenum ab Imperatore Con„stantino Magno convocatum est, aliud quam quod negaverit „Divinitatem Humani Domini. Porro dicite, Quem intelligi„tis per haec apud Jeremiam, *Ecce dies venient, cum susci„tabo Davidi Germen justum, qui regnabit Rex, et hoc No„men Ipsius* JEHOVAH JUSTITIA NOSTRA, Cap. XXIII: 5. 6. „Cap. XXXIII: 15. 16; si dicitis Filium ab aeterno, insani„tis, ille non fuit Redemptor, si autem dicitis Filium natum „in tempore, qui Unigenitus Filius Dei fuit, Joh. I: 18. „Cap. III: 16, recte dicitis, Hic per Redemptionem factus „est Justitia, ex qua facitis Fidem vestram. Legite etiam „Esaj. IX: 5., praeter alia loca, in quibus praedicitur, quod „Ipse Jehovah in Mundum venturus esset. Ad haec Vir ca„thedrae siluit et avertit se.

„Postquam haec peracta sunt, voluit Praeses oratione „finire Synedrium, sed subito tunc Vir e sinistro Caetu erupit, „cui tiara super capite, et pileus super illa, et tetigit digito „pileum, et loquutus dixit, ego etiam consociatus sum Viro „in Mundo tuo, qui ibi in eminente honore constitutus est, „hoc scio, quia loquor ex illo sicut ex me; et quaesivi, ubi „Eminens ille commoratur, respondit, Gothoburgi, et ex illo

„quondam cogitavi, quod nova tua Doctrina sapiat Mahume-„dismum; ex qua voce audita vidi omnes a dextris, ubi stabant „Patres Apostolici, attonitos et mutatos facies, et audivi ex „mentibus illorum per ora illorum exclamatas voces, oh faci-„nus, o quale saeculum; sed ad sedandum justam excandescen-„tiam illorum, exporrexi manum, et petivi auscultationem, „qua data, dixi, scio quod vir istius eminentiae tale quid im-„pinxerit Epistolae, quae postea typo impressa est, sed si tunc „scivisset, qualis illa blasphemia est, sane discerpsisset illam „digitis, et tradidisset Vulcano ad comburendum, talis con-„tumelia illa est, quae intelligitur per Domini verba ad Ju-„daeos dicentes, quod Christus ex alia potestate quam ex Di-„vina fecerit miracula, Matth. XII: 22 ad 32; praeter illa „ibi etiam dicit Dominus, *Quisquis non est Mecum*, *contra* „*Me est; et quisquis non congregat Mecum*, *dispergit*, Vers. „30: his edictis, consociatus ejus demisit vultum, sed mox „sustulit illum, et dixit, duriora a te audivi quam usquam; „sed regessi, in causa sunt duae formulae, Naturalismus et „Mahumedismus, quae sunt Mendacia, nefaria astu inventa, „et duo stigmata mortifera ad avertendum voluntates et de-„terrendum a Sancto Cultu Domini: et converti me ad po-„steriorem consociatum, et dixi, dic illi in Gothoburgo, si „potes, ut legat illa quae a Domino dicta sunt in Apocalypsi „Cap. III: 18. et quoque illa, quae Cap. II: 16, ibi. „His dictis, factus est strepitus; sed hic sedatus est per lu-„cem e Caelo demissam, ex qua plures ex illis qui a sini-„stris erant, transiverunt ad illos qui a dextris, remanen-„tibus illis, qui non cogitant nisi vana, et ideo pendent ab „ore cujusvis magistri, et quoque illis, qui non nisi quam „Humanum de Domino credunt; ab his et illis Lux e Caelo „demissa, visa est sicut repercuti, ac influere in illos qui „transiverunt a parte sinistra ad partem dextram.“

CAPUT TERTIUM
DE
SPIRITU SANCTO,
ET DE
DIVINA OPERATIONE.

138. Omnes e Sacro Ordine, qui aliquam justam ideam de Domino Salvatore nostro foverunt, dum intrant Mundum spiritualem, quod ut plurimum fit tertio die post obitum, primum instruuntur de Divina Trinitate; et in specie de Spiritu Sancto, quod non sit Deus per se, sed quod per Illum in Verbo intelligatur Divina Operatio procedens a Deo Uno et Omnipraesente; causa quod de Spiritu Sancto in specie instruantur, est quia plerique Enthusiastae post mortem incidunt in vesanam phantasiam, quod ipsi sint Spiritus Sanctus; et quod multi ab Ecclesia, qui in Mundo crediderunt, quod Spiritus Sanctus per illos loquutus sit, terreant alios per verba Domini apud Matthaeum, quod dicere contra illa, quae Spiritus Sanctus inspiravit illis, sit peccatum irremissibile, Cap. XII: 31. 32; illi qui post instructionem recedunt a fide, quod Spiritus Sanctus sit Deus per se, informantur postea de Unitate Dei, quod non sit tripartita in Personas, quarum unaquaevis singulatim est Deus et Dominus secundum Symbolum Athanasianum, sed quod Divina Trinitas sit in Domino Salvatore, sicut Anima, Corpus, et Virtus procedens, apud quemvis hominem; hi deinde praeparantur ad recipiendum fidem Novi Caeli, et his, postquam praeparati sunt, aperitur via ad Societatem in Caelo, ubi similis fides est, et datur illis mansio cum confratribus, cum quibus in beatitudine vivent in aeternum. Nunc quia actum est de Deo Creatore, et de Domino Redemptore, necessum est, ut quoque de Spiritu Sancto agatur; quae Transactio, sicut reliquae, dispescenda est in suos Articulos, qui sunt sequentes. I. *Quod Spiritus Sanctus sit Divina Veritas, et quoque Divina Virtus et Operatio procedens a Deo Uno, in quo Divina Trinitas est, ita a Domino Deo Salvatore.* II. *Quod Divina Virtus et Operatio, quae intelligitur*

per Spiritum Sanctum, sint in genere Reformatio et Regeneratio, et secundum has Innovatio, Vivificatio, Sanctificatio et Justificatio, et secundum has Purificatio a malis et Remissio peccatorum, et tandem Salvatio. III. *Quod Divina illa virtus et operatio, quae intelligitur per missionem Spiritus Sancti, apud Clericos in specie sit Illustratio et Instructio.* IV. *Quod Dominus operetur illas Virtutes in illis qui credunt in Ipsum.* V. *Quod Dominus operetur ex Se a Patre, et non vicissim.* VI. *Quod spiritus hominis sit ejus Mens, et quicquid ex illa procedit.*

139. I. Quod Spiritus Sanctus sit Divina Veritas, et quoque Divina Virtus et Operatio procedens a Deo Uno, in Quo est Divina Trinitas, ita a Domino Deo Salvatore. Per Spiritum Sanctum proprie significatur Divinum Verum, ita quoque Verbum, et in hoc sensu est Ipse Dominus etiam Spiritus Sanctus; sed quia in Ecclesia hodie per Spiritum Sanctum describitur Divina Operatio, quae est actualis Justificatio, ideo haec pro Spiritu Sancto hic assumitur, et de hac praecipue agitur, etiam ex causa, quia Divina Operatio fit per Divinum Verum, quod ex Domino procedit, et id quod procedit, est unius et ejusdem essentiae cum Ipso a quo procedit, sicut Tria haec, Anima, Corpus, et Procedens, quae simul faciunt unam Essentiam, apud hominem mere Humanam, apud Dominum autem Divinam et simul Humanam, post Glorificationem ita unitas, sicut Prius cum suo Posteriori, ac sicut Essentia cum sua Forma; ita tria Essentialia, quae vocantur Pater, Filius, et Spiritus Sanctus in Domino unum sunt. Quod Dominus sit ipsum Divinum Verum, seu Divina Veritas, supra ostensum est; quod autem Spiritus Sanctus sit illud, constat ex his locis, *Exibit virga e trunco Iischaii, quiescet super Ipso Spiritus Jehovae, Spiritus sapientiae et intelligentiae, Spiritus consilii et virtutis, percutiet terram virga oris sui, et spiritu labiorum suorum occidet impium, erit justitia cingulum lumborum Ejus, et Veritas cingulum feminum ejus,* Esaj. XI: 1. [2.] 4. 5. *Veniet sicut flumen angustum, Spiritus Jehovae signum inferet in Illum, tunc veniet Zioni Redemptor,* Esaj. LIX: 19. 20. *Spiritus Domini Jehovih super Me, unxit Me Jehovah, ad evangelizandum*

pauperibus misit Me, Esaj. LXI: 1. Luc. IV: 18. *Hoc faedus meum, Spiritus meus qui super Te, et verba mea non recedent ex ore tuo a nunc et in aeternum*, Esaj. LIX: 21. Quoniam Dominus est ipsa Veritas, inde omne id quod procedit ex Ipso est veritas, et hoc intelligitur per Paracletum, qui etiam nominatur Spiritus veritatis, et Spiritus Sanctus; hoc constat ex his locis, *Ego* VERITATEM *vobis dico, prodest vobis ut Ego abeam, si enim non abirem, Paracletus non veniet ad vos; si vero abivero, mittam illum ad vos*, Joh. XVI: 7. *Quando venerit ille* SPIRITUS VERITATIS, *ducet vos in* OMNEM VERITATEM*: non loquetur a se ipso, sed quaecunque audiverit, loquetur*, Joh. XVI: 13. *Ille Me glorificabit, quia* EX MEO *accipiet, et annuntiabit vobis: omnia quaecunque Pater habet*, MEA *sunt, propter hoc dixi, quod a* MEO *accepturus sit, et annuntiaturus vobis*, Joh. XVI: 14. 15. *Ego rogabo Patrem, ut alium Paracletum det vobis*, SPIRITUM VERITATIS, *quem Mundus non potest accipere, quoniam non videt illum, nec cognoscit illum, vos autem cognoscitis illum, quia apud vos manet, et in vobis erit, non relinquam vos orphanos, venio ad vos, et vos videbitis Me*, Joh. XIV: 16. 17. [18. 19.] *Quando venerit Paracletus, quem Ego missurus sum vobis a Patre*, SPIRITUS VERITATIS, *Ille testabitur de Me*, Joh. XV: 26: vocatur Ille Spiritus Sanctus, Joh. XIV: 26. Quod Dominus per Paracletum seu Spiritum Sanctum intellexerit Se ipsum, patet ab illis Domini verbis, quod Mundus illum adhuc non cognosceret, *vos autem cognoscitis illum*; non relinquam vos orphanos, *venio ad vos, vos videbitis Me:* et alibi, *Ecce Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi*, Matth. XXVIII: 20. tum ex illis, non loquetur ex Seipso, sed quod ex Meo accepturus sit.

140. Nunc quia per Spiritum Sanctum intelligitur Divina Veritas, et haec fuit in Domino, et Ipse Dominus, Joh. XIV: 6, et sic quia non potuit aliunde procedere, ideo dixit, *Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus erat*, Joh. VII: 39; et post Glorificationem, *inspiravit in Discipulos, et dixit, accipite Spiritum Sanctum*, Joh. XX: 22. Quod Dominus aspiraverit discipulos, et illud dixerit, fuit causa, quia aspiratio erat signum repraesentativum externum

Divinae inspirationis: Inspiratio autem est insertio in societates angelicas. Ex his ab intellectu comprehendi potest hoc de Conceptione Domini ab Angelo Gabriele dictum, *Spiritus Sanctus veniet super te, et Virtus Altissimi obumbrabit te, unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei,* Luc. I: 35. Tum, *Angelus Domini in somnio dixit Josepho, ne timeas accipere Mariam Sponsam tuam, nam quod in ea natum, ex Spiritu Sancto est; et Josephus non tetigit illam, usque dum peperit Filium suum primogenitum,* Matth. I: 20. 25. Spiritus Sanctus ibi est Divinum Verum procedens a Jehovah Patre, et hoc Procedens est Virtus Altissimi, quae tunc obumbravit Matrem: hoc itaque coincidit cum hoc apud Johannem, *Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est,* Cap. I: 1. 14; quod per Verbum ibi intelligatur Divinum Verum, vide in FIDE NOVAE ECCLESIAE, supra n. 3.

141. Quod Divina Trinitas sit in Domino, supra demonstratum est, et amplius in sequentibus ubi de illa ex professo agendum est, demonstrabitur; hic solum aliqua absona ex Trinitate illa divisa in Personas sequentia, adducentur; hoc foret, sicut quis Ecclesiae Minister e suggesto docet quid credendum et quid faciendum est, et juxta illum alius Minister stat, et immurmurat auri ejus, hoc recte dicis, et insuper aliquid adhuc; et dicunt tertio, qui in scala stat, descende in Templum, aperi aures eorum, et infunde illa cordibus illorum, et simul fac ut sint puritates, sanctitates, et justitiae pignora. Divina Trinitas divisa in Personas, quarum unaquaevis singulatim est Deus et Dominus, similis etiam est tribus Solibus in uno Mundo, in alto unus juxta alterum, et tertius infra, qui circumfundit angelos et homines, ac infert duorum calorem et lucem cum omni potentia in mentes, corda et corpora illorum, et illos sicut ignis in retortis acuit, clarificat et sublimat materias; quis non videt, si ita fieret, quod homo combureretur usque in cinerem. Regimen trium Divinarum Personarum in Caelo, etiam simile foret regimini trium Regum in uno Regno; aut regimini trium Ducum ejusdem potestatis super uno Exercitu; aut potius Regimini Romano ante Caesarum tempora, quando fuerunt Consul, Senatus, et Tri–

bunus plebis, inter quos quidem divisa est potestas, at usque summa apud omnes simul; quis non videt absonum, ludicrum, et delirum, tale Regimen introducere in Caelum, ac introducitur cum potestas sicut summi Consulis addicitur Deo Patri, potestas sicut Senatus Filio, et potestas sicut Tribuni plebis Spiritui Sancto, quod fit cum functio propria attribuitur cuivis, et plus si additur, quod proprietates illae non communicabiles sint.

142. II. Quod Divina virtus et operatio, quae intelligitur per Spiritum Sanctum, sint in genere Reformatio et Regeneratio, et secundum has Innovatio, Vivificatio, Sanctificatio, et Justificatio, et secundum has Purificatio a malis, et Remissio peccatorum, et tandem Salvatio. Hae sunt in suo ordine Virtutes, quas Dominus operatur apud illos qui credunt in Ipsum, ac se accommodant, et disponunt ad receptionem et habitationem Ipsius, et hoc fit per Divinum Verum, et apud Christianos per Verbum, hoc enim est unicum medium, per quod homo ad Dominum accedit, et in quod Dominus intrat; nam ut supra dictum est, Dominus est ipsum Divinum Verum, et quicquid procedit ex Ipso, est illud: sed intelligendum Divinum Verum ex Bono, quod idem est cum Fide ex Charitate, fides enim non aliud est, quam veritas, et charitas non aliud quam bonitas. Per Divinum Verum ex Bono, hoc est, per Fidem ex Charitate, homo reformatur et regeneratur, tum innovatur, vivificatur, sanctificatur, justificatur, et secundum horum progressiones et incrementa purificatur a malis, et purificatio ab his est remissio peccatorum. Sed omnes hae Operationes Domini non possunt hic singulatim exponi, quia unaquaevis suam Analysin confirmatam ex Verbo, et illustratam a ratione postulat, et hoc hujus loci non est, quare remittitur Lector ad illa quae ordine sequuntur in hoc Opere, quae sunt de Charitate, Fide, Libero Arbitrio, Paenitentia, et de Reformatione et Regeneratione. Sciendum est, quod Dominus illas salutes continuo operetur apud unumquemvis hominem, sunt enim gradus ad Caelum, Dominus enim vult omnium salutem, quare salus omnium Ipsi est finis, et qui vult finem, vult media: propter salutem hominum fuit Adventus, Redemptio et Passio crucis

Ipsius, Matth. XVIII: 11. Luc. XIX: 10, et quia salus hominum Ipsi fuit et in aeternum est finis, sequitur quod supramemoratae operationes sint fines medii, et salvatio finis ultimus.

143. Operatio harum virtutum est Spiritus Sanctus, quem Dominus mittit ad illos qui credunt in Ipsum et se disponunt ad recipiendum Ipsum, ut intelligitur per Spiritum in his locis „*Dabo novum Cor et* SPIRITUM NOVUM; SPIRITUM MEUM *dabo in medio vestri*, *et faciam ut in salutis via ambuletis*, Ezech. XXXVI: 26. 27. Ezech. XI: 19. *Cor mundum crea in nobis Deus*, *et* SPIRITUM FIRMUM *innova in medio mei*, *reduc mihi gaudium salutis tuae*, *et* SPIRITUS SPONTANEUS *sustentet me*, Psalm. LI: 12. *Jehovah format* SPIRITUM HOMINIS *in medio ejus*, Sach. XII: 1. *Anima mea exspectavi Te nocte*, *et* SPIRITU MEO *in medio mei exspectavi Te mane*, Esaj. XXVI: 9. *Facite vobis Cor novum et Spiritum novum*, *quare moriemini Domus Israëlis*," Ezech. XVIII: 31: praeter alibi. In locis illis per Cor novum intelligitur voluntas boni, et per Spiritum novum intellectus veri; quod Dominus operetur haec apud illos qui faciunt bonum et credunt verum, ita apud illos qui in fide charitatis sunt, patet clare ab his ibi, Deus dat animam ambulantibus in ea; et ex hoc, quod dicatur Spiritus spontaneus; et quod homo operaturus sit ex sua parte, ex his, Facite vobis cor novum, et spiritum novum, quare moriemini domus Israëlis.

144. Legitur, quod cum Jesus baptizabatur, Caeli aperti sint, et Johannes viderit Spiritum Sanctum descendentem sicut Columbam, Matth. III: 16. Marc. I: 10. Luc. III: 21. Joh. I: 32. 33. hoc factum est, quia Baptismus significat Regenerationem et purificationem, similiter Columba; quis non percipere potest, quod Columba non esset Spiritus Sanctus, nec quod Spiritus Sanctus esset in columba; in Caelo saepius apparent Columbae, et quoties apparent, sciunt Angeli, quod sint correspondentiae affectionum et inde cogitationum de regeneratione et purificatione apud quosdam qui in vicinia stant, quare ut primum ad illos accedunt, et cum illis de quadam alia re, quam quae in cogitationibus illorum fuit, cum apparitio illa erat, loquuntur, columbae illico evanescunt: hoc simile est sicut cum multis, quae visa sunt Prophetis, ut quod Johanni visus sit Agnus

super monte Sionis, Apoc. XIV: 1, et alibi; quis non scit, quod Dominus non fuerit ille Agnus, neque in Agno, sed quod Agnus esset repraesentatio innocentiae Ipsius; inde elucet error illorum, qui ex Columba visa super Domino cum baptizabatur, et ex voce e Caelo audita tunc, *Hic est Filius meus dilectus*, tres Personas Trinitatis deducunt. Quod Dominus hominem regeneret per fidem et charitatem, intelligitur per hoc quod Johannes Baptista dixit, *Ego vos baptizo aqua in paenitentiam*, *qui vero post me venturus est*, *ille baptizabit* Spiritu Sancto, *et igne*, Matth. III: 11. Marc. I: 8. Luc. III: 16; baptizare Spiritu Sancto et igne, est regenerare per Divinum Verum quod est fidei, et per Divinum Bonum quod est charitatis. Simile significatur per haec verba Domini, *Nisi quis generatus fuerit aqua et spiritu*, *non potest ingredi in Regnum Dei*, Joh. III: 5, per aquam hic ut alibi in Verbo, significatur verum in naturali seu externo homine, et per spiritum verum ex bono in spirituali seu interno.

145. Nunc quia Dominus est ipsum Divinum Verum ex Divino Bono, et hoc est ipsa Essentia Ipsius, et quisque ex Essentia sua agit quod agit, constat, quod Dominus continue velit, nec possit aliud velle, quam implantare verum et bonum, seu fidem et charitatem, cuivis homini. Hoc illustrari potest ex multis in Mundo, ut ex his, quod omnis homo ex essentia sua velit, et cogitet, et quantum licet, loquatur et agat, ut pro exemplo, homo fidelis cogitat et intendit fidelia, homo honestus, probus, pius et religiosus, honesta, proba, pia et religiosa, et vicissim homo fastuosus, astutus, dolosus, avarus, talia quae cum essentia sua unum faciunt; hariolus non vult nisi hariolari; et stultus non nisi quam contra illa quae sapientiae sunt, garrire; verbo, Angelus non volvit et molitur nisi caelestia, et diabolus non nisi quam infernalia. Simile est cum omni subjecto inferioris sortis in Regno animali, ut cum ave, bestia, pisce, verme alato et non alato, unumquodvis cognoscitur ex sua essentia seu natura, ex hac et secundum hanc est cujusvis instinctus. Similiter in Regno vegetabili, omnis arbor, omne virgultum, et omne olus, cognoscitur ex suo fructu et semine, quibus essentia sua innata est, nec potest quicquam exinde aliud produci quam sui simile et

suum: imo ab essentia de omni humo, de omni argilla, de omni lapide, tam nobili quam ignobili, deque omni minera et metallo, judicatur.

146. III. Quod Divina illa virtus et operatio, quae intelligitur per missionem Spiritus Sancti, apud Clericos in specie sit Illustratio et Instructio. Operationes Domini, in praecedente Articulo recensitae, quae sunt reformatio, regeneratio, innovatio, vivificatio, sanctificatio, justificatio, purificatio, remissio peccatorum, et demum salvatio, tam apud Clericos quam apud Laicos a Domino influunt, et recipiuntur ab illis qui in Domino sunt et Dominus in illis, Joh. VI: 56. Cap. XIV: 20. Cap. XV: 4. 5. quod autem in specie Illustratio et Instructio, sunt causae, quia illae muneris eorum sunt, ac inauguratio in ministerium illas secum portat, et quoque credunt, quod dum ex zelo concionantur, inspirentur, sicut discipuli Domini, in quos Dominus inspiravit dicens, accipite Spiritum Sanctum, Joh. XX: 22, et praeter quae Marc. XIII: 11; quidam etiam testantur, quod influxum senserint. Sed probe caveant, ne sibi persuadeant, quod zelus, a quo multi corripiuntur, dum concionantur, sit Divina operatio in cordibus eorum, datur enim similis, et adhuc ardentior apud Enthusiastas; et quoque apud illos qui in extremis falsis doctrinae sunt, imo apud illos qui Verbum floccipendunt, ac naturam pro Deo colunt, et fidem et charitatem sicut in saccum post tergum rejiciunt, et dum praedicant et docent, ante faciem appendunt sicut quendam ventriculum ruminatorium, ex quo expromunt et egurgitant talia, quae sciunt victui inservire auditoribus. Zelus enim in se spectatus est excandescentia naturalis hominis; si intus in illa est amor veri, tunc est illa sicut ignis sacer, qui influxit in Apostolos, de quo ita in Actis illorum, *visae sunt illis divisae Linguae, tanquam ignis, seditque super unumquemvis eorum, unde impleti sunt omnes Spiritu Sancto*, Cap. II: 3 4. at vero si intus in zelo aut excandescentia illa latet amor falsi, tunc est sicut ignis incarceratus ligno, qui erumpit et incendit domum; tu, qui Sanctitatem Verbi, et Divinitatem Domini negas, desume quaeso tuum saccum e dorso, et aperi illum, quod libere facis domi, et videbis. Scio, quod illi, qui per Luciferum apud Esajam

intelliguntur, qui sunt qui ex Babele, dum intrant Templum, et plus dum scandunt pulpitum, imprimis qui ex societate Jesu se nominant, abripiantur a zelo, qui multis est ex amore infernali, ac inde vehementius vociferentur, et suspiria altius e pectore trahant, quam illi, qui in zelo ex amore caelesti sunt. Quod apud Clericos adhuc duae operationes spirituales sint, videatur infra, n. 155.

147. Ecclesia adhuc fere nescit, quod in omni voluntate et cogitatione et inde actione et loquela hominis sit Internum et Externum, et quod homo ab infantia edoctus sit loqui ab Externo utcunque dissentit Internum, inde simulationes, assentationes et hypocrises; consequenter quod sit duplex, et ille modo simplex, cujus Externum cogitat et loquitur, atque vult et agit ab Interno, hi quoque per simplices intelliguntur in Verbo, ut Luc. VIII: 15. Cap. XI: 34, et alibi, tametsi plus sapientes sunt, quam duplices. Quod duplicitas et triplicitas sit in omni creato, constat ab his in corpore humano; omnis Nervus ibi consistit a fibris, et fibra a fibrillis; omnis Musculus ex fasciculis fibrarum, et hi ex fibris motricibus; omnis Arteria ex tunicis in triplici serie; simile est in Mente humana, cujus organismus spiritualis est talis; hoc est quod, ut supra dictum est, Mens humana in tres regiones distincta sit, quarum suprema, quae etiam est intima, vocatur caelestis, media spiritualis, et infima naturalis. Mentes omnium hominum, qui negant sanctitatem Verbi et Divinitatem Domini, cogitant in regione infima, sed quia ab infantia didicerunt etiam spiritualia quae Ecclesiae sunt, et haec recipiunt, at illa ponunt infra naturalia, quae sunt varia scientifica, politica et civilia moralia, et quia infime et proxime loquelae in mente sedent, ex illis loquuntur in templis et in caetibus, et, quod mirum est, non aliter sciunt tunc, quam quod loquantur et doceant ex fide illorum, cum tamen, quando in suo libero sunt, quod fit domi, aperitur janua, quae occlusit internum mentis eorum, et tunc quandoque rident ad illa, quae coram caetu sermocinati sunt, dicentes corde, quod Theologica sint speciosi laquei ad captandum columbas.

148. Internum et Externum talium aequiparari possunt Venenis obductis crustis saccharinis: tum colocynthidibus, quas

pueri prophetarum colligentes miserunt in pulmentum, quod dum comederent, clamabant, mors in olla, II Reg. IV: 38 ad 43. Et quoque comparari possunt Bestiae ex mari, quae habebat duo cornua sicut Agni, et loquuta est sicut draco, Apoc. XIII: 11, in sequentibus bestia illa vocatur pseudopropheta. Et sunt sicut latrones in Urbe, ubi cives morati, qui in illa moraliter agunt et rationaliter loquuntur, at cum redeunt in sylvas, ferae sunt: aut etiam sicut piratae, qui super terra homines sunt, at in mari crocodili: hi et illi incedunt dum super terra aut in urbe sunt, sicut pantherae indutae pellibus ovis; aut sicut simiae amictae vestibus humanis, ante cujus vultum appositus est typus faciei hominis. Assimilari etiam possunt meretrici, quae inungit se balsamo, fucat faciem purpura, ac investit se serico albo cum intextis floribus, quae cum in domum suam redit, nudat se coram lupercis, ac inficit illos sua lepra. Quod tales sint, qui sanctum Verbo et Divinum Domino corde derogant, per annorum experientias in Mundo Spirituali mihi datum est cognoscere, ibi enim omnes primum tenentur in externis suis, at postea his ademptis immittuntur in Interna, et tunc comoedum eorum fit tragicum.

149. IV. QUOD DOMINUS OPERETUR ILLAS VIRTUTES IN ILLIS, QUI CREDUNT IN IPSUM. Quod Dominus operetur illas virtutes, quae per missionem Spiritus Sancti intelliguntur, in illis qui credunt in Ipsum, hoc est, quod illos reformet, regeneret, innovet, vivificet, sanctificet, justificet, purificet a malis, et demum salvet, constat ex omnibus illis locis in Verbo, quae confirmant, quod salus et vita aeterna sit illis qui credunt in Dominum, quae adducta supra n. 107. videantur; et insuper ab hoc „*Dixit Jesus*, *quisquis* CREDIT IN ME, *sicut dicit Scriptura*, *flumina ex ventre ejus fluent aquae viventis*, *hoc dixit de* SPIRITU, *quem accepturi sunt* CREDENTES IN IPSUM, Joh. VII: 38. 39. Tum ex hoc, TESTIMONIUM JESU EST SPIRITUS PROPHETIAE," Apoc. XIX: 10; per spiritum prophetiae intelligitur Verum doctrinae ex Verbo, prophetia non aliud significat quam doctrinam, ac prophetare docere illam, et per testimonium Jesu intelligitur confessio ex fide in Ipsum, simile intelligitur per Testimonium Ipsius in hoc loco „*Michaëlis Angeli vicerunt draconem per sanguinem Agni*, *et per*